

Sametingets plenum

Møtebok 3/2000

Tid: 06. – 10.11.00

Sted: Sametingsalen, Kárášjohka-Karasjok

- Sak 32/00 Konstituering
 - navneopprop, permisjoner, innkalte vararepresentanter
 - godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 33/00 Sametingsrådets beretning om virksomheten
- Sak 34/00 Spørsmål til Sametingsrådet i hht. forretningsorden § 11
- Sak 35/00 Kunngjøring av nye saker
- Sak 36/00 Møteplan for Sametinget 2001
- Sak 37/00 Sametingets barne- og ungdomsprosjekt – rapport og oppfølging
- Sak 38/00 Samiske museer i Norge – framtidig organiserings- og styringsstruktur
- Sak 39/00 Retningslinjer for særskilt tilskudd til samiske barnehager
- Sak 40/00 Satsingsområder for 2001 i oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenestene til den samiske befolkningen
- Sak 41/00 Sametingets budsjett 2001
- Sak 42/00 Statsbudsjettet 2002
- Sak 43/00 NOU 2000:3 Samisk lærerutdanning mellom ulike kunnskapstradisjoner – høring
- Sak 44/00 Retningslinjer for Sametingets tilskuddsstyre
- Sak 45/00 NOU 2000:22 Oppgavefordeling mellom stat, region og kommune – høring
- Sak 46/00 NOU 2000:15 Pressepolitikk ved tusenårsskiftet
- Sak 47/00 NOU 2000:14 Frihet med ansvar - om høgre utdanning og forskning
- Sak 48/00 Oppnevning av Sametingets valgmemnd
- Sak 49/00 Oppnevning av Sametingets tilskuddsstyre
- Sak 50/00 Flagging – regler for Sametinget

Møtesekvenser

Tid	Sak	Side
06.11.00 kl. 0900 – 1205	32/00	3
	33/00	7
	34/00	21
06.11.00 kl. 15.00 – 17.55	34/00 forts.	
	35/00	23
	36/00	26
	37/00	27
07.11.00 kl. 0900 – 1205	38/00	30
	39/00	34
07.11.00 kl. 1500 – 1835	40/00	36
	41/00	38
08.11.00 kl. 0900 – 1745	Utdanningsseminar	
09.11.00 kl. 0900 – 1240	43/00	136
	44/00	151
	45/00	155
09.11.00 kl. 1500 – 1850	45/00 forts.	
	41/00 votering	
	46/00	161
	47/00	169
10.11.00 kl. 0835 – 1200	48/00	180
	49/00	182
	50/00	184
	51/00	186
	42/00	100

Sign: SS / DMK

Møteboken består totalt av 190 sider

Sak 32/00 Konstituering

Saken påbegynt 6. november 2000 kl. 09.00.

Representanter

Følgende representanter var tilstede ved konstitueringen:

1. Berit Ranveig Nilssen
2. Magnhild Mathisen
3. Olav M. Dikkanen
4. Hallgeir Skøien Varsi
5. Marie Therese N. Aslaksen
6. Nils Henrik Måsø
7. Ragnhild Nystad
8. Egil Olli
9. John Henrik Eira
10. Klemet Erland Hætta vararepresentant for Ole Henrik Magga
11. Per A. Bæhr
12. Isak M. O. Hætta
13. Josef Vedhugnes
14. Olaf Eliassen vararepresentant for Peder Mathisen
15. Geir Liland
16. Randi Kvivesen vararepresentant for Willy Olsen
17. Randi Solli Pedersen
18. Tore Bongo vararepresentant for Eva Josefsen
19. Geir Tommy Pedersen
20. Willy Ørnebakk
21. Tor Nilsen
22. Sven-Roald Nystø
23. Margreta Påve Kristiansen
24. Randi Skum
25. Asbjørg Skåden
26. Ove Johnsen
27. Arvid Skjellhaug
28. Per Solli
- 29.
30. Roger Pedersen
31. Ing-Lill Pavall
32. Tone Amundsen vararepresentant for Amund Eriksen
33. Nils O. Nilsen
34. Jarle Jonassen
35. Einar Lifjell
36. Leif Elsvatn
37. Birger Nymo
38. Johan Mikkell Sara
39. Laila Gunilla Wilks

Sign: SS / DMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Innvilgede permisjoner

Representant nr 1 Berit Ranveig Nilssen innvilget permisjon 09. – 10.11.00.
Representant nr 2 Magnhild Mathisen innvilget permisjon 09. – 10.11.00.
Representant nr 8 Egil Olli innvilget permisjon 09. – 10.11.00.
Representant nr 10 Ole.Henrik Magga innvilget permisjon 06. – 07.11.00.
Representant nr 11 Per A. Bæhr innvilget permisjon 08. – 10.11.00.
Representant nr 14 Peder Mathisen innvilget permisjon 06. – 10.11.00, hele plenum.
Representant nr 16 Willy Olsen innvilget permisjon 06. – 10.11.00, hele plenum.
Representant nr 18 Eva Josefsen innvilget permisjon 06. – 10.11.00, hele plenum.
Representant nr 26 Ove Johnsen innvilget permisjon 09. – 10.11.00.
Representant nr 27 Arvid Skjellhaug innvilget permisjon 09. – 10.11.00.
Representant nr 28 Per Solli innvilget permisjon 09. – 10.11.00.
Representant nr 29 Magne A.S. Huvva innvilget permisjon 06. – 10.11.00, hele plenum.
Representant nr 30 Roger Pedersen innvilget permisjon 10.11.00.
Representant nr 32 Amund Eriksen innvilget permisjon 06. – 07.11.00.
Representant nr 39 Laila G. Wilks innvilget permisjon 10.11.00.

Vararepresentanter

Sissel Sildnes møtte for representant nr 1 Berit Ranveig Nilssen 9. – 10.11.00.
Sigrund Rasmussen møtte for representant nr 2 Magnhild Mathisen 09. – 10.11.00
Berit Alette Utsi Eira møtte for representant nr 8 Egil Olli 09. – 10.11.00.
Klemet Erland Hætta møtte for representant nr 10 Ole Henrik Magga 06. – 07.11.00.
Nils Henrik P. Sara møtte for representant nr 11 Per A. Bæhr 08.- 10.11.00.
Olaf Eliassen møtte for representant nr 14 Peder Mathisen, hele plenumsmøtet.
Randi Kvivesen møtte for representant nr 16 Willy Olsen, hele plenumsmøtet.
Tore Bongo møtte for representant nr 18 Eva Josefsen, hele plenumsmøtet.
Nils Isak Siri møtte for representant nr 27 Arvid Skjellhaug, 09. – 10.11.00.
Inger Anne Johansen møtte for representant nr 28 Per Solli 09. – 10.11.00.
Tone Amundsen møtte for representant nr 32 Amund Eriksen 06. – 07.11.00
Stein Willy Andersen møtte for representant nr 29 Magne A.S. Huvva 07. – 10.11.00.

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

I. Dokumenter

- Møte innkalling av 20. september 2000 med innstilling til sakliste

II. Innleverte forslag

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Innkalling av 20. september 2000 med sakliste godkjennes.

Behandlingen av sak 42/00 Statsbudsjettet 2002, utsettes til 10.11.00

Forslag 1, representant Roger Pedersen, SVFs sametingsgruppe:

Samenes valgforbund viser til presidentens svar på SVFs spørsmål om utsendelse av sakspapirer i forbindelse med plenumsmøtet i februar 2000, og vil med bakgrunn i dette foreslå at sak 42/00 – Statsbudsjettet 2002 utsettes, og behandles under plenumsmøtet i februar 2001.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

1. Godkjenning av innkalling
Innkallingen av 20. september 2000 ble enstemmig godkjent.
2. Forslag 1 ble forkastet med 30 stemmer.
3. Godkjenning av sakliste
Sakslisten som fulgte innkallingen ble enstemmig godkjent med følgende tilleggssak:
Sak 51/00 Samiske TV-sendinger

Behandlingen av sak 42/00 Statsbudsjettet 2002, utsettes til 10.11.00.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Johan Mikkel Sara, saksordfører	
Per Solli (til forr.orden)	
Egil Olli (til forr.orden)	
2. Roger Pedersen	
3. Sven-Roald Nystø	Roger Pedersen Sven-Roald Nystø
4. Egil Olli	
5. Jarle Jonassen	
6. Per Solli	Einar Lifjell
7. Per A. Bæhr	
8. Geir Tommy Pedersen	
9. Johan Mikkel Sara	Roger Pedersen Johan Mikkel Sara Einar Lifjell

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Innkalling med saksliste av 20. september 2000 ble godkjent med følgende tilleggssak:

Sak 51/00 Samiske TV-sendinger

Behandlingen av sak 42/00 Statsbudsjettet 2002, utsettes til 10.11.00

Saken ble avsluttet 6. november 2000 09.45.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sak 33/00 Sametingets beretning om virksomheten

Saken påbegynt 6. november 2000 kl. 09.45.

I. Dokumenter

- Sametingsrådets beretning om virksomheten:

Beretningen omfatter Sametingsrådets aktiviteter fra 08.05.00 til 22.10.00.

1. Om virksomheten

Sametingsrådet har i perioden avholdt 3 møter og behandlet 67 saker. Som det fremgår av vedlegget har rådet i tillegg deltatt på en rekke møter og representasjoner.

2. Saksområder

2.1 Opplæring

Visepresident har i møte med Kirke-, utdannings- og forskningsminister Trond Giske 19.05.00 drøftet budsjettet for 2001, med spesiell vekt på samiske læremidler og FOU- arbeid i grunnskolen og i videregående opplæring. Handlingsplanen for IKT i skolen ble også drøftet, der Sametinget påpekte at den samiske skolen må tas med i IKT satsingen de kommende årene.

Regelverket for tilleggspoeng på videregående nivå ble også reist som sak med statsråden. I dag velger mange elever med samisk som førstespråk samisk som B/C-språk når de kommer på videregående skole. Sametinget har bedt om at samisk språk gis status som eget språk ved opptak til høyere utdanning, slik at elevene ikke skal behøve å velge bort samisk som førstespråk for på den måten å oppnå nødvendige tilleggspoeng ved opptak til høyere utdanning.

Rådet har tildelt stipend til samiskspråklige fagpersoner som tar utdanning innen spesialpedagogikk (sak R66/00) og rehabiliteringsfag (sak R76/00). Innenfor fagområdet spesialpedagogikk var det i alt 13 søkere, der 6 av søkerne fikk tildelt et stipend på kr 50.000,- hver. Til rehabiliteringsfaget var det 13 søkere, hvorav 2 av søkerne fikk et stipend på kr. 50.000,- hver.

Sametingsrådet har i tillegg i brev av 12.07.00 bedt Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet prioritere realisering av et samisk vitenskapsbygg i Kautokeino med fem ulike fagmiljøer som basis.

2.2 Skytefelt

Visepresidenten og rådsmedlem Ing-Lill Pavall avholdt 25.09.00 møte med forsvarsminister Bjørn Tore Godal, der sakene om Hålkavárri og Porsangmoen skytefelt og Mauken-Blåtind skytefelt var på dagsordenen.

2.2.1 Hålkavárri og Porsangmoen skytefelt

Visepresidenten anmodet om at bygingsaktiviteter i skytefeltet måtte stoppes inntil forhandlingene med reindriften starter opp igjen, og en ny avtale er på plass. Videre ba visepresidenten om at forøvelsen som var bebudet ble stoppet inntil reindriften hadde fått mulighet til å flytte fra området.

Sign:..........

Møteboken består totalt av 192 sider

Rådet er av den oppfatning at det beste vil være å få en dialog mellom partene, og målet må være å få til en avtale der interessene til partene, også reindriften ivaretas. Etter at avtalen mellom reinbeitedistrikt 14 A og Forsvaret om bruken av området gikk ut i 1996 ser det ut til at all aktivitet foregår på Forsvarets premisser og at reindriften ikke har noen innflytelse på situasjonen. Forsvaret setter i gang en stor øvelse i området uten at reinbeitedistriktet blir orientert. Videre setter Forsvaret igang et nytt veiprojekt i skytefeltet, uten at reinbeitedistriktet blir varslet om saken.

Veiutbyggingen ble stoppet inntil videre og øvelsen ble ikke satt i gang før reindriftsutøverne var ut av området.

Ministeren lovet å bidra til at partene igjen kommer til forhandlingsbordet. Ministeren vil også holde Sametinget orientert om den videre utvikling i saken.

2.2.2 Mauken-Blåtind skytefelt

Visepresidenten orienterte om Sametingets syn i saken, og viste til Sametingets brev av 28.06.00, der man ber om at det ikke foretas inngrep i området mens nye reindriftsfaglige utredning foregår. Dette omfatter også inngrep innenfor den allerede etablerte del av Blåtind skyte- og øvingsfelt. Sametinget har også forstått Forsvarsministerens beslutning av 31. mai slik at det ikke skal foretas noen utbygging i området før nye utredninger ligger på bordet. Dette gjaldt også veiutbygging i Akkaseter, nettopp fordi veiutbyggingen i Akkaseter er en del av Mauken-Blåtind utbyggingen.

Visepresidenten beklaget at Forsvarsministeren har gitt Forsvarets bygningstjeneste tillatelse til å starte veiutbygging i Akkaseter før de reindriftsfaglige utredningene er gjennomført.

Ministeren orienterte om at veiutbygging i Akkaseter vil gå som planlagt, dette til tross for protester fra Sametinget. Ministeren begrunnet dette med at de hadde behov for veien uansett om det blir sammenslåing av skytefeltene eller ikke.

Videre ble det fra ministerens side orientert om at det i tillegg til de reindriftsfaglig utredningene, også vil bli foretatt en folkerettslig og sosiokulturell utredning. Dette er i tråd med ønsker i Sametingets brev av 28.06.00. Ministeren lovet også å holde Sametinget orientert om den videre utvikling i saken.

I forbindelse med Forsvarets planer om en sammenbinding og utvidelse av skytefeltene Mauken og Blåtind, har Samisk kulturminneråd gjennom et eget prosjekt på to år registrert så mange som 188 samiske kulturminner. Etter en gjennomgang av registreringer viser det seg at minst 20 kulturminner er blitt borte i løpet av 10 år. Dette er et tap som krever at det behøves et ettervern for de kulturminner som er igjen inne i skytefeltet.

Forsvarets bygningstjeneste som tiltakshaver for området har i denne feltsesongen ikke fulgt opp de forpliktelser som de er pålagt av Stortinget i ivaretakelsen av samiske kulturminner. De planlagte feltundersøkelsene for sesongen 2000 lot seg ikke gjennomføre da det ikke var avsatt midler fra Forsvarets bygningstjeneste. Dette har ført til forsinkelser av prosjektet. Samisk kulturminneråd kan derfor ikke ferdigstille de påkrevde undersøkelsene av kulturminner og kulturhistorie i Mauken – Blåtind så lenge feltundersøkelsene ikke er ferdige.

2.3 Helse og sosial

Som oppfølging av handlingsplanen ("mangfold og likeverd") for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning møtte visepresidenten helseminister Tore Tønne 15.08.00.

Helseministeren uttrykte forståelse for Sametingets ønske om mer konkrete tiltak, både mht

Sign: *SS* *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

tidsfrister og budsjettering. Som en del av oppfølgingen av prosjektene som har fått innvilget midler, har rådet og administrasjonen deltatt på flere møter og konferanser, spesielt mht det fylkeskommunale og kommunale arbeid med å integrere det samiske kulturelle perspektivet i helse- og sosialtjenestene. Oppfølgingsseminar for prosjektledere ble arrangert 23. og 24.10. Temaet for seminaret var "en helhetlig helse- og sosialtjeneste for den samiske befolkningen", der problemstillingen var hvordan kompetanse om implementering av det samiske perspektivet bør bygges opp for å kunne yte en god tjeneste for den samiske brukeren.

Sametingsrådet har avgitt høringsuttalelser til følgende saker; Helse- og sosialplan i Helseregion Nord, forskrift om habilitering og rehabilitering, forskrift om individuelle planer og NOU 2000:12 Om barnevernet i Norge. Til tross for at myndighetenes mål er å innarbeide den samiske dimensjonen i ordinær helse- og sosialtjeneste så gjenspeiles ikke dette i de nevnte sakene, noe rådet har påpekt i sine høringsuttalelser.

2.4 Sametingsvalget og valginformasjon

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) har 1.09.00 satt i verk §17 i forskriftene til valg av sameting (fastsatt ved kgl.res. av 28.02.97) som omhandler registrering av samepolitiske enheter. Det betyr at det nå er mulig å søke Sametinget om å registrere organisasjonen (gruppen, partiet eller sammenslutningen) med et bestemt partinavn. Fristen for registrering før valget er 1. februar 2001.

Administrasjonen har deltatt i KRD's arbeidsgruppe for forberedelse til sametingsvalget. Rådet er godt fornøyd med progresjonen i dette arbeidet fra departementets side. Ny forskrift om valg av Sameting (valgreglene) er sendt på høring og forskriften vil ventelig fastsettes i desember i år. Fristene mht levering av valglistene og manntallsregistrering er harmonisert med fristene til stortingsvalget, dvs at fristen for innlevering av valglistene er **31. mars 2001** og fristen for registrering i samemantallet er **1. mai 2001**.

Rådet er derimot ikke tilfreds med at departementet kun har fulgt opp Sametingets forslag om opprettelse av sentral valgnevnd i revisjonen av sameloven og valgreglene. Jf. sak 09/00, som omfatter forslag om valgorganene, mandat og kretsfordeling, forslagrett – listestillere, rettferdig kjønnsfordeling og samemantallet. Imidlertid vil rådet komme tilbake til disse spørsmål ved en senere anledning og spesielt i valgregelutvalget som fortsetter sitt arbeid.

Statens informasjonstjeneste (SI) veileder administrasjonen i utarbeidelsen av en kommunikasjonsstrategi for sametingsvalget. Første møte ble avholdt 12.10.00. Målet er å gjøre et systematisk arbeid med å definere viktige grupper, organisasjoner og institusjoner m.fl. (potensielle videreformidlere) som Sametinget har relasjon til i forhold til registrering i samemantallet. For å få mer kunnskap om manntallsregistreringen har rådet besluttet å gjennomføre en kvalitativ undersøkelse av to mindre grupper (fokusgrupper) om samemantallet og sametingsvalget. Kommunikasjonskartet og undersøkelsen vil danne grunnlag for valg av strategi og tiltak. Rådet vil drøfte strategivalg med gruppene i Sametinget før kampanjen igangsettes.

2.5 Bibliotek og informasjon

Samisk spesialbibliotek (SSB) har vært en del av Sametinget siden januar i år. En av bibliotekets viktigste mål framover er å fremstå som en utadrettet institusjon med hovedoppgave å formidle informasjon om samisk litteratur og kunnskap om samisk kultur og samisk bibliotekstjeneste.

I arbeidet med å formidle tilbudet er det en målsetting å informere folkebibliotek og skoler om hvordan man får tak i samisk materiale og hvilke tjenester SSB kan tilby som et

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

kompetansesenter for samisk litteratur og samisk bibliotekjeneste. Dette bl.a gjennom å arrangere lærerseminarer, invitere skoleklasser på besøk til Sametinget og utgi kataloger over det samiske materiale.

I perioden er det gjennomført tilbudsrunder og forhandlinger om etablering av et elektronisk informasjonssystem for Sametinget (intranett, ekstranett og internett). Arbeidet med informasjonssystemet er nå i slutfasen ved at tjenesten prøvekjøres før tjenesten åpnes for publikum. Lanseringen av tjenesten vil bli behørig annonsert. Internett-prosjektet har også ført til en avtale med Microsoft som sikrer at nordsamiske skrifttegn vil bli en del av alle Microsofts program. Dette sikrer bruk av samisk bl.a. på internett.

Det har det siste året blitt utarbeidet et grafisk designprogram for Sametinget. Designprogrammet består i utvikling av logo og en felles visuell profil for hele sametingssystemet. Den nye designen for Sametingets dokumenter og utarbeidelsen av retningslinjer for bruk av Sametingets logo og andre grafiske element, er i slutfasen og beregnes å være ferdig i begynnelsen av november.

2.6 Kraftutbygging i Beiarn

I forbindelse med miljøvernministerens reise i Finnmark ble det 12.07.00 avholdt et møte mellom visepresidenten og ministeren, der bl.a. kraftutbygging i Beiarn var et sentralt spørsmål. Miljøvernminister Siri Bjerke orienterte om at det i statsråd 05.05.00 var gitt tillatelse for Statskraft SF til planendring for Beiarn-utbyggingen i Beiarn kommune i Nordland. Ministeren henviste til Stortingets vedtak om utbygging, og mente at Stortinget var den rette adresse for å stoppe utbyggingen.

Rådet ba i brev av 24.07.00 Stortingets partigrupper om å reise saken i Stortinget med vedtak om at det blir foretatt en ny konsekvensutredning.

I brev av 07.09.00 til olje- og energiminister Akselsen og miljøvernminister Bjerke ber rådet om stans i utbyggingsplanene, og ber samtidig om at det gjennomføres en kulturhistorisk, en sosiokulturell og en reindriftsfaglig utredning, samt en konsekvensutredning av planendringene av Beiarn-utbyggingen for samiske kulturminner og kulturmiljø.

Visepresidenten og rådsmedlem Ing-Lill Pavall avholdt 25.09.00 møte med olje- og energiministeren, der de ba om at utbyggingsplanene ikke igangsettes før det er foretatt en grundig gjennomgang av saken og nye konsekvensutredninger er foretatt. Visepresidenten beklaget at Sametinget ikke var holdt orientert om saken, og ministeren lovte å holde Sametinget orientert om den videre utvikling i saken.

Videre orienterte ministeren om at utbyggingsplanene er stanset inntil videre, og at han sammen med Stortinget, vil komme tilbake til saken når de har fått vurdert behovet for utbygging.

2.7 Fiskeri

2.7.1 Forvaltning av kongekrabbe

Som et ledd i forvaltning og fangst av kongekrabbe arrangerte Fiskeridepartementet møte 7.07.00. Rådsmedlem Berit Ranveig Nilssen fremmet Sametingets krav angående fiske og forvaltning av kongekrabbe, som var følgende: 1) Avsette nødvendige midler til dekning av tap og skader kongekrabben forårsaker i torskefiskeriene, 2) kvotene av kongekrabbe må økes og alle fiskere i de aktuelle områdene, må få delta i prøvafiske, 3) Fiskeridirektoratet må sette i gang med å utvikle teiner som er funksjonelle i fiske etter torsk og 4) forvaltningsprosjektet

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

som vil komme i gang mellom Fiskeridepartementet og Sametinget skal også omfatte lokal medforvaltning av krabberessursen.

Fiskeriministeren konklusjon fra møtet var å nedsette en arbeidsgruppe med det mandat å vurdere og anbefale prinsipielle forhold mht forvaltningsstrategi for kongekrabben, håndtering av kongekrabben som introdusert art i våre farvann med spesiell henblikk på de forskningsmessige behov dette medfører. Arbeidsgruppen skal også vurdere og foreslå et fremtidig nasjonalt reguleringsopplegg for fangst av kongekrabbe, herunder løsninger knyttet til bifangst av kongekrabben i andre fiskerier. Sametinget er representert i arbeidsgruppen som ledes av departementet.

2.7.2 Lokal forvaltning i Tysfjord, Lyngen og Tana

I forbindelse med Sametingets handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder og prosjektet med utprøving av lokale forvaltningsordninger i Tysfjord, Lyngen og Tangafjorden, ble det avholdt et møte 10.05.00 mellom Kommunal- og Regionaldepartementet, Fiskeridepartementet, Miljøverndepartementet og Sametinget. Det er også avholdt møter 21.06.00 med Tysfjord kommune og Lyngen-, Storfjord- og Kåfjord kommune 22.06.00 om lokale forvaltningsordninger.

Det er utarbeidet en prosjektspesifikasjon om bærekraftig utvikling i utvalgte fjorder (Tysfjord, Lyngen og Tanafjorden) som nå er full finansiert og hvor prosjektleder vil bli tilsatt med det aller første. Forprosjektet skal ferdigstilles i februar 2001. Saken vil da bli forelagt Sametingsrådet med sikte på videreføring.

Når det gjelder spørsmålet om laksekonsesjoner til Hellemofjorden fikk fiskeriministeren overlevert et notat av 07.06.00 fra presidenten med oppfordring om snarest mulig å lyse ut disse to konsesjonene på særskilt grunnlag.

På møtet i Musken 06.10.00 meddelte statssekretæren i Fiskeridepartementet at eventuelle konsesjoner vil bli vurdert i den ordinære tildelingsrunden i 2001. Dette vakte sterke reaksjoner lokalt, og presidenten uttalte at dette var et løftebrudd og ba om møte med fiskeriministeren om saken.

2.7.3 Laks

Administrasjonen deltok 24.08.00 i et kontaktmøte om villaksforskning. Hensikten med møtet var å fremme innspill til Programutviklingskomite for forskningsprogram om villaksen, som er oppnevnt av Norsk Forskningsråd. Sametingets innspill var basert på vedtak i sak 20/99 *Til laks åt alla kan ingen gjæra – Høring*.

Administrasjonen deltok 21. - 22.08.00 på møte i Samarbeidsrådet for anadrome laksefisk. Følgende saker ble fremmet fra Sametinget: 1) Fjerning av munningsfredningene i Finnmark, 2) Gjenåpning av høstlaksefiske i sjøen i Finnmark, 3) Forbud mot laksefiske i nordnorske elver etter 12. august, og 4) Tillat å fiske med kilenot fra og med 1. mai.

2.8 Rovdyr

22. - 24.06.00 arrangerte Europarådet/Bern-konvensjonen ekspertgruppemøte om store rovdyr på Hurdalssjøen. Direktoratet for naturforvaltning (DN) i samarbeid med Bern-konvensjonens sekretariat hadde ansvar for program og gjennomføring av møtet. Fokuset den første møtedagen var rettet på endel problemstillinger og utfordringer rovviltfovaltningen står overfor i Skandinavia. Målet var å gi en presentasjon for deltakende partsland og observatører omkring dette tema. Ulike interessegrupper og organisasjoner var invitert til å presentere sitt syn direkte for deltakende partsland. Sametinget var ikke invitert til å komme med sitt syn.

Sign: *SS* / *JMM*

Møteboken består totalt av 192 sider

I brev av 21.06.00 til Bern-konvensjonens ekspertgruppe beklager rådet at tinget som et folkevalgt organ ikke er involvert i arbeidet og prosessene som pågår, og at en konsekvens av dette at urfolksdimensjonen i rovdyrforvaltningen mangler. Videre påpekes det at Sametinget må også med bakgrunn i at det er store meningsforskjeller mellom rovdyrforvaltningen og samiske næringsinteresser, ha mulighet til å komme med innspill i slike viktige prosesser. Rådet fremhevet også at det ved forvaltning av de store rovdyrene er naturlig å se de samiske områdene under ett; både på norsk, svensk, finsk og russisk side. Sametinget har ikke fått noen tilbakemelding fra Europarådets ekspertgruppe på sin henvendelse.

Sametingsrådet har i brev av 09.08.00 gitt høringsuttalelse til forslag til regelverk for tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader.

2.9 Likestilling

Førstekonsulent med hovedoppgaver knyttet til likestillingspolitiske saker tiltrådte 26.06.00. Plan- og administrasjonsavdelingen, der stillingen er plassert, skal koordinere Sametingets likestillingsarbeid både i forhold til planer, tilskuddsordninger og støttepraksis.

Handlingsplan for likestilling med fokus på samiske kvinners stilling, med innsatsområder, mål og tiltak 1999-2001 og innsatsområdene som ligger i Sametingsplanen for perioden 1998-2001, danner grunnlaget for arbeidet med likestilling. Rådet har lagt vekt på at kvinnesatsing og likestilling skal bli en del av helheten, og ikke skape en ny sektor. Det er her viktig å arbeide med å avdekke kjønnsmessige ulikheter for å synliggjøre behov, bedre tiltak, vurdere konsekvenser og på lang sikt integrere eller kompensere forskjeller mellom kjønnene.

2.10 Kulturhusprosjekter

Rådet har tidligere oppnevnt rådsmedlem Ing-Lill Pavall, leder i Samisk næringsråd Jarle Jonassen og leder i Samisk kulturråd Marianne Balto Henriksen til et utvalg som skal gjennomgå ulike kulturhusprosjekt. Utvalget har hatt et møte 24.05.00 i Alta. På dette møte ble ulike prosjekt gjennomgått og diskutert.

Jonassen og Pavall har dessuten deltatt på møte 10.05.00 på Finnsås i Snåsa, der det ble presentert et nytt prosjekt for sørsamisk område. Dette var i hovedsak et informasjonsmøte. Det ble likevel poengtert fra kultursutvalgets side at dette var et prosjekt som ikke kunne anbefales slik det foreligger i dag. Forholdet til Saemien Sijte må også avklares.

Pavall har også deltatt i et møte 13.06.00 med Troms fylkeskommune om utbyggingsplanene for Ája samisk senter i Kåfjord. Det ble enighet om at Ája skulle utarbeide et nytt og kostnadsreduert prosjekt som skulle brukes i forbindelse med arbeidet for å få Ája inn på statsbudsjettet. Det nye konseptet ble raskt utarbeidet og oversendt departementet.

Kulturhusutvalgets arbeid vil fortsette ut året. Etter årsskiftet vil rådet arbeide videre med de avklaringer som måtte være nødvendig.

2.11 Samisk tusenårssted - Østsamisk museum

Samisk tusenårssted ble markert med en rekke kulturarrangementer i Neiden i dagene 26.08 - 3.09.00. Markeringa var svært vellykka med tilsammen ca 2600 deltakere, både fra russisk, finsk og norsk side. Arrangementet ble gjennomført i regi av Østsamisk museum.

Prosjektperioden til Østsamisk museum går ut ved utgangen av 2000. I forslaget til statsbudsjett for 2001 er det ikke satt av midler til Samisk tusenårssted, verken med hensyn til etablering av et eget bygg, eller til finansiering av stillinger til Østsamisk museum i Neiden. Det knytter seg derfor stor usikkerhet med hensyn til videreføring av Sametingets planlagte

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

tusenårssted, Østsamisk museum i Neiden. Rådet har imidlertid bedt om et møte med familie-, kultur- og administrasjonskomiteen i Stortinget, der bevilgning over statsbudsjettet for 2001 til Samisk tusenårssted, Østsamisk museum i Neiden er ett av temaene. Komiteen har besluttet at de ikke ønsker å ha møtet med Sametinget om saken (jf. Komiteens beslutning av 25.10.00)

2.12 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Styret i Samisk parlamentarisk råd avholdt møte 09.05.00. Saker som ble behandlet var arbeidet i Arktisk råd og Barentssamarbeidet, Interreg, finansiering av Samisk parlamentarisk råd, samisk representasjon i Nordisk råd og fellesmøte mellom sametingspresidentene og sameministrene. I tillegg fremmet Sametinget i Finland en sak om konkursen i Reinprodukter as. Det ble skrevet et brev til utenriksministeren, landbruksministeren og kommunalministeren i Norge, hvor presidenten ba om at det ble vurdert å hjelpe reineiere på finsk side i det økonomiske utføret de var kommet opp i som følge av konkursen.

Den 21.08.00 ble det holdt møte i Karasjok i den norske delegasjonen i Samisk parlamentarisk råd. Sakene som var oppe, i tillegg til ovennevnte styremøtesaker, var internasjonalt arbeid i forhold til FN, orientering om arbeidet i Verdens helseorganisasjon, nordisk samisk kirkeliv og oppfølging av saken om konkursen ved Reinprodukter as.

Det ble avholdt presidentmøte Anár 06.10.00. På dette møtet ble det diskutert hvilke saker sametingspresidentene ønsker skal diskuteres i fellesmøtet med ministrene 02.11.00 i Kárášjohka-Karasjok. Det ble besluttet å reise følgende saker: Nordisk samekonvensjon, Samisk parlamentarisk råd (finansiering og samarbeidsformer med ministrene), Østsamene/skoltesamenes situasjon og høyere samisk kunstutdanning.

2.12.1 Første ordinære møte i SPR

Samisk parlamentarisk råd avholdt sitt første ordinære rådsmøte i Anár 06.10.00. Saker som ble behandlet var arbeidet i SPR, det felles samiske språkarbeidet, etableringen av en samisk kunsthøgskole, arbeidet med urfolksspørsmål i FN, fellesmøte med ministrene 02.11.00, Barentssamarbeidet og valg av nytt styremedlem i rådet.

Det er søkt om finansiering på kr 250 000 for SPR for inneværende år. Utenriksdepartementet i Norge har i brev av 11.10.00 avslått søknaden.

Rådet vedtok at det skal utarbeides forslag til vedtekter for SPR og disse skal behandles i det neste møtet. Arbeidet i SPR skal også tas opp i fellesmøtet med ministrene.

Når det gjelder det felles samiske språkarbeidet, vedtok rådet at det skal påta seg det overordnede politiske ansvaret for det felles samiske språkutvalget, samt at rådet oppnevner representasjon for samene på russisk side. Styret er delegert fullmakt til å foreta oppnevningen i samråd med Samisk språknemnd.

Rådet stilte seg positiv til etablering av en høyere samisk kunstutdanning og saken tas opp i fellesmøtet med ministrene.

Saken om FNs arbeid med urfolksspørsmål omfattet arbeidet med urfolks helse i Verdens helseorganisasjon. SPR vil arbeide for at handlingsplanen for urfolks helse som er under utarbeidelse, inneholder strategier og tiltak i henhold til urfolkenes egne krav og behov. Videre anmodet rådet om at de nasjonale myndighetene i arbeidet med urfolkserklæringen samarbeider med samene og at landene gjennom aktiv deltakelse bidrar til fremgang i arbeidet med urfolkserklæringen. Rådet vedtok at Ole Henrik Magga fremmes som kandidat for samene og inuittene til permanent forum for urfolk i FN.

Sign: SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Hva angår Barentssamarbeidet, ble det vedtatt at det skal arbeides for at SPR oppnevner samenes representant i regionrådet, samt de samiske representantene til arbeidsgruppene i Barentssamarbeidet og at urfolkene gis en representant i Barentsrådet.

Egil Olli ble valgt som nytt styremedlem i SPR. Neste møte i SPR er 20.03.01 i Kárášjohka.

2.13 Interreg III A (2000-2006)

Sametingene i Finland, Sverige og Norge har nå sluttført sine programforslag til kommende Interreg-program. Det vil bli to samiske delprogram; det sørsamiske programmet *Interreg Áarjelsaemien dajve* som inngår i Interreg III A Sverige – Norge og *Intereg Sápmi* som inngår i fellesprogrammet Interreg Nordkalotten og Intereg Kolarctic.

Programforslaget ble behandlet på møtet 21.08.00 i den norske delegasjonen til SPR og sametingsrådet, før avsluttende godkjenning i fellesmøte 28.08.00 i Sodankylä mellom sametingspresidentene i Norge og Finland og styreleder i Sametinget i Sverige. Disse programforslagene er behandlet på regionalt hold og videresendt til nasjonalt nivå for videre behandling og godkjenning. Det er tilrådt at de samiske programforslagene legges til grunn for forhandlingene med EU-kommisjonen.

Målet med programmene er å skape et differensiert, aktivt og utviklet samisk samfunnsliv ved å styrke samisk identitet, kultur og næringer gjennom videreutvikling av det grenseoverskridende samarbeidet. Det vil bli to selvstendige delprogram i den forstand at det skal oppnevnes særskilte beslutningsgrupper for hver av programmene som skal forestå virkemiddelbruken overfor de konkrete tiltakene. Sametingene vil også bli representert med en felles representant i den overordnede Overvåkningskomiteen. Det forventes oppstart etter EU-kommisjonens godkjenning som trolig vil foreligge i mars/april 2001.

2.14 Studietur til Canada 11.-22.09.00

En delegasjon fra Sametinget besøkte Canada i perioden 11.-22.09.00. Hensikten med turen var å bli kjent med Canadas urfolkspolitikk og knytte kontakter med landets urfolk. Det ble lagt vekt på informasjon om hvordan Canada forholder seg til ulike krav fra urfolkene om rettigheter til land og vann, og spesielt om Nisga'a indianernes nylig inngåtte og godkjente traktat om selvstyre i sitt område nordvest i provinsen British Columbia (BC). Delegasjonen møtte representanter blant annet fra det føderale Departementet for indianersaker og nordlig utvikling (DIAND), en del urfolksledere, BC's departement for urfolksaker, samt besøkte Nisga'a indianerne i Nass Valley i BC.

Canadas styringssystem består først og fremst av to nivåer; Det føderale med parlament og regjering, og det regionale som enten er provinser eller territorier. Hver provins/territorium har sin egen lovgivende forsamling og regjering. Urfolkene bor på tvers av provins-/territoriegrensene. Det er ca 1,4 millioner urfolk i Canada. De deles grovt sett i 3 ulike grupper: Indianere, best kjent som First Nations (førstenasjoner). Disse er delt i to grupper; Status-indianere, som er registrert som indianere i henhold til indianerloven (Indian Act), og ikke-status-indianere, som er indianere, men ikke registrert som indianer i henhold til indianerloven. Mestis, er folk med blandet bakgrunn etter førstenasjoner og europeere. Inuitter, er et urfolk som først og fremst er bosatt i den nordlige del av Canada (Nunavut, Nord-Quebec og Labrador).

Canadas politikk overfor urfolkene var fram til 1970-årene preget av ønsket om assimilasjon, der indianerloven av 1876 var et viktig instrument. Da begynte arbeidet med en rekke landrettighetskrav. Disse ble intensivert etter en dom i Canadas høyesterett i 1973, der det ble slått fast at det eksisterer nedarvede udefinerte urfolksrettigheter i Canada, og at disse er

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

beskyttet av grunnloven i landet (Caldersaken). Denne avgjørelsen tvang de føderale myndigheter til å gå inn i forhandlinger med urfolkene om landrettigheter. Siden 1973 har 14 traktater blitt underskrevet, hvor Nisga'a traktaten er den siste. I 1982 ble urfolkene rettigheter beskyttet gjennom et tillegg i grunnloven. Siden 1973 har det falt flere føderale høyesterettsdommer som forplikter myndighetene til å behandle landkrav ved forhandlinger med urfolkene, før de eventuelt havner i rettssystemet. Totalt i Canada pågår det i dag 82 forhandlinger om landkrav, herav 51 i BC. Forhandlingene involverer ca halvparten av alle urfolk i Canada, og i 34 av de pågående forhandlingene utgjør urfolkene grupperinger på mer enn 8000 mennesker.

Canada utvidet sin urfolkspolitikk i 1995 til å godta at urfolkene har en nedarvet rettighet til selvstyre. Dette omfatter saker som er indre anliggender for deres samfunn, grunnleggende for deres unike kulturer, identiteter, tradisjoner, språk og institusjoner, og når det gjelder deres særlige forhold til deres land og ressurser. Hva dette kan omfatte er nærmere utdypet gjennom tre lister. Den ene omhandler saker som kan legges inn under urfolksregjeringer. Den andre er områder underlagt føderal myndighet, men der urfolksregjeringer vil kunne få begrenset myndighet, og den tredje listen tar for seg saker av nasjonal interesse det ikke kan forhandles om. Canadas kongelige kommisjon for urfolk (Royal Commission on Aboriginal Peoples) (Canadas "samerettsutvalg") la fram sin rapport med forslag i 1996. Som en formell reaksjon på dette, avga Canada i 1998 en "Erklæring om forsoning" og "Erklæring om fornyelse" etter 6 mnd med forhandlinger med Førstenasjonsrådet. Det ble fastsatt fire nært forbundne mål i erklæringen om fornyelse. Dette var fornyelse av partnerskap, styrket urfolksstyre, utvikle et nytt skattemessig forhold og støtte sterke (lokal-)samfunn, folk og økonomier. På denne bakgrunn har Regjeringen utviklet et handlingsprogram for urfolk "Samling av styrke: Canadas handlingsplan for urfolk". Denne er nå under gjennomføring.

Det vil bli utarbeidet en særskilt rapport fra reisen.

2.15 Andre saker

Dyrevernloven

Sametinget har i juni 1999 avgitt uttalelse til det nye forslaget til dyrevernavlov. Blant annet hadde vi da sterke innsigelser i bruken og forståelsen av begrepet tamreim og den måten dette ble benyttet i lovutkastet. Videre var det i lovutkastet lagt opp til at dyreeierne har ansvar for at "det finst tilstrekkelig beitegrunnlag", om ikke skal det "tilleggsforast". Sametinget har gitt klart uttrykk for at det er uheldig å legge ansvaret kun på reieneieren i forvaltningen av beite-ressuresene, og når det gjelder tilleggsføring viser man til at det er betenkelig å lovfeste dette da konsekvensene er for dårlig utredet.

Våren 2000 blir rådet kjent med at Landbruksdepartementet i arbeidet med dyrevernavloven har lagt inn ytterligere ansvar på den enkelte reieneier og at departementet skal kunne gi "*de føresegner og pålegg som det finner nødvendig for å sikre dyra tilstrekkelig beitegrunnlag*". Presidenten tok opp dette med landbruksministeren og understreket at dyrevernavloven ikke er det riktige instrument for å regulere reintallet.

Norsk-Russisk kulturminnesamarbeid

Samisk kulturminneråd har i løpet av august 2000 gjennomført den tredje feltsesongen i prosjektet "Østsamiske kulturminner og kulturvern i Norge og Russland". Mens det i perioden 1997 - 1999 ble lagt vekt på å finne fram til kunnskap omkring østsamiske kulturminner gjennom en konferanse, intervjuer, kildestudier og registreringer, ble det i 2001 gjennomført arkeologiske undersøkelser på norsk side av Pasvikelva. Funnene etter utgravingene er nå til bearbeiding og analysing.

Sign: *SS* / *OMM*

Møteboken består totalt av 192 sider

Dette prosjektet er et samarbeid med Kola Science Centre og inngår som en del av det norsk-russiske kulturminnesamarbeidet under den felles norsk-russiske miljøvern-kommisjonen. Kultursenteret i Lujávre, Vitenskapsmuseet i St. Petersburg, Universitetet i Tromsø og Østsamisk museum har vært involvert og deltakende i prosjektet. Det vil være en utfordring for Sametinget å finne en måte å videreføre dette viktige arbeidet med hensyn til å få fram kunnskaper om østsamiske kulturminner.

Situasjonen i Tibet

Sametingsrådet har i brev av 28.06.00 bedt utenriksminister Jagland forhindre at det gjennomføres flytting av 60.000 ikke-tibetanere til Tsaidam-området i Tulan-distriktet. Dette området er historisk sett en del av Tibet, og flyttingen vil få dramatiske konsekvenser for Tibet og de opprinnelige folk i det aktuelle området. Verdensbanken skal ha innvilget et lån på 160 mill. dollar til dette prosjektet. Saken ble også drøftet i møte med utenriksministeren 04.07.00

Opphold og arbeidstillatelse i Norge for samer fra russisk side

Sametinget har mottatt to henvendelser om samer på russisk side og deres oppholds- og arbeidstillatelse på norsk side. Sametingsrådet har i brev av 27.09.00 til Justis- og politidepartementet understreket det prinsipielle innholdet i at samene er ett folk bosatt i fire nasjonalstater, og samtidig vist til den positive utviklingen bilateralt og internasjonalt i forholdet mellom Russland og de nordiske landene. Rådet har bedt departementet endre praksis når det gjelder oppholds- og arbeidstillatelse for samer fra russisk side.

Landsdelsutvalget

Landsdelsutvalget gjorde i sitt plenumsmøte 26.05.00 vedtak om å se på Sametingets representasjon i LU. Det ble nedsatt et utvalg bestående av 2 representanter fra LU og 2 representanter fra Sametinget. Det ble avholdt et møte i arbeidsgruppen 18.08.00, hvor Egil Olli og Isak Mathis O. Hætta deltok fra Sametingets side. I dette møtet ble Sametingets syn på fremtidig representasjon i LU lagt fram. Det skal utarbeides en rapport som skal behandles i LUs plenumssamling den 15.11.00. Sametinget har foreløpig ikke mottatt denne rapporten.

Prosjektet - Verne- og forvaltningsplan for samiske bygninger

Prosjektleder for prosjektet Verne- og forvaltningsplan for samiske bygninger tiltrådte 1.03.00. Formålet med prosjektet er å etablere en forvaltningsordning, slik at en skal få tatt vare på freda og verneverdige bygninger. Prosjektarbeidet drives ut fra en forprosjektbeskrivelse, vedtatt i Samisk kulturminneråd i 1998. Det er også etablert en egen referansegruppe til prosjektet.

I år har prosjektet konsentrert seg om å gjennomføre feltarbeid i det sørsamiske området, der en har besøkt ca 40 forskjellige bygningsmiljøer fordelt på seks kommuner. I løpet av sommerens feltsesong har det vært gjennomført samtaler og drøftingsmøter med huseiere og samiske lokalsamfunn i det sørsamiske området om vernespørsmål knytta til samiske bygninger. Til sammen har ca 50 personer deltatt på disse møtene.

Jordbruksplan for samiske bosettingsområder

Samisk næringsråd vedtok høsten 1999 å rullere *Jordbruksplan for samiske bosettingsområder* (1995). Et eget utvalg har nå avsluttet dette arbeidet. Mandatet har vært å oppdatere eksisterende plan i forhold til ny stortingsmelding om norsk landbrukspolitikk, gi innspill på utviklingstrekk for jordbruket i samiske områder, en har videre vurdert konsekvensene av en ny landbruksmelding samt vurdert Sametingets eget engasjement og virkemiddelbruk overfor jordbruket.

I sammenheng med jordbruksplanen skal det iverksettes et rekrutteringsprogram i jordbruket

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

rettet mot kvinner og ungdom. Her vil en søke et nærmere samarbeid med de regionale landbruksmyndighetene. Rulleringen av jordbruksplanen vil trolig bli behandlet på plenumsmøtet i februar 2001.

Utviklingsprogram for duodji

Sametinget vedtok i juni 1999 at det skulle iverksettes et 5-årig utviklingsprogram for duodji. Det ble oppnevnt en arbeidsgruppe som skulle fremme et forslag til programarbeid. Arbeidet som er gjennomført har søkt å ivareta duodji som kultur, fag og næring. Det ligger en stor utfordring i å få til levedyktige virksomheter og bedrifter som kan drive bedriftsøkonomisk lønnsomt, samtidig som duodji som en viktig samisk kulturbærer, vektlegges. Utviklingsprogrammet vil trolig bli behandlet i plenumsmøtet i februar 2001.

Analyse av næringslivet i Indre Finnmark

Som ledd i oppfølginga av Omstillingsprogrammet for Indre Finnmark har Samisk næringsråd engasjert Agderforskning til å gjøre en nærmere analyse av næringsvirksomheten i dette området. Det vises her til den foreløpige presentasjonen som ble gjort overfor Sametinget høsten 1999. Sametinget både som politisk organ og virkemiddelaktør er tjent med en grundig analyse av næringslivet i de samiske områdene. Det er et siktemål å få innsikt og nærmere forståelse av den enkelte næringsutøvers tilpasning både i forhold til ytre rammevilkår og den enkeltes egenforståelse av hvordan en best vil utforme sitt yrkesliv. Dette vil sterkere kunne avgrense og tilpasse Sametingets egne virkemiddelordninger i forhold til ønsket regional og næringspolitisk utvikling. Endelig rapport og analyse vil bli forelagt Sametinget i desember 2000.

Bruk av det samiske flagget

En egen arbeidsgruppe oppnevnt av Kommunal- og regionaldepartementet med deltakelse fra Sametinget (adm.) og Utenriksdepartementet, har utarbeidet forslag til retningslinjer for bruk av det samiske flagget (oktober 2000). Hensikten har vært å klargjøre hvordan det samiske flagget kan og skal brukes i ulike sammenhenger. Arbeidsgruppen foreslår at kommunene og fylkeskommunene selv avgjør hvorvidt og i hvilken utstrekning de vil benytte det samiske flagget. Arbeidsgruppen anbefaler videre at det utarbeides regler for flagging som også omfatter det samiske flagget. Arbeidsgruppens forslag vil bli sendt på høring, og vil trolig bli behandlet på plenumsmøtet i februar 2001.

Seminarer

Sametingsrådet arrangerte 17.10.00 seminar "Samepolitiske prinsipper og distriktspolitisk satsing" og 18.10.00 medieseminar for Sametingets representanter.

3. Oppnevninger

3.1 Sámi Allaskuvla

Sametingsrådet har foreslått følgende som eksterne medlemmer og styremedlemmer i styret for Sámi Allaskuvla/Samisk høgskole:

Medlemmer:

Sigbjørn Dunfeld, Snåsa

Inger Katrine Juuso, Nesseby

Inger Marit Bongo, Kautokeino

Varamedlemmer:

Anders Kintal, Drag

Ingar Eira, Kokelv

Lene Antonsen, Olderdalen

3.2 Samarbeidsrådet for anadrome laksefiske

Sametingsrådet har bedt administrasjonen representere Sametinget i samarbeidsrådet for anadrome laksefiske. Førstekonsulent Inge Arne Eriksen deltar på møtene i samarbeidsrådet.

Sign:SS...../JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

3.3 Styret for de samiske videregående skolene – nytt medlem

Rita Boine er oppnevnt som nytt medlem til styret for de samiske videregående skolene med Helena Orti som nytt varamedlem.

3.4 Opplæringstilbud for samiske elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk - arbeidsgrupper

Sametingsrådet har oppnevnt følgende til en arbeidsgruppe til å utrede opplæringstilbudet for samiske elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk etter samelovens språkregler:

Berit Johnskareng, Inge Even Danielsen, Kirsti Knutsen, Per Solli, Asbjørg Skåden, Geir Liland og Børre Mathisen. Sekretær for utvalget er John Eldar Einejord, og som har startet det forberedende arbeidet for utvalget.

3.5 Forvaltning av kongekrabbe - arbeidsgruppe

Sametingsrådet har bedt administrasjonen representere Sametinget i Fiskeridepartementets arbeidsgruppe om forvaltning av kongekrabben. Førstekonsulent Inge Arne Eriksen deltar på møtene i arbeidsgruppen.

4. Kunngjøring av nye saker - oppfølging

Forslag 1 Deltakelse i norsk-russisk fiskerikommisjon

Norsk kysttorsk er en nasjonal kysttorskbestand som i tiden etter 1977 har blitt kvotefastsatt i samråd med russiske myndigheter i den norsk-russiske fiskeri-kommisjon. Sametingets eventuelle deltakelse i Norsk-russisk fiskerikommisjon har så langt ikke vært drøftet. Sametingsrådet planlegger å gjennomføre et fiskeriseminar på plenumsmøte i februar 2001, og i denne sammenhengen kan temaet diskuteres.

Forslag 2 Gjennomgang av samiske navnetradisjoner

Forslaget er oversendt Nordisk Samisk Institutt 19.10.00.

Forslag 3 Ekstraordinære tiltak for store tap på grunn av rovdyr

Sametingsrådet har i brev av 24.08.00 til Reindriftsforvaltningen bedt om at det foretas utbetalinger til de resterende driftsenhetene i Troms, Nordland, Sør-Trøndelag og Hedmark.

5. Møter

5.1 Møte med fylkesordføreren i Troms

Den 18.08.00 besøkte fylkesordfører i Troms, Ronald Rindestu, Sametinget. I møte med sametingspresidenten ble følgende saker drøftet: evaluering av Reform 94, fylkeskommunens ansvar for innarbeiding av samisk kulturforståelse i helse- og sosialtjenesten, Aja samiske senter i Kåfjord og samfinansiering mellom SND/fylkeskommunen og Samisk utviklingsfond.

Vedlegg:

- Oversikt over representasjoner og møter i perioden 8.05.00 – 22.10.00
- Sametingsrådets møtebøker 6/00, 7/00 og 8/00

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Sametingsrådets beretning tas til etterretning.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2. Nils Henrik Måsø	Magnhild Mathisen Per Solli Willy Ørnebakk Nils O. Nilsen Nils Henrik Måsø
3. Egil Olli	Einar Lifjell Leif Elsvatn Birger Nymo Klemet Erland Hætta Olav Magnar Dikkanen Egil Olli
4. Jarle Jonassen	
5. Magnhild Mathisen	
6. Ragnhild L. Nystad	
7. Nils O. Nilsen	
8. Per A. Bæhr	
9. Einar Lifjell	Per A. Bæhr
10. Josef Vedhugnes	
11. Olaf Eliassen	Egil Olli
12. Johan Mikkel Sara	Olaf Eliassen Ragnhild L. Nystad Johan Mikkel Sara Tore Bongo Per A. Bæhr
13. Tore Bongo	
14. Willy Ørnebakk	
15. Per Solli	Ing-Lill Pavall Ragnhild Nystad Per Solli

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

16.	Roger Pedersen	
17.	John Henrik Eira	Willy Ørnebakk
18.	Isak M. O. Hætta	
19.	Geir Tommy Pedersen	John Henrik Eira
20.	Ragnhild L. Nystad	
21.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametingsrådets beretning tas til etterretning.

Saken avsluttet 6. november 2000 kl. 15.50.

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

Sak 34/00 Spørsmål til Sametingsrådet i hht. forretningsorden § 11

Saken påbegynt 6. november 2000 kl. 15.50.

I. Dokumenter

- Spørsmål fra representant Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe
- Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe

II. Innleverte spørsmål, svar og eventuelle forslag og merknader

Spørsmål fra representant Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

NOEN KOMMUNER MOTARBEIDER SAMENE!

Det er klart at noen kommuner motarbeider samene. Slik som Alta kommune som er negativ til samiske saker på en måte som virker sånn at en vil unngå å havne i brennende bål. Når skal Sametinget og Sametingsrådet forlate prinsippet om at kommunene må være med hvis man skal sette i gang samiske tiltak?

Er det ikke slik at de samene som har blitt motarbeidet av sine lokale myndigheter, nå også motarbeides av Sametinget?

På denne måten blir det jo aldri noen fremgang i særlig grad for samiske saker i noen kommuner.

Sametingsrådets svar:

Det er dessverre slik som representant Tore Bongo hevder. Noen kommuner har ikke vært sitt ansvar bevisst overfor sin samiske befolkning. Nettopp derfor er det meget viktig at Sametinget ikke forlater sitt prinsipp om å prøve å oppnå dialog med kommunene.

Sametingets rolle i forhold til kommunene er å påvirke kommunen i en slik retning at kommunen legger forholdene til rette også for sine samiske innbyggere på en tilfredsstillende måte.

Når det gjelder finansiering av ulike prosjekter og tiltak mener Sametingsrådet at det er viktig og positivt med et lokalt engasjement.

Sametinget ved Samisk næringsråd deltar ofte i samfinansiering med andre, spesielt med det lokale forvaltningsnivå. Vurderer næringsrådet prosjekter som bra, deltar rådet på helt fritt grunnlag også uten lokal deltakelse. Aller helst ser vi at det er lokal deltakelse, nettopp for å prøve å unngå ansvarsfraskrivelse fra kommunen.

Spørsmål fra representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

SAMISK SPRÅKNEMND

Samisk språknemnds administrasjon er lagt til Samisk språkråds administrasjon i Guovdageaidnu. Administrativ leder er ansatt og alt skulle ideelt sett ligge til rette for at den nye administrasjonen og språknemnda skulle kunne begynne å arbeide slik intensjonene var fra Sametingenes side.

Sign: SS / MM

Møteboken består totalt av 192 sider

Nå viser det seg at administrativ leder har vært sykemeldt i meget lang tid og at ingen ting av det arbeidet som skulle igangsettes er kommet i gang. Samenes Valgforbund er meget bekymret over at arbeidet ennå ikke er igangsatt slik man forutsatte.

Samenes Valgforbund vil be om en redegjørelse fra Sametingsrådet for hvordan man har tenkt å løse problemene ved at sekretariatet for Samisk språknemnd ennå ikke er operativt?

Sametingsrådets svar:

Administrativ leder i Samisk språknemnd tiltrådte stillingen 10. juli d.å. Kort tid etter at han tiltrådte stillingen ble han sykemeldt og er fremdeles sykemeldt frem til slutten av november.

For å løse problemet med drift av sekretariatet har Sametingets administrasjon hatt møte med lederen i Samisk språknemnd.

Lederen i samisk språknemnd tok deretter kontakt med sekretariatet i Samisk språkråd med sikte på å få bistand for å løse driften ved Samisk språknemnd. Foreløpig har Samisk språkråd ikke hatt kapasitet til å avhjelpe situasjonen. Møtet i Samisk språknemnd som skulle ha vært avholdt i slutten av november er derfor utsatt.

Sametingsrådet jobber med saken for å finne en løsning, bl.a. er leder i Samisk språknemnd kontaktet med sikte på å finne andre alternativer for drift av sekretariatet.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Saken ble avsluttet uten votering.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Tore Bongo	
2.	Ragnhild L. Nystad	
3.	Roger Pedersen	
4.	Sven-Roald Nystø	
5.	Roger Pedersen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Se pkt. III. Votering.

Saken avsluttet 6. november 2000 kl. 16.00.

Sign: *SS* / *DMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Sak 35/00 Kunngjøring av nye saker

Saken påbegynt 6. november 2000 kl. 16.00.

I. Dokumenter

Forslag 1, representant Magnhild Mathisen, AP's sametingsgruppe:

RETNINGSLINJER FOR FØRING AV DOKUMENTASJON FOR TO HOVEDSPRÅK

Sametinget vil be om at Sametingsrådet snarest tar opp med Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, mulighetene for å kunne føre opp 2 hovedspråk på vitnemålet.

I følge Retningslinjer for føring av dokumentasjon ved avlegging av offentlig eksamen ved videregående skoler er det ikke anledning til å føre opp to førstespråk på vitnemålet.

Dette tilsier at elevene enten må velge norsk eller samisk som 1.språk,

Både Reform-94 og S-97 legger opp til at samiske barn skal ha en mulighet til å utvikle seg tospråklig.

Ved videre språkstudier på høgskole/universitetsnivå vil de som kan vise til eksamen i ett 1. språks fag ha fortrinn fremfor de som har språket som 2. språk. Ungdom må allerede i grunnskolealder være bevisste på hvilke språkvalg de gjør, med tanke på videreutdanningen.

Med det regelverket som eksisterer i dag har ikke samiske barn som er tospråklige mulighet til å være likestilte med norske barn i norsk hovedmål og samtidig være likestilt med andre samiske barn med samisk som 1.språk.

Det er derfor viktig at samiske barn som er tospråklige kan få dokumentert at de har tatt eksamen i begge hovedmålene (samisk som første språk og norsk som første språk).

Forslag 2, representant Josef Vedhugnes, AP's sametingsgruppe:

SAMETINGETS ENGASJEMENT I Å SIKRE ET FREMTIDIG NATURMILJØ OG NATURGRUNNLAG I FINNMARK

Sametinget ber Sametingsrådet utrede sak om miljøsituasjonen og naturgrunnet i Finnmark. Saken fremlegges for plenum slik at Sametinget får en total gjennomgang av situasjonen med det mål å drøfte mulige strategier og tiltak for å sikre naturmiljøet og naturgrunnet i Finnmark for fremtidige generasjoner.

Forslag 3, representant Margreta Påve Kristiansen, AP's sametingsgruppe:

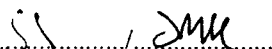
RETT TIL OPPLÆRING I SAMISK

Opplæringsplanen fastslår samenes rett til opplæring i videregående skole. Dette innebærer at fylkene som har ansvar for samisk videregående opplæring viser dette ansvaret, både faglig og økonomisk.

Dersom fylket ikke kan ta ansvar sier forskriftene at det bør gis alternativer for samisk opplæring, der skolens egen personale ikke kan stå for opplæringen.

Det må være en mulighet for samisk ungdom som ønsker å søke seg til andre fylker å få dekket de merkostnader det innebærer å ha undervisning i samisk.

Dette innebærer at skolene skal sikre samisk opplæring for de elever som ønsker det, og at de ikke kommer i en situasjon hvor de diskrimineres, fordi de ønsker å benytte seg av sin rett til undervisning i samisk.

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

Sametinget anmoder at Sametingsrådet foretar en kort utredning om retten til opplæring i samisk utenom bostedsfylket. Det gjøres deretter en henvendelse til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet om saken.

Forslag 4, representant Asbjørg Skåden, NSRs sametingsgruppe:

Troms fylkeskommune skal i nær framtid vurdere skolestrukturen på videregående nivå.

Troms fylkeskommune har i dag få skoler med fungerende samisk opplæring lagt til skolen. Sametinget henstiller til Troms fylkeskommune å ved gjennomgang av skolestrukturen se helhetlig på også opplæringen i samisk ved å bevare og videreutvikle de skoler som i dag gir samisk opplæring på 1. språks- og 2. språksnivå, samt B-C språksnivå.

Forslag 5, representant Asbjørg Skåden, NSRs sametingsgruppe:

Kildemateriale fra enkelte områder omkring samisk båtbyggertradisjon reiser en del problemstillinger: Var samene båtbyggere for kystens fiskere i tidligere tider? Har samene vært delaktig i utvikling av nordlandsbåten?

- Er samisk båtbygging et nordnorsk kystfenomen, eller er det en mer generell samisk kompetanse og teknologi? Hvis så, finner man beslektede båttyper i andre samiske områder og kanskje over et svært lagt tidsrom?
- I Vesterålen bodde produsent og kunde så nært hverandre at handelen kunne gå direkte mellom dem. Andre steder var det nødvendig med markeds plasser, for eksempel Kabelvåg. Dog forekommer ikke opplysninger om at det var samer selv som solgte båter der. Brukte samene andre som selgere?
- Dersom det eksisterte en etnisk arbeidsdeling mellom samer og nordmenn (og svensker? finner?) hva angår båtbygging, hvilke konsekvenser får det for bildet av forholdet mellom folkene på Nordkalotten?

Sametinget ber Senteret for samiske studier ved Universitetet i Tromsø initiere et fellesprosjekt omkring samisk båtbyggertradisjon – en vidt, tverrfaglig sammensatt forskning med base i kildehistorie, arkeologi, båtbyggerkunnskap og språkkunnskap.

Dette vil muligens gi et nytt bilde av samisk handel, teknologileveranse og bruk av området.

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Møtelederskapets innstilling:

Forslag 1 - 5 oversendes Sametingsrådet til behandling.

III. Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Magnhild Mathisen	
2.	Josef Vedhugnes	
3.	Isak M. O. Hætta	
4.	Margreta Påve Kristiansen	
5.	Asbjørg Skåden	
6.	Ragnhild Nystad	Asbjørg Skåden
		Per Solli
		Ragnhild L. Nystad

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Forslag 1 - 5 oversendes Sametingsrådet til behandling.

Saken avsluttet 6. november 2000 kl. 16.25.

Sign: SS / JMC

Møteboken består totalt av 192 sider

Sak 36/00 Møteplan for Sametinget

Saken påbegynt 6. november 2000 kl. 16.50.

I. Dokumenter

- Kalender 2001

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

Møtelederskapet foreslår følgende møteplan for Sametinget i år 2001:

Uke 8 19. – 23. februar

Uke 22 28. mai - 1. juni

III. Votering

Av 39 representanter var 29 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Johan Mikkjel Sara, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametingets plenumsmøter i år 2001 – møteplan:

Uke 8 19. – 23. februar

Uke 22 28. mai - 1. juni

Saken avsluttet 6. november 2000 kl. 16.52.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Sak 37/00 Sametingets barne og ungdomsprosjekt – rapport og oppfølging

Saken påbegynt 6. november 2000 kl. 16.53.

I. Dokumenter

- Samisk barne- og ungdomsplan.
- Samisk barne- og ungdomsprosjekt – prosjektbeskrivelse, vedtatt av Sametingsrådet 23.03.99
- Rapport fra og oppfølging av Sametingets barne- og ungdomsprosjekt

II. Innleverte forslag og eventuelle merkander

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

1. Sametingets barne- og ungdomsprosjekt følges opp ved at det avsettes administrative ressurser til utvikling, oppfølging og koordinering. I oppfølgingen av prosjektet utvides de tematiske innsatsområdene i henhold til Samisk barne- og ungdomsplan. I oppfølgingen av prosjektet må samarbeidet med offentlige organer konsentreres til å skape tilfredsstillende rammer med hensyn til samiske barn og unges oppvekstvilkår. I tillegg må det også fremover arbeides prosessorientert i forhold til kommuner.
2. Sametinget arrangerer en ungdomskonferanse i 2001. Det må vurderes om det skal gjennomføres ungdomskonferanser hvert annet år.
3. Sametinget krever at Barneombudet omgående skaffer seg nødvendig kompetanse innen samisk språk og kultur for å kunne fremme samiske barn og unges interesser.

Forslag 1, representant Roger Pedersen, SVFs sametingsgruppe:

SVFs sametingsgruppe er i utgangspunktet enig i Sametingsrådets innstilling, men de økonomiske konsekvenser dette forslaget har, kommer ikke frem.

SVFs sametingsgruppe ber om at Sametingsrådet legger frem for plenum hva de økonomiske konsekvenser vil være og hvordan dette skal finansieres og administreres. Vi i SVFs sametingsgruppe finner ikke noe i budsjettet for 2001 som viser dette.

Forslag:

De forannevnte momenter må fremlegges for plenum før saken kan behandles. Hvis ikke må saken utsettes.

Forslag 2, representant Marie Therese Nordsletta Aslaksen, AP's sametingsgruppe:

Forslag til nytt punkt 4:

Sametinget oppretter et midlertidig ungdomspolitisk utvalg, valgt etter forholdstallsprinsippet.

Utvalget underlegges Sametingsrådet. Utvalget deltar i forberedelsene av ungdomskonferansen.

Sign: SS.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Forslag 3, representant Birger Nymo, NSR's sametingsgruppe:

Følgende tillegg til rådets innstilling.

Pkt. 3... Samiske barn og unges interesser.

Imidlertid må det i fremtiden opprettes et fritt og uavhengig samisk barneombud.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

- Forslag 1 ble trukket.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 2 ble vedtatt med 37 stemmer.
2. Forslag 3 ble vedtatt med 37 stemmer.
3. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
2. Marie Therese N. Aslaksen	
3. Roger Pedersen	
4. Birger Nymo	
5. Ragnhild L. Nystad	
6. Einar Lifjell	
7. Olaf Eliassen	
8. Jarle Jonassen	
9. Geir Tommy Pedersen	
10. Hallgeir Skøien Varsi	
11. Berit Ranveig Nilssen	Roger Pedersen Berit Ranveig Nilssen
12. Tone Amundsen	
13. Egil Olli	
14. Roger Pedersen	
15. Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

1. Sametingets barne- og ungdomsprosjekt følges opp ved at det avsettes administrative ressurser til utvikling, oppfølging og koordinering. I oppfølgingen av prosjektet utvides de tematiske innsatsområdene i henhold til Samisk barne- og ungdomsplan. I oppfølgingen av prosjektet må samarbeidet med offentlige organer konsentreres til å skape tilfredsstillende rammer med hensyn til samiske barn og unges oppvekstvilkår. I tillegg må det også fremover arbeides prosessorientert i forhold til kommuner.

Sign: SJ / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

2. Sametinget arrangerer en ungdomskonferanse i 2001. Det må vurderes om det skal gjennomføres ungdomskonferanser hvert annet år.
3. Sametinget krever at Barneombudet omgående skaffer seg nødvendig kompetanse innen samisk språk og kultur for å kunne fremme samiske barn og unges interesser. Imidlertid må det i fremtiden opprettes et fritt og uavhengig samisk barneombud.
4. Sametinget oppretter et midlertidig ungdomspolitisk utvalg, valgt etter forholdstallsprinsippet. Utvalget underlegges Sametingsrådet. Utvalget deltar i forberedelsene av ungdomskonferansen.

Saken avsluttet 6. november 2000 kl. 17.55.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sak 38/00 Samiske museer i Norge – framtidig organiserings- og styringsstruktur

Saken påbegynt 7. november 2000 kl. 09.00.

I. Dokumenter

- Samiske museer i Norge. Framtidig organisering og styringsstruktur. En utredning ved Audhild Schanche, Sámi Instituhtta/Nordisk samisk institutt
- Sametinget, Samisk kulturminneråds brev 7. januar 2000 til Sámi Instituhtta/Nordisk samisk institutt med forespørsel om å forestå utredning om framtidig organiserings- og styringsstruktur for samiske museer etter vedlagt oppdragsbeskrivelse
- Sámi Instituhtta/Nordisk samisk institutt brev av 23. juni 2000 med oversendelse av utredning om samiske museer
- Sametingspresidentens brev av 13. desember 1999 til Kulturdepartementet
- Sametinget høringsbrev av museumsutredninga av 10. juli 2000
- St.meld. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving
- Utskrift av møtebok i sak 11/00 - St. meld. 22 (1999-00) Kjelder til kunnskap og oppleving
- Høringsuttalelse fra Duojáríid ealahus searvi/Næringsorganisasjon for duodje produsenter av 1. september 2000
- Høringsuttalelse fra Universitetet i Tromsø, Tromsø Museum av 14. september 2000
- Høringsuttalelse fra Unjárgga gielda/Nesseby kommune av 25. september 2000
- Høringsuttalelse fra Árran Julevsáme guovdásj/lulesamisk senter av 19. september 2000
- Høringsuttalelse fra Kárášjoga gielda/Karasjok kommune av 22. september 2000
- Høringsuttalelse fra Sámi Dáiddačehpiid Searvi av 15. september 2000
- Høringsuttalelse fra Samisk Museums slag av 26. september 2000
- Høringsuttalelse fra Landsorganisasjonen Sámiid duodji av 25. september 2000
- Høringsuttalelse fra Snåsa kommune av 25. september 2000
- Høringsuttalelse fra Norsk Museumsforbund av 26. september 2000
- Høringsuttalelse fra Norsk Museumsutvikling av 29. september 2000
- Vedtak i styret for regionmuseet i Nord-Troms av 24. august 2000
- Norgga Boazosápmelaččaid Riikasearvi/Norske Reindrifsamers Landsforbund av 28. september 2000
- Høringsuttalelse fra Ája samisk senter av 30. september 2000
- Høringsuttalelse fra Sámiid Vuorká-Dávvirat av 29. september 2000
- Høringsuttalelse Kvalsund kommune av 27. september 2000
- Høringsuttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune av 2. oktober 2000
- Troms fylkeskommunes administrative behandling oversendes Sametinget ca. 6. okt., Sameutvalget behandler uttalelsen 12. okt. og Kulturutvalget 31. okt. 2000

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

1. Sametinget vil overta forvaltningsansvaret for samiske museer i Norge. Med samiske museer forstår Sametinget museer som Sametinget tar eller ønsker å ta særskilt ansvar for, og museer som ser det som ønskelig at Sametinget er fagpolitisk og kulturvernpolitisk premissleverandør for virksomheten. Gjennom samordning og ressursøkning skal

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

museenes faglige arbeid styrkes slik at de kan være arena og aktør i en dialog om kulturell selvforståelse og identitet.

2. Sametinget forventer at Stortinget og Regjeringen følger opp st.meld. nr. 22 (1999-2000) med hensyn til oppgradering, samordning og forvaltningsansvar for samiske museer, og at Sametingets konkrete forslag til disse forhold legges til grunn ved oppfølgingen.
3. Sametingets overtakelse av forvaltningsansvaret for samiske museer forutsetter i første omgang en overføring av tilskuddsressurser som minimum ligger på dagens totale statlige og fylkeskommunale nivå for de samiske museene, og at Sametinget ressursmessig settes i stand til å håndtere denne nye oppgaven.
4. Sametinget ønsker å støtte opp om Samisk museumslag som et samarbeidsorgan mellom de samiske museene.
5. Sametinget ønsker å utvikle samarbeidet med de samiske museene og Samisk museumslag for finne fram til en best mulig framtidig organisering og styringsstruktur
6. Sametinget understreker at kommunene og fylkeskommunene fortsatt har et ansvar for de samiske museene, og ønsker i samarbeid med vertskommunene og fylkeskommunene å gjennomgå dagens finansielle ordninger for å finne fram til framtidige løsninger.

Forslag 1, representant Arvid Skjellhaug, NSR's sametingsgruppe:

Nytt pkt. 7:

Andre samiske institusjoner som jobber med dokumentasjon og formidling av samisk kulturhistorie må komme med i prosessen når det gjelder videre organisering og styring.

Forslag 2, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

Nytt punkt 7:

Sametinget ønsker å få overført midler til å kartlegge og bevare private samlinger og bygninger, som eventuelt kan inngå i samiske museer.

Nytt punkt 8:

Sametinget går inn for å få en ny region 5, som vil innbefatte Nordre Nordland, Sør-Troms og Midt-Troms.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

- Forslag 2, 2. del, ble oversendt Sametingsrådet

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 2, 1. del, ble enstemmig vedtatt.
3. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	
2.	Per Solli	Ing-Lill Pavall Sven-Roald Nystø Per Solli
3.	Arvid Skjellhaug	
4.	Geir Liland	
5.	Olav Magnar Dikkanen	
6.	Ragnhild L. Nystad	Magnhild Mathisen Ragnhild L. Nystad
7.	Magnhild Mathisen	Ragnhild L. Nystad Berit Ranveig Nilssen Magnhild Mathisen
8.	Nils O. Nilsen	
9.	Olaf Eliassen	Egil Olli Olaf Eliassen
10.	Randi Solli Pedersen	
11.	Per Solli	Berit Ranveig Nilssen Per Solli
12.	Ing-Lill Pavall	
13.	Tore Bongo	
14.	Egil Olli	
15.	Ove Johnsen	
16.	Asbjørg Skåden	
17.	Olav Magnar Dikkanen	
18.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

- Sametinget vil overta forvaltningsansvaret for samiske museer i Norge. Med samiske museer forstår Sametinget museer som Sametinget tar eller ønsker å ta særskilt ansvar for, og museer som ser det som ønskelig at Sametinget er fagpolitisk og kulturvernpolitisk premissleverandør for virksomheten. Gjennom samordning og ressursøkning skal museenes faglige arbeid styrkes slik at de kan være arena og aktør i en dialog om kulturell selvforståelse og identitet.
- Sametinget forventer at Stortinget og Regjeringen følger opp st.meld. nr. 22 (1999-2000) med hensyn til oppgradering, samordning og forvaltningsansvar for samiske museer, og at Sametingets konkrete forslag til disse forhold legges til grunn ved oppfølgingen.
- Sametingets overtakelse av forvaltningsansvaret for samiske museer forutsetter i første omgang en overføring av tilskudsressurser som minimum ligger på dagens totale statlige og fylkeskommunale nivå for de samiske museene, og at Sametinget ressursmessig settes i stand til å håndtere denne nye oppgaven.
- Sametinget ønsker å støtte opp om Samisk museumsorgan som et samarbeidsorgan mellom de samiske museene.

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

5. Sametinget ønsker å utvikle samarbeidet med de samiske museene og Samisk museumslag for finne fram til en best mulig framtidig organisering og styringsstruktur.
6. Sametinget understreker at kommunene og fylkeskommunene fortsatt har et ansvar for de samiske museene, og ønsker i samarbeid med vertskommunene og fylkeskommunene å gjennomgå dagens finansielle ordninger for å finne fram til framtidige løsninger.
7. Andre samiske institusjoner som jobber med dokumentasjon og formidling av samisk kulturhistorie må komme med i prosessen når det gjelder videre organisering og styring.
8. Sametinget ønsker å få overført midler til å kartlegge og bevare private samlinger og bygninger, som eventuelt kan inngå i samiske museer.

Saken avsluttet 7. november 2000 kl. 11.25.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sak 39/00 Retningslinjer for særskilt tilskudd til samiske barnehager

Saken påbegynt 7. november 2000 kl. 11.25.

I. Dokumenter

- BFD Rundskriv Q-2/2000 B Statstilskudd til drift av barnehager i 2000
- Rapport fra arbeidsgruppe om overføring av det særskilte tilskuddet til samiske barnehager fra Barne- og familiedepartementet til Sametinget.
- Brev av 07.04.00 fra de 6 kommunene i det samiske forvaltningsområdet
- Lov om barnehager – BFD Rundskriv Q-0902 B - § 7
- Rammeplan for barnehager – BFD Rundskriv Q-0917 B – en kortfattet presentasjon

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Det særskilte tilskudd til samiske barnehager overføres fra Barne- og familiedepartementet til Sametinget fra og med 01.01.2001. Tilskuddet forvaltes da av Sametingets tilskuddsstyre.

For 2001 tildeles midlene på grunnlag av "Rundskriv Q-2/2000 B Statstilskudd til drift av barnehager i 2000". Etter særskilt vurdering vil tilskuddet også kunne gis til grupper med færre barn enn det som fremgår av forskriften i Rundskriv Q-2/2000 B.

Sametinget utarbeider retningslinjer for særskilt tilskudd til samiske barnehager i løpet av første halvdel av 2001.

III. Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	
2. Josef Vedhugnes	
3. Asbjørg Skåden	
4. Nils Henrik Måsø	Willy Ørnebakk
	Nils Henrik Måsø
5. Ragnhild L. Nystad	Nils Henrik Måsø
	Josef Vedhugnes
	Ragnhild L. Nystad
6. Berit Ranveig Nilssen, saksordfører	

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Det særskilte tilskudd til samiske barnehager overføres fra Barne- og familiedepartementet til Sametinget fra og med 01.01.2001. Tilskuddet forvaltes da av Sametingets tilskuddsstyre.

For 2001 tildeles midlene på grunnlag av "Rundskriv Q-2/2000 B Statstilskudd til drift av barnehager i 2000". Etter særskilt vurdering vil tilskuddet også kunne gis til grupper med færre barn enn det som fremgår av forskriften i Rundskriv Q-2/2000 B.

Sametinget utarbeider retningslinjer for særskilt tilskudd til samiske barnehager i løpet av første halvdel av 2001.

Saken avsluttet 7. november 2000 kl. 12.05.

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

Sak 40/00 Satsingsområder for 2001 oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester for den samiske befolkningen i Norge

Saken påbegynt 7. november 2000 kl. 15.00.

I. Dokumenter

- Sosial- og helsedepartementets tildeling 1998
- Oversikt – søknader og tildelinger i 1999
- Oversikt – søknader og tildelinger i 2000

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

I forbindelse med tildeling av prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, prioriterer Sametinget 3 satsingsområder for 2001:

1. Utrednings- og prosjektarbeid med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet
2. Metodeutvikling og tilretteleggelse av tiltak for ulike behov innenfor den ordinære helse- og sosialtjeneste i samiske områder
3. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse

For øvrig vil en generell utbygging av helse- og sosialtilbudet til den samiske befolkning ivaretas i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets og andre aktuelle departementers ulike satsingsområder.

III. Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Ragnhild L. Nystad, saksordfører	
2. Magnhild Mathisen	
3. Einar Liffjell	
4. Ragnhild L. Nystad, saksordfører	

Sign: SS / DMC

Møteboken består totalt av 192 sider

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

I forbindelse med tildeling av prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, prioriterer Sametinget 3 satsingsområder for 2001:

1. Utrednings- og prosjektarbeid med sikte på tilpasning av helse- og sosialtjenester til samisk virkelighet
2. Metodeutvikling og tilretteleggelse av tiltak for ulike behov innenfor den ordinære helse- og sosialtjeneste i samiske områder
3. Opplæring av helse- og sosialpersonell i samisk språk og kulturforståelse

For øvrig vil en generell utbygging av helse- og sosialtilbudet til den samiske befolkning ivaretas i forbindelse med Sosial- og helsedepartementets og andre aktuelle departementers ulike satsingsområder.

Saken avsluttet 7. november 2000 kl. 15.30.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sak 41/00 Sametingets budsjett 2001

Saken påbegynt 7. november 2000 kl. 15.30.

I. Dokumenter

- Sak 44/99 Sametingets budsjett 200
- Sak 45/99 Statsbudsjettet 2001

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget viser til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2001.

Den samlede bevilgning for år 2001 er:

		(i 1000 kr)		
		2000	2001	+/-
206.50	Sametinget	23 525	27 954	4 429
326.78	Samisk spesialbibliotek	3 520	3 626	106
540.50	Sametinget	101 234	106 900	5 666
856.50	Tilskudd til samiske barnehager	0	8 110	8 110
1429.72.7	Samiske kulturminner	1 000	1 000	0
Sum		129 279	147 590	18 311

Den samlede rammen består av midler som direkte overføres Sametinget. Sametinget disponerer i tillegg en del midler som år for år overføres virksomheten fra øvrige finansieringskilder. Disse er uforutsigbar m.h.t. årlig størrelse, og er gjenstand for særskilt rapportering. Dette er for eksempel bidraget fra avtalepartene i reindrifftsforhandlingene til Samisk utviklingsfond. Tilsvarende gjelder midler som ytes til prosjekter og annet. Felles for disse er at de ikke inngår i en fast overføring til Sametingets budsjett.

Sametingets mål

I Sametingsplanen er det satt opp en rekke mål for Sametingets virksomhet. Disse er i det følgende omtalt med mål, strategier og tiltak for de virkemidler Sametinget har. Sametingets hovedmål er:

«Kulturell kontinuitet med grunnlag i samenes status og rettigheter som folk og urfolk»

Med dette som utgangspunkt har Sametinget vedtatt 3 hovedinnsatsområder for inneværende periode som er lagt til grunn for fordelingen av Sametingets budsjett. Disse er:

- samiske rettigheter
- samisk språk og utdanning
- samisk kultur og samiske næringer.

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

Integrering av likestilling:

Sametinget har slått fast at *miljø- og kvinneperspektivet er sentrale* i utformingen av fremtidig politikk. Det er viktig at likestilling blir en integrert del av helhetsperspektivet for Sametinget, og at det ikke skapes en ny sektor. Det legges vekt på å avdekke kjønnsmessige ulikheter for synliggjøre behov, bedre tiltak, vurdere konsekvenser og på lang sikt integrere eller kompensere forskjeller mellom kjønnene.

Derfor er det viktig at likestillingsperspektivet trekkes inn på lik linje med andre indikatorer, målsetninger, strategier og tiltak. Integrering innebærer at det på alle nivå og i alle deler av arbeidsfelt tenkes gjennom og tas hensyn til at kvinner og menn kan ha ulike erfaringer, ressurser og behov.

Sametinget ønsker for dette budsjettet å sikre likestillingsperspektivet ved å:

- ✓ Gjennomføre konsekvensanalyser av budsjettene for å avdekke skjevheter i fordelingen av de økonomiske ressurser mellom menn og kvinner. Deretter må det vurderes tiltak for å rette opp skjevheter.
- ✓ Tenke igjennom hvordan de ulike sektorområdene kan integrere og utvikle likestillingsarbeidet på sitt ansvarsområde. Det må her legges vekt på å avdekke om det skyldes retningslinjer eller praksis.
- ✓ Synliggjøre og trekke inn **kjønn** som en av flere faktorer

Sametinget vil for 2001 fordele rammen på følgende poster:

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
01	Driftsutgifter Sametingets politiske ledelse	7 875	8 775	900
01	Driftsutgifter Sametingets administrasjon	38 264	46 869	8 605
21	Spesielle driftsutgifter	2 000	1 800	-200
45	Større utstyrsansk.	5 000	0	-5 000
51	Næringsutvikling	22 197	22 490	293
52	Kultur	17 001	17 245	244
53	Samisk språk	20 456	19 606	-850
54	Miljø- og Kulturvern	1 000	1 970	970
55	Tilskudd til andre samiske formål	4 547	5 771	1 224
56	Læremidler	10 954	21 764	10 810
57	Internasjonalt samarbeid	0	1 300	1 300
	Sum	129 294	147 590	18 296

Gjennomføring av omorganiseringen

Sametinget har vedtatt å legge ned tingets underliggende råd fra 01.01.2001. Under behandlingen av saken ble spørsmålet om regionalisering av Sametingets virksomhet drøftet.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Sametinget ber Sametingsrådet arbeide videre med saken og legge den fram for Sametinget våren 2001.

Sametingets tilskuddsstyre er Sametingets forvaltningsorgan for de fond og tilskuddsmidler Sametinget overfører tilskuddsstyret å fordele. Sametinget ber Sametingsrådet arbeide videre med spørsmålet om de samiske kunstnernes innflytelse på forvaltningen av Sametingets tilskuddsmidler til kunst- og kulturaktiviteter.

I Sametingets arbeid i 2001 vil det bli prioritert:

- Å avholde en ungdomskonferanse våren 2001
- Å slutføre arbeidet i Sametingets valgregelutvalg
- Å styrke tingets arbeid med samiske rettighetsspørsmål
- Å skaffe til veie midler til videreføring av prosjektet Østsamisk museum i Neiden

Sametingsrådet innarbeider utgiftene til disse tiltakene i budsjettet.

Post 01 Driftsutgifter politisk nivå

Denne posten dekker driftsutgifter til Sametingets plenum, møtelederskapet, Sametingsrådet, kontrollkomiteen, gruppene og arbeidet i Samisk parlamentarisk råd. For 2001 foreslås denne posten øket med *kr. 900.000,-* i forhold til bevilgningen i 2000. Midlene skal nyttes til å øke driftsutgifter for forannevnte organer og til å styrke arbeidet i Sametingsrådet med en politisk rådgiver. Det settes av *kr 500.000,-* til gruppenes arbeid. Disse fordeles av Presidenten i samråd med gruppelederne.

Post 01 Driftsutgifter Sametingets administrasjon

I tråd med Sametingets vedtak om å endre organiseringen av forvaltningsapparatet, vil det fra 01.01.2001 bli etablert egne fagavdelinger innenfor Sametingets administrasjon. En konsekvens av dette er at alle avdelinger sidestilles og underlegges direkte under Sametingets direktørs. Det settes av *kr 47.219.000* til drift av Sametingets administrasjon for 2001. Dette er en økning på *kr. 8 605 000* fra 2000.

I 2000 vedtok Sametinget å øke antallet stillinger ved Sametingets hovedadministrasjon med 8 stillinger. Det ble da kalkulert med en halvårsvirkning for disse i budsjettet for 2000. Mye av foranstående økning vil gå til å dekke lønn og driftsutgifter for disse stillingene.

I budsjettet for 2001 la Sametinget vekt på å ruste opp den administrative kapasiteten i underliggende råd med 6 nye stillinger. Dette følges opp med 5 nye stillinger til Sametingets administrasjon, jf. omorganiseringen. Fagavdelingene styrket med i alt 7,5 stillinger. 2,5 stillinger forutsetter finansiert fra KUF og BFD. I tillegg er det tilsatt 2 renholdere i 2/3 delstillinger. Sametingets administrasjon vil da bestå av 89,8 faste stillinger.

Sametinget tar sikte på å etablere et stedlig kontor i Oslo i løpet av 2001. Sametingsrådet bes om å innarbeide de økonomiske konsekvensene i budsjettet.

Sametingets administrasjon er under omorganisering. Dette medfører utfordringer i forhold til utviklingen av en framtidig felles personalpolitikk som fremmer utvikling, motivasjon og effektivitet blant alle Sametingets ansatte. Sametinget ber Sametingsrådet sørge for at arbeidet med personalpolitiske spørsmål blir gitt prioritet i administrasjonen. Dette bør munne ut i en personalplan, der den blant annet fokuseres på leder-, kompetanse- og organisasjonsutvikling, lønns- og rekrutteringspolitikk, permisjonsspørsmål samt arbeidsmiljø og øvrige velferdsspørsmål. De ansattes muligheter til å lære seg samisk skal prioriteres.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

I 2001 vil kapasiteten på følgende fagområder prioriteres:

Samisk språk

Sametinget har prioritert samisk språkarbeid. Fra 1996 er det også kommet i gang språktiltak som har som mål å revitalisere språket utenfor forvaltningsområdet for Samelovens språkregler. Det er igangsatt prosjekter både i sørsamisk og lulesamisk områder, i Ofoten- og Sør-Troms språkområde og på Senja jf. omtalen under post 53.3 Tilskudd til spesialprosjekter.

Derfor opprettes 1 sørsamisk fagstilling og 1 lulesamisk fagstilling til språkavdelingen, som henholdsvis legges til Sametingets kontor i Snåsa og Tysfjord.

SAMISK SPRÅKNEMD

Samisk språkråd må ihht. forskrifter til Samelovens språkregler delta i nordisk samisk språkorgan, og fremme samiskspråklig nordisk samarbeid.

Samisk språknemd er etablert som sametingenes felles språkorgan, og skal fremme tiltak som kommer alle språkgruppene til gode. Det er tilsatt en kontorsjef som har begynt i stillingen juli 2000. Språknemda skal i framtiden knyttes til Samisk parlamentarisk råd.

Sametinget har tidligere beregnet behovet til *kr. 800 000* for år 2001 til språknemda. Da arbeidet innen språknemda fremdeles ikke er kommet ordentlig i gang, foreslås tilskuddet for 2000 på *kr 450.000* videreført i 2001. Dersom behovet for å øke bidraget fra Sametinget i Norge i 2001 skulle oppstå, vil dette bli innarbeidet ved budsjettrevisjonen i mai 2001.

Opplæring

Sametinget vil øke sin innsats særlig innenfor området spesialpedagogikk og arbeid innen barnehagesektoren. Økningen referer seg til intern overførsel fra spesielle driftsutgifter til ordinær driftsbudsjett med *kr 200 000*, og forutsetter en økning i rammen til drift over Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett, samt overføring fra Barne- og familiedepartementet i forbindelse med overtakelse av tilskuddet til samiske barnehager. I den sammenheng vil det opprettes nye stillinger som:

- spesialpedagogisk stilling ved opplæringsavdelingen, jfr. prt 3.
- 1 ½ stillinger i forbindelse med forvaltning av det særskilte tilskuddet til samiske barnehager

Begge stillingene opprettes som følge av at Sametinget har fått økt sitt ansvarsområde. Stortinget har satt av midler til stilling som spesialpedagog i forbindelse med behandling av St.meld 23 -1998-99.

Miljø- og kulturvern

Sametinget har et betydelig ansvar innenfor kulturminneforvaltningen. I en årrekke har det vært behov for en styrking av den administrative kapasiteten på dette området. Det er derfor behov for en ny saksbehandlerstilling i kulturminneforvaltning og en ny saksbehandlerstilling i bygningsvern:

1 saksbehandlerstilling - samisk kulturminnefaglig kompetanse

Regionkontoret i Snåsa som har ansvaret for det sørsamiske området er det kontoret som har klart flest saker å håndtere. I tillegg må kontoret forholde seg til 4 forskjellige fylker og svært mange kommuner. Kontoret er allerede i dag svært presset. Saksbehandlerkapasiteten styrkes med en ny saksbehandlerstilling.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

1 saksbehandlerstilling - bygningskyndig kompetanse

Samiske bygninger eldre enn 100 år er underlagt automatisk fredning, jf. kulturminnelovens §§ 3-4. I forvaltningen generelt hersker det usikkerhet omkring hvordan denne bestemmelsen skal håndheves og hvilke bygninger som skal regnes som samiske. Sametinget har det formelle forvaltningsansvaret også for samiske bygninger, men har pr i dag ikke bygningskyndig kompetanse. Det praktiske ansvaret er derfor til en viss grad en del av fylkeskommunens arbeidsområde. Den uklare forvaltnings- og ansvarssituasjonen har ført til en uheldig nedprioritering av det samiske bygningsvernet.

Det opprettes 1- en saksbehandlerstilling for det samiske bygningsvernet i miljø- og kulturvern avdelinga.

Kultur og næring

Fra 01.01.2001 vil kultur- og næringsspørsmål organiseres i samme avdeling. Dette er i tråd med Sametingets ønske om en sterkere samordning av virkemiddelbruken. Det vil i den sammenheng bli opprettet *1 ny stilling som avdelingsdirektør* for denne avdelingen. I tillegg vil avdelingen styrkes ved omdisponering av *1 saksbehandlerstilling* knyttet til næringspolitiske oppgaver.

Avdelingen skal forberede saker for tilskuddsstyret, arbeide med interne saker (jf. post 57 Internasjonalt samarbeid), og fungere som politisk sekretariat for sametingsrådet i kultur- og næringsspørsmål.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten nyttes til dekning av Sametingets egne utgifter knyttet til utvikling av læremidler der behovet er stort.

Posten finansierer i tillegg:

- Kvalitetsikring av læremidler
- Vurdering og evaluering av læremidler
- Utrede opplæringsstilbudet for samiske elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk etter samelovens språkregler

Post 51 Næringsutvikling

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
51.1	Samisk utviklingsfond	18 597	19 100	503
51.2	Tilskudd til samisk husflid	3 600	3 390	-210
Næringsutvikling		22 197	22 490	293

I Sametingsplanen er sammenhengen mellom næring og kultur sterkt vektlagt. Det gjelder derfor å styrke og ivareta den næringsvirksomheten som utgjør det materielle grunnlaget for samisk kultur og identitet. Lokalt næringsliv, som i store trekk danner det materielle grunnlaget for samisk kultur, er viktig å styrke og videreutvikle gjennom aktiv bruk av virkemidler. Bruken av virkemidler innenfor en helhetlig næringspolitikk skal både gi muligheter for næringskombinasjoner, småskaladrift og eneyrketilpasninger.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Primærnæringene danner basis og ankerfeste for mange samiske lokalsamfunn. Mange personers yrkesvalg, er sterkt knyttet til ønsket om lokal tilknytning til bosted. Folks orientering mot det lokale bygdearbeidsmarkedet må derfor danne et viktig premiss i både plan- og virkemiddelsammenheng. Livsgrunnlaget for mange samiske bygdesamfunn er primærnæringer som fiske, landbruk, reindrift, høsting av utmarksressurser samt privat tjenesteyting og offentlig service. Samiske bygdesamfunn med slik næringstilpasning danner basis for sammenhengende nettverk av sosiale og kulturelle relasjoner. Derfor er det en viktig oppgave å tilrettelegge for en virkemiddelbruk som både fanger opp og understøtter den næringsstrukturen som finnes i samiske bygdesamfunn. Generelle endringsprosesser i næringslivet med sterkere grad av videreføring og produktutvikling gjør det nødvendig å prioritere kompetanseheving og nyskaping som sterkere satsingsområder.

Sametinget vil i sin virkemiddelbruk søke å inngå samarbeid med relevante lokale og regionale finansieringsaktører for å få til en sterkere og bredere samordning mot felles mål og tiltak for regional næringsutvikling. Likevel er det viktig å arbeide for å bli en selvstendig virkemiddelaktør med klar profil for en nærmere definert samisk næringsutvikling.

Det overordnede målet er:

Sterke og levende samfunn med stabil bosetting og allsidig nærings- og samfunnsliv

Post 51.1 Samisk utviklingsfond

Den samlede rammen for Samisk utviklingsfond fordeles på følgende sektorer:

Betegnelse	Post 51.1 Samisk utviklingsfond (i 1000 kr)		
	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Fiskeri	3 655	3 128	3 750
Landbruk	3 336	1 495	3 250
Duodji	2 086	791	2 600
Næringskombinasjoner	3 966	3 083	4 750
Annet næringsliv	13 082	10 100	4 750
Sum	26 125	18 597	19 100

Oversikten over stipulert bruk i Samisk utviklingsfond inkluderer *ikke* midler som overføres fra Reindriffts- og Jordbruksavtalen. Eventuelle overførte midler kommer i tillegg.

Rammen for 2001 til Samisk utviklingsfond er økt med *kr. 503 000*. På bakgrunn av erfaringstall fra tidligere år, er rammen fordelt på de enkelte sektorer.

Mål, strategier og tiltak for de ulike sektorene:

FISKERI

MÅL

Hovedmålet er å bevare og utvikle fiske som primærnæring gjennom oppbygging av nødvendig land- og mottaksanlegg, flåte, oppdrettsanlegg, forvaltningsmessige ordninger og lokaltilpassede reguleringer.

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

STRATEGI

Sametingets politikk i fiskerisammenheng er å ivareta det kystnære fisket som materielt grunnlag for bo- og sysselsettingen i kyst- og fjordområdene. Det skal opprettes fiskeripolitiske soner for å prøve ut lokaltilpasset forvaltningsordninger. Sametinget vil bidra til å innføre nærhets- og avhengighetsprinsippet i forvaltning og beskatning av maritime ressurser.

TILTAK

Sametinget skal:

- Gjennomføre en aktiv virkemiddelbruk for å utvikle og fornye den lokaltilpassede fiskeflåten.
- Etablere og modernisere lokale land- og mottaksanlegg i de ulike kommunene innenfor fondets geografiske virkeområde.
- Yte støtte til å videreutvikle en miljøvennlig oppdrettsnæring for ulike arter.
- Utvikle og iverksette en lokal forvaltningsmodell for utvalgte fjorder.

Den samlede ramme for tiltakene settes til *kr. 3 750 000*.

JORDBRUK**MÅL**

Hovedmålet for jordbruket i de samiske bosettingsområdene er å beholde andelen sysselsatte i jordbruket med tilnærmet den bruksstrukturen vi har i dag. Det er også et mål å ivareta den samiske kulturen i utøvelsen av primærnæringene.

I arbeidet med revidering av jordbruksplanen er det gitt uttrykk for overordnede målsettinger som stabil sysselsetting, økt videreføring av egne produkter, optimal produksjon etter naturgitte fortrinn, ivareta samisk kultur i primærnæringsutøvelsen og øke produksjonsspekteret.

STRATEGI

Sametinget anser det som nødvendig å bygge opp og opprettholde både eneyrkebruk og kombinasjonsbruk. En regionalisering og omlegging av nasjonal landbrukspolitik i de samiske bosettingsområdene vil kunne sikre et levedyktig og livskraftig jordbruk. Dagens nasjonale landbrukspolitik favoriserer store bruk på bekostning av kombinasjonsbruk og små bruk. Jordbruket i de samiske områdene har få muligheter til å klare seg i denne konkurransen. Det vil av den grunn være en riktig strategi å legge om produksjonsstøtten til produksjonsuavhengige tilskudd. Slike tilskudd vil redusere overproduksjonen samtidig som den kan bidra til å opprettholde bosettingen og sysselsettingen.

Et nært samarbeid med landbruksmyndighetene er nødvendig for å lykkes med å ha et levedyktig jordbruk. Sametinget ser det som naturlig at tinget trekkes inn på et tidlig tidspunkt i saker og planarbeid som har betydning for det samiske jordbruket. Det gjelder spesielt ved forhandlinger om jordbruksavtalen.

TILTAK

Sametinget ser det som nødvendig å sette i gang et større verdiskapningsprogram for samisk jordbruk i samfinansiering med andre institusjoner. I dette programmet prioriteres følgende tiltak:

- Utvikle og revitalisere tradisjonelle næringskombinasjoner

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

- Nisje- og kvalitetsprodukter fra samisk jordbruk basert på samisk kultur og tradisjon
- Bedret lønnsomhet ved å redusere på kostnadene
- Kompetanseutvikling, nettverksbygging og FoU-virksomhet
- Utnyttelse av utmarksressurser

Dessuten er det nødvendig å legge om Sametingets virkemiddelbruk overfor jordbruket der tilskudd til maskiner og redskaper prioriteres ned til fordel for andre samarbeidstiltak i jordbruket. Driftsbygningene i jordbruket må fortsatt prioriteres der utvidelser og større ombygginger vies spesiell oppmerksomhet. Et større utbyggingsprogram for modernisering av bygningsmassen vil være nødvendig for å sikre tidsmessige bygninger i de samiske områdene.

En samlet ramme for tiltakene: *kr. 3.250.000.*

REINDRIFT

Sametinget har ikke hatt direkte støtteordninger rettet mot reindriften som næring. De virkemidler en har rettet mot sektoren har vært styrt mot virksomhet som er avledet av reindriften. Dette har vært intensjonen i bruken av de midler som er blitt overført fra Reindriftsavtalen. Disse overførte avtalemidlene har de senere år hatt en ramme på *kr. 2 000 000.* Det avgis en årlig rapportering over bruken av disse midlene til Reindriftsadministrasjonen. Ved fordeling av disse midlene legges det til grunn de føringer som kommer til uttrykk gjennom overføring av avtalemidlene.

Sametinget har fått utarbeidet et forslag til reindriftsplan som skal behandles våren 2001.

DUODJI

MÅL

Legge til rette for utvikling av en sterkere næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og bedre omsetning av egenproduserte varer. En slik utvikling betinger sterk fokus på kompetanseheving, veiledning, produktutvikling, markedsføring og salg.

STRATEGI

Utvikle et bredere og mer strukturert nettverk og samarbeid mellom produsenter, organisasjoner, utdanningsinstitusjoner, salg og markedsføringsorganer.

TILTAK

Sametinget skal:

- sette i gang et bredt utviklingsprogram i samfinansiering med andre relevante finansieringsorganer. Dette programmet bør omfatte alle relevante aktører som samlet kan bidra til en sterkere næringsrettet utvikling av duodji. Programmet må inneholde et klart definert mandat, organisert opplegg for gjennomføring, tidsramme og finansiering.
- støtte landsomfattende institusjoner og interesseorganisasjoner innen duodji til drift og utviklingstiltak.
- støtte sentraler for at de skal kunne gjennomføre salgs- og markedsføringstiltak
- støtte investeringsformål til lokaler, maskiner og annet produksjonsutstyr for aktive produsenter.

Det legges opp til en samlet ramme innenfor fondsbevilgningen på *kr. 2 600 000.*

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

NÆRINGSKOMBINASJONER

MÅL

Hovedmålet er å sikre inntektsgrunnlaget for de som driver med næringskombinasjoner. Rammebetingelsene for kombinasjonsdrift må sikres i alle primærnæringene ved at sentrale myndigheter legger til rette for det. Jevnlig gjennomgang av driftsstøtteordningen er nødvendig for å vurdere om hensikten med støtteordningen oppfylles og om ordningen treffer målgruppen.

Et annet mål er å utvikle nye kombinasjoner i tillegg til primærnæringene. Produksjonsdempende tiltak er gjennomført i flere næringer, og en sikker måte å sikre sysselsettingen på i de ulike næringene er å satse på nisje- og kvalitetsprodukter i tillegg til den tradisjonelle produksjonen. De ressurser som er tilgjengelige i samiske områder gir ofte ikke tilstrekkelig utkomme for enyrketilpasning. Dessuten er ytre rammevilkår som begrensninger i ressursuttak, kvotereguleringer, nivå på produksjonstøtte gjennom avtaler og negative markedsutsikter med på å hindre tilfredsstillende enyrketilpasninger i samiske lokalssamfunn.

Bedre utnyttelse av råvarene kan bidra til større verdiskapning. Det må også være et mål få benyttet primærnæringene som ressursbase i reiselivssammenheng.

STRATEGI

Koordinering av virkemiddelbruken i landbruks-, fiskeri- og reindriftspolitikken vil være viktig slik at næringspolitikken lettere kan tilpasses utviklingen av næringskombinasjonsvirksomheten.

For å sikre en fremtidsrettet kombinasjonsvirksomhet er det nødvendig å prioritere utviklingstiltak fremfor passive driftsstøtteordninger. Sterkere satsning på kompetanseheving og nettverksbygging vil kunne motivere kombinasjonsutøvere til å tenke mer på markedsrettet og markedsstilpasset produksjon. Spesielt viktig er det innen duodji der salg og markedsføring vil være sentrale satsningsområder.

For å få til en positiv næringsutvikling for innlandsfisk, er det nødvendig å satse på ytterligere kultivering og organisering av ferskvannsfisket.

TILTAK

- Evaluering av driftsstøtten til næringskombinasjonsvirksomhet
- Vurdere omlegging av driftsstøtten til sterkere satsning på utviklingstiltak innen kombinasjonsnæringer
- Satse på nisje- og kvalitetsprodukter for råvarer fra jordbruket, reindriften og fisket
- Sikre mottakssituasjonen for innlandsfisk i de respektive ressursområdene

Samlet ramme: *kr. 4 750 000.*

ANNET NÆRINGSLIV

MÅL

Utvikle et sterkere og mer variert næringsliv i distriktene. Både som følge av sysselsettingsnedgang i primærnæringene og i den offentlige sektor, men også for å bygge opp nødvendige samfunnsmessige servicetilbud i samiske lokalsamfunn.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

STRATEGI

Det gjelder å etablere tilfredsstillende rammebetingelser for å videreutvikle sterke, allsidige og dynamiske bedriftsmiljøer der kompetanse, nyskaping, produktutvikling og videreforedling er sentrale tema for konkurransedyktige enkeltbedrifter.

Kjønnspektivet er viktig for å skape en balansert utvikling i samiske lokalsamfunn. Innenfor servicenæringene finner en den største andelen av kvinnelige sysselsatte. En må derfor sørge for bedre rettleiding, oppfølging og stimulering til etablering av arbeidsplasser for kvinner og ungdom.

Etablering av produksjonsarbeidsplasser er viktig for å styrke nyskaping og videreforedling av primærnæringsprodukter. Dette vil kunne styrke sysselsettingen gjennom videreforedling av råvareproduksjonen.

Rammebetingelsene for samisk reiseliv er ikke godt nok utbygd. Næringen er preget av små virksomheter som i liten grad samarbeider. Her er et stort potensiale for utvikling særlig på bakgrunn av sterkere trender i markedet mot opplevelsesturisme. Det gjelder derfor å etablere et nettverk mellom ulike reiselivsaktører for et strukturert samarbeid om markedsføring og salg av tilbud.

TILTAK

- Støtte forprosjekter og finansiere investeringer i foredlingsbedrifter og sikre servicetilbud i mindre samiske lokalsamfunn
- Iverksette næringsutviklingsprosjekter for kvinnelige etablerere
- Støtte tiltak i oppfølging av Samisk reiselivsplan og Reginn-prosjektet
- Delta finansielt og administrativt i etablererprogram særlig rettet mot ungdom

En samlet ramme på *kr. 4 750 000* avsettes til denne sektoren.

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner

Når det gjelder den særskilte forvaltning av duodjimidlene, så fordeles deler av denne tilskuddsordningen direkte i Sametingets plenum. Dette gjelder den årlige driftsstøtten til institusjoner og organisasjoner. I år 2000 ble det fordelt en ramme på *kr. 3 600 000*. Av disse ble om lag *kr. 600 000* fordelt til ulike prosjekter etter søknad. For 2001 foreslås det at den direkte driftsstøtten fordeles til følgende institusjoner:

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner

(i 1000 kr)

Betegnelse	Regnskap1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Duodjeinstituhtta	1 800	1 800	1 800
Samiid Duodji	400	500	650
Duojariid Ealahus Searvi	250	300	310
Karašjoga Duodje Gávpi	125	63	70
Manndalen Husflidslag	125	63	70
Unjargga Samiid Duodje	125	63	70
Opplæringskontoret i duodji-øst	150	150	150
Opplæringskontoret i duodji og formgivingsfag	125	63	70
Duodji Gavoi Os	125	0	0
Duojariid Dallu	50	0	200
Maaje As	76	0	0
Julevsamij Duodje	10	0	0
Varjjat Duodji As	116	0	0
Arran	123	0	0
Prosjektstøtte	0	598	0
Sum	3 600	3 600	3 390

Den prosjektrelaterte støtten som tidligere er gitt over denne ordningen overføres Samisk utviklingsfond.

Retningslinjer for tilskudd til Duodji-organisasjoner oppheves. Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen til den enkelte institusjon/organisasjon.

Post 52 Kultur

52

(i 1000 kr)

Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
52.1	Samisk kulturfond	9 475	9 475	0
52.2	Tilskudd til samisk forlagsdrift	1 500	1 500	0
52.3	Tilskudd til samiske kulturhus	4 443	3 998	-445
52.4	Tilskudd til samiske kulturorg.	1 583	1 072	-511
52.5	Festivalstøtte	0	700	700
52.6	Samisk idrett	0	500	500
52	Sum	17 001	17 245	244

Post 52.1 Samisk kulturfond

Tilskuddsordningen har egne retningslinjer for tildeling av støtte. Fra 2001 vil ordningen forvaltes av det nye tilskuddsstyret. Bevilgning 2000 *kr. 9 475 000*, inkl. avsetning til Samiske barns oppvekstvilkår som for 2000 var på *kr 2 475 000*. Budsjettbehovet for fremme av samisk kultur er stort. I forbindelse med nytt budsjettstruktur vil Sametinget foreslå at

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Samisk kulturfond splittes opp i tiltaksområder som Sametinget foretar direkte bevilgning til i 2001. Forslaget for 2001 bygger på erfaringstall 1999. Videre er det lagt til grunn avsetning i virksomhetsplanen for 2000.

MÅL

Samisk kultur er nært knyttet til primærnæringer, natur, språk, tradisjoner og historie gjennom samhandling, sosialisering og identitet. Å ivareta og utvikle samisk kultur må derfor ha et helhetlig perspektiv der samfunn og enkeltmennesket settes i fokus. For Sametinget er det en viktig oppgave å samordne samisk kulturinnsats, tilrettelegge for likeverdige tilbud og aktiviteter ut fra ulike regionale gruppers behov. Offentlig støtte til litteratur, musikk, film og teater skaper kjerneaktivitet som får ringvirkninger for det øvrige kulturtilbud. Det er også en vesentlig oppgave å skape rammebetingelser for samisk kulturarbeid i mer privat regi. Sametinget skal i sin kulturpolitikk bygge på kulturelle røtter og egen tradisjon, slik det kommer i uttrykk i det samiske samfunn.

En viktig og grunnleggende oppgave for Sametinget er å bidra til å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge. For Sametinget er det en viktig oppgave at det legges til rette for en oppvekst som utvikler samisk identitet hos barn og unge. En forutsetning for å fremme samisk kultur er at samiske barn og unge opplever en kulturell kontinuitet med hensynet til samiskhet. Sametingets grunnprinsipp er at tiltak for barn og unge må tilpasses det samiske samfunn og behovene der.

STRATEGIER:

- Sametinget skal arbeide for en helhetlig kulturplan for samisk kulturutøvelse
- Sametinget skal arbeide for fremme av samisk litteratur, spesielt rettet mot barn og unge
- Sametinget skal bidra til å opprette stipendordninger som stimulerer/initierer samiske barn og unge til å skrive på samisk
- Sametinget skal videreføre innsatsen rettet mot barn og unge med bakgrunn i samisk barne- og ungdomsplan
- Sametinget vil arbeide for at eksisterende periodiske samiskspråklige publikasjoner for barn, unge og kvinner får fast støtteordning

TILTAK OG VIRKEMIDLER:

Det avsettes følgende ramme innen hvert kulturområde:

Betegnelse	(i 1000 kr)		
	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Litteratur	2 600	2 100	2 100
Musikk	1 441	1 000	1 000
Billedkunst/duodje	1 200	1 000	1 000
Teaterformål	424	400	400
Barns oppvekstvilkår	1 425	2 475	2 475
Andre tiltak	2 431	2 500	2 500
Sum	9 521	9 475	9 475

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 52.2 Samisk forlagsstøtte

MÅL

Det skal utgis flest mulig samiske bøker, til en best mulig kvalitet, for å styrke bruken av samisk og for å utvikle språket, kulturen og identiteten. Sametinget vil arbeide for å få oversatt mer faglitteratur til samisk. Sametinget anser det som nødvendig at det bygges opp en stabil forlagsbransje i samiske områder, både for å ha organer som har som hovedmål å utgi bøker på samisk og for å skape grunnlag for samisk kulturell infrastruktur i samiske områder, ved forfattere som bruker samisk og ved samiskspråklige produsenter

STRATEGI

- Man skal søke å få til en mest mulig effektiv ressursanvendelse og maksimere produksjonen innenfor ressursrammene, og ved å øke bruken av samiske bøker.
- Det foretas en helhetlig evaluering av samisk bokproduksjon

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget har gjennom en årrekke lagt vekt på å støtte samisk forlagsvirksomhet gjennom å tilføre forlagene visst grunntilskudd for å sikre en minimumsdrift. I utgangspunktet må forlagenes virksomhet finansiere sin drift gjennom støtte til de enkelte utgivelsene.

Sametinget setter av *kr. 1 500 000* til denne ordningen. Ordningen forvaltes etter vedtatte retningslinjer av tilskuddsstyret.

Post 52.3 Kulturhus

Tilskuddsordningen reguleres ikke av egne retningslinjer. Ramme for 2001 settes til *kr 3 998 000*.

MÅL:

Sametingets målsetning vil være å at alle offentlige myndigheter tar medansvar for samisk kulturutøvelse- og utvikling . I dette ligger det at det samiske folk får reelle muligheter for samisk kulturutøvelse. Muligheter for samisk kulturutøvelse henger sammen med flere forhold. Et forhold som er av stor betydning er at det eksisterer arenaer i de samiske samfunn hvor samisk kulturutøvelse kan finne sted, og at de sikres økonomisk.

STRATEGI:

- Sametinget skal bidra til å sikre drift av eksisterende kulturinstitusjoner
- Arbeide for at det etableres Østsamisk museum i Neiden, som samisk tusenårssted
- Bidra til at Ája samisk senter i Kåfjord realiseres som nasjonalt samisk institusjon

TILTAK OG VIRKEMIDLER:

Sametinget foretar for 2001 følgende bevilgning til Samiske kulturhus:

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 52.3 Kulturhus

(i 1000 kr)

Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Árran Julevsame Guovdasj, Tysfjord	1 240	1 270	1 270
Sámi Dáiddaguovddáš, Karasjok	852	1 078	1 078
Ája Samisk Senter, Kåfjord	400	540	600
Sijti Jarnge, Hattfjelldal	826	1 050	1 050
Sum	3 318	3 938*	3 998

*Tilskudd til Saemien Sijti (kr 265') og Varjjat Sami Musea (kr 240') er for år 2001 ført på egen post 54.1 Museer.

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 52.4 Samiske kulturorganisasjoner.

Retningslinjene for støtte til samiske kulturorganisasjoner oppheves. Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingene til de enkelte organisasjonene.

MÅL:

Formålet er å styrke og utvikle samisk kultur og identitet som skal bidra blant annet til et rikt, variert og aktivt samisk kulturliv.

STRATEGIER:

- Sametinget vil sikre støtte til samiske kulturorganisasjoner som rekrutterer samisk ungdom.
- Sametinget vil arbeide for å sikre og utvikle de økonomiske rammebetingelser til samiske kulturorganisasjoner.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Bevilgningen til samisk idrett opprettes som en egen ordning med direkte bevilgning til Sámi Valaštallan Lihttu. Det innebærer at Sametinget for 2001 foretar følgende bevilgning til kulturorganisasjonene:

Post 52.4 Organisasjoner

(i 1000 kr)

Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Sámi Dáiddačehpiid Searvi	175	175	190
Sámi Girječálliid Searvi	150	160	160
Sámi Teahter Searvi	155	160	160
Sámi Fágalaš girječálliid ja Jorgaleaddjiid Searvi	120	107	107
DSJ-Doajmmasiebbre Julevsábme	83	95	95
Samisk Filmforbund	65	75	75
Juoigiid Searvi	50	50	70
Foreningen samiske komponister	0	50	55
Sámi Dáiddaráddi	75	150	160
Sum	873	1 022	1 072

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen. Sametinget ber Sametingsrådet drøfte organisasjonenes framtidige virksomhet med de respektive organisasjoner.

Post 52.5 Festivalstøtte

Samisk kulturråd har over flere år bevilget festivalstøtte til flere årlige festivaler. Prosjektstøtte til festivalene har vært gitt etter søknad. Sametinget oppretter fra og med 2001 en egen budsjettpost til faste festivaler. Støtten gis i form av et direkte grunntilskudd som kan nyttes til planlegging for å oppnå kontinuitet i festivalene og samtidig gi større forutsigbarhet. For år 2001 gis grunntilskuddet til Riddu Riddu og Musikkfestivalen i Kautokeino på til sammen *kr 700.000*.

MÅL

Formålet er å bidra til å stimulere og utvikle samiske kunstneriske uttrykk, og sikre/opprettholde arenaer/scener for formidling av samiske kulturuttrykk. Sametingets mål i festivalsammenheng er å ivareta interessene for samiske artister og heve interessen for samiske artister.

STRATEGI

Sametinget vil:

- arbeide for at samiske festivaler får tilfredstillende økonomiske rammebetingelser
- se nærmere på mulighetene for prosjektstøtte til samiske festivaler
- bidra til et møtested for urfolks kunstnere og artister, publikum og ungdom, og gjøre andre urfolk kjent med samisk kultur

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget gir for 2001 følgende grunntilskudd til Samiske festivaler:

Post 52.5 Festivalstøtte	(i 1000 kr)
Betegnelse	2001
Riddu Riddu	350
Musikkfestivalen i Kautokeino	350
Sum	700

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 52.6 Samisk idrett

Samisk idrett har tidligere fått sin bevilgning over post 52.4, bevilgning for 2000 kr. 500000,-. For å få et klarere skille mellom idrett og annen kulturstøtte, skilles støtten til samisk idrett og synliggjøres med en egen budsjettpost.

MÅL

Formålet med støtteordningen er å fremme samisk identitet og tilhørighet gjennom aktiviteter og styrke barn- og ungdoms deltakelse i samisk idrett. Samisk idrett er nært knyttet til

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

spørsmål om identitet og tilhørighet, og må derfor ses i sammenheng med grunnleggende sosiale og kulturelle normer og verdier i samfunnet.

STRATEGI

- Sametinget vil arbeide for at samisk idrett sikres offentlig finansiering. I den sammenheng bør en vurdere mulighetene for at deler av tippemidlene tilbakeføres samisk idrett.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget oppretter en egen post i Sametingets budsjettstruktur og viderefører støtten til samisk idrett. For dette arbeidet settes det av følgende økonomiske virkemidler:

Post 52.5 Idrettsstøtte		(i 1000 kr)
Betegnelse	2001	
Sámi Valáštallan Lihttu - Norga	500	
Sum	500	

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 53 Samisk språk

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
53.1	Tospråklighetstilsk til komm./fylker	16 650	15 850	-800
53.2	Utdanningsstipend samisk ungdom	850	0	-850
53.3	Språkprosj. i h.h.t språkplaner	2 956	2 406	-550
53.4	Språksentre	0	1 600	1 600
53	Sum	20 456	19 856	-600

For Sametinget er det en sentral målsetting å styrke og utvikle samisk språkarbeid i alle språkregioner. Målet må være at samisk og norsk skal bli likeverdige språk. På denne bakgrunn fastsettes følgende delmålsettinger i forhold til samisk språk.

- 1) Styrke og fremme samisk språk i områder hvor det er nødvendig. Opprette språksentre og arenaer for samhandling mellom generasjoner.
- 2) Tilrettelegge forholdene for at barn og unge skal ha mulighet til å bruke språket.
- 3) Samelovens språkregler revideres i takt med utviklingen.
- 4) Enkeltpersoners rettigheter i henhold til samelovens språkregler.
- 5) Styrke offentlig språkbruk.
- 6) Følge opp språkplaner for sørsameområdet, lulesameområdet og Ofoten/Sør-Troms området, herunder Senja, samt å følge opp Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder på språksiden.
- 7) Større virkemidler til språkutviklingstiltak for kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet.
- 8) Oppfølging av Sametingets språkpolitiske spørsmål

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 53.1 Tospråklighetstilskudd

Formålet med tospråklighetstilskuddet er å bevare, styrke og fremme bruken av samisk språk i offentlig forvaltning. Det er en overordnet målsetning at kommuneforvaltningene fullt ut skal bli tospråklige, slik at samisk- og norsktalende får en likeverdig kommunal tjenesteyting. Rammetilskuddet gis de seks kommunene som utgjør forvaltningsområdet for samisk språk, kommunene Karasjok, Tana, Kautokeino, Nesseby og Porsanger i Finnmark fylke og Kåfjord i Troms fylke, samt til Finnmark og Troms fylkeskommune.

Ordningen har tidligere vært fordelt etter egne retningslinjer. Disse retningslinjene vil opphøre med virkning fra budsjettåret 2001 når det gjelder tilskudd innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Sametinget vil i stedet fordele følgende tilskudd til de enkelte kommuner og fylkeskommuner:

Post 53.1 Tospråklighetstilskudd		(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	
Nesseby kommune	1 285	1 309	1 609	
Tana kommune	2 116	2 190	2 489	
Porsanger kommune	2 314	2 161	2 060	
Karasjok kommune	2 813	2 802	3 102	
Kautokeino kommune	3 072	3 021	3 321	
Kåfjord kommune	1 387	1 504	1 404	
Finnmark fylkeskommune	416	374	1 057	
Troms fylkeskommune	83	125	808	
Prosjektmidler*	3 164	3 164	0	
Sum	16 650	16 650	15 850	

*Prosjektmidlene ble tildelt etter søknad. Det var ingen som hadde automatisk rett på prosjektmidlene, selv om Samisk språkråd prioriterte kommunene.

Tilskuddene inneholder det som tidligere ble gitt som ramme, samt bevilgning til prosjekter. Sametingsrådet vil gi nærmere vilkår for tilskuddene, herunder krav til innhold og tidsfrister for obligatoriske språkrapporter.

Post 53.3 Tilskudd til språkprosjekter

Sametinget har årlig gitt støtte til språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Disse midlene har vært forvaltet av samisk språkråd, men vil fra 2001 forvaltes av tilskuddsstyret på linje med de andre ordningene. Disse midlene forvaltes uten egne retningslinjer. Grunnlaget for tilskudd fra ordningene er de ulike språkplanene som tinget har vedtatt. Sametinget gjør tilskuddsstyret spesielt oppmerksom på:

- det planlagte språkmotiveringsprosjektet som er igangsatt av Samisk språkråd. Prosjektet inviterer kommuner utenfor forvaltningsområdet for samisk språk til å gå inn i et 5-års prosjekt for å styrke språkutviklingen blant barn. Dette prosjektet er et prosjekt som er svært konkret og målrettet, og Sametinget prioriterer slik bruk av prosjektmidlene. Språkrådets beskrivelse omhandler ulike deler av Sametingets

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

virkemiddelapparat, og det forutsettes at tilskuddsstyret foretar den nødvendige samordningen av ressurser til prosjektet.

- situasjonen for samisk språk i Ofoten/Sør-Troms, og ber tilskuddsstyret styrke språkarbeidet i dette området.

Post 53.4 Språksentre

For å skape forutsigbarhet i arbeidet med samisk språk, oppretter Sametinget en ny ordning med direkte grunntilskudd til de samiske språksentrene. Grunntilskuddet skal sikre den nødvendige drift. Språksentrene må selv sørge for finansiering til den øvrige virksomhet.

Post 53.4 Språksentre	(i 1000 kr)
Betegnelse	2001
Porsanger	400
Kåfjord	400
Tysfjord	400
Evenes	400
Sum	1 600

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 54 Miljø og kulturvern

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
54.1	Kulturminner	1 000	1 000	0
54.2	Museer	0	970	970
53	Sum	1 000	1 970	970

I Sametingsplanen 1998-2001 heter det at:

Sametinget har som målsetting å utvikle en miljøvennlig natur- og ressursutnyttelse for kontinuitet og utvikling av samisk kultur- og samfunnsliv.

Plan- og bygningsloven er det mest sentrale lovverket for natur- og ressursforvaltning. I tillegg kommer en rekke særlover som kulturminneloven, motorferdselsloven og naturvernloven. Oppfølging av dette lovverket og ivaretagelse av samiske miljø- og arealinteresser gjennom dette lovverket er en sentral målsetting for Sametinget.

Sametinget skal bidra til å realisere en miljøvennlig praksis i det samiske samfunn gjennom å synliggjøre og understøtte handlingsalternativer som peker i bærekraftig retning (Sametingets strategiplan i arbeidet for LA21).

Kapittel 26 i fra Agenda 21 dreier seg om å styrke urfolks rolle i arbeidet for en bærekraftig utvikling. Urfolk har gjennom mange generasjoner utviklet en helhetsorientert, tradisjonell og vitenskapelig viten om egen jord, naturressurser og miljø. Urfolks evne til å praktisere en

Sign:

Møteboken består totalt av 190 sider

bærekraftig utvikling må styrkes slik at en kan overkomme begrensninger som er lagt av økonomiske, sosiale og historiske faktorer.

Sametinget skal verne samiske kulturminner og kulturmiljø på en måte som bidrar til å styrke og videreføre samisk kultur (Samisk kulturminneplan 1998-2001).

Det samiske kulturminnevernet er en del av arealforvaltningen og ses i sammenheng med andre miljø- og arealforvaltningsoppgaver. Kulturminner og kulturmiljø viser til en samisk forståelse av landskapet og natur samt landskapet og naturens betydning for økonomiske, religiøse og sosiale forhold. Kulturminner er en miljømessig og kulturell ressurs, som står i et gjensidig forhold til andre miljøressurser og også de sosiale og kulturelle ressurser. For Sametinget er det derfor en viktig målsetting å a) skape forståelse for samiske kulturminners og kulturmiljøers miljømessige, historiske og kulturelle verdi, b) forvalte samiske kulturminner og kulturmiljøer i tråd med lovverk og forskrifter og c) virke til et samarbeid mellom miljøforvaltningen og samiske institusjoner nasjonalt og internasjonalt for vern og forvaltning av samiske kulturminner og kulturmiljøer

STRATEGIER

Sametinget skal:

- følge opp arbeidet til planlovutvalget for å sikre ivaretagelse av samiske samfunnsinteresser i alle arealinngrepssaker i samiske bruks- og bosettingsområder. En vektleggingsregel i planlovens formålsparagraf vil her være viktig.
- følge opp Konvensjonen om biologisk mangfold og urfolks kunnskaper, praksiser og fornyelser i denne sammenhengen. Regjeringens arbeid med en St.meld og handlingsplan for ivaretagelsen av det biologiske mangfoldet skal følges opp.
- arbeide for at det kan iverksettes et arbeid for en utredning/sametingsmelding om samiske miljø- og arealforvaltningsperspektiver for bl.a å kunne ivareta samiske arealinteresser i større arealinngrepssaker på en mer helhetlig og forutsigbar måte.
- arbeide for en mer aktiv bestandsforvaltning av rovdyr, og for fastsetting av totale antall individer av ulike rovdyr som også oppfyller Bern konvensjonen. Arbeide for å bevare villaksbestanden og at laksens betydning for samisk kultur og samfunnsliv vektlegges i dette arbeidet.
- arbeide for lokalt samisk miljøarbeid gjennom LA21 og for at samiske perspektiver framkommer i det LA21 arbeidet som drives ved siden av Sametingets arbeid.
- forvalte samiske kulturminner i henhold til kulturminneloven og plan- og bygningsloven gjennom rask og tjenesteorientert saksbehandling.
- virke til samarbeid med den øvrige miljø- og kulturminneforvaltninga.
- virke til dokumentasjon og tilgjengeliggjøring av relevante kulturminneopplysninger ved utvikling av kulturminnedatabase.
- støtte samiske kulturminnetiltak med tilskudd i henhold til innsatsområder beskrevet i Samisk kulturminneplan 1998-2001.
- følge opp arbeidet til kulturminneutvalget for å sikre en framtidig styrking og utviklingsmulighet for det samiske kulturminnevernet.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget skal gi uttalelser til alle arealinngrepssaker i hele det samiske bruks- og bosettingsområdet i forhold til samiske kulturminneinteresser. Sametinget skal også i størst mulig grad ivareta andre samiske samfunnsinteresser i større arealinngrepssaker

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

(utredninger/konsekvensutredninger) og arealvernsaker (vern av områder). Sametinget skal politisk følge opp pågående miljøvernpolitiske saker av betydning for samiske områder.

Post 54.0 Kulturminner

En overordna målsetting med tilskuddsordninga er at den skal støtte opp under tiltak som bidrar til å verne samiske kulturminner og kulturmiljø på en måte som virker til å styrke og videreføre samisk kultur. Tilskuddsordninga skal videre bidra til å skape forståelse for samiske kulturminners og kulturmiljøers miljømessige, historiske og kulturelle verdi. Dette gjelder også for bygninger. For 2001 settes rammen for ordningen til *kr. 1 000 000*.

Søknader om tilskudd til samiske kulturminnetiltak skal vurderes opp mot Sametingets vedtatte innsatsområder i Samisk kulturminneplan 1998-2001.

Post 54.1 Museer

Sametingets kulturpolitikk står sentralt i Sametingets virksomhet. Samisk kultur er nært knyttet til primærnæringer, natur, språk, tradisjoner og historie gjennom samhandling, sosialisering og identitet. Sametinget har ikke drøftet samiske museer spesielt i Sametingsplanen. Samiske museer er imidlertid omtalt som en del av samiske kulturbygg og i sammenheng med vedlikehold og drift av samiske kulturinstitusjoner. Sametinget har i sak 21/99 foretatt ny prioritering av samiske kulturhus der driftsstøtte til Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea er prioritert fremst. Sametinget har også behandlet framtidig organisering og styringsstruktur av samiske museer. I dette delkapitlet i budsjettet gis det en omtale av Sametingets kulturvernarbeid knyttet til samiske museer.

MÅL

Sametinget skal arbeide for etablering av samiske museumssiidaer for en styrket og helhetlig samisk museumsvirksomhet.

Den særlige utfordringen samiske museer står overfor handler om at de skal være arena og aktør i en dialog om kulturell selvforståelse og identitet både i en indre og ytre kontekst. Ved siden av de faktiske og praktiske konsekvensene som følger av språk, vil det kulturkritiske spørrende perspektivet derfor ha flere dimensjoner. Utfordringen ligger i å virke til kritisk refleksjon omkring kultur, historie og identitet i to overlappende sammenhenger, den ene minoritetens den andre majoritetssamfunnets, og samtidig bidra til en positiv samisk selvforståelse. For det samiske samfunn vil dette best kunne oppnås gjennom utvikling av en samisk museumspolitikkk der det samiske samfunn selv tar ansvar for hvordan kulturarven skal vernes og brukes.

STRATEGIER

Sametinget skal:

- arbeide for å overta forvaltningsansvaret for samiske museer i Norge
- Sametinget skal følge opp St.meld 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving - for en samlet forvaltning og styrking av samiske museer. Samiske museer skal ha en rimelig del av bevilgningsøkninger av museer generelt, slik Regjeringen har planer for, jf. St.meld 22 (1999-2000)
- Sametinget skal forberede prosesser med de samiske museene og berørte kommuner for samordning av samiske museer i museumssiidaer og for etablering av Samisk museumsråd.
- Sametinget skal virke til at de samiske museene kan samhandle også fram til at Sametinget har overtatt forvaltningsansvaret for de samiske museene
- Sametinget skal virke til å sikre driften ved Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea.

Sign: *SS*...../.....*JMM*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

- Sametinget skal arbeide for etableringa av Østsamisk museum som samisk nasjonalt tusenårssted.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget sikrer driften for Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea i årets budsjett. Sametinget støtter også Samisk museumslag, slik at de samiske museene kan ha en viss samhandling i forkant av etablering av ny organiserings- og styringsstruktur. For dette arbeidet settes det av følgende økonomiske virkemidler:

Post 54.1 Museer	(i 1000 kr)	(i 1000 kr)
Betegnelse	2 000	2001
Saemien Sijte, Snåsa	265	450
Várjjat Sámi Musea, Nesseby	240	450
Samisk museumslag	50	70
Sum	555	970

Økningen i driftsstøtten til Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea begrunnes med behovet for å sikre driften ved de museene Sametinget har prioritert i sak 21/99. Økningen av driftsstøtten skal sikre at museene kan tilsette en hel museumsfaglig stilling. De økte driftsressursene til disse to museene forutsettes å inngå i samordningsplanene for samiske museer som det er utarbeidet skisse til.

Samisk museumslag spiller en viktig rolle i styrkingen av samarbeidet mellom de samiske museene. Sametinget har vedtatt å ville overta forvaltningsansvaret for de samiske museene. Museumslaget vil også spille en sentral rolle for gjennomføring av ny organiserings- og styringsstruktur for de samiske museene.

Sametingsrådet gir nærmere vilkår for tildelingen.

Post 55 Andre tilskudd

Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
55.1	Tilskudd til samiske hovedorg	2 600	2 600	0
55.2	Tilskudd til politiske gr. i Sametinget	1 800	1 800	0
55.3	Til sametingsrådets disposisjon	147	171	24
55.4	Tilskudd til lister ved Sametingsvalget	0	1 200	1 200
	Sum	4 547	5 771	1 224

Post 55.1 Hovedorganisasjoner

Samiske hovedorganisasjoner er kjennetegnet med at de arbeider aktivt i forhold til hele bredden av samisk samfunnsliv. De er medlemsbaserte organisasjoner som gjennom sine lokallag yter et aktivt bidrag til samisk samfunnsliv. Ordningen som sådan er i hovedsak lik ordningen som var i funksjon før Sametinget ble etablert.

Forutsetningene for organisasjonenes arbeid har endret seg etter opprettelsen av Sametinget. Sametinget ber Sametingsrådet iverksette arbeidet med en revisjon av støtteordningen, og ber

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

saken fremmet for Sametinget våren 2001. Støtten for 2001 fordeles etter de någjeldende retningslinjer.

Sametinget viderefører tilskuddet til hovedorganisasjonene med *kr. 2 600 000*.

Post 55.2 Politiske grupper i Sametinget

Sametinget har en ordning med støtte til politiske grupper i Sametinget som fordeles etter egne retningslinjer. Ordningen skal bidra til at gruppene på Sametinget får mulighet til å organisere sitt arbeid med blant annet sekretærhjelp. Rammen for denne ordningen settes til *kr. 1 800 000*.

Post 55.3 Til Sametingsrådets disposisjon

Sametinget har en ramme på *kr. 171 000* til ulike formål som ellers ikke dekkes av Sametingets tilskuddsordninger.

Post 55.4 Lister til sametingsvalget

Siden 2001 er valgår vil de enkelte listene som stiller til valg få et tilskudd til sitt valgarbeid. Tilskuddets størrelse settes likt mellom listene slik at alle får det samme beløp. Rammen for ordningen er *kr. 1 200 000*.

Post 56 Opplæring og læremidler

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
56.1	Samiske læremidler	10 954	10 954	0
56.2	Tiltak innen spesialpedagogikk	0	1 750	1 750
56.3	Spesialpedagogiske læremidler	0	1 750	1 750
56.4	Barnehager	7000	7 310	310
56.5	Læremidler til barnehager	0	200	200
56.6	Utdanningsstipend samisk ungdom	0	850	850
	Sum	17 954	21 764	3 810

Etter at Sametinget overtok ansvar på opplæringsområdet har Sametinget økt aktiviteten innen opplæringssektoren. Fra 2001 vil Sametinget disponere følgende virkemidler til opplæring og læremidler:

Post 56.1 Samiske læremidler

Formålet med ordningen er å bidra til langsiktig og målrettet utvikling og produksjon av alle typer læremidler for samisktalende elver. Det foreslås en økning i bevilgning i forhold til foreløpig tilsagn for år 2000, i samsvar med strategisk plan 2001 – 2005, som også legges til grunn for prioritering av søknader.

Sametinget vil foreta annonsering slik at forlag/læremiddelprodusenter kan søke om finansiering av læremiddelproduksjon.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Det er i dag stor mangel på samiske læremidler som er godkjent i henhold til det nye læreplanverket L-97 Samisk. Det vil derfor være viktig å jobbe for å bedre rammevilkårene for læremiddelproduksjon. Rammevilkårene som det i den sammenheng kan vises til er bl.a.:

- økonomiske vilkår, sosiale ordninger og tilbud om kompetanseutvikling for de som lager samiske læremidler.
- retningslinjer for støtte fra SND til samiske forlag. I henhold til dagens forskrifter og rundskriv er bedrifter som mottar løpende offentlig støtte utelukket fra å motta støtte fra de bedriftsrettede distriktpolitiske virkemidler som SND forvalter. Derfor må retningslinjene endres slik at bedrifter som mottar løpende offentlig støtte for å fremme samisk språk, kultur og samfunnsliv, skal være unntatt fra denne regelen.

TILTAK:

Det vil bli utviklet læremidler innenfor fortrinnsvis til følgende fagområder:

- samisk som førstespråk
- samisk som andrespråk
- samfunnsfag
- oversetting av matematikkverk fra norsk til samisk
- oversettelse av eksisterende læremidler fra samisk til norsk: Dette er læremidler utviklet til L97S som vil bli oversatt til bruk for samiske elever som får opplæring etter L97S, men som ikke får opplæring på samisk
- IKT læremidler og filmer til bruk i opplæring

Post 56.2 Tiltak innen spesialpedagogikk

Det skal iverksettes særskilte samiske styrkingstiltak, som skal omfatte de ulike samiske språkområdene over hele landet:

- Etablering av et faglig tyngdepunkt for samiske brukere. Tyngdepunktet er faglig og administrativt tilknyttet Samisk høyskole.
- Styrking av Sametinget – opplæringsavdeling på det spesialpedagogiske feltet med ett årsverk. Midlene til en stillingshjæmmel er budsjettert under driftsutgifter.
- Iverksetting av samiske faglige kompetansehevingstiltak (utviklingsarbeid, studiestipend, etter- og videreutdanning mv.) 1,75 mill kr (jfr. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 6).

Dette er et nytt arbeidsområde for Sametinget gjeldende fra august 2000.

Post 56.3 Spesialpedagogiske læremidler

Formålet med tilskuddet er å utvikle og produsere spesialpedagogiske læremidler for samiske brukere. Sametinget vil utarbeide en ny handlingsplan for samiske spesialpedagogiske læremidler for perioden 2001 –2004. Planen vil bli lagt frem for behandling i Sametinget i 2001. Da vil Sametinget i plenum kunne gjøre prioriteringer for hvilke fagområder det skal utarbeides læremidler. I mellomtiden, fra august 2000, pågår det et kartleggingsarbeid der det skal avdekkes hvilke utfordringer Sametinget står ovenfor i årene fremover, både når det gjelder tiltak innenfor kompetanseutvikling og læremiddelutvikling. Årlig tildeling er på 1,75 mill. kr.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 56.4 Barnehager

Fra og med budsjettåret 2001 skal Sametinget forvalte det særskilte tilskuddet til samiske barnehager.

Rammen for denne ordningen settes til *kr. 7 310 000*.

Post 56.5 Læremidler til barnehager

BFD har fra 1995 tildelt midler til utvikling av læremidler på samisk til bruk i barnehager. Årlig bevilgning har kun vært kr 200 000,-. Da det er stor mangel på samiske læremidler tilpasset samiske barnehager ser en det som nødvendig å øke summen, men årets bevilgning gir ikke rom for dette. Det er i tillegg et stort behov i barnehager og kommuner for veiledning og oppfølging i arbeidet med å tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Det fordrer en oppfølging, spesielt i forhold til områder der det samiske språket står svakt og der det er nødvendig med ekstrainsats og utradisjonelle arbeidsmåter for å få til en utvikling. Sametinget vil intensivere dette arbeidet fra år 2001 ved bl.a å utvikle veiledningsmateriell og gå i direkte dialog med barnehageeiere. Til veiledningsmateriell og læremidler avsettes *kr. 200 000* i 2001.

Post 56.6 Utdanningsstipend til samisk ungdom

Sametinget har gjennom flere år gitt samisk ungdom et lite stipend for å stimulere til valg av samisk i fagkretsen i videregående skole. Ordningen forvaltes etter egne retningslinjer. For 2001 settes rammen for dette stipendet til *kr. 850 000*.

Post 57 Internasjonalt samarbeid

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
57.1	Interreg	0	1 000	1 000
57.2	Barentssamarbeidet	0	200	200
57.3	Annet	0	100	100
	Sum	0	1 300	1 300

Sametinget legger fortsatt vekt på å delta aktivt i både det grenseregionale og internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Dette er et arbeid som forutsetter en målrettet innsats i de ulike prosesser og programmer som er relevant for situasjonen for urfolk generelt og det samiske folk spesielt.

Sametinget oppretter derfor en ny post til det internasjonale samarbeidet der det settes av midler til Interreg-arbeidet, Barentssamarbeidet og til tingets øvrige internasjonale virksomhet. Posten disponeres av Sametingets representanter til Samisk parlamentarisk råd.

Post 57.1 Interreg IIIA (2000-2006)**MÅL:**

Skape et differensiert, aktivt og utviklet samisk samfunnsliv ved å styrke samisk identitet, kultur og næringer gjennom videreutvikling av det grenseoverskridende samarbeidet.

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

STRATEGI:

Skape muligheter og forutsetninger for at den samiske befolkningen kan arbeide for et regionenes Sápmi både på det økonomiske og sosiale området.

Identifisere muligheter til samarbeid over grensene innenfor det samiske samfunn og skape forutsetninger for å realisere mulighetene.

Skape forutsetninger for å utvide og få bedre kompetanse gjennom overføring av tradisjonell samisk kunnskap, teoretisk utdanning, forskning og dokumentasjon.

TILTAK:

Tiltak i de samiske programmene skal utgå på bakgrunn av to innsatsområder; samisk samfunnsutvikling og kunnskap og kompetanse. Innenfor området samisk samfunnsutvikling skal tiltakene være nærings-, sysselsettings- og bedriftsrettede. Innenfor området kunnskap og kompetanse skal tiltakene omfatte kompetanseutvikling, utdanning, forskning samt dokumentasjon.

Post 57.2 Barentssamarbeidet**MÅL:**

Målet er å legge til rette for at urfolkene selv utvikler tiltak for samfunnsutviklingen i egne områder og lokalsamfunn. Dette med sikte på å sikre det materielle grunnlaget for deres kulturutøvelse, utvikle lokalsamfunn med arbeid, godt utviklet helse- og velferdstilbud samt skole- og utdanningstilbud.

STRATEGI:

I Barentsregionen har samene, nenetserne og vepserne status som urfolk. Deres situasjon er spesielt vanskelig på russisk side. Dette omfatter både levestandard, velferdstilbud, rettigheter i omleggingsprosessen til markedsøkonomi, problemer med å opprettholde tradisjonell tilgang til naturressursene og nedgang i offentlig helse- og sosialtilbud. Barentssamarbeidet inkluderer urfolkene mht. deltakelse og prosjekter. Dette bl.a. i form av et eget handlingsprogram for urfolkene i regionen. Det gjelder å gi urfolkene vekst og utvikling samt å sikre, videreføre og utvikle deres kunnskaper og kompetanse bl.a. gjennom oppbygging av nødvendige urfolksinstitusjoner.

TILTAK:

Midlene skal først og fremst nyttes til tiltak på russisk side.

Ved prioritering av tiltak og prosjekter bør ungdom og kvinner gis fortrinn. Satsingsområder er:

Infrastrukturoppbygging, tiltak som forbedrer helse, miljø og naturgrunnlaget, oppbygging av tradisjonelle næringer og forretningsvirksomhet, utdanning og kompetanseutvikling samt forbedre informasjons- og medievirksomheten.

Post 57.3 Annet internasjonalt samarbeid**MÅL:**

Sametinget legger opp til å prioritere innsats overfor organer som fastsetter internasjonale standarder. Her kan nevnes arbeidet med FN-erklæringen om urfolks rettigheter og etablering av et permanent forum for urfolk i FN. Det samme gjelder rapporteringsprosedyrene knyttet

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

til ILO 169, videre arbeidet med bærekraftig utvikling og prosedyrene knyttet til Rio-erklæringen (Agenda 21) og FN-konvensjonen om biologisk mangfold.

STRATEGI OG TILTAK:

Sametinget vil prioritere dette arbeidet gjennom å delta på møter arrangert av og blant urfolk, videre utarbeide støttevedtak knyttet til enkeltsaker, samt utøve politisk press overfor de aktuelle lands myndigheter.

Det tas forbehold om Stortingets endelige budsjettvedtak.

Forslag 1, representant John H. Eira, NSR's sametingsgruppe:

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner (s.11): Under post 51.2 tildeles Julevsamij Duodje et tilskudd på kr 50.000,-

Post 56.6 Utdanningsstipend samisk ungdom (s.23): Økes til kr. 1.000.000,-

Post 51.1 Samisk utviklingsfond (s.6), underpost annet næringsliv, reguleres tilsvarende til 4.550.000,-

Side 14, post 52.3 Kulturhus, mål, tilleggssetning:

Dette innebærer også at de samiske kulturhus må være arenaer for alle samer og samiske grupperinger i den regionen de har sin virksomhet.

Forslag 2, representant Nils Henrik Måsø, SP's sametingsgruppe:

Post Driftsutgifter politisk nivå:

Nest siste setning "Det settes av kr.500.000. til gruppenes arbeid" endres til:

"Det settes av kr. 500.000 til å styrke opposisjonens arbeidsvilkår i Sametinget".

Post 01 Driftsutgifter Sametingets administrasjon: Reduseres med kr. 200.000.

Post 51.1 Samisk utviklingsfond, Jordbruk, Strategi: Andre setning endres til:

"For å sikre gode utviklingsmuligheter i landbruket i de samiske bosettingsområdene, må det til en omlegging av den nasjonale landbrukspolitikken her."

Tiltak, tillegg:

"Sametinget vil arbeide for at det innføres spesialordninger for de samiske områder hva gjelder melkekvoteordninger. Dette kan blant annet gjøres av ved at

- Solgte kvoter tilbakeføres til samiske områder for å styrke gjenværende bruk og til opprettelse av rekrutteringskvoter
- At bruk i Nord-Troms og Finnmark gis et høyere forholdstall for melkeproduksjon."

Følgende setning i 3. avsnitt strykes:

"Dessuten er det nødvendig å legge om Sametingets virkemiddelbruk overfor jordbruket der tilskudd til maskiner og redskaper prioriteres ned til fordel for andre samarbeidstiltak i jordbruket."

Post 52.5 Festivalene, ny siste setning:

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

”Bevilgningen kommer som et tillegg til bevilgningene som Rikskonsertene gir til formålet, ikke i stedet for.”

SPs sametingsgruppe er enig i at det er behov for å opprette en egen budsjettpost til faste festivaler. Men dette må komme som et tillegg til bevilgningene som Rikskonsertene gir til slikt formål, ikke i stedet for.

Post 56.4 Barnehager: posten økes med kr. 200.000.

Utvalget som har vurdert kostnadene ved overtakelse, har antydnet et tilskuddsbehov på 9,5 millioner kroner dersom Sametingets overtakelse av ansvaret for samiske barnehager ikke skal bidra til å svekke det samiske barnehagetilbudet i stedet for å styrke det. Rådet har imidlertid avsatt kun 7,310 millioner kroner.

Forslag 3, representant Tone Amundsen, Fri gruppe:

Tillegg: Post 51.2 Duodjeinstitusjoner; Julevsami duodji gis 75.000 kr.

Midlene tas fra	post 51.1 samisk utviklingsfond	kr. 50.000,-
	Post 51.2 Duodjiinstitusjoner (prosjektstøtte)	kr. 25.000,-

I ettertid ser vi behovet for en gjennomgang av organisasjonsstøtten til de samiske duodji-organisasjonene.

Forslag 4, representant Per A. Bæhr, Fri gruppe:

Post 51.2

Duodjeinstituhitta bevilges som foreslått.

Resten tas ut av bevilgning og overføres til tilskuddsstyret, og tilskuddet tildeles etter retningslinjer.

Forslag 5, representant Per A. Bæhr, Fri gruppe:

Midlene avsatt til politisk rådgiver omdisponeres til frikjøp av medlemmene i Sametingsrådet.

Forslag 6, representant Roger Pedersen, SVF's sametingsgruppe:

- Sametinget ser det som sin oppgave å gi den enkelte same nøytral informasjon om sitt arbeid, og avsetter **1,4 millioner** kroner på budsjettet for 2001 for å utgi et informasjonsblad i etterkant av plenumsmøtene, slik at folk får informasjon om de sakene Sametinget har behandlet. Dette vil være med på å sikre at samene får vite hvilke vedtak Sametinget fatter i de enkelte sakene. Bladet skal skrives på nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk og norsk. Dette informasjonsbladet skal sendes til alle husstandene i kommuner der man vet at det finnes en samisk befolkning. Sametingets vedtak må også publiseres på alle disse språkene på internettsidene som Sametinget lager.

S.3 post 01. Driftsutgifter politisk nivå, endres til: Økningen på kr.900.000 benyttes slik:

a - Det ansettes en politisk rådgiver i Sametinget.

b - Det øremerkes kr. 500.000 til opposisjonsgruppene i Sametinget.

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 51.1 Samisk utviklingsfond, den samlede rammen for Samisk utviklingsfond fordeles på følgende sektorer:

Post 51.1 Samisk utviklingsfond		(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	SVFs forslag
Fiskeri	3 655	3 128	3 750	3250
Landbruk	3 336	1 495	3 250	2750
Duodji	2 086	791	2 600	2100
Næringskombinasjoner	3 966	3 083	4 750	4250
Annet næringsliv	13 082	10 100	4 750	4250
Samisk befolkning innenfor primærnæringene utenfor virkeområdet.				2500
Sum	26 125	18 597	19 100	19 100

Forslag:

Sametinget avsetter en egen post for bevilgninger til den samiske befolkningen innenfor primærnæringene, utenfor virkeområdet for Samisk utviklingsfond på kr. 2.500.000.

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner		(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	SVFs forslag
Duodjeinstituhtta	1 800	1 800	1 800	1 400
Samiid Duodji	400	500	650	400
Duojariid Ealahus Searvi	250	300	310	360
Karašjoga Duodje Gávpi	125	63	70	70
Manndalen Husflidslag	125	63	70	70
Unjargga Samiid Duodje	125	63	70	70
Opplæringskontoret i duodji-øst	150	150	150	150
Opplæringskontoret i duodji og formgivingsfag	125	63	70	70
Duodji Gavoi Os	125	0	0	
Duojariid Dallu	50	0	200	200
Maaje As	76	0	0	
Julevsamij Duodje	10	0	0	
Varjaj Duodji As	116	0	0	
Arran	123	0	0	
Prosjektstøtte	0	598		600
Sum	3 600	3 600	3 390	3 390

Forslag:

Endringer i fordelingen framkommer av tabellen. Posten prosjektstøtte strykes ikke. Setningen "Den prosjektrelaterte støtten".....strykes.

Post 52.5 Festivalstøtte		(i 1000 kr)	
Betegnelse	2001	SVFs forslag	
Riddu riddu	350	300	
Musikkfestivalen i Kautokeino	350	300	
Andre samiske festivaler		100	
Sum	700	700	

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

SVFs forslag:

Det avsettes en egen post på kr.100.000 som andre samiske festivalarrangører kan søke tilskudd fra.

Post 52.4 Organisasjoner	(i 1000 kr)			
	Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Sámi Dáiddačehpiid Searvi	175	175	190	190
Sámi Girječállid Searvi	150	160	160	160
Sámi Teahter Searvi	155	160	160	160
Sámi Fágalaš girječállid ja Jorgaleaddjiid Searvi	120	107	107	100
DSJ-Doajmmasiebbre Julevsábme	83	95	95	85
Samisk Filmforbund	65	75	75	70
Juoigiid Searvi	50	50	70	60
Foreningen samiske komponister	0	50	55	50
Sámi Dáiddaráddi	75	150	160	197
Sum	873	1 022	1 072	1 072

Forslag:

Endringer framgår av tabellen.

Post 53 Samisk språk

I kommunene som omfattes av den samiske språkloven er samisk et levende språk, mens språket, på grunn av fornorskningspolitikken, i andre samiske områder er i ferd med å forsvinne helt.

Fornorskningspolitikken har i en årrekke med rette vært kritisert for å være et av de største overgrepene mot den samiske befolkningen. Sametinget er av den oppfatning at det nå må innføres målrettede tiltak overfor den samiske befolkningen utenfor de områdene som dag omfattes av samisk språklov.

Omlag 50% av samene kan i dag ikke noen av de samiske språkene. Disse har heller ikke noen reell mulighet til å lære seg samisk uten store personlige kostnader. Samtidig bevilger myndighetene 16 millioner til kommuner der samisk språk er levende og sterkt. I denne forbindelse vil Sametinget be om en endring som kan føre til at samer som ikke kan samisk vil få en reell mulighet til å lære seg dette. Sametinget vil at følgende tiltak skal gjennomføres:

Kommuner som ønsker å bli innlemmet, helt eller delvis, i den samiske språklovens virkeområde skal få sine søknader positivt behandlet uten unødig hindring.

53		(i 1000 kr)			
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01	SVFs forslag
53.1	Tospråklighetstilsk til komm./fylker	16 650	15 850	-800	14.850
53.2	Utdanningsstipend samisk ungdom	850	0	-850	
53.3	Språkprosj. i h.h.t språkplaner og tiltak utenfor forvaltningsområdet	2 956	2 406	-550	3.006
53.4	Språksentre	0	1 600	1 600	1.600
53	Sum	20 456	19 856	-600	19.456

Forslag:

Det faste tilskuddet til kommunene og fylkeskommunene med reduseres med en million og fordeles prosjekter utenfor språklovens virkeområde, post 53.3. Samtidig videreføres

Sign: SJ / DMK

Møteboken består totalt av 192 sider

ordningen med prosjekttilskudd under post 53.1. Totalrammen reduseres med kr. 400, som overføres til post 56.6, Stipend samisk ungdom.

Post 53.1 Tospråklighetstilskudd (i 1000 kr)

Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	SVFs forslag
Nesseby kommune	1 285	1 309	1 609	1 109
Tana kommune	2 116	2 190	2 489	1 990
Porsanger kommune	2 314	2 161	2 060	1 961
Karasjok kommune	2 813	2 802	3 102	2 602
Kautokeino kommune	3 072	3 021	3 321	2 821
Kåfjord kommune	1 387	1 504	1 404	1 304
Finnmark fylkeskommune	416	374	1 057	400
Troms fylkeskommune	83	125	808	400
Prosjektmidler	3 164	3 164	0	2 263
Sum	16 650	16 650	15 850	14 850

Forslag:

Sametinget gjeninnfører rapporteringsplikten for bruk av språklovsmidlene for de kommunene som idag mottar midler, for å sikre at midlene reelt sett går til styrking av språk og ikke til generell kommunal drift eller til tiltak som allerede er finansiert via andre offentlige tiltak. Kommunene pålegges også å lage strategiplaner for hvilke tiltak man mener er nødvendige i hver enkelt kommune for å styrke bruken av samisk språk. Det avsettes kr. 2.263 som prosjektmidler.

Post 53.4 Språksentre

Forslag:

Tilskuddstyret fastsetter nærmere vilkår for tildelingen. Sametinget forutsetter at språksentret i Evenes skal være et senter for hele Sør-Troms/Ofoten-området og at sentret i Tysfjord skal være et senter for hele det lulesamiske området.

For å skape forutsigbarhet i arbeidet med samisk språk, oppretter Sametinget en ny ordning med direkte grunntilskudd til de samiske språksentrene. Grunntilskuddet skal sikre den nødvendige drift.

Post 55 Andre tilskudd

Post Betegnelse	(i 1000 kr)			
	2000	2 001 +/- 00/01	SVFs forslag	
55.1 Tilskudd til samiske hovedorg.	2 600	2 600	0	1 300
55.2 Tilskudd til politiske gr. i Sametinget	1 800	1 800	0	3 100
55.3 Til sametingsrådets disposisjon	147	171	24	171
55.4 Tilskudd til lister ved Sametingsvalget	0	1 200	1 200	1 200
Sum	4 547	5 771	1 224	5 771

Post 55.1 Hovedorganisasjoner

Forslag:

Forutsetningene for organisasjonenes arbeid har endret seg etter opprettelsen av Sametinget. Sametinget vil endre støtten til samiske organisasjoner slik at de kan forholde seg til

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

endringene allerede fra neste år og slik at de som vil prioritere samepolitisk arbeid kan ha mulighet til dette allerede fra neste valg.

Sametinget viderefører tilskuddet til hovedorganisasjonene, post 55.1 med kr. 1 300 000. Post 55.2 styrkes med kr. 1.300.000.

Post 56 Opplæring og læremidler

Post	Betegnelse	(i 1000 kr)			
		2000	2 001 +/-	00/01: SVFs forslag	
56.1	Samiske læremidler	10 954	10 954	0	10 954
56.2	Tiltak innen spesialpedagogikk	0	1 750	1 750	1 750
56.3	Spesialpedagogiske læremidler	0	1 750	1 750	1 750
56.4	Barnehager	7000	7 310	310	7 310
56.5	Læremidler til barnehager	0	200	200	200
56.6	Utdanningsstipend samisk ungdom	0	850	850	1 250
	Sum	17 954	21 764	3 810	22 164

Forslag 7, representant Willy Ørnebakk, AP's sametingsgruppe:

1. Gjennomføring av omorganiseringen side 3:

Tillegg nytt kulepunkt i andre avsnitt:

- å skaffe midler til videreføring/realisering av prosjektene Ájá Sámi guovdáš/Samisk senter i Kåfjord og Várdobáiki samiske senter.

2. Post 01 Driftsutgifter politisk nivå side 3:

De to siste setninger i avsnittet endres til:

Det settes av kr. 500.000 som forbeholdes opposisjonen i Sametinget. Disse midlene fordeles etter samme mal som for år 2000.

3. Post 51.2 Duodjiinstitusjoner side 11

Duodjeinstituttet fordelt 2001 reduseres til kr. 1.700.000

Sámiid Duodji fordelt 2001 reduseres til kr. 550.000

Ny post opprettes Driftsstøtte duodjeinstitusjoner kr. 200.000

Tilleggstekst:

Drift til duodjeinstitusjoner fordeles av tilskuddsstyret på grunnlag av innsendte søknader fra institusjoner som får liten eller ingen støtte som følge av tabell post 51.2.

4. Post 52.1 Samisk kulturfond side 13

Andre tiltak reduseres med kr. 200.000

Post 52.5 Festivalstøtte økes med kr. 200.000, midlene øremerkes barne og ungdomstiltak.

5. Post 53.1 Tospråklighetstilskudd side 17

Tilleggstekst:

Sametingsrådet må tilstrebe at rammen som Fylkesmannen i Finnmark disponerer av tospråklighetsmidlene i sin helhet overføres Sametinget til fordeling. Disse midler skal ikke samkjøres med de ordinære skjønnsmidlene som kommunene mottar.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

6. Post 54.1 Museer side 22

Nytt tiltak:

Saviomuseet i Sør-Varanger tildeles kr. 100.000

Samisk kulturfond andre tiltak post 52.1 reduseres med kr. 100.000

7. Post 56 Opplæring og læremidler side 23

Post 56.4 Barnehager økes med kr. 200.000

Post 01 Driftsutgifter Sametingets administrasjon reduseres med kr. 200.000

Tilleggstekst:

Sametinget mener at det er tilstrekkelig med 1 stilling i forbindelse med forvaltning av det særskilte tilskuddet til samiske barnehager.

Forslag 8, representant Geir Tommy Pedersen, NSR's sametingsgruppe:Side 11

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner

Karášjohka Duodje Gávpi 125',-

Manndalen Husflidslag 125',-

Unjargga Samiid Duodje 125',-

Opplæringskontoret i duodji og formgivingsfag 125',-

Side 6 - Post 51.1: Duodji 2380',-***Forslag 9, fellesforslag NSR's, AP's, SVF's og SP's sametingsgruppe og Fri gruppe:***(Endringsforslagene i **fet skrift.**)**Tilleggsforslag til prioriteringen s.3**

I Sametingets arbeid i 2001 vil det bli prioritert:

- Å avholde en ungdomskonferanse våren 2001
- Å slutføre arbeidet i Sametingets valgregelutvalg
- Å styrke tingets arbeid med samiske rettighetsspørsmål
- Å skaffe til veie midler til videreføring av prosjektet Østsamisk museum i Neiden
- **Å arbeide for å skaffe til veie midler til videreføring/realisering av Aja samisk senter i Kåfjord og Vardobaiki samiske senter i Nordre-Nordland/Sør-Troms**
- **Å styrke og utvikle informasjonstilbudet til Sametingets brukere, herunder en ekstra satsing i forbindelse med sametingsvalget 2001.**

Sametingsrådet innarbeider utgiftene til disse tiltakene i budsjettet.

Endringsforslag til post 01 Driftsutgifter politisk nivå:

”Det settes av kr 500 000 til gruppenes arbeid. Disse fordeles av presidenten i samråd med gruppelederne.” endres til: **”Det settes av kr 500 000 til å styrke opposisjonens arbeidsvilkår i Sametinget.”**

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Fellesforslag fra NSR, AP, FG og SP:**Post 51.1 Samisk utviklingsfond**

Den samlede rammen for Samisk utviklingsfond fordeles på følgende sektorer:

Post 51.1 Samisk utviklingsfond		(i 1000 kr)		
Betegnelse	1999	2000	2001	
Fiskeri	3 655	3 128	3 750	
Landbruk	3 336	1 495	3 250	
Duodji	2 086	791	2 380	
Næringskombinasjoner	3 966	3 083	4 750	
Annet næringsliv	13 082	10 100	4 550	
Sum	26 125	18 597	18 680	

Oversikten over stipulert bruk i Samisk utviklingsfond inkluderer *ikke* midler som overføres fra Reindrifts- og Jordbruksavtalen. Eventuelle overførte midler kommer i tillegg.

Fellesforslag fra NSR, AP, FG, SVF og SP:

Jordbruk, Strategi, andre setning endres til:

”For å sikre gode utviklingsmuligheter i landbruket i de samiske bosettingsområdene, må den nasjonale landbrukspolitikk omlegges.”

TILTAK

”Samisk næringsråd ser det som nødvendig.” endres til: **Det er nødvendig å sette i gang arbeidet med et større verdiskapningsprogram for samisk jordbruk i samfinansiering med andre institusjoner. I dette programmet prioriteres følgende tiltak:**

- Utvikle og revitalisere tradisjonelle næringskombinasjoner
- Nisje- og kvalitetsprodukter fra samisk jordbruk basert på samisk kultur og tradisjon
- Bedret lønnsomhet ved å redusere på kostnadene
- Kompetanseutvikling, nettverksbygging og FoU-virksomhet
- Utnyttelse av utmarksressurser

Sametinget vil arbeide for at det innføres spesialordninger for de samiske områder hva gjelder melkeordninger. Dette kan blant annet gjøres ved at

- Solgte kvoter tilbakeføres til samiske områder for å styrke gjenværende bruk og til opprettelse av rekrutteringskvoter
- Bruk i samiske områder gis et høyere forholdstall for melkeproduksjon.

Spørsmålet om prioritering av Sametingets virkemiddelbruk overfor jordbruket med hensyn til tilskudd til maskiner og redskaper sett i forhold til andre samarbeidstiltak i jordbruket, tas opp av Sametinget i rulleringen av jordbruksplanen og i forbindelse med verdiskapningsprogrammet. Driftsbygningene i jordbruket må fortsatt prioriteres ... (osv).

Sign: /

Møteboken består totalt av 190 sider

Fellesforslag fra NSR, AP, FG og SP:**Sametingsrådets forslag til post 51.2 Duodjeinstitusjoner deles i to ulike poster 51.2 Duodjeinstitusjoner og post 51.3 Duodjeorganisasjoner:**Post 51.2 Duodjiinstitusjoner

For 2001 foreslås det at den direkte driftsstøtten fordeles til følgende institusjoner:

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner		(i 1000 kr)		
Betegnelse	1999	2000	2001	
Duodjeinstitutt	1 800	1 800	1 800	
Karašjoga Duodje Gávpi	125	63	100	
Manndalen Husflidslag	125	63	100	
Unjargga Samiid Duodje	125	63	100	
Opplæringskontoret i duodji-øst	150	150	150	
Opplæringskontoret i duodji og formgivingsfag	125	63	100	
Duojáriid Dállu	50	0	200	
Sum	2 500	2 202	2 550	

De deler av de gjeldende retningslinjer for tilskudd til duodji-organisasjoner, som omfatter institusjonene under denne posten oppheves. Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen til den enkelte institusjon.

Post 51.3 Duodjeorganisasjoner, tillegg:

Det settes av kr 980 000 til driftsstøtte til samiske duodjeorganisasjoner. Tilskuddet fordeles av tilskuddsstyret etter gjeldende retningslinjer. De institusjoner som har mottatt støtte til drift under post 51.2 kan ikke gis støtte over denne posten.

For postene 51.2 og 51.3 gjelder at den prosjektrelaterte støtten som tidligere er gitt over den någjeldende tilskuddsordning til duodjeorganisasjoner overføres Samisk utviklingsfond.

Fellesforslag fra NSR, AP, FG, SVF og SP:Post 52.3 Kulturhus, mål, tilleggssetning:

Dette innebærer også at de samiske kulturhus må være arenaer for alle samer og samiske grupperinger i den regionen de har sin virksomhet.

Fellesforslag fra NSR, AP, FG og SP:Post 52.5 Festivalstøtte, tillegg til innledningstekst s. 15:

Grunntilskuddsordningen skal ikke hindre støtte over andre tilskuddsordninger.

Tillegg til teksten under tabellen:

Sametinget ber tilskuddsstyret prioritere barne- og ungdomsarrangementer i festivalsammenheng.

Post 53.1 Tospråklighetstilskudd, i teksten etter tabellen tilføyes:

Tilskuddene inneholder det som tidligere ble gitt som ramme, samt bevilgning til prosjekter.

Sign:

Møteboken består totalt av 190 sider

Sametinget gjør spesielt oppmerksom på kommunenes ansvar for at midlene brukes til styrking av samisk språk, og at det er en utfordring for den enkelte kommune å utarbeide strategiplaner med konkrete tiltak. Sametingsrådet vil gi nærmere vilkår for tilskuddene, herunder krav til innhold og tidsfrister for obligatoriske språkrapporter.

Fellesforslag fra NSR, AP, FG, SVF og SP:

Tillegg i teksten:

Sametinget viser til Kommunaldepartementets skjønnstilskudd (kap 571 post 64) til kommuner som har store utgifter til knyttet til tospråklig samisk/norsk grunnskole. Sametingsrådet bes arbeide for at disponeringen av disse midlene overføres Sametinget.

Fellesforslag fra NSR, SVF, FG og SP:

Post 54.1 Museer:

Strategier: Nytt prikkpunkt:

- Sametinget vil søke samarbeid med Sør-Varanger kommune med sikte på en framtidig forsvarlig drift av Saviomuseet, jf. Sametingets vedtak i sak 38/00. Eventuelle budsjettmessige konsekvenser innarbeides ved budsjettreguleringen i mai 2000.

Fellesforslag fra NSR, AP, FG, SVF og SP:

Post 56.6 Utdanningsstipend for samisk ungdom:

Økes fra kr 850 000 til 1 million kroner.

Forslag 10, representant Nils Henrik Måsø, SP's sametingsgruppe:

Post 01 Driftsutgifter administrasjon reduseres med 200.000 kroner. Post 56.4 Barnehager økes med 200.000 kroner.

Forslag 11, representant Willy Ørnebakk, AP's sametingsgruppe:

1. Post 54.1 Museer side 22 i rådets innstilling, nytt tiltak:

Saviomuseet i Sør-Varanger tildeles	kr. 100.000
Samisk kulturfond andre tiltak post 52.1 reduseres med	kr. 100.000

2. Post 56 Opplæring og læremidler side 23 i rådets innstilling:

Post 56.4 Barnehager økes med	kr. 200.000
Post 01 Driftsutgifter sametingets administrasjon reduseres med	kr. 200.000

Tilleggstekst: Sametinget mener at det er tilstrekkelig med 1 stilling i forbindelse med forvaltning av det særskilte tilskudd til samiske barnehager.

3. Post 51.2 Duodjinstitusjoner side 3 i fellesforslaget

Post 51.2 Duodjeinstituttet reduseres til	kr. 1.720.000
Post 51.3 Duodjeorganisasjoner reduseres til	kr. 900.000
Ny post opprettes Driftsstøtte duodjeinstitusjoner	kr. 160.000

Tilleggstekst: Drift til duodjeinstitusjoner fordeles av tilskuddsstyret på grunnlag av innsendte søknader fra institusjoner som ikke får støtte som følge av tabell post 51.3.

Sign: SS / JMM

Møteboken består totalt av 190 sider

III. Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede.

- Forslagene 1, 2, 3, 4, 7, 8 trukket
- Forslag 6, 1. del og siste del, trukket
- Forslag 5 oversendt Sametingsrådet
- Sametingsrådets innstilling, de områdene som omfattes av fellesforslaget, ble trukket

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Fellesforslaget, forslag 9, ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 10 ble forkastet med 35 stemmer.
3. Forslag 11, pkt 3, ble forkastet med 25 stemmer.
4. Forslag 6, pkt. 2, ble forkastet med 25 stemmer.
5. Forslag 6, pkt. 4, ble forkastet med 35 stemmer.
6. Forslag 6, pkt. 3, ble forkastet med 35 stemmer.
7. Forslag 6, pkt. 5, ble forkastet med 35 stemmer.
8. Forslag 6, pkt. 6, ble forkastet med 35 stemmer.
9. Forslag 6, pkt. 7, ble forkastet med 35 stemmer.
10. Forslag 11, pkt. 1, ble forkastet med 25 stemmer.
11. Forslag 11, pkt 2., ble forkastet med 25 stemmer.
12. Sametingsrådets innstilling, med unntak av vedtatte endringer, ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Sven-Roald Nystø, saksordfører	Per Solli Sven-Roald Nystø
2. Nils Henrik Måso	Ragnhild L. Nystad
3. Willy Ørnebakk	Ragnhild L. Nystad Willy Ørnebakk Sven-Roald Nystø Berit Ranveig Nilssen Willy Ørnebakk
4. Roger Pedersen	Sven-Roald Nystø
5. Geir Tommy Pedersen	
6. Per A. Bæhr	Geir Tommy Pedersen
7. John Henrik Eira	
8. Einar Lifjell	Per Solli Geir Tommy Pedersen
9. Ragnhild L. Nystad	Nils Henrik Måso

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

		Ragnhild L. Nystad
10.	Isak M. O. Hætta	Egil Olli
		Isak M. O. Hætta
11.	Willy Ørnebakk	Sven-Roald Nystø
12.	Klemet Erland Hætta	
13.	Berit Ranveig Nilssen	
14.	Per Solli	
15.	Olaf Eliassen	
16.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
	Willy Ørnebakk (til forr. orden)	
	Sven-Roald Nystø (til forr. orden)	
	Isak M. O. Hætta (til forr. orden)	
	Willy Ørnebakk (til forslaget)	
	Geir Tommy Pedersen (til forslaget)	
	Roger Pedersen (til forslaget)	
	Nils Henrik Måsø (til forslaget)	
	Isak M. O. Hætta (til forslaget)	
	Sven-Roald Nystø (til forslaget)	
	Roger Pedersen (til forr. orden)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget viser til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2001.

Den samlede bevilgning for år 2001 er:

		(i 1000 kr)		
		2000	2001	+/-
206.50	Sametinget	23 525	27 954	4 429
326.78	Samisk spesialbibliotek	3 520	3 626	106
540.50	Sametinget	101 234	106 900	5 666
856.50	Tilskudd til samiske barnehager	0	8 110	8 110
1429.72.7	Samiske kulturminner	1 000	1 000	0
Sum		129 279	147 590	18 311

Den samlede rammen består av midler som direkte overføres Sametinget. Sametinget disponerer i tillegg en del midler som år for år overføres virksomheten fra øvrige finansieringskilder. Disse er uforutsigbar m.h.t. årlig størrelse, og er gjenstand for særskilt rapportering. Dette er for eksempel bidraget fra avtalepartene i reindrifftsforhandlingene til Samisk utviklingsfond. Tilsvarende gjelder midler som ytes til prosjekter og annet. Felles for disse er at de ikke inngår i en fast overføring til Sametingets budsjett.

Sametingets mål

I Sametingsplanen er det satt opp en rekke mål for Sametingets virksomhet. Disse er i det følgende omtalt med mål, strategier og tiltak for de virkemidler Sametinget har. Sametingets hovedmål er:

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

«Kulturell kontinuitet med grunnlag i samenes status og rettigheter som folk og urfolk»

Med dette som utgangspunkt har Sametinget vedtatt 3 hovedinnsatsområder for inneværende periode som er lagt til grunn for fordelingen av Sametingets budsjett. Disse er:

- samiske rettigheter
- samisk språk og utdanning
- samisk kultur og samiske næringer

Integrering av likestilling

Sametinget har slått fast at *miljø- og kvinneperspektivet er sentrale* i utformingen av fremtidig politikk. Det er viktig at likestilling blir en integrert del av helhetsperspektivet for Sametinget, og at det ikke skapes en ny sektor. Det legges vekt på å avdekke kjønnsmessige ulikheter for synliggjøre behov, bedre tiltak, vurdere konsekvenser og på lang sikt integrere eller kompensere forskjeller mellom kjønnene.

Derfor er det viktig at likestillingsperspektivet trekkes inn på lik linje med andre indikatorer, målsetninger, strategier og tiltak. Integrering innebærer at det på alle nivå og i alle deler av arbeidsfelt tenkes gjennom og tas hensyn til at kvinner og menn kan ha ulike erfaringer, ressurser og behov.

Sametinget ønsker for dette budsjettet å sikre likestillingsperspektivet ved å:

- ✓ Gjennomføre konsekvensanalyser av budsjettene for å avdekke skjevheter i fordelingen av de økonomiske ressurser mellom menn og kvinner. Deretter må det vurderes tiltak for å rette opp skjevheter.
- ✓ Tenke igjennom hvordan de ulike sektorområdene kan integrere og utvikle likestillingsarbeidet på sitt ansvarsområde. Det må her legges vekt på å avdekke om det skyldes retningslinjer eller praksis.
- ✓ Synliggjøre og trekke inn **kjønn** som en av flere faktorer

Sametinget vil for 2001 fordele rammen på følgende poster:

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
01	Driftsutgifter Sametingets politiske ledelse	7 875	8 548	673
01	Driftsutgifter Sametingets administrasjon	38 264	45 935	7 671
21	Spesielle driftsutgifter	2 000	1 800	-200
45	Større utstyrsansk.	5 000	0	-5 000
51	Næringsutvikling	22 197	22 210	13
52	Kultur	17 001	17 245	244
53	Samisk språk	20 456	19 856	-600
54	Miljø- og Kulturvern	1 000	1 970	970
55	Tilskudd til andre samiske formål	4 547	5 762	1 215
56	Læremidler	18 154	22 964	4 810
57	Internasjonalt samarbeid	0	1 300	1 300
	Sum	136 494	147 590	11 096

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Gjennomføring av omorganiseringen

Sametinget har vedtatt å legge ned tingets underliggende råd fra 01.01.2001. Under behandlingen av saken ble spørsmålet om regionalisering av Sametingets virksomhet drøftet. Sametinget ber Sametingsrådet arbeide videre med saken og legge den fram for Sametinget våren 2001.

Sametingets tilskuddsstyre er Sametingets forvaltningsorgan for de fond og tilskuddsmidler Sametinget overfører tilskuddsstyret å fordele. Sametinget ber Sametingsrådet arbeide videre med spørsmålet om de samiske kunstnernes innflytelse på forvaltningen av Sametingets tilskuddsmidler til kunst- og kulturaktiviteter.

I Sametingets arbeid i 2001 vil det bli prioritert:

- Å avholde en ungdomskonferanse våren 2001
- Å slutføre arbeidet i Sametingets valgregelutvalg
- Å styrke tingets arbeid med samiske rettighetsspørsmål
- Å skaffe til veie midler til videreføring av prosjektet Østsamisk museum i Neiden
- Å arbeide for å skaffe til veie midler til videreføring/realisering av Ája samisk senter i Kåfjord og Várdobáiki samiske senter i Nordre-Nordland/Sør-Troms
- Å styrke og utvikle informasjonstilbudet til Sametingets brukere, herunder en ekstra satsing i forbindelse med sametingsvalget 2001

Sametingsrådet innarbeider utgiftene til disse tiltakene i budsjettet.

Post 01 Driftsutgifter politisk nivå

Denne posten dekker driftsutgifter til Sametingets plenum, møtelederskapet, Sametingsrådet, kontrollkomiteen, gruppene og arbeidet i Samisk parlamentarisk råd. For 2001 foreslås denne posten øket med *kr. 673 000,-* i forhold til bevilgningen i 2000. Midlene skal nyttes til å øke driftsutgifter for forannevnte organer og til å styrke arbeidet i Sametingsrådet med en politisk rådgiver. Det settes av *kr 500 000,-* til å styrke opposisjonens arbeidsvilkår i Sametinget.

Post 01 Driftsutgifter Sametingets administrasjon

I tråd med Sametingets vedtak om å endre organiseringen av forvaltningsapparatet, vil det fra 01.01.2001 bli etablert egne fagavdelinger innenfor Sametingets administrasjon. En konsekvens av dette er at alle avdelinger sidestilles og underlegges direkte under Sametingets direktør. Det settes av *kr. 45 935 000* til drift av Sametingets administrasjon for 2001. Dette er en økning på *kr. 7 671 000* fra 2000.

I 2000 vedtok Sametinget å øke antallet stillinger ved Sametingets hovedadministrasjon med 8 stillinger. Det ble da kalkulert med en halvårsvirkning for disse i budsjettet for 2000. Mye av foranstående økning vil gå til å dekke lønn og driftsutgifter for disse stillingene.

I budsjettet for 2001 la Sametinget vekt på å ruste opp den administrative kapasiteten i underliggende råd med 6 nye stillinger. Dette følges opp med 5 nye stillinger til Sametingets administrasjon, jf. omorganiseringen. Fagavdelingene styrket med i alt 7,5 stillinger. 2,5 stillinger forutsetter finansiert fra KUF og BFD. I tillegg er det tilsatt 2 renholdere i 2/3 delstillinger. Sametingets administrasjon vil da bestå av 89,8 faste stillinger.

Sametinget tar sikte på å etablere et stedlig kontor i Oslo i løpet av 2001. Sametingsrådet bes om å innarbeide de økonomiske konsekvensene i budsjettet.

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Sametingets administrasjon er under omorganisering. Dette medfører utfordringer i forhold til utviklingen av en framtidig felles personalpolitikk som fremmer utvikling, motivasjon og effektivitet blant alle Sametingets ansatte. Sametinget ber Sametingsrådet sørge for at arbeidet med personalpolitiske spørsmål blir gitt prioritet i administrasjonen. Dette bør kunne ut i en personalplan, der den blant annet fokuseres på leder-, kompetanse- og organisasjonsutvikling, lønns- og rekrutteringspolitikk, permisjonsspørsmål samt arbeidsmiljø og øvrige velferds-spørsmål. De ansattes muligheter til å lære seg samisk skal prioriteres.

I 2001 vil kapasiteten på følgende fagområder prioriteres:

Samisk språk

Sametinget har prioritert samisk språkarbeid. Fra 1996 er det også kommet i gang språktiltak som har som mål å revitalisere språket utenfor forvaltningsområdet for Samelovens språkregler. Det er igangsatt prosjekter både i sørsamisk og lulesamisk områder, i Ofoten- og Sør-Troms språkområde og på Senja, jf. omtalen under post 53.3 Tilskudd til språkprosjekter.

Derfor opprettes 1 sørsamisk fagstilling og 1 lulesamisk fagstilling til språkavdelingen, som henholdsvis legges til Sametingets kontor i Snåsa og Tysfjord.

SAMISK SPRÅKNEMD

Samisk språkråd må i hht. forskrifter til Samelovens språkregler delta i nordisk samisk språkorgan, og fremme samiskspråklig nordisk samarbeid.

Samisk språknemd er etablert som sametingenes felles språkorgan, og skal fremme tiltak som kommer alle språkgruppene tilgode. Det er tilsatt en kontorsjef som har begynt i stillingen juli 2000. Språknemda skal i framtiden knyttes til Samisk parlamentarisk råd.

Sametinget har tidligere beregnet behovet til kr. 800 000 for år 2001 til språknemda. Da arbeidet innen språknemda fremdeles ikke er kommet ordentlig i gang, foreslås tilskuddet for 2000 på kr. 450 000 videreført i 2001. Dersom behovet for å øke bidraget fra Sametinget i Norge i 2001 skulle oppstå, vil dette bli innarbeidet ved budsjettrevisjonen i mai 2001.

Opplæring

Sametinget vil øke sin innsats særlig innenfor området spesialpedagogikk og arbeid innen barnehagesektoren. Økningen referer seg til intern overførsel fra spesielle driftsutgifter til ordinær driftsbudsjett med kr 200 000, og forutsetter en økning i rammen til drift over Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett, samt overføring fra Barne- og familiedepartementet i forbindelse med overtakelse av tilskuddet til samiske barnehager. I den sammenheng vil det opprettes nye stillinger som:

- spesialpedagogisk stilling ved opplæringsavdelingen, jfr. prt 3.
- 1 ½ stillinger i forbindelse med forvaltning av det særskilte tilskuddet til samiske barnehager

Begge stillingene opprettes som følge av at Sametinget har fått økt sitt ansvarsområde. Stortinget har satt av midler til stilling som spesialpedagog i forbindelse med behandling av St.meld 23 (1998-99).

Miljø- og kulturvern

Sametinget har et betydelig ansvar innenfor kulturminneforvaltningen. I en årrekke har det vært behov for en styrking av den administrative kapasiteten på dette området. Det er derfor

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

behov for en ny saksbehandlerstilling i kulturminneforvaltning og en ny saksbehandlerstilling i bygningsvern:

1 saksbehandlerstilling - samisk kulturminnefaglig kompetanse

Regionkontoret i Snåsa som har ansvaret for det sørsamiske området, er det kontoret som har klart flest saker å håndtere. I tillegg må kontoret forholde seg til 4 forskjellige fylker og svært mange kommuner. Kontoret er allerede i dag svært presset. Saksbehandlerkapasiteten styrkes med en ny saksbehandlerstilling.

1 saksbehandlerstilling - bygningskyndig kompetanse

Samiske bygninger eldre enn 100 år er underlagt automatisk fredning, jf. kulturminnelovens §§ 3-4. I forvaltningen generelt hersker det usikkerhet omkring hvordan denne bestemmelsen skal håndheves og hvilke bygninger som skal regnes som samiske. Sametinget har det formelle forvaltningsansvaret også for samiske bygninger, men har pr. i dag ikke bygningskyndig kompetanse. Det praktiske ansvaret er derfor til en viss grad en del av fylkeskommunens arbeidsområde. Den uklare forvaltnings- og ansvarssituasjonen har ført til en uheldig nedprioritering av det samiske bygningsvernet.

Det opprettes 1- en saksbehandlerstilling for det samiske bygningsvernet i miljø- og kulturvernavdelinga.

Kultur og næring

Fra 01.01.2001 vil kultur- og næringsspørsmål organiseres i samme avdeling. Dette er i tråd med Sametingets ønske om en sterkere samordning av virkemiddelbruken. Det vil i den sammenheng bli opprettet *1 ny stilling som avdelingsdirektør* for denne avdelingen. I tillegg vil avdelingen styrkes ved omdisponering av *1 saksbehandlerstilling* knyttet til næringspolitiske oppgaver.

Avdelingen skal forberede saker for tilskuddsstyret, arbeide med interne saker (jf. post 57 Internasjonalt samarbeid), og fungere som politisk sekretariat for Sametingsrådet i kultur- og næringsspørsmål.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten nyttes til dekning av Sametingets egne utgifter knyttet til utvikling av læremidler der behovet er stort.

Posten finansierer i tillegg:

- Kvalitetsikring av læremidler
- Vurdering og evaluering av læremidler
- Utrede opplæringstilbudet for samiske elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk etter samelovens språkregler

Post 51 Næringsutvikling

51		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
51.1	Samisk utviklingsfond	18 597	18 680	83
51.2	Duodjiinstitusjoner	3 600	2 550	-1 050
51.3	Duodjiorganisasjoner	0	980	
Næringsutvikling		22 197	22 210	13

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

I Sametingsplanen er sammenhengen mellom næring og kultur sterkt vektlagt. Det gjelder derfor å styrke og ivareta den næringsvirksomheten som utgjør det materielle grunnlaget for samisk kultur og identitet. Lokalt næringsliv, som i store trekk danner det materielle grunnlaget for samisk kultur, er viktig å styrke og videreutvikle gjennom aktiv bruk av virkemidler. Bruken av virkemidler innenfor en helhetlig næringspolitikk skal både gi muligheter for næringskombinasjoner, småskaladrift og eneyrketilpasninger.

Primærnæringene danner basis og ankerfeste for mange samiske lokalsamfunn. Mange personers yrkesvalg, er sterkt knyttet til ønsket om lokal tilknytning til bosted. Folks orientering mot det lokale bygdearbeidsmarkedet må derfor danne et viktig premiss i både plan- og virkemiddelsammenheng. Livsgrunnlaget for mange samiske bygdesamfunn er primærnæringer som fiske, landbruk, reindrift, høsting av utmarksressurser samt til privat tjenesteyting og offentlig service. Samiske bygdesamfunn med slik næringstilpasning danner basis for sammenhengende nettverk av sosiale og kulturelle relasjoner. Derfor er det en viktig oppgave å tilrettelegge for en virkemiddelbruk som både fanger opp og understøtter den næringsstrukturen som finnes i samiske bygdesamfunn. Generelle endringsprosesser i næringslivet med sterkere grad av videreføring og produktutvikling gjør det nødvendig å prioritere kompetanseheving og nyskaping som sterkere satsingsområder.

Sametinget vil i sin virkemiddelbruk søke å inngå samarbeid med relevante lokale og regionale finansieringsaktører for å få til en sterkere og bredere samordning mot felles mål og tiltak for regional næringsutvikling. Likevel er det viktig å arbeide for å bli en selvstendig virkemiddelaktør med klar profil for en nærmere definert samisk næringsutvikling.

Det overordnede målet er:

Sterke og levende samfunn med stabil bosetting og allsidig nærings- og samfunnsliv

Post 51.1 Samisk utviklingsfond

Den samlede rammen for Samisk utviklingsfond fordeles på følgende sektorer:

Post 51.1 Samisk utviklingsfond		(i 1000 kr)		
Betegnelse	1999	2000	2001	
Fiskeri	3 655	3 128	3 750	
Landbruk	3 336	1 495	3 250	
Duodji	2 086	791	2 380	
Næringskombinasjoner	3 966	3 083	4 750	
Annet næringsliv	13 082	10 100	4 550	
Sum	26 125	18 597	18 680	

Oversikten over stipulert bruk i Samisk utviklingsfond inkluderer *ikke* midler som overføres fra Reindrifts- og Jordbruksavtalen. Eventuelle overførte midler kommer i tillegg.

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

Mål, strategier og tiltak for de ulike sektorene:**FISKERI****MÅL**

Hovedmålet er å bevare og utvikle fiske som primærnæring gjennom oppbygging av nødvendig land- og mottaksanlegg, flåte, oppdrettsanlegg, forvaltningsmessige ordninger og lokaltilpassede reguleringer.

STRATEGI

Sametingets politikk i fiskerisammenheng er å ivareta det kystnære fisket som materielt grunnlag for bo- og sysselsettingen i kyst- og fjordområdene. Det skal opprettes fiskeripolitiske soner for å prøve ut lokaltilpasset forvaltningsordninger. Sametinget vil bidra til å innføre nærhets- og avhengighetsprinsippet i forvaltning og beskatning av maritime ressurser.

TILTAK

Sametinget skal:

- Gjennomføre en aktiv virkemiddelbruk for å utvikle og fornye den lokaltilpassede fiskeflåten.
- Etablere og modernisere lokale land- og mottaksanlegg i de ulike kommunene innenfor fondets geografiske virkeområde.
- Yte støtte til å videreutvikle en miljøvennlig oppdrettsnæring for ulike arter.
- Utvikle og iverksette en lokal forvaltningsmodell for utvalgte fjorder.

Den samlede ramme for tiltakene settes til *kr. 3 750 000*.

JORDBRUK**MÅL**

Hovedmålet for jordbruket i de samiske bosettingsområdene er å beholde andelen sysselsatte i jordbruket med tilnærmet den bruksstrukturen vi har i dag. Det er også et mål å ivareta den samiske kulturen i utøvelsen av primærnæringene.

I arbeidet med revidering av jordbruksplanen er det gitt uttrykk for overordnede målsettinger som stabil sysselsetting, økt videreforedling av egne produkter, optimal produksjon etter naturgitte fortrinn, ivareta samisk kultur i primærnæringsutøvelsen og øke produksjonsspekteret.

STRATEGI

Sametinget anser det som nødvendig å bygge opp og opprettholde både eneyrkebruk og kombinasjonsbruk. For å sikre gode utviklingsmuligheter i landbruket i de samiske bosettingsområdene, må den nasjonale landbrukspolitikken omlegges. Dagens nasjonale landbrukspolitikken favoriserer store bruk på bekostning av kombinasjonsbruk og små bruk. Jordbruket i de samiske områdene har få muligheter til å klare seg i denne konkurransen. Det vil av den grunn være en riktig strategi å legge om produksjonsstøtten til produksjonsuavhengige tilskudd. Slike tilskudd vil redusere overproduksjonen samtidig som den kan bidra til å opprettholde bosettingen og sysselsettingen.

Et nært samarbeid med landbruksmyndighetene er nødvendig for å lykkes med å ha et levedyktig jordbruk. Sametinget ser det som naturlig at tinget trekkes inn på et tidlig tidspunkt

Sign:SS...../.....JMM.....

Møteboken består totalt av 192 sider

i saker og planarbeid som har betydning for det samiske jordbruket. Det gjelder spesielt ved forhandlinger om jordbruksavtalen.

TILTAK

Det er nødvendig å sette i gang arbeidet med et større verdiskapningsprogram for samisk jordbruk i samfinansiering med andre institusjoner. I dette programmet prioriteres følgende tiltak:

- Utvikle og revitalisere tradisjonelle næringskombinasjoner
- Nisje- og kvalitetsprodukter fra samisk jordbruk basert på samisk kultur og tradisjon
- Bedret lønnsomhet ved å redusere på kostnadene
- Kompetanseutvikling, nettverksbygging og FoU-virksomhet
- Utnyttelse av utmarksressurser

Sametinget vil arbeide for at det innføres spesialordninger for de samiske områder hva gjelder melkeordninger. Dette kan blant annet gjøres ved at:

- Solgte kvoter tilbakeføres til samiske områder for å styrke gjenværende bruk og til opprettelse av rekrutteringskvoter
- Bruk i samiske områder gis et høyere forholdstall for melkeproduksjon

Spørsmålet om prioritering av Sametingets virkemiddelbruk overfor jordbruket med hensyn til tilskudd til maskiner og redskaper sett i forhold til andre samarbeidstiltak i jordbruket, tas opp av Sametingets i rulleringen av jordbruksplanen og i forbindelse med verdiskapningsprogrammet. Driftsbygningene i jordbruket må fortsatt prioriteres der utvidelser og større ombygginger vies spesiell oppmerksomhet. Et større utbyggingsprogram for modernisering av bygningsmassen vil være nødvendig for å sikre tidsmessige bygninger i de samiske områdene.

En samlet ramme for tiltakene: *kr. 3.250.000.*

REINDRIFT

Sametinget har ikke hatt direkte støtteordninger rettet mot reindriften som næring. De virkemidler en har rettet mot sektoren har vært styrt mot virksomhet som er avledet av reindriften. Dette har vært intensjonen i bruken av de midler som er blitt overført fra Reindriftsavtalen. Disse overførte avtalemidlene har de senere år hatt en ramme på *kr. 2 000 000.* Det avgis en årlig rapportering over bruken av disse midlene til Reindriftsadministrasjonen. Ved fordeling av disse midlene legges det til grunn de føringer som kommer til uttrykk gjennom overføring av avtalemidlene.

Sametinget har fått utarbeidet et forslag til reindriftsplan som skal behandles våren 2001.

DUODJI

MÅL

Legge til rette for utvikling av en sterkere næringsrettet duodji med økt lønnsomhet og bedre omsetning av egenproduserte varer. En slik utvikling betinger sterk fokus på kompetansheving, veiledning, produktutvikling, markedsføring og salg.

STRATEGI

Utvikle et bredere og mer strukturert nettverk og samarbeid mellom produsenter, organisasjoner, utdanningsinstitusjoner, salg og markedsføringsorganer.

Sign: *SS* / *JMM*

Møteboken består totalt av 192 sider

TILTAK

Sametinget skal:

- sette i gang et bredt utviklingsprogram i samfinansiering med andre relevante finansieringsorganer. Dette programmet bør omfatte alle relevante aktører som samlet kan bidra til en sterkere næringsrettet utvikling av duodji. Programmet må inneholde et klart definert mandat, organisert opplegg for gjennomføring, tidsramme og finansiering.
- støtte landsomfattende institusjoner og interesseorganisasjoner innen duodji til drift og utviklingstiltak.
- støtte sentraler for at de skal kunne gjennomføre salgs- og markedsføringstiltak
- støtte investeringsformål til lokaler, maskiner og annet produksjonsutstyr for aktive produsenter.

Det legges opp til en samlet ramme innenfor fondsbevilgningen på *kr. 2 380 000*.

NÆRINGSKOMBINASJONER**MÅL**

Hovedmålet er å sikre inntektsgrunlaget for de som driver med næringskombinasjoner. Rammebetingelsene for kombinasjonsdrift må sikres i alle primærnæringene ved at sentrale myndigheter legger til rette for det. Jevnlig gjennomgang av driftsstøtteordningen er nødvendig for å vurdere om hensikten med støtteordningen oppfylles og om ordningen treffer målgruppen.

Et annet mål er å utvikle nye kombinasjoner i tillegg til primærnæringene. Produksjonsdempene tiltak er gjennomført i flere næringer, og en sikker måte å sikre sysselsettingen på i de ulike næringene er å satse på nisje- og kvalitetsprodukter i tillegg til den tradisjonelle produksjonen. De ressurser som er tilgjengelige i samiske områder gir ofte ikke tilstrekkelig utkomme for enyrketilpasning. Dessuten er ytre rammevilkår som begrensninger i ressursuttak, kvotereguleringer, nivå på produksjonstøtte gjennom avtaler og negative markedsutsikter med på å hindre tilfredsstillende enyrketilpasninger i samiske lokalssamfunn.

Bedre utnyttelse av råvarene kan bidra til større verdiskapning. Det må også være et mål få benyttet primærnæringene som ressursbase i reiselivssammenheng.

STRATEGI

Koordinering av virkemiddelbruken i landbruks-, fiskeri- og reindriftspolitikken vil være viktig slik at næringspolitikken lettere kan tilpasses utviklingen av næringskombinasjonsvirksomheten.

For å sikre en fremtidsrettet kombinasjonsvirksomhet er det nødvendig å prioritere utviklingstiltak fremfor passive driftsstøtteordninger. Sterkere satsning på kompetanseheving og nettverksbygging vil kunne motivere kombinasjonsutøvere til å tenke mer på markedsrettet og markedsstilpasset produksjon. Spesielt viktig er det innen duodji der salg og markedsføring vil være sentrale satsningsområder.

For å få til en positiv næringsutvikling for innlandsfisk, er det nødvendig å satse på ytterligere kultivering og organisering av ferskvannsfisket.

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 192 sider

TILTAK

- Evaluering av driftsstøtten til næringskombinasjonsvirksomhet
- Vurdere omlegging av driftsstøtten til sterkere satsning på utviklingstiltak innen kombinasjonsnæringer
- Satse på nisje- og kvalitetsprodukter for råvarer fra jordbruket, reindriften og fisket
- Sikre mottakssituasjonen for innlandsfisk i de respektive ressursområdene

Samlet ramme: *kr. 4 750 000.*

ANNET NÆRINGSLIV**MÅL**

Utvikle et sterkere og mer variert næringsliv i distriktene. Både som følge av sysselsettingsnedgang i primærnæringene og i den offentlige sektor, men også for å bygge opp nødvendige samfunnsmessige servicetilbud i samiske lokalsamfunn.

STRATEGI

Det gjelder å etablere tilfredsstillende rammebetingelser for å videreutvikle sterke, allsidige og dynamiske bedriftsmiljøer der kompetanse, nyskaping, produktutvikling og videreforedling er sentrale tema for konkurransedyktige enkeltbedrifter.

Kjønnsperspektivet er viktig for å skape en balansert utvikling i samiske lokalsamfunn. Innenfor servicenæringene finner en den største andelen av kvinnelige sysselsatte. En må derfor sørge for bedre rettledning, oppfølging og stimulere til etablering av arbeidsplasser for kvinner og ungdom.

Etablering av produksjonsarbeidsplasser er viktig for å styrke nyskaping og videreforedling av primærnæringsprodukter. Dette vil kunne styrke sysselsettingen gjennom videreforedling av råvareproduksjonen.

Rammebetingelsene for samisk reiseliv er ikke godt nok utbygd. Næringen er preget av små virksomheter som i liten grad samarbeider. Her er et stort potensiale for utvikling særlig på bakgrunn av sterkere trender i markedet mot opplevelsesturisme. Det gjelder derfor å etablere et nettverk mellom ulike reiselivsaktører for et strukturert samarbeid om markedsføring og salg av tilbud.

TILTAK

- Støtte forprosjekter og finansiere investeringer i foredlingsbedrifter og sikre servicetilbud i mindre samiske lokalsamfunn
- Iverksette næringsutviklingsprosjekter for kvinnelige etablerere
- Støtte tiltak i oppfølging av Samisk reiselivsplan og Reginn-prosjektet
- Delta finansielt og administrativt i etablererprogram særlig rettet mot ungdom

En samlet ramme på *kr. 4 550 000* avsettes til denne sektoren.

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner

For 2001 foreslås det at den direkte driftsstøtten fordeles til følgende institusjoner:

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 51.2 Duodjiinstitusjoner		(i 1000 kr)		
Betegnelse	1999	2000	2001	
Duodjeinstituhitta	1 800	1 800	1 800	
Karašjoga Duodje Gávpi	125	63	100	
Manndalen Husflidslag	125	63	100	
Unjargga Samiid Duodje	125	63	100	
Opplæringskontoret i duodji-øst	150	150	150	
Opplæringskontoret i duodji og formgivingsfag	125	63	100	
Duojáriid Dállu	50	0	200	
Sum	2 500	2 202	2 550	

De deler av de gjeldende retningslinjer for tilskudd til duodji-organisasjoner som omfatter institusjoner under denne posten, oppheves. Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen til den enkelte institusjon.

Post 51.3 Duodjiorganisasjoner

Det avsettes kr. 980 000 til driftsstøtte til samiske duodjiorganisasjoner. Tilskuddet fordeles av tilskuddsstyret etter gjeldende retningslinjer. De institusjoner som har mottatt støtte til drift under post 51.2 kan ikke gis støtte over denne posten.

Post 51.3 Duodjiorganisasjoner		(i 1000 kr)		
Betegnelse	1999	2000	2001	
Tilskudd til Duodjiorganisasjoner	660	800	980	
Sum	660	800	980	

For postene 51.2 og 51.3 gjelder at den prosjektrelaterte støtten som tidligere er gitt over den någjeldende tilskuddsordning til duodjiorganisasjoner overføres Samisk utviklingsfond.

Post 52 Kultur

52		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
52.1	Samisk kulturfond	9 475	9 475	0
52.2	Tilskudd til samisk forlagsdrift	1 500	1 500	0
52.3	Tilskudd til samiske kulturhus	4 443	3 998	-445
52.4	Tilskudd til samiske kulturorg.	1 583	1 072	-511
52.5	Festivalstøtte	0	700	700
52.6	Samisk idrett	0	500	500
52	Sum	17 001	17 245	244

Post 52.1 Samisk kulturfond

Tilskuddsordningen har egne retningslinjer for tildeling av støtte. Fra 2001 vil ordningen forvaltes av det nye tilskuddsstyret. Bevilgning 2000 kr. 9 475 000 inkl. avsetning til Samiske

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

barns oppvekstvilkår som for 2000 var på *kr 2 475 000*. Budsjettbehovet for fremme av samisk kultur er stort. I forbindelse med nytt budsjettstruktur vil Sametinget foreslå at Samisk kulturfond splittes opp i tiltaksområder som Sametinget foretar direkte bevilgning til i 2001. Forslaget for 2001 bygger på erfaringstall 1999. Videre er det lagt til grunn avsetning i virksomhetsplanen for 2000.

MÅL

Samisk kultur er nært knyttet til primærnæringer, natur, språk, tradisjoner og historie gjennom samhandling, sosialisering og identitet. Å ivareta og utvikle samisk kultur må derfor ha et helhetlig perspektiv der samfunn og enkeltmennesket settes i fokus. For sametinget er det en viktig oppgave å samordne samisk kulturinnsats, tilrettelegge for likeverdige tilbud og aktiviteter ut fra ulike regionale gruppers behov. Offentlig støtte til litteratur, musikk, film og teater skaper kjerneaktivitet som får ringvirkninger for det øvrige kulturtilbud. Det er også vesentlig oppgave å skape rammebetingelser for samisk kulturarbeid i mer privat regi. Sametinget skal i sin kulturpolitikk bygge på kulturelle røtter og egen tradisjon, slik det kommer i uttrykk i det samiske samfunn.

En viktig og grunnleggende oppgave for Sametinget er å bidra til å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge. For Sametinget er det en viktig oppgave at det liggjes til rette for en oppvekst som utvikler samisk identitet hos barn og unge. En forutsetning for å fremme samisk kultur er at samiske barn og unge opplever en kulturell kontinuitet med hensynet til samiskhet. Sametingets grunnprinsipp er at tiltak for barn- og unge må tilpasses det samiske samfunn og behovene der.

STRATEGIER:

- Sametinget skal arbeide for en helhetlig kulturplan for samisk kulturutøvelse
- Sametinget skal arbeide for fremme av samisk litteratur, spesielt rettet mot barn og unge
- Sametinget skal bidra til å opprette stipendordninger som stimulerer/initierer samiske barn og unge til å skrive på samisk
- Sametinget skal videreføre innsatsen rettet mot barn og unge med bakgrunn i samisk barne- og ungdomsplan
- Sametinget vil arbeide for at eksisterende periodiske samiskspråklige publikasjoner for barn, unge og kvinner får fast støtteordning

TILTAK OG VIRKEMIDLER:

Det avsettes følgende ramme innen hvert kulturområde:

Post 52.1 Samisk kulturfond	(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001
Litteratur	2 600	2 100	2 100
Musikk	1 441	1 000	1 000
Billedkunst/duodje	1 200	1 000	1 000
Teaterformål	424	400	400
Barns oppvekstvilkår	1 425	2 475	2 475
Andre tiltak	2 431	2 500	2 500
Sum	9 521	9 475	9 475

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 52.2 Samisk forlagsstøtte

MÅL

Det skal utgis flest mulig samiske bøker, til en best mulig kvalitet, for å styrke bruken av samisk, og for å utvikle språket, kulturen og identiteten. Sametinget vil arbeide for å få oversatt mer faglitteratur til samisk. Sametinget anser det som nødvendig at det bygges opp en stabil forlagsbransje i samiske områder, både for å ha organer som har som hovedmål å utgi bøker på samisk og for å skape grunnlag for samisk kulturell infrastruktur i samiske områder, ved forfattere som bruker samisk og ved samiskspråklige produsenter

STRATEGI

- Man skal søke å få til en mest mulig effektiv ressursanvendelse og maksimere produksjonen innenfor ressursrammene, og ved å øke bruken av samiske bøker.
- Det foretas en helhetlig evaluering av samisk bokproduksjon

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget har gjennom en årrekke lagt vekt på å støtte samisk forlagsvirksomhet gjennom å tilføre forlagene visst grunntilskudd for å sikre en minimumsdrift. I utgangspunktet må forlagenes virksomhet finansiere sin drift gjennom støtte til de enkelte utgivelsene.

Sametinget setter av *kr. 1 500 000* til denne ordningen. Ordningen forvaltes etter vedtatte retningslinjer av tilskuddsstyret.

Post 52.3 Kulturhus

Tilskuddsordningen reguleres ikke av egne retningslinjer. Ramme for 2001 settes til *kr 3 998 000*.

MÅL:

Sametingets målsetning vil være å at alle offentlige myndigheter tar medansvar for samisk kulturutøvelse- og utvikling . I dette ligger det at det samiske folk får reelle muligheter for samisk kulturutøvelse. Muligheter for samisk kulturutøvelse henger sammen med flere forhold. Et forhold som er av stor betydning er at det eksisterer arenaer i de samiske samfunn hvor samisk kulturutøvelse kan finne sted, og at de sikres økonomisk. Dette innebærer også at samiske kulturhus må være arenaer for alle samer og samiske grupperinger i den regionene de har sin virksomhet.

STRATEGI:

- Sametinget skal bidra til å sikre drift av eksisterende kulturinstitusjoner
- Arbeide for at det etableres Østsamisk museum i Neiden, som samisk tusenårssted
- Bidra til at Ája samisk senter i Kåfjord realiseres som nasjonalt samisk institusjon

TILTAK OG VIRKEMIDLER:

Sametinget foretar for 2001 følgende bevilgning til Samiske kulturhus:

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 52.3 Kulturhus		(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	
Árran Julevsame Guovdasj, Tysfjord	1 240	1 270	1 270	
Sámi Dáiddaguovddáš, Karasjok	852	1 078	1 078	
Ája Samisk Senter, Kåfjord	400	540	600	
Sijti Jarnge, Hattfjelldal	826	1 050	1 050	
Sum	3 318	3 938*	3 998	

*Tilskudd til Saemien Sijti (kr 265') og Varjjat Sámi Musea (kr 240') er for år 2001 ført på egén post 54.1 Museer.

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 52.4 Samiske kulturorganisasjoner.

Retningslinjene for støtte til samiske kulturorganisasjoner oppheves. Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingene til de enkelte organisasjonene.

MÅL:

Formålet er å styrke og utvikle samisk kultur og identitet som skal bidra blant annet til et rikt, variert og aktivt samisk kulturliv.

STRATEGIER:

- Sametinget vil sikre støtte til samiske kulturorganisasjoner som rekrutterer samisk ungdom.
- Sametinget vil arbeide for å sikre og utvikle de økonomiske rammebetingelser til samiske kulturorganisasjoner.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Bevilgningen til samisk idrett opprettes som en egen ordning med direkte bevilgning til Sámi Valaštállan Lihttu. Det innebærer at Sametinget for 2001 foretar følgende bevilgning til kulturorganisasjonene:

Post 52.4 Organisasjoner		(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap 1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	
Sámi Dáiddačehpiid Searvi	175	175	190	
Sámi Girječállid Searvi	150	160	160	
Sámi Teahter Searvi	155	160	160	
Sámi Fágalaš girječállid ja Jorgaleaddjiid Searvi	120	107	107	
DSJ-Doajmmasiebbre Julevsábme	83	95	95	
Samisk Filmforbund	65	75	75	
Juoigiid Searvi	50	50	70	
Foreningen samiske komponister	0	50	55	
Sámi Dáiddaráddi	75	150	160	
Sum	873	1 022	1 072	

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen. Sametinget ber Sametingsrådet drøfte organisasjonenes framtidige virksomhet med de respektive organisasjoner.

Post 52.5 Festivalstøtte

Samisk kulturråd har over flere år bevilget festivalstøtte til flere årlige festivaler. Prosjektstøtte til festivalene har vært gitt etter søknad. Sametinget oppretter fra og med 2001 en egen budsjettpost til faste festivaler. Støtten gis i form av et direkte grunntilskudd som kan nyttes til planlegging for å oppnå kontinuitet i festivalene og samtidig gi større forutsigbarhet. For år 2001 gis grunntilskuddet til Riddu Riddu og Musikkfestivalen i Kautokeino på til sammen kr 700.000. Grunntilskuddsordningen skal ikke hindre støtte over andre tilskuddsordninger.

MÅL

Formålet er å bidra til å stimulere og utvikle samiske kunstneriske uttrykk, og sikre/opprettholde arenaer/scener for formidling av samiske kulturuttrykk. Sametingets mål i festivalsammenheng er å ivareta interessene for samiske artister og heve interessen for samiske artister.

STRATEGI

Sametinget vil:

- arbeide for at samiske festivaler får tilfredstillende økonomiske rammebetingelser
- se nærmere på mulighetene for prosjektstøtte til samiske festivaler
- bidra til et møtested for urfolks kunstnere og artister, publikum og ungdom, og gjøre andre urfolk kjent med samisk kultur

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget gir for 2001 følgende grunntilskudd til Samiske festivaler:

Post 52.5 Festivalstøtte	(i 1000 kr)
Betegnelse	2001
Riddu Riddu	350
Musikkfestivalen i Kautokeino	350
Sum	700

Sametinget ber tilskuddsstyret prioritere barne- og ungdomsarrangementer i festivalsammenheng. Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 52.6 Samisk idrett

Samisk idrett har tidligere fått sin bevilgning over post 52.4, bevilgning for 2000 kr. 500000,-. For å få et klarere skille mellom idrett og annen kulturstøtte, skilles støtten til samisk idrett og synliggjøres med en egen budsjettpost.

MÅL

Formålet med støtteordningen er å fremme samisk identitet og tilhørighet gjennom aktiviteter og styrke barn- og ungdoms deltakelse i samisk idrett. Samisk idrett er nært knyttet til spørsmål om identitet og tilhørighet, og må derfor ses i sammenheng med grunnleggende sosiale og kulturelle normer og verdier i samfunnet.

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

STRATEGI

- Sametinget vil arbeide for at samisk idrett sikres offentlig finansiering. I den sammenheng bør en vurdere mulighetene for at deler av tippemidlene tilbakeføres samisk idrett.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget oppretter en egen post i Sametingets budsjettstruktur og viderefører støtten til samisk idrett. For dette arbeidet settes det av følgende økonomiske virkemidler:

Post 52.5 Idrettsstøtte	(i 1000 kr)
Betegnelse	2001
Sámi Valástállan Lihttu - Norga	500
Sum	500

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 53 Samisk språk

53		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
53.1	Tospråklighetstilsk til komm./fylker	16 650	15 850	-800
53.2	Utdanningsstipend samisk ungdom	850	0	-850
53.3	Språkprosj. i h.h.t språkplaner	2 956	2 406	-550
53.4	Språksentre	0	1 600	1 600
53	Sum	20 456	19 856	-600

For Sametinget er det en sentral målsetting å styrke og utvikle samisk språkarbeid i alle språkregioner. Målet må være at samisk og norsk skal bli likeverdige språk. På denne bakgrunn fastsettes følgende delmålsettinger i forhold til samisk språk:

- 1) Styrke og fremme samisk språk i områder hvor det er nødvendig. Opprette språksentre og arenaer for samhandling mellom generasjoner.
- 2) Tilrettelegge forholdene for at barn og unge skal ha mulighet til å bruke språket.
- 3) Samelovens språkregler revideres i takt med utviklingen.
- 4) Enkeltpersoners rettigheter i henhold til samelovens språkregler.
- 5) Styrke offentlig språkbruk.
- 6) Følge opp språkplaner for sørsameområdet, lulesameområdet og Ofoten/Sør-Troms området, herunder Senja, samt å følge opp Handlingsplanen for samiske kyst- og fjordområder på språksiden.
- 7) Større virkemidler til språkutviklingstiltak for kommuner og fylkeskommuner i forvaltningsområdet.
- 8) Oppfølging av Sametingets språkpolitiske spørsmål

Post 53.1 Tospråklighetstilskudd

Formålet med tospråklighetstilskuddet er å bevare, styrke og fremme bruken av samisk språk i offentlig forvaltning. Det er en overordnet målsetning at kommuneforvaltningene fullt ut skal

Sign:

Møteboken består totalt av 192 sider

bli tospråklige, slik at samisk- og norsktalende får en likeverdig kommunal tjenesteyting. Rammetilskuddet gis de seks kommunene som utgjør forvaltningsområdet for samisk språk, kommunene Karasjok, Tana, Kautokeino, Nesseby og Porsanger i Finnmark fylke og Kåfjord i Troms fylke, samt til Finnmark og Troms fylkeskommune.

Ordningen har tidligere vært fordelt etter egne retningslinjer. Disse retningslinjene vil opphøre med virkning fra budsjettåret 2001 når det gjelder tilskudd innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Sametinget vil i stedet fordele følgende tilskudd til de enkelte kommuner og fylkeskommuner:

Post 53.1 Tospråklighetstilskudd		(i 1000 kr)		
Betegnelse	Regnskap1999	Planlagt 2000	Fordeling 2001	
Nesseby kommune	1 285	1 309	1 609	
Tana kommune	2 116	2 190	2 489	
Porsanger kommune	2 314	2 161	2 060	
Karasjok kommune	2 813	2 802	3 102	
Kautokeino kommune	3 072	3 021	3 321	
Kåfjord kommune	1 387	1 504	1 404	
Finnmark fylkeskommune	416	374	1 057	
Troms fylkeskommune	83	125	808	
Prosjektmidler*	3 164	3 164	0	
Sum	16 650	16 650	15 850	

*Prosjektmidlene ble tildelt etter søknad. Det var ingen som hadde automatisk rett på prosjektmidlene, selv om Samisk språkråd prioriterte kommunene.

Tilskuddene inneholder det som tidligere ble gitt som ramme, samt bevilgning til prosjekter.

Sametinget gjør spesielt oppmerksom på kommunenes ansvar for at midlene brukes til styrking av samisk språk, og at det er en utfordring for den enkelte kommune å utarbeide strategiplaner med konkrete tiltak. Sametingsrådet vil gi nærmere vilkår for tilskuddene, herunder krav til innhold og tidsfrister for obligatoriske språkrapporter.

Sametinget viser til Kommunal- og regionaldepartementets skjønntilskudd (kap 571 post 64) til kommuner som har store utgifter knyttet til tospråklig samisk/norsk grunnskole. Sametingsrådet bes arbeide for at disponeringen av disse midlene overføres Sametinget.

Post 53.3 Tilskudd til språkprosjekter

Sametinget har årlig gitt støtte til språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Disse midlene har vært forvaltet av samisk språkråd, men vil fra 2001 forvaltes av tilskuddsstyret på linje med de andre ordningene. Disse midlene forvaltes uten egne retningslinjer. Grunnlaget for tilskudd fra ordningene er de ulike språkplanene som tinget har vedtatt. Sametinget gjør tilskuddsstyret spesielt oppmerksom på:

- det planlagte språkmotiveringsprosjektet som er igangsatt av Samisk språkråd. Prosjektet inviterer kommuner utenfor forvaltningsområdet for samisk språk til å gå inn i et 5-års prosjekt for å styrke språkutviklingen blant barn. Dette prosjektet er et prosjekt som er svært konkret og målrettet, og Sametinget prioriterer slik bruk av

Sign: /

Møteboken består totalt av 192 sider

prosjektmidlene. Språkrådets beskrivelse omhandler ulike deler av Sametingets virkemiddelapparat, og det forutsettes at tilskuddsstyret foretar den nødvendige samordningen av ressurser til prosjektet.

- situasjonen for samisk språk i Ofoten/Sør-Troms, og ber tilskuddsstyret styrke språkarbeidet i dette området.

Post 53.4 Språksentre

For å skape forutsigbarhet i arbeidet med samisk språk, oppretter Sametinget en ny ordning med direkte grunntilskudd til de samiske språksentrene. Grunntilskuddet skal sikre den nødvendige drift. Språksentrene må selv sørge for finansiering til den øvrige virksomhet.

Post 53.4 Språksentre	(i 1000 kr)
Betegnelse	2001
Porsanger	400
Kåfjord	400
Tysfjord	400
Evenes	400
Sum	1 600

Sametingsrådet fastsetter nærmere vilkår for tildelingen.

Post 54 Miljø og kulturvern

		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
54.1	Kulturminner	1 000	1 000	0
54.2	Museer	0	970	970
53	Sum	1 000	1 970	970

I Sametingsplanen 1998-2001 heter det at:

Sametinget har som målsetting å utvikle en miljøvennlig natur- og ressursutnyttelse for kontinuitet og utvikling av samisk kultur- og samfunnsliv.

Plan- og bygningsloven er det mest sentrale lovverket for natur- og ressursforvaltning. I tillegg kommer en rekke særlover som kulturminneloven, motorferdselsloven og naturvernloven. Oppfølging av dette lovverket og ivaretagelse av samiske miljø- og arealinteresser gjennom dette lovverket er en sentral målsetting for Sametinget.

Sametinget skal bidra til å realisere en miljøvennlig praksis i det samiske samfunn gjennom å synliggjøre og understøtte handlingsalternativer som peker i bærekraftig retning (Sametingets strategiplan i arbeidet for LA21).

Kapittel 26 i fra Agenda 21 dreier seg om å styrke urfolks rolle i arbeidet for en bærekraftig utvikling. Urfolk har gjennom mange generasjoner utviklet en helhetsorientert, tradisjonell og vitenskapelig viten om egen jord, naturressurser og miljø. Urfolks evne til å praktisere en

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 190 sider

bærekraftig utvikling må styrkes slik at en kan overkomme begrensninger som er lagt av økonomiske, sosiale og historiske faktorer.

Sametinget skal verne samiske kulturminner og kulturmiljø på en måte som bidrar til å styrke og videreføre samisk kultur (Samisk kulturminneplan 1998-2001).

Det samiske kulturminnevernet er en del av arealforvaltningen og ses i sammenheng med andre miljø- og arealforvaltningsoppgaver. Kulturminner og kulturmiljø viser til en samisk forståelse av landskapet og natur samt landskapet og naturens betydning for økonomiske, religiøse og sosiale forhold. Kulturminner er en miljømessig og kulturell ressurs, som står i et gjensidig forhold til andre miljøressurser og også de sosiale og kulturelle ressurser. For Sametinget er det derfor en viktig målsetting å a) skape forståelse for samiske kulturminners og kulturmiljøers miljømessige, historiske og kulturelle verdi, b) forvalte samiske kulturminner og kulturmiljøer i tråd med lovverk og forskrifter og c) virke til et samarbeid mellom miljøforvaltningen og samiske institusjoner nasjonalt og internasjonalt for vern og forvaltning av samiske kulturminner og kulturmiljøer.

STRATEGIER

Sametinget skal:

- følge opp arbeidet til planlovutvalget for å sikre ivaretagelse av samiske samfunnsinteresser i alle arealinngrepssaker i samiske bruks- og bosettingsområder. En vektleggingsregel i planlovens formålsparagraf vil her være viktig.
- følge opp Konvensjonen om biologisk mangfold og urfolks kunnskaper, praksiser og fornyelser i denne sammenhengen. Regjeringens arbeid med en St.meld og handlingsplan for ivaretagelsen av det biologiske mangfoldet skal følges opp.
- arbeide for at det kan iverksettes et arbeid for en utredning/sametingsmelding om samiske miljø- og arealforvaltningsperspektiver for bl.a å kunne ivareta samiske arealinteresser i større arealinngrepssaker på en mer helhetlig og forutsigbar måte.
- arbeide for en mer aktiv bestandsforvaltning av rovdyr, og for fastsetting av totale antall individer av ulike rovdyr som også oppfyller Bern konvensjonen. Arbeide for å bevare villaksbestanden og at laksens betydning for samisk kultur og samfunnsliv vektlegges i dette arbeidet.
- arbeide for lokalt samisk miljøarbeid gjennom LA21 og for at samiske perspektiver framkommer i det LA21 arbeidet som drives ved siden av Sametingets arbeid.
- forvalte samiske kulturminner i henhold til kulturminneloven og plan- og bygningsloven gjennom rask og tjenesteorientert saksbehandling.
- virke til samarbeid med den øvrige miljø- og kulturminneforvaltninga.
- virke til dokumentasjon og tilgjengeliggjøring av relevante kulturminneopplysninger ved utvikling av kulturminnedatabase.
- støtte samiske kulturminnetiltak med tilskudd i henhold til innsatsområder beskrevet i Samisk kulturminneplan 1998-2001.
- følge opp arbeidet til kulturminneutvalget for å sikre en framtidig styrking og utviklingsmulighet for det samiske kulturminnevernet.
- Sametinget vil søke samarbeid med Sør-Varanger kommune med sikte på en framtidig forsvarlig drift av Saviomuseet, jf. Sametingets vedtak i sak 38/00. Eventuelle budsjettmessige konsekvenser innarbeides ved budsjettreguleringen i mai 2000.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget skal gi uttalelser til alle arealinngrepssaker i hele det samiske bruks- og bosettingsområdet i forhold til samiske kulturminneinteresser. Sametinget skal også i størst mulig grad ivareta andre samiske samfunnsinteresser i større arealinngrepssaker (utredninger/konsekvensutredninger) og arealvern saker (vern av områder). Sametinget skal politisk følge opp pågående miljøvernpolitiske saker av betydning for samiske områder.

Post 54.0 Kulturminner

En overordna målsetting med tilskuddsordninga er at den skal støtte opp under tiltak, som bidrar til å verne samiske kulturminner og kulturmiljø på en måte som virker til å styrke og videreføre samisk kultur. Tilskuddsordninga skal videre bidra til å skape forståelse for samiske kulturminners og kulturmiljøers miljømessige, historiske og kulturelle verdi. Dette gjelder også for bygninger. For 2001 settes rammen for ordningen til *kr. 1 000 000*.

Søknader om tilskudd til samiske kulturminnetiltak skal vurderes opp mot Sametingets vedtatte innsatsområder i Samisk kulturminneplan 1998-2001.

Post 54.1 Museer

Sametingets kulturpolitikk står sentralt i Sametingets virksomhet. Samisk kultur er nært knyttet til primærnæringer, natur, språk, tradisjoner og historie gjennom samhandling, sosialisering og identitet. Sametinget har ikke drøftet samiske museer spesielt i Sametingsplanen. Samiske museer er imidlertid omtalt som en del av samiske kulturbygg og i sammenheng med vedlikehold og drift av samiske kulturinstitusjoner. Sametinget har i sak 21/99 foretatt ny prioritering av samiske kulturhus der driftsstøtte til Saeminen Sijte og Várjjat Sámi Musea er prioritert fremst. Sametinget har også behandlet framtidig organisering og styringsstruktur av samiske museer. I dette delkapitlet i budsjettet gis det en omtale av Sametingets kulturvernarbeid knyttet til samiske museer.

MÅL

Sametinget skal arbeide for etablering av samiske museumssiidaer for en styrket og helhetlig samisk museumsvirksomhet.

Den særlige utfordringen samiske museer står overfor handler om at de skal være arena og aktør i en dialog om kulturell selvforståelse og identitet både i en indre og ytre kontekst. Ved siden av de faktiske og praktiske konsekvensene som følger av språk, vil det kulturkritiske spørrende perspektivet derfor ha flere dimensjoner. Utfordringen ligger i å virke til kritisk refleksjon omkring kultur, historie og identitet i to overlappende sammenhenger, den ene minoritetens den andre majoritetssamfunnets, og samtidig bidra til en positiv samisk selvforståelse. For det samiske samfunn vil dette best kunne oppnås gjennom utvikling av en samisk museumspolitikkk der det samiske samfunn selv tar ansvar for hvordan kulturarven skal vernes og brukes.

STRATEGIER

Sametinget skal:

- arbeide for å overta forvaltningsansvaret for samiske museer i Norge
- Sametinget skal følge opp St.meld 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving - for en samlet forvaltning og styrking av samiske museer. Samiske museer skal ha en rimelig del av bevilgningsøkninger av museer generelt, slik Regjeringen har planer for, jf. St.meld 22 (1999-2000)

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

- Sametinget skal forberede prosesser med de samiske museene og berørte kommuner for samordning av samiske museer i museumssiidaer og for etablering av Samisk museumsråd.
- Sametinget skal virke til at de samiske museene kan samhandle også fram til at Sametinget har overtatt forvaltningsansvaret for de samiske museene
- Sametinget skal virke til å sikre driften ved Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea.
- Sametinget skal arbeide for etableringa av Østsamisk museum som samisk nasjonalt tusenårssted.

TILTAK OG VIRKEMIDLER

Sametinget sikrer driften for Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea i årets budsjett. Sametinget støtter også Samisk museumslag, slik at de samiske museene kan ha en viss samhandling i forkant av etablering av ny organiserings- og styringsstruktur. For dette arbeidet settes det av følgende økonomiske virkemidler:

Post 54.1 Museer	(i 1000 kr)	(i 1000 kr)
Betegnelse	2 000	2001
Saemien Sijte, Snåsa	265	450
Várjjat Sámi Musea, Nesseby	240	450
Samisk museumslag	50	70
Sum	555	970

Økningen i driftsstøtten til Saemien Sijte og Várjjat Sámi Musea begrunnes med behovet for å sikre driften ved de museene Sametinget har prioritert i sak 21/99. Økningen av driftsstøtten skal sikre at museene kan tilsette en hel museumsfaglig stilling. De økte driftsressursene til disse to museene forutsettes å inngå i samordningsplanene for samiske museer som det er utarbeidet skisse til.

Samisk museumslag spiller en viktig rolle i styrkingen av samarbeidet mellom de samiske museene. Sametinget har vedtatt å ville overta forvaltningsansvaret for de samiske museene. Museumslaget vil også spille en sentral rolle for gjennomføring av ny organiserings- og styringsstruktur for de samiske museene.

Sametingsrådet gir nærmere vilkår for tildelingen.

Post 55 Andre tilskudd

55	(i 1000 kr)		
Post Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
55.1 Tilskudd til samiske hovedorg	2 600	2 600	0
55.2 Tilskudd til politiske gr. i Sametinget	1 800	1 800	0
55.3 Til sametingsrådets disposisjon	147	162	15
55.4 Tilskudd til lister ved Sametingsvalget	0	1 200	1 200
Sum	4 547	5 762	1 215

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 55.1 Hovedorganisasjoner

Samiske hovedorganisasjoner er kjennetegnet med at de arbeider aktivt i forhold til hele bredden av samisk samfunnsliv. De er medlemsbaserte organisasjoner som gjennom sine lokallag yter et aktivt bidrag til samisk samfunnsliv. Ordningen som sådan er i hovedsak lik ordningen som var i funksjon før Sametinget ble etablert.

Forutsetningene for organisasjonenes arbeid har endret seg etter opprettelsen av Sametinget. Sametinget ber Sametingsrådet iverksette arbeidet med en revisjon av støtteordningen, og ber saken fremmet for Sametinget våren 2001. Støtten for 2001 fordeles etter de någjeldende retningslinjer.

Sametinget viderefører tilskuddet til hovedorganisasjonene med *kr. 2 600 000*.

Post 55.2 Politiske grupper i Sametinget

Sametinget har en ordning med støtte til politiske grupper i Sametinget som fordeles etter egne retningslinjer. Ordningen skal bidra til at gruppene på Sametinget får mulighet til å organisere sitt arbeid med blant annet sekretærhjelp. Rammen for denne ordningen settes til *kr. 1 800 000*.

Post 55.3 Til Sametingsrådets disposisjon

Sametinget har en ramme på *kr. 162 000* til ulike formål som ellers ikke dekkes av Sametingets tilskuddsordninger.

Post 55.4 Lister til sametingsvalget

Siden 2001 er valgår vil de enkelte listene som stiller til valg få et tilskudd til sitt valgarbeid. Tilskuddets størrelse settes likt mellom listene slik at alle får det samme beløp. Rammen for ordningen er *kr. 1 200 000*.

Post 56 Opplæring og læremidler

56		(i 1000 kr)		
Post	Betegnelse	2000	2 001	+/- 00/01:
56.1	Samiske læremidler	10 954	10 954	0
56.2	Tiltak og læremidler innen spesialpedagogikk	0	1 750	1 750
56.3	Spesialpedagogiske læremidler	0	1 750	1 750
56.4	Barnehager	7 000	7 310	310
56.5	Læremidler til barnehager	200	200	0
56.6	Utdanningsstipend samisk ungdom	0	1 000	1 000
Sum		18 154	22 964	4 810

Etter at Sametinget overtok ansvar på opplæringsområdet har Sametinget økt aktiviteten innen opplæringssektoren. Fra 2001 vil Sametinget disponere følgende virkemidler til opplæring og læremidler:

Post 56.1 Samiske læremidler

Formålet med ordningen er å bidra til langsiktig og målrettet utvikling og produksjon av alle typer læremidler for samisktalende elver. Det foreslås en økning i bevilgning i forhold til

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 192 sider

foreløpig tilsagn for år 2000, i samsvar med strategisk plan 2001 – 2005, som også legges til grunn for prioritering av søknader.

Sametinget vil foreta annonsering slik at forlag/læremiddelprodusenter kan søke om finansiering av læremiddelproduksjon.

Det er i dag stor mangel på samiske læremidler som er godkjent i henhold til det nye læreplanverket L-97 Samisk. Det vil derfor være viktig å jobbe for å bedre rammevilkårene for læremiddelproduksjon. Rammevilkårene som det i den sammenheng kan vises til er bl.a.:

- økonomiske vilkår, sosiale ordninger og tilbud om kompetanseutvikling for de som lager samiske læremidler.
- retningslinjer for støtte fra SND til samiske forlag. I henhold til dagens forskrifter og rundskriv er bedrifter som mottar løpende offentlig støtte utelukket fra å motta støtte fra de bedriftsrettede distriktpolitiske virkemidler som SND forvalter. Derfor må retningslinjene endres slik at bedrifter som mottar løpende offentlig støtte for å fremme samisk språk, kultur og samfunnsliv, skal være unntatt fra denne regelen.

TILTAK:

Det vil bli utviklet læremidler innenfor fortrinnsvis til følgende fagområder:

- samisk som førstespråk
- samisk som andrespråk
- samfunnsfag
- oversetting av matematikkverk fra norsk til samisk
- oversettelse av eksisterende læremidler fra samisk til norsk: Dette er læremidler utviklet til L97S som vil bli oversatt til bruk for samiske elever som får opplæring etter L97S, men som ikke får opplæring på samisk
- IKT læremidler og filmer til bruk i opplæring

Post 56.2 Tiltak innen spesialpedagogikk

Det skal iverksettes særskilte samiske styrkingstiltak, som skal omfatte de ulike samiske språkområdene over hele landet:

- Etablering av et faglig tyngdepunkt for samiske brukere. Tyngdepunktet er faglig og administrativt tilknyttet Samisk høgskole.
- Styrking av Sametinget – opplæringsavdeling på det spesialpedagogiske feltet med ett årsverk. Midlene til en stillingshjemmel er budsjettert under driftsutgifter.
- Iverksetting av samiske faglige kompetansehevingstiltak (utviklingsarbeid, studiestipend, etter- og videreutdanning mv.) 1,75 mill kr (jfr. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 6).

Dette er et nytt arbeidsområde for Sametinget gjeldende fra august 2000.

Post 56.3 Spesialpedagogiske læremidler

Formålet med tilskuddet er å utvikle og produsere spesialpedagogiske læremidler for samiske brukere. Sametinget vil utarbeide en ny handlingsplan for samiske spesialpedagogiske læremidler for perioden 2001 –2004. Planen vil bli lagt frem for behandling i Sametinget i 2001. Da vil Sametinget i plenum kunne gjøre prioriteringer for hvilke fagområder det skal utarbeides læremidler. I mellomtiden, fra august 2000, pågår det et kartleggingsarbeid der det skal avdekkes hvilke utfordringer Sametinget står ovenfor i årene fremover, både når det gjelder tiltak innenfor kompetanseutvikling og læremiddelutvikling. Årlig tildeling er på 1,75 mill. kr.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 192 sider

Post 56.4 Barnehager

Fra og med budsjettåret 2001 skal Sametinget forvalte det særskilte tilskuddet til samiske barnehager.

Rammen for denne ordningen settes til *kr. 7 310 000*.

Post 56.5 Læremidler til barnehager

BFD har fra 1995 tildelt midler til utvikling av læremidler på samisk til bruk i barnehager. Årlig bevilgning har kun vært kr 200 000,-. Da det er stor mangel på samiske læremidler tilpasset samiske barnehager ser en det som nødvendig å øke summen, men årets bevilgning gir ikke rom for dette. Det er i tillegg et stort behov i barnehager og kommuner for veiledning og oppfølging i arbeidet med å tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Det fordrer en oppfølging, spesielt i forhold til områder der det samiske språket står svakt og der det er nødvendig med ekstrainsats og utradisjonelle arbeidsmåter for å få til en utvikling. Sametinget vil intensivere dette arbeidet fra år 2001 ved bl.a å utvikle veiledningsmateriell og gå i direkte dialog med barnehageeiere. Til veiledningsmateriell og læremidler avsettes *kr. 200 000* i 2001.

Post 56.6 Utdanningsstipend til samisk ungdom

Sametinget har gjennom flere år gitt samisk ungdom et lite stipend for å stimulere til valg av samisk i fagkretsen i videregående skole. Ordningen forvaltes etter egne retningslinjer. For 2001 settes rammen for dette stipendet til *kr. 1 000 000*.

Post 57 Internasjonalt samarbeid

		(i 1000 kr)		
57		2000	2 001	+/- 00/01:
Post	Betegnelse			
57.1	Interreg	0	1 000	1 000
57.2	Barentssamarbeidet	0	200	200
57.3	Annet	0	100	100
	Sum	0	1 300	1 300

Sametinget legger fortsatt vekt på å delta aktivt i både det grenseregionale og internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Dette er et arbeid som forutsetter en målrettet innsats i de ulike prosesser og programmer som er relevant for situasjonen for urfolk generelt og det samiske folk spesielt.

Sametinget oppretter derfor en ny post til det internasjonale samarbeidet der det settes av midler til Interreg-arbeidet, Barentssamarbeidet og til tingets øvrige internasjonale virksomhet. Posten disponeres av Sametingets representanter til Samisk parlamentarisk råd.

Post 57.1 Interreg IIIA (2000-2006)**MÅL:**

Skape et differensiert, aktivt og utviklet samisk samfunnsliv ved å styrke samisk identitet, kultur og næringer gjennom videreutvikling av det grenseoverskridende samarbeidet.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

STRATEGI:

Skape muligheter og forutsetninger for at den samiske befolkningen kan arbeide for et regionenes Sápmi både på det økonomiske og sosiale området.

Identifisere muligheter til samarbeid over grensene innenfor det samiske samfunn og skape forutsetninger for å realisere mulighetene.

Skape forutsetninger for å utvide og få bedre kompetanse gjennom overføring av tradisjonell samisk kunnskap, teoretisk utdanning, forskning og dokumentasjon.

TILTAK:

Tiltak i de samiske programmene skal utgå på bakgrunn av to innsatsområder; samisk samfunnsutvikling og kunnskap og kompetanse. Innenfor området samisk samfunnsutvikling skal tiltakene være nærings-, sysselsettings- og bedriftsrettede. Innenfor området kunnskap og kompetanse skal tiltakene omfatte kompetanseutvikling, utdanning, forskning samt dokumentasjon.

Post 57.2 Barentssamarbeidet**MÅL:**

Målet er å legge til rette for at urfolkene selv utvikler tiltak for samfunnsutviklingen i egne områder og lokalsamfunn. Dette med sikte på å sikre det materielle grunnlaget for deres kulturutøvelse, utvikle lokalsamfunn med arbeid, godt utviklet helse- og velferdstilbud samt skole- og utdanningstilbud.

STRATEGI:

I Barentsregionen har samene, nenetserne og vepserne status som urfolk. Deres situasjon er spesielt vanskelig på russisk side. Dette omfatter både levestandard, velferdstilbud, rettigheter i omleggingsprosessen til markedsøkonomi, problemer med å opprettholde tradisjonell tilgang til naturressursene og nedgang i offentlig helse- og sosialtilbud. Barentssamarbeidet inkluderer urfolkene mht. deltakelse og prosjekter. Dette bl.a. i form av et eget handlingsprogram for urfolkene i regionen. Det gjelder å gi urfolkene vekst og utvikling samt å sikre, videreføre og utvikle deres kunnskaper og kompetanse bl.a. gjennom oppbygging av nødvendige urfolksinstitusjoner.

TILTAK:

Midlene skal først og fremst nyttes til tiltak på russisk side.

Ved prioritering av tiltak og prosjekter bør ungdom og kvinner gis fortrinn. Satsingsområder er:

Infrastrukturoppbygging, tiltak som forbedrer helse, miljø og naturgrunnlaget, oppbygging av tradisjonelle næringer og forretningsvirksomhet, utdanning og kompetanseutvikling samt forbedre informasjons- og medievirksomheten.

Post 57.3 Annet internasjonalt samarbeid**MÅL:**

Sametinget legger opp til å prioritere innsats overfor organer som fastsetter internasjonale standarder. Her kan nevnes arbeidet med FN-erklæringen om urfolks rettigheter og etablering av et permanent forum for urfolk i FN. Det samme gjelder rapporteringsprosedyrene knyttet

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 192 sider

til ILO 169, videre arbeidet med bærekraftig utvikling og prosedyrene knyttet til Rio-erklæringen (Agenda 21) og FN-konvensjonen om biologisk mangfold.

STRATEGI OG TILTAK:

Sametinget vil prioritere dette arbeidet gjennom å delta på møter arrangert av og blant urfolk, videre utarbeide støttevedtak knyttet til enkeltsaker, samt utøve politisk press overfor de aktuelle lands myndigheter.

Det tas forbehold om Stortingets endelige budsjettvedtak.

Saken avsluttet 7. november 2000 kl. 18.35. Votering foretatt 9. november 2000 kl. 16.25.

Sign: SS / JK

Møteboken består totalt av 192 sider

Sak 42/00 Statsbudsjettet 2002

Saken påbegynt 10. november 2000 kl. 09.10.

I. Dokumenter

- Sak 45/99 Statsbudsjettet 2001

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Den samlede rammen som Sametinget disponerer i 2001, der Kommunal- og regionaldepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet og Miljøverndepartementet over ulike kapitler og poster har bidratt til Sametingets ramme, fremkommer i følgende oversikt:

		(i 1000 kr)		
		2000	2001	+/-
206.50	Sametinget	23 525	27 954	4 429
326.78	Samisk spesialbibliotek	3 520	3 626	106
540.50	Sametinget	101 234	106 900	5 666
856.50	Sametinget	0	8 110	8 110
1429.72.7	Samiske kulturminner	1 000	1 000	0
Sum		129 279	147 590	18 311

Sametinget har fremmet et krav om en forhandlingsmodell for arbeidet med samiske saker. Arbeidet med budsjettet og nye behov, vil kunne være ett element som relativt lett kan inngå som en del av et forhandlingsopplegg, der man gjennom reelle forhandlinger avdekker finansielle behov, ansvarsfordeling og kommer til enighet om rammene for budsjettene år for år. Et slikt system vil bedre dialogen og samarbeidet om de utfordringer man står overfor i samepolitikken.

I årets budsjettbehandling fremmes det behov om økning i budsjettet overfor i alt 8 departementer. Dette er i tråd med Regjeringens nye opplegg der det legges til grunn at de enkelte fagdepartement også har et selvstendig ansvar i forhold til Sametingets budsjett. Med bakgrunn i at Sametinget er en nettobudsjettert virksomhet forutsettes det at departementene forbereder eventuelle overføringer til Sametinget i form av post 50 bevilgninger. Det forutsettes videre at Kommunal- og regionaldepartementet som samordningsdepartement i samiske saker, koordinerer arbeidet med budsjettet. Sametinget vil spesielt vise til praksisen etablert i 2000 og videreført 2001 på henholdsvis KUFs kap. 206 og BFDs kap. 856 som gode eksempler på hvordan midler kan og bør overføres Sametinget.

Sametinget har i nedenforstående forslag lagt til grunn at de ulike departementer hver for seg disponerer midler til samiske formål.

Eksisterende tiltak er foreslått videreført slik det fremgår i fordelingen av 2001-budsjettet. Det vil i forbindelse med budsjettet 2002 bli reist spørsmål om nye behov med det enkelte fagdepartement med prioriterte tiltak for det enkelte departement.

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 190 sider

Kommunal- og regionaldepartementet

(i 1000 kr)

Pri	Post	Betegnelse	2001	2002	+/-
1	540.50	Barne- og ungdomstiltak	2 475	3 975	1 500
2	540.50	Samisk kulturfond	9 475	11 475	2 000
3	540.50	Rett til opplæring i samisk	0	1 000	1 000
4	540.50	Samisk idrett	500	2 000	1 500
5	540.50	Gába - samisk kvinnemagasin	0	1 200	1 200
6	540.50	Driftsutgifter politisk nivå	8 775	10 525	1 750
7	540.50	Samiske språksentre	1 600	2 800	1 200
8	540.50	Utdanningsstipend til samisk ungdom	850	1 200	350
9	540.50	6 stillinger administrativt nivå	46 869	50 469	3 600
10	540.50	Språkarbeid utenfor forvaltningsområdet	2 956	4 956	2 000
11	540.50	Kulturorganisasjoner	1 072	1 572	500
12	540.50	Utredninger og planer	0	1 000	1 000
13	540.50	Kulturhus	3 998	7 398	3 400
14	540.50	Internasjonalt samarbeid	1 300	2 400	1 100
Sum 540.50			106 900	129 000	22 100

Samisk barne- og ungdomstiltak

Det er en grunnleggende oppgave for Sametinget å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge. *«I arbeidet med barn og unge vil oppfølgingen av Sametingets barne og ungdomsplan være et sentralt redskap»* (Sametingsplanen 1998-2001 s. 48).

Sametinget går inn for at det opprettes en egen tilskuddsordning som skal sikre utgivelser av samiske publikasjoner for samiske barn og unge. For blant annet å sikre faste utgivelser av samiske barne- og ungdomsblad er det behov for å styrke avsetningen til barn og unge gjennom en økning av rammen med *kr. 1 500 000*.

Samisk kulturfond

For å sikre en tilfredsstillende utvikling til fremme av samisk kultur, foreslås det å øke bevilgningen til samisk kulturfond med *kr. 2 000 000*.

Dette for at fondet skal kunne gjøres i stand til å innfri ønsker om midler fra ulike aktører om midler til prosjekter. Videre er det ønskelig at Sametinget styrker sitt arbeid i forhold til samisk film og video. Dette innebærer imidlertid ikke at Sametinget skal overta eneansvaret.

Økningen skal også dekke behovet for basisutstillinger i samiske institusjoner. Dette har blitt aktualisert de siste årene ved søknader og henvendelser til Sametinget. Disse henvendelsene har bakgrunn i endringer av praksis om at kostnader til utstillinger skal inngå i byggebudsjettet. Den uklare situasjonen vedrørende finansiering av basisutstillinger har medført ekstra økonomisk belastning på Samisk kulturfond.

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 190 sider

Rett til samisk opplæring

Formål

Sikre enkeltpersoners rettigheter i forhold til samelovens forskrifter.

Strategier

I henhold til Samelovens § 3-8 har enhver rett til opplæring i samisk. Samelovens § 3-7 gir rett til permisjon med lønn for tilsatte i et lokalt eller regionalt offentlig organ i forvaltningsområdet. Det er en forutsetning at organet har behov for slik kunnskap.

Konkrete tiltak og virkemidler

Iflg. § 3-7 kan det synes enkelt for tilsatte i offentlige administrasjoner å få permisjon med lønn for samiskopplæring, og iflg. § 3-8 med dens forskrifter synes det som om det er enkelt å få opplæring i samisk gratis. I praksis viser det seg at dette ikke fungerer ihht. lovens intensjon. I realiteten viser at § 3-8 og dens forskrifter kun gjelder for nordsamisk, for DAVVIN og SAMAS kursene og for opplæringsorganisasjonene.

Sametingets utfordring er å informere om hvilke rettigheter enkeltpersoner har til bruk og opplæring av samisk språk i medhold av Samelovens språkregler og Lov om voksenopplæring. (Oppfølging av Grunnskoleloven og Lov om videregående skoler hører til andre institusjoner). Det ligger et stort arbeid i å nå målsettingen i Samelovens § 1-5: Samisk og norsk er likeverdige språk. De skal være likestilte språk etter bestemmelsene i kapittel 3. Det skal ikke bare gjennomføres tilsyn med at offentlige institusjoner følger bestemmelsene, men også gjøres et arbeid for å oppmuntre enkeltpersoner til bruk av samisk språk i alle sammenhenger både privat og offentlig, slik at intensjonene i § 1-1 og § 1-5 kan nås.

Erfaringen har vist hittil at Samelovens §§ 3-7 og 3-8 er en bestemmelse som ikke kan realiseres så lenge det ikke avsettes egne midler til dette. Derfor vil Sametinget fremme forslag om at det gies økonomisk støtte til utdanningsstipend til personer som ønsker å få samiskopplæring beregnes til kr. 1 000 000. Disse midlene er tiltenkt voksne som ikke hører til under offentlige ordninger som gir mulighet til å oppnå støtte for opplæring i samisk.

Samisk idrett

Forslaget om at støtte til samisk idrett skilles ut som egen post i sametingssystemet betyr at idrettsstøtten økes betraktelig. Samisk idrett er en viktig side ved samisk kulturutøvelse, og er nært knyttet til spørsmål om identitet og tilhørighet. For at Sametinget skal realisere målsettingen om samisk idrett er det behov for offentlig finansiering, der behovet i 2002 innebærer en økning i rammen på kr. 1 500 000.

Gába - kvinneblad

Sametinget vil spesielt arbeide for at det eksisterer periodiske publikasjoner for barn, unge og kvinner. Gába-kvinneblad har blitt utgitt sporadisk, dette på grunn av den økonomiske situasjonen, og at det ikke har oppnådd permanent statlig finansiering. For å utgi Gába er det behov for en permanent finansiering. Til dette er det behov for en økning i rammen i 2002 på kr. 1 200 000.

Driftsutgifter politisk nivå

Sametinget er i betydelig vekst og kravet til det politiske nivået i Sametinget øker år for år. I 2000 har Sametinget vedtatt ny organisering av forvaltningsapparatet, og i 2002 tas det sikte

Sign: *SS* / *JWW*

Møteboken består totalt av 190 sider

på å reorganisere det politiske nivået i Sametinget. I den sammenheng reises også spørsmålet om behovet for flere heltidspolitikere. Dette omfatter Sametingsrådet og gruppeledere. For å gjennomføre en slik reform er det behov for en økning av rammen for 2002 på *kr. 1 750 000*.

Språksentre

Formål

Styrke samisk språk i områder hvor det står svakt.

Strategi

Tilrettelegge arenaer hvor det er naturlig å snakke samisk, og dermed ivareta og utvikle språket som kulturbærer innenfor ulike dialektområder.

Konkrete tiltak og virkemidler

Sametinget ser at det i områder hvor det er opprettet språksentre, har arbeidet med å fremme språket vært vellykket. Derfor har Sametinget i lengere tid arbeidet for at språksentre får faste tilskudd. Språksentrene som allerede er etablert bør få anledning til å utvide området slik at de kan fungere som regionale språksentre. Hensikten med ordningen er å gi et mindre fast tilskudd som igjen kan utløse prosjekter og tiltak i de ulike områdene.

Faste tilskudd til Samisk språksenter er i budsjettet 2002 foreslått øket med *kr. 1 200 000*. I 2002 vil det dermed være rom for å etablere sentre i sørsamisk område, Ullsfjord og i Alta.

Utdanningsstipend til samisk ungdom

Formål

Formålet med stipendordningen er å motivere samisk ungdom til å velge undervisning på eller i samisk i den videregående skole.

Strategi

Bidra til at samisk ungdom får styrket sin kompetanse i samisk språk.

Tiltak og virkemidler

Utlyse og tildele utdanningsstipend til samisk ungdom. Det avsettes 1,2 mill kr. på årsbasis til formålet.

Det er nødvendig å øke stipendmidlene. I følge statistikk som Sametinget utarbeider har flere samiske elever brukt sin individuelle rett til opplæring i samisk. Når elevtallet øker, er det nødvendig å øke midler til stipend. Dersom midlene ikke økes, vil den enkelte elev få mindre stipend. Dette er et av de viktigste stimuleringsmidlene for å få elever i videregående opplæring til å velge opplæring i samisk.

Driftsutgifter administrativt nivå – 6 nye stillinger

Totalt er det behov for 6 nye stillinger finansiert over Kommunal- og regionaldepartementets budsjettkapittel 540 i 2002, totalt kostnadsberegnet til *kr. 3 600 000*. Disse stillingene berører følgende arbeidsfelt:

- Omstillingsprogrammet for Indre Finnmark har avsluttet sitt ordinære programarbeid. Dette arbeidet skal forankres i det ordinære virkemiddelapparatet fra 2001. Sametinget har vært, og vil fortsatt være, en viktig aktør i videreføring av omstillingsarbeidet. En

Sign:SS...../.....JMK.....

Møteboken består totalt av 190 sider

har fra departementet fått bevilget særskilte midler til to stillinger som utløper i 2001. Disse gjøres om til faste stillinger med en kostnadsramme på *kr. 1 000 000*.

- Ved forvaltning av Interreg-program III (2000-2006) på norsk side må det settes av administrative ressurser i form av en særskilt stilling. Dette er det lagt opp til i programforslaget for de samiske delprogrammene for Nordkalotten og det sørsamiske området. En vil i denne sammenheng stipulere en ramme på *kr. 500 000* årlig. En vil måtte forvente at man fra norsk side vil bli delaktige i forvaltningen og administrasjonen av de samiske delprogrammene gjennom hele programperioden på 6 år.
- Videre må en følge opp arbeidet med duodjiprogrammet, under forutsetning av at arbeidsutvalgets forslag til program vedtas og iverksettes.
- Miljøverndepartementet og Riksantikvaren arbeider for økt ressursatsing på kulturminnevernet.

Denne satsinga må i særlig grad gjelde det samiske kulturminnevernet. Innenfor denne satsingen må Sametinget styrkes med ressurser for en saksbehandlerstilling for Nordre Nordland.

- Sametinget må sikres ressurser for fortsatt arbeid med Lokal Agenda 21 fra 2002. Det bør derfor opprettes 1 stilling til dette arbeidet, enten gjennom ressurser til permanent arbeid eller som forlengelse av prosjektet i 4 nye år.

Språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet

Mål

Styrke samisk språk i områder der språket i dag står svakt.

Strategi

Sametinget har utarbeidet særlige språkplaner for ulike områder utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Disse planene er nyttige verktøy i det kontinuerlige arbeidet for å styrke samisk som et levende språk. I 2001 vil Sametinget styrke sin fagkompetanse administrativt innen det sør- og lulesamiske språkområdet gjennom opprettelsen av to nye fagstillinger. Det er nå viktig å utvide innsatsen i det nordsamiske området utenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

Konkrete tiltak og virkemidler

Gjennom tilskuddsordningen til språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk vil Sametinget videreføre satsningen i sør- og lulesamisk område, samtidig som innsatsen i det nordsamiske området økes.

Det legges da vekt på kyst- og fjordområdene, noe som er i tråd med handlingsplanen for kyst- og fjordområder vedtatt av Sametinget. Til denne satsningen er det behov for en økning i rammen på *kr. 2 000 000*.

Tilskudd til samiske kulturorganisasjoner

Formålet med støtteordningen er å: *styrke og utvikle samisk kultur og identitet som skal bidra blant annet til et rikt, variert og aktivt samisk kulturliv* (Forskrifter for støtte til samiske kulturorganisasjoner).

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 190 sider

Dagens tilskuddsstørrelse til samiske kulturorganisasjoner er ikke tilstrekkelig i forhold til behovene. Det er behov for økonomisk løft, slik at organisasjonene blir i stand til å arbeide for fremme av samisk språk og kultur. Det foreslås i 2002 en økning på *kr. 500 000*. Økningen skal også dekke behovet til nye samiske organisasjoner som søker støtte.

Sametingets utredninger

Formål

Sikre oppdatert beslutningsgrunnlag for Sametinget innen sitt ansvarsområde.

Strategi

Sametinget vil foreta jevnlig gjennomgang av ulike politikkområder ved bruk av faglig ekspertise og partssammensatte utvalg for å sikre at Sametingets politikk er oppdatert i forhold til samfunnsutviklingen.

Virkemiddel og tiltak

Det settes av en egen post for finansiering av utvalg, utredninger og planer. Rammen for denne posten bør være *kr. 1 000 000* i 2002.

Samiske kulturhus - driftsstøtte

Sametinget har i sak 21/99 foretatt ny prioritering av samiske kulturhus der driftsstøtte til eksisterende institusjoner sikres en tilfredsstillende finansiering. For Sametinget er det viktig at arenaer for kultur og språkutøvelse opprettes som et ledd i styrkingen av samisk språk og kultur. For å oppnå denne målsettingen er det viktig at de økonomiske virkemidlene er tilstede, både for å sikre de eksisterende institusjoner en tilfredsstillende driftsfinansiering, og driftsfinansiering av nye institusjoner. For at Sametinget skal makte dette er det behov for å øke rammen med *kr. 3 400 000*.

Internasjonalt samarbeid

I 2001 etableres det en ny post på Sametingets budsjett for internasjonalt samarbeid. Dette er en synliggjøring av allerede prioriterte områder finansiert over eksisterende virkemiddelordninger i sametingssystemet. Det er totalt et behov for økning av rammen for dette arbeidet med *kr. 1 100 000* i 2002. Dette fordeler seg slik:

Interregionalt samarbeid

Det såkalte Interreg arbeidet krever en viss virkemiddelinnsett også fra Sametingets side utover det som for øvrig finansieres fra EU og Kommunal- og regionaldepartementets side. For 2001 er rammen for dette arbeidet anslått til *kr. 1 000 000*, og arbeidet videre krever en økning av rammen for 2002 på *kr. 700 000*.

Annet internasjonalt samarbeid

Sametinget ønsker å bidra til samarbeidsprosjekter og støtte til urfolksprosjekter for øvrig med særlig fokus på erfaringsutveksling og kompetanseoverføring mellom urfolk. I den sammenheng er det behov for en økning av rammen i 2002 til dette på *kr. 400 000*.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 190 sider

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

For 2002 vil Sametinget prioritere følgende innsats innenfor Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets ansvarsområde:

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	2001	2002	+/-
206.50	Driftsutgifter - Opplæringsavdeling	11 770	13 070	1 300
206.50	Samiske læremidler	10 954	14 054	3 100
238.01	Kvalitetsutvikling i videregående opplæring	280	1 000	720
Sum		30 744	35 064	5 120

Sametingets mål

Sametinget har med utgangspunkt i en visjon om et fremtidig samisk samfunn hvor samisk språk, kultur og næringer er sikret utviklingsmuligheter på egne premisser utformet en overordnet målsetting om :

”Kulturell kontinuitet med grunnlag i samenes status og rettigheter som folk og urbefolkning.”

Sametingets satningsområder innenfor læring, skole og utdanning er nærmere redegjort i planens kap. 5.3.2. I henhold til dette kan en utforme følgende delmålsettinger i forhold til samisk opplæring:

1. Arbeide for at grunnskolen skal være et redskap i bevaring, utvikling og formidling av samisk språk, kultur og samfunnsliv
2. Bidra til at Sametinget skal kunne legge premissene for, og utforme det samiske skole- og utdanningstilbudet.
3. Arbeide for at samiske elevers individuelle rett til opplæring i samisk blir realisert
4. Få økt virkemidler til opplæring i og på samisk
5. Utforme forskrifter for samisk innhold i norske læreplaner
6. Arbeide for at Sametinget får økt innflytelse i fastsettelse av innhold i den samiske skolen, både på grunn- og videregående nivå
7. Legge forholdene til rette for at målet om funksjonelt tospråklighets nås
8. Arbeide for at samiske elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk får et fullverdig samisk skoletilbud
9. Være med på utvikling av nye metoder for språkopplæring
10. Legge forholdene til rette for revitalisering av samisk språk
11. Være pådriver for at det utdannes flere pedagoger med en tospråklig kompetanse
12. Få utviklet samiske læremidler i tråd med vedtatte planer
13. Ta initiativ til at flere samiske elever får mulighet til å få opplæring etter Det samiske læreplanverket
14. Arbeide for at retten til opplæring på samisk blir utvidet
15. Styrke samisk innhold i samiske barnehager og i barnehager med samiske barn
16. Arbeide for at Sametinget får større innflytelse over samisk forskning og høgere utdanning

Det kan virke ambisiøst å ha så mange mål for virksomheten, men det må tas i betraktning at barnehage, opplæring og forskning er et omfattende fagområde, der det på det nasjonale plan

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 190 sider

skjer en utstrakt satsing. Sametinget må ta høyde for å være på høyden med det som skjer på nasjonalt plan.

Driftsutgifter

Juridisk konsulent

I budsjettet for år 2002 har Sametinget sett behov for å foreslå en ny stilling som jurist som kan spesialisere seg innen opplæringsområdet. Det er spesielt innenfor fagfeltet som angår læremiddelutvikling og samiske barns rettigheter til opplæring i Norge hvor behovet til juridisk kompetanse vil være til stede. Etter innføring av L97 S og etter at samer fikk en individuell rett til opplæring, ser man en større behov for fagkompetanse i juridiske spørsmål innen sektoren. Selv om den individuelle retten er innført uten vilkår, er det i dag fortsatt svært mange elever som ikke får opplæring i samisk i tråd med vedtatte læreplaner. Et annet område hvor det ofte reiser seg juridiske spørsmål, er innen læremiddelutvikling. For å sikre Sametingets rettigheter innenfor feltet, er det behov for en egen juridisk konsulent.

En stilling med forskning og høyere utdanning som arbeidsområde

Det foreslås opprettet en rådgiverstilling med forskning og høyere utdanning som arbeidsfelt. I tillegg til nevnte fagområder er det stort behov for å ta kompetansereformen på alvor, spesielt innenfor voksenopplæring. I det samiske samfunnet er det spesielt viktig å se på hvordan realkompetanse kan formaliseres. Sametinget har i dag ikke ressurser til å gå inn i fagområde som både omfatter realkompetanse, høyere utdanning og forskning.

Sametinget vil anslå behovet for å øke driftsbudsjettet innen opplæringssektoren med *kr. 1300 000* på årsbasis fra og med år 2002.

Tilskudd til samiske læremidler

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet tildeler Sametinget midler til utvikling av samiske læremidler. Rammen i 2000 er på *kr. 10 954'*. Tiltak i strategisk plan forutsetter årlige bevilgninger på 14 mill kr for ordinære læremidler. I tillegg til disse midler vil det komme en særskilt bevilgning til samiske spesialpedagogiske læremidler.

Formål

Formålet med ordningen er å bidra til langsiktig og målrettet utvikling og produksjon av alle typer læremidler for samisktalende elever.

Strategi

Tilrettelegge for opplæring etter rammeplan for samiske barnehager, L97 Samisk og samiske læreplaner i videregående skole slik at opplæringen sikres et innhold og kvalitet som gir grunnleggende kunnskap, levendegjøre kulturarven, stimulerer til å ta vare på den samiske kulturen og bruke det samiske språket slik at elevenes samiske kultur, språk og identitet blir styrket.

Tiltak og virkemidler

Utlyse midler til læremiddelutvikling og gi informasjon til forlag om satsingsområder innen læremiddelutvikling i henhold til Sametingets strategiske planer for læremiddelutvikling og informere om vilkår for tildeling, samt veilede læremiddelutviklere i utvikling av samiske læremidler.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 190 sider

Arbeidet i 2002 vil innebære en videreføring av arbeidet med læremidler innenfor prioriterte områder.

Rammen fordeles på fire satsingsområder: læremidler for grunnskole nordsamisk, læremidler for grunnskole lulesamisk, læremidler for grunnskole sørsamisk og læremidler for videregående opplæring.

Nye tiltak som forutsetter økning av rammen i 2002, vil være nettbaserte læremidler bl.a. i samisk kulturkunnskap for videregående opplæring. Slike læremidler vil muliggjøre opplæring etter læreplanen. Samisk kulturkunnskap også ved skoler hvor det er vanskelig å skaffe kvalifiserte lærere. Tilbud på nettet kan være et supplement til ordinær opplæring etter planen.

Læremidler tilrettelagt for nettbasert opplæring i samisk og andre fag som innbefatter alle tre språkgrupper for opplæring etter L97 Samisk for grunnskolenivået og nettbaserte læremidler for opplæring i samisk på videregående nivå. Det er en satsing som følger av ny opplæringslov, der samiske elever har en individuell rett til opplæring i samisk. Retten er uten vilkår, som innebærer at alle samiske elever som ønsker opplæring i samisk vil kunne få det.

Oversetting av lærebøker fra samisk til norsk/ og eller til andre samiske språkgrupper slik at lærebøkene med samisk innhold blir tilgjengelig for alle språkgrupper og også for elever som ikke har samisk som opplæringspråk. Dette vil være videreføring av en satsing i 2001. Det er fremmet ønske om at lærebøker til L97S skal finnes både på samisk og norsk. Dette er i tråd med Sametingets overordnet målsetting og L97S om at samiske elever skal bli funksjonelt tospråklige.

For å iverksette nye tiltak i 2002 i tråd med vedtak i strategisk plan, kreves det at rammen økes med kr. 3 100 000 i 2002.

Kvalitetsutvikling i videregående opplæring

Formål

Sikre en videregående opplæring for samiske elever som styrker elevens samiske identitet, kultur tilhørighet og kompetanse

Strategi

Initiere FOU- prosjekter i tråd med konklusjonene i evaluering av Reform 94

Tiltak og virkemidler

Det avsettes midler til følgende tiltak:

- utarbeiding av dokument som beskriver prinsipper og retningslinjer for samisk videregående opplæring. Dette vil være et dokument som skal tjene til at opplæring for samiske elever på videregående nivå skal være et redskap for bevaring, utvikling og og formidling av samisk språk, kultur og samfunnsliv.
- redigering/utvikling av læreplaner som i større grad en dagens læreplaner ivaretar et samisk innhold
- kompetanseheving

Sign: SS / JMK

Møteboken består totalt av 190 sider

Kulturdepartementet

(i 1000 kr)

Pri.	Post	Betegnelse	2001	Behov 2002	+/-
1	326.78	Samisk spesialbibliotek	3 626	4 626	1 000
2	320.73	Tusenårssted - Østsamisk museumsanlegg	0	10 000	10 000
3	320.73	Ája samisk senter	0	13 000	13 000
4	335.75	Samiske aviser	10 000	12 000	2 000
5	324.70	Beaivváš Sámi Teahter	10 244	13 000	2 756
6	328.70	Sámiid Vuorká Dávvirat	2 872	6 288	3 416
7	328.60	Samiske museer	-	11 800	-
Sum			26 742	70 714	32 172

Samisk spesialbibliotek

Det foreslås at rammen til spesialbiblioteket økes med *kr. 1 000 000* til etablering av egne bibliotekarstillinger i sør- og lulesamisk område. Egne bibliotekarstillinger i de to områdene organisert som filialer under samisk spesialbibliotek vil kunne være en løsning.

Et velfungerende spesialbibliotek for hele det samiske området er et sentralt element i Sametingets arbeid for å styrke satsningen på språk og kultur for alle samer.

Tusenårssted - Øst samisk museumsanlegg, Neiden

Sametinget har vedtatt Østsamisk museumsanlegg i Neiden som samisk tusenårssted. Å etablere et Østsamisk museumsanlegg er en kulturvernoppgave som både i samisk og nasjonal sammenheng må karakteriseres som svært viktig.

Den østsamiske gruppen er liten, og deres spesielle historie i statsrettslige, religiøs, språklig og kulturell sammenheng tilsier et statlig engasjement omkring kulturvernoppgavene.

Byggekostnader for Østsamisk museumsanlegg i Neiden er beregnet til rundt 20 mill. kr. Sametinget fremmer igjen forslag om *kr. 10 000 000* for 2002 og vil fremme forslag om tilsvarende beløp til statsbudsjettet 2003 avhengig av endelig godkjent kostnadsramme.

Ája samisk senter, Kåfjord

Sametinget har prioritert Ája samisk senter, Kåfjord øverst på sin prioritering av kulturhus som søkes realisert. I sak 45/99 Statsbudsjett 2001 fremmet Sametinget et budsjett behov på 16. mill. kr. i år 2001. Det er foretatt ny gjennomgang av prosjektet, juni 2000, beregnet kostnadsramme 29 mill. kroner. Ája samisk senter søkes realisert som nasjonalt institusjon med statlig, regionale og lokale midler. Den statlige delen søkes realisert med 85%, resten 15% regionalt, lokalt.

Tilskudd til samiske aviser

Samiske aviser har i en årrekke kjempet for å få til en driftsbevilgning som gjør at de kan fylle sin rolle som språkforvalter og nyhetsformidler i det samiske samfunn. Det er ikke potensiale for store salgs- og annonseinntekter til samiske aviser, fordi lesergrunnlaget ikke kan sammenlignes med lesergrunnlaget i norske aviser. Sametinget vil foreslå at det gjennomføres en oppgradering av bevilgningene til samiske aviser og legger til grunn at behovet til avisene

Sign: *SS* / *JMK*

Møteboken består totalt av 190 sider

på noe sikt vil være en dobling av statstilskuddet på dagens nivå. For år 2002 vil Sametinget foreslå nok en økning på *kr 2 000 000* til totalt *kr. 12 000 000*.

Beaivváš Sámi Teahter

Departementet har foreslått en bevilgning på kr. 10 244 000 til Beaivváš Sámi Teahter for 2001. Dette er langt under det teateret selv har budsjettet med. Teateret har ikke hatt noen vesentlig økning av sitt budsjett de senere år og har behov for et solid løft for å utvikle seg videre som samisk kulturinstitusjon. Sametinget foreslår at bevilgningen blir økt til *kr. 15 000 000* for 2002.

Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger

Departementet har foreslått en bevilgning på kr. 2 872 000 til Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger (SVD) for 2001.

Sametinget har engasjert SVD i arbeidet med etableringen av et østsamisk museum i Neiden. 2 prosjektmedarbeidere ble i 1999 engasjert til å arbeide med dette, og stillingene ble finansiert av Samisk kulturråd og Samisk næringsråd. Det forventes at det er behov for å videreføre dette arbeidet i 2002 og Sametinget vil be om at dette finansieres over SVDs ordinære driftsbevilgning med 1,5 mill. kr.

For å få gjennomført etablering av Samisk nasjonalmuseum for kunst- og kulturhistorie er det nødvendig å sette av investeringsmidler til utvidelsen av Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger til også å romme et samisk kunstmuseum. I første omgang søkes det en planleggings-bevilgning på 1,5 mill. kr til dette arbeidet.

Med bakgrunn i det ovennevnte, samt SVDs behov for en styrking av det eksisterende budsjettet foreslår Sametinget at rammen økes til *kr. 6 288 000*.

Samisk kulturvern - samiske museer

Budsjettbehovet for samiske museer er stort. Sametinget har som målsetting å overta forvaltningsansvaret og tilskuddsfordelingen for samiske museer. Denne nye ordningen bør etableres fra 2002. Størrelsen på forventede bevilgningsøkninger til museer vil være avhengig av Stortingets behandling av St.meld 22 (1999-2000) høsten 2000.

Mål for arbeidet

Sametinget skal arbeide for etablering og utvikling av hele den samiske museumssektoren. Museenes faglige arbeid skal styrkes slik at de kan være arena og aktør i en dialog om kulturell selvforståelse og identitet.

Strategier

- Sametinget skal få opprettet en museumsfaglig rådgiver som koordinerer arbeidet overfor samiske museer
- Sametinget overføres myndighet for tilskuddsforvaltning til samiske museer. Dette må følges opp med styrking av ressursene til samiske museer
- De samiske museene skal gjennom dialog mellom Sametinget, museene og de berørte kommunene samordnes og ledsages av økonomiske incentiver.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 190 sider

Tiltak og virkemidler

På bakgrunn av Sametingets målsettinger og strategier for samiske museer er budsjettbehovene for arbeidet med samiske museer følgende:

(i 1000 kr)	
Samiske museer	Behov 2002
Museumsfaglig rådgiver	800
Tilskudd til samiske museer	7 000
Opptrappingsmidler - samordning	4 000
Sum	11 800

Sosial- og helsedepartementet**Samisk helseforskning**

I 1999 ble det igangsatt et arbeid på utredning om samisk helseforskning med tildeling fra Sosial- og helsedepartementet. Utredningen ble ferdigstilt i juni 1999. Behovet for forskning og undervisning om helseforhold i den samiske befolkning beskrives i utredningen. Den overordnede målsettingen med forskning og undervisning om samiske helseforhold er å øke kvaliteten på helse- og sosialtjenesten til den samiske befolkningen, og dermed gjøre tjenester innen helse- og sosialsektoren likeverdig for den norske og den samiske befolkningen. Sametinget registrerer at tiltaket ikke er prioritert i forslag til statsbudsjettet for år 2000.

Sametinget ser nødvendigheten av at oppfølgingen av NOU 1995:6 også kan følges opp med tilføring av midler utover de 5 mill kr som Sametinget tildeler til prosjekter som går til tilpasning av helse- og sosialtjenester for den samiske befolkning. Sametinget har ved flere anledninger påpekt behovet for økt forskning om helse- og sosiale forhold i samiske områder, men at forskningsmidlene må hentes utenfor denne tildelingen.

I budsjettet for 2001 går Regjeringen inn for å sette i gang prosjektet, og det foreslås organisert til Universitetet i Tromsø, og lokalisert til Karasjøk. Sametinget forutsetter at igangsettelsen betyr oppfølging i henhold til de planer som er etablert også for budsjettet 2002.

Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning

I forslag til statsbudsjett for 2001 vedrørende samiske helse- og sosialsaker er det foreslått 5 mill kroner til formålet. Dette er det samme som for 2000. Disse midlene omfatter prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, som Sametinget tildeler. Sametinget registrerer at et stort arbeid er igangsatt som følge av NOU 1995:6, men omfanget av tiltaksrekken har ikke vært mulig å øke på grunn av at det ikke har vært innvilget økte midler til formålet, tatt i betraktning at gjennomføringen av helse- og sosialplanen har pågått siden 1995.

På grunn av det store behovet for satsing på samiske helse- og sosialtjenester er det i 2002 behov for en økning i rammen på *kr. 2 000 000* på denne posten.

I tråd med vedtak i Sametinget i sak 9/98 St.meld. nr. 41 "Om norsk samepolitikk" og regjeringens mål om å gi Sametinget større politisk innflytelse og økt myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkning ber Sametinget om å få forvaltningsansvar over midler på kap. 0221 post 68 Det samiske utdanningsområdet.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 190 sider

Utenriksdepartementet

Sametinget legger fortsatt vekt på å delta aktivt i både det grenseregionale og internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Dette er et arbeid som forutsetter en målrettet innsats i de ulike prosesser og programmer som er relevant for situasjonen for urfolk generelt og det samiske folk spesielt.

Det er viktig at samene selv har mulighet til å delta i det internasjonale urfolksarbeidet. Samtidig må urfolk/samene gis mulighet til kapasitetsoppbygging på dette området.

På grunn av det store behovet for satsing på internasjonale spørsmål er det i 2002 behov for en saksbehandlerstilling, kostnadsberegnet til *kr. 600.000*.

Samisk parlamentarisk råd ble konstituert 02.03.00. Rådet skal være et samarbeidsorgan for sametingene på finsk og norsk side. Samisk parlamentarisk råd blir et ankerfeste for de sakene sametingene mener bør ha et felles ståsted. Arbeidsoppgavene vil være innenfor områdene språk, kultur, utdanning, forskning, helse, næringsutvikling og miljø. I tillegg vil Samisk parlamentarisk råd også arbeide med felles spørsmål som knytter seg til sametingenes internasjonale engasjement. Dette omfatter arbeidet med nordisk samekonvensjon, samisk representasjon i Nordisk råd, permanent forum for urfolk i FN, urfolkserklæringen, Barentssamarbeidet, Interreg-arbeid og Arktisk råd.

Samisk parlamentarisk råd har behov for en saksbehandlerstilling, kostnadsberegnet til *kr. 600.000*.

Barentssamarbeidet

Sametinget har gjennom en årrekke deltatt aktivt i Barentssamarbeidet med særlig fokus på situasjonen for samene på russisk side. I 2002 er det behov for å øke innsatsen på dette området og Sametinget ser et behov utenfor rammen på *kr. 1 800 000*.

Fiskeridepartementet

Sametinget har kontakt med fiskerimyndighetene gjennom møter mellom politisk ledelse i tinget og i Fiskeridepartementet. Sametinget er ikke representert i forhandlingene med Norges Fiskarlag om næringsavtale eller i den Norsk-russiske fiskerikommisjonen om størrelse på fiskekvotene (TAC). Sametinget er kun representert med et fast medlem i Reguleringsrådet. Fiske i samiske kyst- og fjordområder er svært viktig for både kultur, språk og næring. Dette gjør bl.a. at fiskeriene spiller en avgjørende rolle for bosetningen i samiske kyst- og fjordområder. Sametinget har siden tinget ble etablert i 1989 arbeidet aktivt for at fiskerne i kyst- og fjordområdene beholder fiskerettighetene og at de ikke forsvinner ut av områdene. Ettersom Sametinget ikke har noen direkte forhandlinger med staten om midler for å styrke fiskeriene som næring i samiske områder er tinget avhengig av at de sentrale fiskerimyndighetene tar hensyn til samiske interesser på andre måter.

Sametinget har løst ressurs spørsmålet til fiskeriene innenfor dagens budsjettammer, men for å kunne følge opp dette viktige arbeidet må det i framtiden avsettes egne ressurser til dette.

I forbindelse og ved gjennomføringen av handlingsplanene for samiske kyst- og fjordområder, oppfordret fiskeriminister Otto Gregussen i møte 7. juni, Sametinget om å fremme en forespørsel til Fiskeridepartementet om midler.

Sametingets president oversendte derfor et brev til Statsråd Otto Gregussen ;

Sametinget foreslår derfor at Fiskeridepartementet over statsbudsjettet for 2001 setter av 3 (tre) millioner kroner til tiltak i samiske kyst- og

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Møteboken består totalt av 190 sider

fjordområder. Midlene legges inn i Sametingets rammebevilgning. Midlene skal nyttes til utbygging av infrastruktur og fiskerirelaterte utviklings tiltak, slik det bl.a. framgår av Sametingets handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder og innstillingen fra Samisk fiskeriutvalg.

Bevilgning av disse midlene vil spille en avgjørende rolle for gjennomføringen av Sametingets handlingsplan, samtidig som de også vil styrke den administrative delen. Det foreslås derfor at Fiskeridepartementet oppretter en egen post til Sametinget med en ramme på kr. 3 000 000.

Landbruksdepartementet

Statens reindriftspolitik er en del av statens same- og urfolkspolitikk. Reindriften er en av de sentrale samiske næringer, hvor målet er en reindrift som en kulturell, økonomisk og økologisk bærekraftig næring.

Under reindriftsforhandlingene har Sametinget observatørstatus på statens side. Sametingets posisjon under forhandlingene har vært tatt opp tidligere, og det er etter tingets oppfatning viktig at dagens ordning tas til vurdering. Dette er forhandlinger som føres mellom to parter, staten og NRL vedrørende økonomiske virkemidler til reindriften. Sametinget skal uttale seg om avtalen før den går til Stortinget. Det kan derfor synes som at den mest fornuftige og hensiktsmessige ordningen vil være at Sametinget får en selvstendig observatørrolle, uavhengig av partene. Sametinget mangler i dag de nødvendige administrative ressurser til å ivareta de funksjonene tinget allerede har i reindriftssaker.

Det er derfor påkrevet mer ressurser i form av en saksbehandlerstilling i 2002, kostnadsberegnet til kr 600.000 .

Sametinget har de siste årene fått overført kr. 4 000 000 årlig som resultat av jordbruks- og reindriftsavtalene. Partene har sett nødvendigheten av at satsingen på næringskombinasjoner i samiske områder samordnes innenfor de ordningene Sametinget allerede forvalter. Det bør imidlertid vurderes om ikke disse midlene fra 2002 bør etableres som faste overføringer til Sametingets budsjett over en egen post 50 bevilgning fra Landbruksdepartementet, og dermed løftes ut av avtaleforhandlingene. Denne ordningen må da samordnes med behovet for midler til å styrke den administrative kapasiteten, slik at en slik ordning ville innebære en overføring over en 50-bevilgning på totalt kr. 4 600 000.

Nærings- og handelsdepartementet

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) forvalter i dag sektor- og ressursområder av stor viktighet for det samiske samfunn. Regjeringens opplegg for finansiering av Sametingets virksomhet legger til grunn at alle departementer med ansvar innenfor Sametingets interessefelt har et selvstendig ansvar for å bidra til Sametingets budsjett.

På denne bakgrunn vil Sametinget understreke NHDs ansvar innenfor 2 sentrale områder av betydning for Sametingets arbeid. Samlet behov i 2002 anslås til kr. 3 000 000 fordelt på følgende:

Bergverk og mineralressurser i samiske områder

Sametinget har i en årrekke arbeidet med spørsmål knyttet til dette sektorområdet. Spørsmål knyttet til mineralressursene står sentralt både i den pågående rettighetsprosessen og i konkrete enkeltsaker. Arbeidet med disse spørsmålene er krevende og det er etter Sametingets oppfatning viktig at NHD dermed også bidrar til å styrke Sametingets kapasitet gjennom at

Sign:SS...../JMK.....

Møteboken består totalt av 190 sider

det overføres midler til *1 stilling* samt ressurser til å hente inn ekstern bistand i form av ekspertfaglige vurderinger. Behovet i 2002 anslås til *kr. 1 400 000*.

IKT – satsing i samisk sammenheng

Sametinget har etter hvert betydelig erfaring med de utfordringer en liten språkgruppe står overfor innenfor IKT-området. Ny teknologi og problematikken rundt samiske tegn er ett eksempel på konkrete utfordringer vi står overfor. En annen utfordring er de særlige krav som stilles til en moderne samfunnsutvikling innenfor et samfunn som preges av store geografiske avstander og lav befolkningstetthet.

Sametinget har som målsetting å bistå i utviklingen av løsninger som kan utvikle tjenestetilbudet til samer i alle deler av Norge. Dette er et ressurskrevende arbeid og krever både aktiv koordinering og i blant også kjøp av løsninger og tjenester. Det seneste eksemplet på det arbeidet Sametinget allerede i dag gjør er fremforhandlingen av avtalen om støtte for samiske tegn i Microsofts nyeste programvare, herunder fremtidige løsninger.

Til nå har slike initiativ vært reist gjennom prosjekter og ad-hoc prosesser, og man ser i dag behovet for økt kapasitet til kontinuerlig arbeid innenfor feltet. Det anmodes derfor om at NHD bidrar med ressurser tilsvarende *1 stilling* som IKT-koordinator samt ressurser til å finansiere prosjekter og ekstern bistand/kjøp av tjenester. Behovet i 2002 anslås til *kr. 1 600 000*.

Olje- og energidepartementet

Olje- og energidepartementet forvalter i dag betydelige interesser knyttet til naturressurser i samiske områder. Særlig fokus har det vært på vannkraftutbygginger. I tråd med de forpliktelser OED dermed også har i forhold til Sametinget er det også aktuelt å be om at departementet bidrar til Sametingets kapasitet til å arbeide med disse spørsmålene.

Sametinget vil på den bakgrunn be om at OED bidrar med overføringer til Sametingets budsjett tilsvarende *1 stilling* samt midler til ekstern bistand og utredninger. Behovet i 2002 anslås til *kr. 1 400 000*.

Forslag 1, representantene Asbjørg Skåden, Magne Huuva og Arvid Skjellhaug, NSR's sametingsgruppe:

Sametinget viser til utredning om styrking av samisk språk i Ofoten og Sør-Troms språkområde, se sak 46/94:

Sametinget etablerer fra 2002 1 fagstilling i samisk språk i Ofoten/Sør-Troms språkområde.

Forslag 2, representant Olaf Eliassen, Senterpartiets sametingsgruppe:

1. Innsats innenfor Kulturdepartementets ansvarsområde prioriteres samlet uten at tiltak på ulike poster settes opp mot hverandre.
2. Tilskudd til samiske aviser, siste setning endres til:

”For år 2002 vil Sametinget foreslå en økning med 3 millioner kroner til 13 millioner kroner for å styrke informasjonsformidlingen samt språk-, kultur- og identitetsutviklingen i hele det samiske bosetningsområdet.”

Forslag 3, representant Olaf Eliassen, Senterpartiets sametingsgruppe:

Kap. Kommunaldepartementet, kulturhus, tillegg:

Sign: SS...../ JMK.....

Møteboken består totalt av 190 sider

Sametinget ønsker i 2002 å etablere et sjøsamisk kompetansesenter i Porsanger.

I tabellen økes prt. 13 med 2,1 mill. kr., dvs. til sammen på kr. 5,5 mill. kr.

Forslag 4, representant Egil Olli, AP's sametingsgruppe:

1. Posten 540.50, side 2: Samiske språksentre bevilges kr. 3.600.000.
2. Prioriteringen på side 2 endres til:
 1. Barne- og ungdomstiltak
 2. Samisk kulturfond
 3. Rett til opplæring i samisk
 4. Samiske språksentre
 5. Utdanningsstipend til samisk ungdom
 6. Språkarbeid utenfor forvaltningsområdet
 7. Gába – samisk kvinnemagasin
 8. Driftsutgifter politisk nivå
 9. 6 stillinger administrativt nivå
 Resten av prioriteringen som foreslått av Sametingsrådet.
3. Konkrete tiltak og virkemidler siste avsnitt side 3, ny siste setning side 3:
I tillegg til sørsamisk område, Ullsfjord og Alta, tas det inn rom for etableringer i Varanger og Oslo.
4. Driftsutgifter administrativt nivå 6 stillinger side 5, tilleggstekst i avsnittet om strategi:
Sametinget oppretter en prosjekt fagstilling i samisk språk ved Várdobáiki samiske senter. Prosjektet går ut på å revitalisere det samiske språket i regionen.
5. Tilskudd til samiske aviser side 11, post 335.75: Samiske aviser økes til 13 mill. kr.

Forslag 5, representant Geir Tommy Pedersen, NSRs sametingsgruppe:

NSRs sametingsgruppe fremmer følgende tilleggsforslag:

1. Side 2:

Prioritet	Post	Betegnelse	2001	2002	+/-
7	540.50	Samiske språksentre	1600	3200	1600

Post 540.50 Samiske språksentre økes fra 2.800' til 3.200' for etablering av et språksenter i Oslo.

2. Side 3, siste avsnitt:
Faste tilskudd til Samiske språksentre er i budsjettet for 2002 foreslått økt med kr. 1.600.000,-. I 2002 vil det dermed være rom for å etablere sentre i Sørsamisk område, Ullsfjorden, Alta og Oslo.
3. Side 11, under prioriterte behov:

Prioritet	Kap.	Post	Behov	+/-	
4	335	74	Samiske aviser	13000	+3000
7	320	73	Várdobáiki	10000	
4. Side 12, tilskudd til samiske aviser, siste setning:
For år 2002 vil Sametinget foreslå nok en økning på kr. 3 mill. til totalt 13 mill.
5. Landbruksdepartementet, tillegg om Kompetansesenter i reindrift:

Sign: *SS* / *JMK*

Sametinget ønsker i tillegg at det opprettes et **kompetansesenter for reindrift** i 2002. Sametinget vil drøfte nærmere med Landbruksdepartementet om senterets form, innhold og økonomiske ramme.

Forslag 6, representant Amund Eriksen, Fri gruppe:

- Side 11, Samisk spesialbibliotek:
Det foreslås kr. 1.500.000 til etablering av egne bibliotekarstillinger og økning av aktiviteten i sør- og lulesamisk område
- Side 6, KUF: Samisk vitenskapsbygg i Guovdageaidnu-Kautokeino:
Det er utarbeidet et romprogram med arealbehov for et samisk vitenskapsbygg med 5 ulike fagmiljøer som basis i Guovdageaidnu-Kautokeino. Sametinget fremmer forslag om *kr. 1 500 000* i 2002 til prosjektering av bygget.

Forslag 7, representant Roger Pedersen, SVFs sametingsgruppe:

Endringene framkommer under hvert kapittel i egen kolonne:

1. Kommunal- og regionaldepartementet

(i 1000 kr)					
Pri	Post	Betegnelse	2001	2002	SVFs +/- forslag
1	540.50	Barne- og ungdomstiltak	2 475	3 975	1 500
2	540.50	Samisk kulturfond	9 475	11 475	2 000
3	540.50	Rett til opplæring i samisk	0	1 000	1 000
4	540.50	Driftsutgifter politisk nivå	8 775	10 525	1 750
5	540.50	Samiske språksentre	1 600	2 800	1 200
6	540.50	Utdanningsstipend til samisk ungdom	850	1 200	350
7	540.50	6 stillinger administrativt nivå	46 869	50 469	3 600
8	540.50	Språkarbeid utenfor forvaltningsområdet	2 956	4 956	2 000
9	540.50	Gába - samisk kvinnemagasin	0	1 200	1 200
10	540.50	Samisk idrett	500	2 000	1 500
11	540.50	Kulturorganisasjoner	1 072	1 572	500
12	540.50	Utredninger og planer	0	1 000	1 000
13	540.50	Kulturhus	3 998	7 398	3 400
14	540.50	Internasjonalt samarbeid	1 300	2 400	1 100
Sum 540.50			106 900	129 000	22 100

2. Rett til samisk opplæring

Tillegg til rådets forslag:

I kommunene som omfattes av den samiske språkloven er samisk et levende språk, mens språket, på grunn av fornorskningspolitikken, i andre samiske områder er i ferd med å forsvinne helt.

Fornorskningspolitikken har i en årrekke med rette vært kritisert for å være et av de største overgrepene mot den samiske befolkningen. Sametinget er av den oppfatning at det nå må innføres målrettede tiltak overfor den samiske befolkningen utenfor de områdene som dag omfattes av samelovens språkregler.

Sign: *SS* / *JMK*

..... samiskopplæring beregnes til *kr. 3 000 000*. Disse midlene er tiltenkt voksne som ikke hører til under offentlige ordninger som gir mulighet til å oppnå støtte for opplæring i samisk.

3. Språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet

Sametinget vil avsette midler til rullering av språkplanene for lule- og sørsamisk område og for Sør-Troms/Ofotenområdet. Det må, på bakgrunn av dette utarbeides nye språkplaner.

Til denne satsningen er det behov for en økning i rammen på *kr. 500.000,-*.

4. Kulturdepartementet

(i 1000 kr)						
Pri.	Post	Betegnelse	2001 Behov	2002	+/-	SVFs forslag
1	326.78	Samisk spesialbibliotek	3 626	4 626	1 000	
2	320.73	Tusenårssted - Østsamisk museum	0	10 000	10 000	
3	320.73	Ája samisk senter	0	13 000	13 000	
4	335.75	Samiske aviser	10 000	12 000	2 000	3 000
5	324.70	Beaivváš Sámi Teahter	10 244	13 000	2 756	
6	328.70	Sámiid Vuorká Dávvirat	2 872	6 288	3 416	
7	328.60	Samiske museer	-	11 800	-	
Sum			26 742	70 714	32 172	

Tilskudd til samiske aviser

For år 2002 vil Sametinget foreslå nok en økning på *kr 3 000 000* til totalt *kr. 13 000 000*. Midlene øremerkes etablering av lokalkontorer i sør- og lulesamisk område samt i Sør- og Nord-Troms.

Tillegg: Samisk Kultursenter – Várdobaiki

Denne posten taes inn på prioriteringslista slik Sametingets forslag var tidligere.

5. Samiske museer

På bakgrunn av Sametinget målsettinger og strategier for samiske museer er budsjettbehovene for arbeidet med samiske museer følgende:

(i 1000 kr)		SVFs forslag
Samiske museer	Behov 2002	
Museumsfaglig rådgiver	800	
Tilskudd til samiske museer	7 000	
Opptappingsmidler - samordning	4 000	
Kartlegging av private samlinger		500
Tilskudd – private samlinger		500
Sum	11 800	

6. Landbruksdepartementet

Statens reindriftspolitik er en del av statens same- og urfolkspolitikk. Reindriften er en av de sentrale samiske næringer, hvor målet er en reindrift som et kulturell, økonomisk og økologisk bærekraftig næring.

Sametinget er av den oppfatning at forvaltningen av reindriften skal overføres samenes eget folkevalgte organ Sametinget. Sametinget anser det unaturlig at den eneste rene samiske næringen ikke forvaltes av Sametinget.

Sign:SS...../JMK.....

Sametinget vil be regjeringen forberede en slik myndighetsoverføring i kommende budsjettperiode. Sametinget ber om å få delta aktivt i de kommende reindriftingsforhandlingene.

Forslag 8, representant Willy Ørnebakk, AP's sametingsgruppe:

Sametinget viser til Kommunal- og regionaldepartementets skjønnstilskudd (kap. 571 post 64) til kommuner som har utgifter knyttet til tospråklig samisk/norsk grunnskole. Sametinget ber om at disse midlene overføres Sametinget til fordeling.

Disse midler skal ikke samkjøres med de ordinære skjønnsmidlene som kommunene mottar.

III. Votering

Av 39 representanter var 35 tilstede.

- Forslag 7, 1. og 2. avsnitt i pkt. 2, ble trukket

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble forkastet med 21 stemmer.
2. Forslag 7, SVF, pkt. 1, ble forkastet med 34 stemmer.
3. Forslag 5, NSR, pkt. 1, ble vedtatt med 34 stemmer.
4. Forslag 4, AP, pkt. 1, ble vedtatt med 33 stemmer.
5. Forslag 4, AP, pkt. 2, ble forkastet med 20 stemmer.
6. Forslag 5, NSR, pkt. 2, ble enstemmig vedtatt (34).
7. Forslag 4, AP, pkt. 3, ble vedtatt med 33 stemmer.
8. Forslag 7, SVF, pkt. 2, ble vedtatt med 26 stemmer.
9. Forslag 7, SVF, pkt. 3, ble forkastet med 34 stemmer.
10. Forslag 4, AP, pkt. 4, ble vedtatt med 33 stemmer.
11. Forslag 6, FG, pkt. 2, ble vedtatt med 34 stemmer.
12. Forslag 4, AP, pkt. 5, forslag 5, NSR, pkt. 3 og 4 og forslag 7, pkt. 4 (unntatt teksten) ble vedtatt med 34 stemmer.
13. Forslag 7, SVF, pkt. 4, ble forkastet med 31 stemmer.
14. Forslag 2, pkt. 2, ble vedtatt med 27 stemmer.
15. Forslag 6, FG, pkt. 1, ble vedtatt med 34 stemmer.
16. Forslag 7, SVF, pkt. 5, ble forkastet med 33 stemmer.
17. Forslag 3, SP, ble vedtatt med 33 stemmer.
18. Forslag 7, SVF, pkt. 6, ble forkastet med 33 stemmer.
19. Forslag 5, NSR, pkt. 5, ble vedtatt med 33 stemmer.
20. Forslag 8, AP, ble vedtatt med 34 stemmer.
21. Forslag 2, SP, pkt. 1, ble forkastet med 32 stemmer.
22. Sametingsrådets innstilling, med unntak av vedtatte endringer, ble enstemmig vedtatt.

Sign: SS....., JMK.....

IV. Protokolltilførsel

Representantene Asbjørg Skåden (NSR), Per Solli (AP), Stein Willy Andersen (NSR), Laila Gunilla Wilks (NSR), Roger Pedersen (SVF), Geir Liland (SVF), Inger-Anne Johansen (AP), Sissel Sildnes (NSR), Randi A. Skum (NSR), Olav Magnar Dikkanen (NSR), Nils Isak Siri (SVF), Margreta Påve Kristiansen (AP), Amund Eriksen (FG), Olaf Eliassen (SP), Nils O. Nilsen (NSR) fremmet følgende protokolltilførsel:

I forbindelse med vedlagte forslag til sak 42/00 er det beklagelig å registrere at Sametinget for budsjettperioden 2002 ikke har funnet plass til opprettelse av en stilling for å ivareta samisk språk i Sør-Troms og Nordre Nordland.

Opprettelse av en slik stilling vil ikke bare ha en positiv innvirkning på samisk språk, men vil også bidra til å synliggjøre og legitimere Sametinget i disse områdene.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Isak Mathis O. Hætta, saksordfører	
2.	Willy Ørnebakk	
3.	Olaf Eliassen	
4.	Geir Liland	
5.	Geir Tommy Pedersen	Willy Ørnebakk Geir Tommy Pedersen
6.	Nils Henrik P. Sara Jarle Jonassen (til forr. orden)	
7.	John Henrik Eira	
8.	Asbjørg Skåden	
9.	Sissel Sildnes	
10.	Einar Lifjell	
11.	Sven-Roald Nystø	
12.	Olav Magnar Dikkanen	
13.	Willy Ørnebakk	
14.	Nils Henrik Måsø	
15.	Berit Alette Utsi Eira	
16.	Geir Tommy Pedersen Willy Ørnebakk (til forslagene) Nils Henrik P. Sara Geir Tommy Pedersen Geir Tommy Pedersen (til forslaget) Amund Eriksen (til forr. orden) Willy Ørnebakk (til forslaget) John Henrik Eira (til forr. orden)	
17.	Isak Mathis O. Hætta, saksordfører Asbjørg Skåden (til forslaget) Geir Tommy Pedersen (til forr. orden) Einar Lifjell (til forr. orden) Isak M. O. Hætta (forr. orden)	

Sign: *SS*, *JMK*

Nils Henrik Måsø (til forr. orden)
Asbjørg Skåden (til forr.orden)
Willy Ørnebakk
John Henrik Eira
Isak Mathis O. Hætta (til forr.
Nils Henrik Måsø (til forr. orden)
Sven-Roald Nystø (til forr. orden)
Asbjørg Skåden (protokolltilførsel)

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Den samlede rammen som Sametinget disponerer i 2001, der Kommunal- og regionaldepartementet, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet og Miljøverndepartementet over ulike kapitler og poster har bidratt til Sametingets ramme, fremkommer i følgende oversikt:

		(i 1000 kr)		
		2000	2001	+/-
206.50	Sametinget	23 525	27 954	4 429
326.78	Samisk spesialbibliotek	3 520	3 626	106
540.50	Sametinget	101 234	106 900	5 666
856.50	Sametinget	0	8 110	8 110
1429.72.7	Samiske kulturminner	1 000	1 000	0
Sum		129 279	147 590	18 311

Sametinget har fremmet et krav om en forhandlingsmodell for arbeidet med samiske saker. Arbeidet med budsjettet og nye behov, vil kunne være ett element som relativt lett kan inngå som en del av et forhandlingsopplegg, der man gjennom reelle forhandlinger avdekker finansielle behov, ansvarsfordeling og kommer til enighet om rammene for budsjettene år for år. Et slikt system vil bedre dialogen og samarbeidet om de utfordringer man står overfor i samepolitikken.

I årets budsjettbehandling fremmes det behov om økning i budsjettet overfor i alt 8 departementer. Dette er i tråd med Regjeringens nye opplegg der det legges til grunn at de enkelte fagdepartement også har et selvstendig ansvar i forhold til Sametingets budsjett. Med bakgrunn i at Sametinget er en nettobudsjettert virksomhet forutsettes det at departementene forbereder eventuelle overføringer til Sametinget i form av post 50 bevilgninger. Det forutsettes videre at Kommunal- og regionaldepartementet som samordningsdepartement i samiske saker, koordinerer arbeidet med budsjettet. Sametinget vil spesielt vise til praksisen etablert i 2000 og videreført 2001 på henholdsvis KUFs kap. 206 og BFDs kap. 856 som gode eksempler på hvordan midler kan og bør overføres Sametinget.

Sametinget har i nedenforstående forslag lagt til grunn at de ulike departementer hver for seg disponerer midler til samiske formål.

Sign: SS / JMK

Eksisterende tiltak er foreslått videreført slik det fremgår i fordelingen av 2001-budsjettet. Det vil i forbindelse med budsjettet 2002 bli reist spørsmål om nye behov med det enkelte fagdepartement med prioriterte tiltak for det enkelte departement.

Kommunal- og regionaldepartementet

(i 1000 kr)

Pri	Post	Betegnelse	2001	2002	+/-
1	540.50	Barne- og ungdomstiltak	2 475	3 975	1 500
2	540.50	Samisk kulturfond	9 475	11 475	2 000
3	540.50	Rett til opplæring i samisk	0	3 000	3 000
4	540.50	Samisk idrett	500	2 000	1 500
5	540.50	Gába - samisk kvinnemagasin	0	1 200	1 200
6	540.50	Driftsutgifter politisk nivå	8 775	10 525	1 750
7	540.50	Samiske språksentre	1 600	3 600	2 000
8	540.50	Utdanningsstipend til samisk ungdom	850	1 200	350
9	540.50	6 stillinger administrativt nivå	46 869	50 469	3 600
10	540.50	Språkarbeid utenfor forvaltningsområdet	2 956	4 956	2 000
11	540.50	Kulturorganisasjoner	1 072	1 572	500
12	540.50	Utredninger og planer	0	1 000	1 000
13	540.50	Kulturhus	3 998	9 498	5 500
14	540.50	Internasjonalt samarbeid	1 300	2 400	1 100
Sum 540.50			106 900	133 900	27 000

Samisk barne- og ungdomstiltak

Det er en grunnleggende oppgave for Sametinget å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge. «I arbeidet med barn og unge vil oppfølgingen av Sametingets barne og ungdomsplan være et sentralt redskap» (Sametingsplanen 1998-2001 s. 48).

Sametinget går inn for at det opprettes en egen tilskuddsordning som skal sikre utgivelser av samiske publikasjoner for samiske barn og unge. For blant annet å sikre faste utgivelser av samiske barne- og ungdomsblad er det behov for å styrke avsetningen til barn og unge gjennom en økning av rammen med kr. 1 500 000.

Samisk kulturfond

For å sikre en tilfredsstillende utvikling til fremme av samisk kultur, foreslås det å øke bevilgningen til samisk kulturfond med kr. 2 000 000.

Dette for at fondet skal kunne gjøres i stand til å innfri ønsker om midler fra ulike aktører om midler til prosjekter. Videre er det ønskelig at Sametinget styrker sitt arbeid i forhold til samisk film og video. Dette innebærer imidlertid ikke at Sametinget skal overta eneansvaret.

Økningen skal også dekke behovet for basisutstillinger i samiske institusjoner. Dette har blitt aktualisert de siste årene ved søknader og henvendelser til Sametinget. Disse henvendelsene

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

har bakgrunn i endringer av praksis om at kostnader til utstillinger skal inngå i byggebudsjettet. Den uklare situasjonen vedrørende finansiering av basisutstillinger har medført ekstra økonomisk belastning på Samisk kulturfond.

Rett til samisk opplæring

Formål

Sikre enkeltpersoners rettigheter i forhold til samelovens forskrifter.

Strategier

I henhold til Samelovens § 3-8 har enhver rett til opplæring i samisk. Samelovens § 3-7 gir rett til permisjon med lønn for tilsatte i et lokalt eller regionalt offentlig organ i forvaltningsområdet. Det er en forutsetning at organet har behov for slik kunnskap.

Konkrete tiltak og virkemidler

Iflg. § 3-7 kan det synes enkelt for tilsatte i offentlige administrasjoner å få permisjon med lønn for samiskopplæring, og iflg. § 3-8 med dens forskrifter synes det som om det er enkelt å få opplæringen i samisk gratis. I praksis viser det seg at dette ikke fungerer ihht. lovens intensjon. I realiteten viser det seg at § 3-8 og dens forskrifter kun gjelder for nordsamisk, for DAVVIN og SÁMAS kursene og for opplæringsorganisasjonene.

Sametingets utfordring er å informere om hvilke rettigheter enkeltpersoner har til bruk og opplæring av samisk språk i medhold av Samelovens språkregler og Lov om voksenopplæring. (Oppfølging av Grunnskoleloven og Lov om videregående skoler hører til andre institusjoner). Det ligger et stort arbeid i å nå målsettingen i Samelovens § 1-5: Samisk og norsk er likeverdige språk. De skal være likestilte språk etter bestemmelsene i kapittel 3. Det skal ikke bare føres tilsyn med at offentlige institusjoner følger bestemmelsene, men også arbeides for å oppmuntre enkeltpersoner til bruk av samisk språk i alle sammenhenger både privat og offentlig slik at intensjonene i § 1-1 og § 1-5 kan oppnås.

Erfaringen har vist hittil at Samelovens §§ 3-7 og 3-8 er bestemmelser som ikke kan realiseres så lenge det ikke avsettes egne midler til dette. Derfor vil Sametinget fremme forslag om at det gies økonomisk støtte til utdanningsstipend til personer som ønsker å få samiskopplæring beregnes til *kr. 3 000 000*. Disse midlene er tiltenkt voksne som ikke hører til under offentlige ordninger som gir mulighet til å oppnå støtte for opplæring i samisk.

Samisk idrett

Forslaget om at støtte til samisk idrett skilles ut som egen post i sametingssystemet, betyr at idrettsstøtten økes betraktelig. Samisk idrett er en viktig side ved samisk kulturutøvelse, og er nært knyttet til spørsmål om identitet og tilhørighet. For at Sametinget skal realisere målsettingen om samisk idrett er det behov for offentlig finansiering, der behovet i 2002 innebærer en økning i rammen på *kr. 1 500 000*.

Gába - kvinneblad

Sametinget vil spesielt arbeide for at det eksisterer periodiske publikasjoner for barn, unge og kvinner. Gába-kvinneblad har blitt utgitt sporadisk, dette på grunn av den økonomiske situasjonen, og at det ikke har oppnådd permanent statlig finansiering. For å utgi Gába er det behov for en permanent finansiering. Til dette er det behov for en økning i rammen i 2002 på *kr. 1 200 000*.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Driftsutgifter politisk nivå

Sametinget er i betydelig vekst og kravet til det politiske nivået i Sametinget øker år for år. I 2000 har Sametinget vedtatt ny organisering av forvaltningsapparatet, og i 2002 tas det sikte på å reorganisere det politiske nivået i Sametinget. I den sammenheng reises også spørsmål om behovet for flere heltidspolitikere. Dette omfatter Sametingsrådet og gruppeledere. For å gjennomføre en slik reform er det behov for en økning av rammen for 2002 på *kr. 1 750 000*.

Språksentre

Formål

Styrke samisk språk i områder hvor det står svakt.

Strategi

Tilrettelegge arenaer hvor det er naturlig å snakke samisk, og dermed ivareta og utvikle språket som kulturbærer innenfor ulike dialektområder.

Konkrete tiltak og virkemidler

Sametinget ser at det i områder hvor det er opprettet språksentre, har arbeidet med å fremme språket vært vellykket. Derfor har Sametinget i lengere tid arbeidet for at språksentre får faste tilskudd. Språksentrene som allerede er etablert bør få anledning til å utvide området slik at de kan fungere som regionale språksentre. Hensikten med ordningen er å gi et mindre fast tilskudd som igjen kan utløse prosjekter og tiltak i de ulike områdene.

Faste tilskudd til Samisk språksenter er i budsjettet 2002 foreslått øket med kr. 2 000 000 til *kr. 3 600 000*. I 2002 vil det dermed være rom for å etablere sentre i sørsamisk område, Ullsfjord, Alta, Varanger og Oslo.

Utdanningsstipend til samisk ungdom

Formål

Formålet med stipendordningen er å motivere samisk ungdom til å velge undervisning på eller i samisk i den videregående skole.

Strategi

Bidra til at samisk ungdom får styrket sin kompetanse i samisk språk.

Tiltak og virkemidler

Utlyse og tildele utdanningsstipend til samisk ungdom. Det avsettes 1,2 mill kr. på årsbasis til formålet.

Det er nødvendig å øke stipendmidlene. I følge statistikk som Sametinget utarbeider har flere samiske elever brukt sin individuelle rett til opplæring i samisk. Når elevtallet øker, er det nødvendig å øke midler til stipend. Dersom midlene ikke økes, vil den enkelte elev få mindre stipend. Dette er et av de viktigste stimuleringsmidlene for å få elever i videregående opplæring til å velge opplæring i samisk.

Sign: SS / JMK

Driftsutgifter administrativt nivå – 6 nye stillinger

Totalt er det behov for 6 nye stillinger finansiert over Kommunal- og regionaldepartementets budsjettkapittel 540 i 2002, totalt kostnadsberegnet til *kr. 3 600 000*. Disse stillingene berører følgende arbeidsfelt:

- Omstillingsprogrammet for Indre Finnmark har avsluttet sitt ordinære programarbeid. Dette arbeidet skal forankres i det ordinære virkemiddelapparatet fra 2001. Sametinget har vært, og vil fortsatt være, en viktig aktør i videreføring av omstillingsarbeidet. En har fra departementet fått bevilget særskilte midler til to stillinger som utløper i 2001. Disse gjøres om til faste stillinger med en kostnadsramme på *kr. 1 000 000*.
- Ved forvaltning av Interreg-program III (2000-2006) på norsk side må det settes av administrative ressurser i form av en særskilt stilling. Dette er det lagt opp til i programforslaget for de samiske delprogrammene for Nordkalotten og det sørsamiske området. En vil i denne sammenheng stipulere en ramme på *kr. 500 000* årlig. En vil måtte forvente at man fra norsk side vil bli delaktige i forvaltningen og administrasjonen av de samiske delprogrammene gjennom hele programperioden på 6 år.
- Videre må en følge opp arbeidet med duodjiprogrammet, under forutsetning av at arbeidsutvalgets forslag til program vedtas og iverksettes.
- Miljøverndepartementet og Riksantikvaren arbeider for økt ressursatsing på kulturminnevernet.

Denne satsinga må i særlig grad gjelde det samiske kulturminnevernet. Innenfor denne satsingen må Sametinget styrkes med ressurser for en saksbehandlerstilling for Nordre Nordland.

- Sametinget må sikres ressurser for fortsatt arbeid med Lokal Agenda 21 fra 2002. Det bør derfor opprettes 1 stilling til dette arbeidet, enten gjennom ressurser til permanent arbeid eller som forlengelse av prosjektet i 4 nye år.
- Sametinget ønsker å opprette en prosjekt fagstilling i samisk språk ved Várdobáiki samiske senter. Prosjektet går ut på å revitalisere det samiske språket i regionen.

Språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet

Mål

Styrke samisk språk i områder der språket i dag står svakt.

Strategi

Sametinget har utarbeidet særlige språkplaner for ulike områder utenfor forvaltningsområdet for samisk språk. Disse planene er nyttige verktøy i det kontinuerlige arbeidet for å styrke samisk som et levende språk. I 2001 vil Sametinget styrke sin fagkompetanse administrativt innen det sør- og lulesamiske språkområdet gjennom opprettelsen av to nye fagstillinger. Det er nå viktig å utvide innsatsen i det nordsamiske området utenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

Sign: SS / JMK

Konkrete tiltak og virkemidler

Gjennom tilskuddsordningen til språkprosjekter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk vil Sametinget videreføre satsningen i sør- og lulesamisk område, samtidig som innsatsen i det nordsamiske området økes.

Det legges da vekt på kyst- og fjordområdene, noe som er i tråd med handlingsplanen for kyst- og fjordområder vedtatt av Sametinget. Til denne satsningen er det behov for en økning i rammen på *kr. 2 000 000*.

Tilskudd til samiske kulturorganisasjoner

Formålet med støtteordningen er å: *styrke og utvikle samisk kultur og identitet som skal bidra blant annet til et rikt, variert og aktivt samisk kulturliv* (Forskrifter for støtte til samiske kulturorganisasjoner).

Dagens tilskuddsstørrelse til samiske kulturorganisasjoner er ikke tilstrekkelig i forhold til behovene. Det er behov for økonomisk løft, slik at organisasjonene blir i stand til å arbeide for fremme av samisk språk og kultur. Det foreslås i 2002 en økning på *kr. 500 000*. Økningen skal også dekke behovet til nye samiske organisasjoner som søker støtte.

Sametingets utredninger

Formål

Sikre oppdatert beslutningsgrunnlag for Sametinget innen sitt ansvarsområde.

Strategi

Sametinget vil foreta jevnlig gjennomgang av ulike politikkområder ved bruk av faglig ekspertise og partssammensatte utvalg for å sikre at Sametingets politikk er oppdatert i forhold til samfunnsutviklingen.

Virkemiddel og tiltak

Det settes av en egen post for finansiering av utvalg, utredninger og planer. Rammen for denne posten bør være *kr. 1 000 000* i 2002.

Samiske kulturhus - driftsstøtte

Sametinget har i sak 21/99 foretatt ny prioritering av samiske kulturhus, der driftsstøtte til eksisterende institusjoner sikres en tilfredsstillende finansiering. For Sametinget er det viktig at arenaer for kultur og språkutøvelse opprettes som et ledd i styrkingen av samisk språk og kultur. For å oppnå denne målsettingen er det viktig at de økonomiske virkemidlene er tilstede, både for å sikre de eksisterende institusjoner en tilfredsstillende driftsfinansiering, og driftsfinansiering av nye institusjoner.

Sametinget ønsker i 2002 å etablere et sjøsamisk kompetansesenter i Porsanger.

For at Sametinget skal make dette er det behov for å øke rammen med *kr. 5 500 000*.

Internasjonalt samarbeid

I 2001 etableres det en ny post på Sametingets budsjett for internasjonalt samarbeid. Dette er en synliggjøring av allerede prioriterte områder finansiert over eksisterende virkemiddelordninger i sametingssystemet. Det er totalt et behov for økning av rammen for dette arbeidet med *kr. 1 100 000* i 2002. Dette fordeler seg slik:

Sign: *SS* / *JMK*

Interregionalt samarbeid

Det såkalte Interreg arbeidet krever en viss virkemiddelinnsett også fra Sametingets side utover det som for øvrig finansieres fra EU og Kommunal- og regionaldepartementets side. For 2001 er rammen for dette arbeidet anslått til kr. 1 000 000, og arbeidet videre krever en økning av rammen for 2002 på kr. 700 000.

Annet internasjonalt samarbeid

Sametinget ønsker å bidra til samarbeidsprosjekter og støtte til urfolksprosjekter for øvrig med særlig fokus på erfaringsutveksling og kompetanseoverføring mellom urfolk. I den sammenheng er det behov for en økning av rammen i 2002 til dette på kr. 400 000.

Kap 571 post 64 Skjønnstilskudd

Sametinget vil i tillegg vise til Kommunal- og regionaldepartementets skjønnstilskudd (kap 571, post 64) til kommuner som har utgifter knyttet til tospråklig samisk/norsk grunnskole. Sametinget ber om at disse midlene overføres Sametinget til fordeling. Disse midlene skal ikke samkjøres med de ordinære skjønnsmidlene som kommunene mottar.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

For 2002 vil Sametinget prioritere følgende innsats innenfor Kirke- utdannings- og forskningsdepartementets ansvarsområde:

(i 1000 kr)				
Post	Betegnelse	2001	2002	+/-
206.50	Driftsutgifter - Opplæringsavdeling	11 770	13 070	1 300
206.50	Samiske læremidler	10 954	14 054	3 100
238.01	Kvalitetsutvikling i videregående opplæring	280	1 000	720
2445:32	Prosjektering av Samisk vitenskapsbygg		1 500	1 500
Sum		30 744	36 564	6 620

Sametingets mål

Sametinget har med utgangspunkt i en visjon om et fremtidig samisk samfunn hvor samisk språk, kultur og næringer er sikret utviklingsmuligheter på egne premisser utformet en overordnet målsetting om :

"Kulturell kontinuitet med grunnlag i samenes status og rettigheter som folk og urbefolkning."

Sametingets satningsområder innenfor læring, skole og utdanning er nærmere redegjort i planens kap. 5.3.2. I henhold til dette kan en utforme følgende delmålsettinger i forhold til samisk opplæring:

1. Arbeide for at grunnskolen skal være et redskap i bevaring, utvikling og formidling av samisk språk, kultur og samfunnsliv
2. Bidra til at Sametinget skal kunne legge premissene for, og utforme det samiske skole- og utdanningstilbudet.

Sign: SS / JMK

3. Arbeide for at samiske elevers individuelle rett til opplæring i samisk blir realisert
4. Få økt virkemidler til opplæring i og på samisk
5. Utforme forskrifter for samisk innhold i norske læreplaner
6. Arbeide for at Sametinget får økt innflytelse i fastsettelse av innhold i den samiske skolen, både på grunn- og videregående nivå
7. Legge forholdene til rette for at målet om funksjonelt tospråklighets nås
8. Arbeide for at samiske elever utenfor forvaltningsområdet for samisk språk får et fullverdig samisk skoletilbud
9. Være med på utvikling av nye metoder for språkopplæring
10. Legge forholdene til rette for revitalisering av samisk språk
11. Være pådriver for at det utdannes flere pedagoger med en tospråklig kompetanse
12. Få utviklet samiske læremidler i tråd med vedtatte planer
13. Ta initiativ til at flere samiske elever får mulighet til å få opplæring etter Det samiske læreplanverket
14. Arbeide for at retten til opplæring på samisk blir utvidet
15. Styrke samisk innhold i samiske barnehager og i barnehager med samiske barn
16. Arbeide for at Sametinget får større innflytelse over samisk forskning og høyere utdanning

Det kan virke ambisiøst, å ha så mange mål for virksomheten, men det må tas i betraktning at barnehage, opplæring og forskning er et omfattende fagområde, der det på det nasjonale plan skjer en utstrakt satsing. Sametinget må ta høyde for å være på høyden med det som skjer på nasjonalt plan.

Driftsutgifter

Juridisk konsulent

I budsjettet for år 2002 har Sametinget sett behov for å foreslå en ny stilling som jurist som kan spesialisere seg innen opplæringsområdet. Det er spesielt innenfor fagfeltet som angår læremiddelutvikling og samiske barns rettigheter til opplæring i Norge hvor behovet til juridisk kompetanse vil være til stede. Etter innføring av L97 S og etter at samer fikk en individuell rett til opplæring, ser man en større behov for fagkompetanse i juridiske spørsmål innen sektoren. Selv om den individuelle retten er innført uten vilkår, er det i dag fortsatt svært mange elever som ikke får opplæring i samisk i tråd med vedtatte læreplaner. Et annet område hvor det ofte reiser seg juridiske spørsmål, er innen læremiddelutvikling. For å sikre Sametingets rettigheter innenfor feltet, er det behov for en egen juridisk konsulent.

En stilling med forskning og høyere utdanning som arbeidsområde

Det foreslås opprettet en rådgiverstilling med forskning og høyere utdanning som arbeidsfelt. I tillegg til nevnte fagområder er det stort behov for å ta kompetansereformen på alvor, spesielt innenfor voksenopplæring. I det samiske samfunnet er det spesielt viktig å se på hvordan realkompetanse kan formaliseres. Sametinget har i dag ikke ressurser til å gå inn i fagområde som både omfatter realkompetanse, høyere utdanning og forskning.

Sametinget vil anslå behovet for å øke driftsbudsjettet innen opplæringssektoren med *kr. 1 300 000* på årsbasis fra og med år 2002.

Tilskudd til samiske læremidler

Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet tildeler Sametinget midler til utvikling av samiske læremidler. Rammen i 2000 er på kr. 10 954'. Tiltak i strategisk plan forutsetter

Sign: *SS*....., *JMK*.....

årlige bevilgninger på 14 mill kr for ordinære læremidler. I tillegg til disse midler vil det komme en særskilt bevilgning til samiske spesialpedagogiske læremidler.

Formål

Formålet med ordningen er å bidra til langsiktig og målrettet utvikling og produksjon av alle typer læremidler for samisktalende elever.

Strategi

Tilrettelegge for opplæring etter rammeplan for samiske barnehager, L97 Samisk og samiske læreplaner i videregående skole slik at opplæringen sikres et innhold og kvalitet som gir grunnleggende kunnskap, levendegjøre kulturarven, stimulerer til å ta vare på den samiske kulturen og bruke det samiske språket slik at elevenes samiske kultur, språk og identitet blir styrket.

Tiltak og virkemidler

Utlyse midler til læremiddelutvikling og gi informasjon til forlag om satsingsområder innen læremiddelutvikling i henhold til Sametingets strategiske planer for læremiddelutvikling og informere om vilkår for tildeling, samt veilede læremiddelutviklere i utvikling av samiske læremidler.

Arbeidet i 2002 vil innebære en videreføring av arbeidet med læremidler innenfor prioriterte områder.

Rammen fordeles på fire satsingsområder: læremidler for grunnskole nordsamisk, læremidler for grunnskole lulesamisk, læremidler for grunnskole sørsamisk og læremidler for videregående opplæring.

Nye tiltak som forutsetter økning av rammen for 2002, vil være nettbaserte læremidler bl.a. i samisk kulturkunnskap for videregående opplæring. Slike læremidler vil muliggjøre opplæring etter læreplanen: Samisk kulturkunnskap også ved skoler hvor det er vanskelig å skaffe kvalifiserte lærere. Tilbud på nettet kan være et supplement til ordinær opplæring etter planen.

Læremidler tilrettelagt for nettbasert opplæring i samisk og andre fag som innbefatter alle tre språkgrupper for opplæring etter L97 Samisk for grunnskolenivået og nettbaserte læremidler for opplæring i samisk på videregående nivå. Det er en satsing som følge av ny opplæringslov, der samiske elever har en individuell rett til opplæring i samisk. Retten er uten vilkår, som innebærer at alle samiske elever som ønsker opplæring i samisk vil kunne få det.

Oversetting av lærebøker fra samisk til norsk og eller til andre samiske språkgrupper slik at lærebøkene med samisk innhold blir tilgjengelig for alle språkgrupper og også for elever som ikke har samisk som opplæringsspråk. Dette vil være videreføring av en satsing i 2001. Det er ønske om at lærebøker til L97S skal finnes både på samisk og norsk. Dette er i tråd med Sametingets overordnet målsetting og L97S om at samiske elever skal bli funksjonelt tospråklige.

For å iverksette nye tiltak i 2002 i tråd med vedtak i strategisk plan, kreves det at rammen økes med *kr. 3 100 000* i 2002.

Sign: *SS* / *JMK*

Kvalitetsutvikling i videregående opplæring

Formål

Sikre en videregående opplæring for samiske elever som styrker elevens samiske identitet, kultur tilhørighet og kompetanse

Strategi

Initiere FOU- prosjekter i tråd med konklusjonene i evaluering av Reform 94

Tiltak og virkemidler

Det avsettes midler til følgende tiltak:

- utarbeiding av dokument som beskriver prinsipper og retningslinjer for samisk videregående opplæring. Dette vil være et dokument som skal tjene til at opplæring for samiske elever på videregående nivå skal være et redskap for bevaring, utvikling og og formidling av samisk språk, kultur og samfunnsliv.
- redigering/utvikling av læreplaner som i større grad en dagens læreplaner ivaretar et samisk innhold
- kompetanseheving

Samisk vitenskapsbygg i Guovdageaidnu-Kautokeino

Det er utarbeidet et romprogram med arealbehov for et samisk vitenskapsbygg med 5 ulike fagmiljøer som basis i Guovdageaidnu-Kautokeino. Sametinget fremmer forslag om *kr. 1 500 000* i 2002 til prosjektering av bygget.

Kulturdepartementet

(i 1000 kr)

Pri.	Post	Betegnelse	2001	Behov 2002	+/-
1	326.78	Samisk spesialbibliotek	3 626	5 126	1 500
2	320.73	Tusenårssted - Østsamisk museumsanlegg	0	10 000	10 000
3	320.73	Ája samisk senter	0	13 000	13 000
4	335.75	Samiske aviser	10 000	13 000	3 000
5	324.70	Beaivváš Sámi Teahter	10 244	13 000	2 756
6	328.70	Sámiid Vuorká Dávvirat	2 872	6 288	3 416
7	320.73	Várdobáiki samiske senter	0	10 000	10 000
8	328.60	Samiske museer	-	11 800	-
Sum			26 742	82 214	43 672

Samisk spesialbibliotek

Det foreslås at rammen til spesialbiblioteket økes med *kr. 1 500 000* til etablering av egne bibliotekarstillinger i sør- og lulesamisk område og økning av aktiviteten i sør- og lulesamisk område. Egne bibliotekarstillinger i de to områdene organisert som filialer under samisk spesialbibliotek vil kunne være en løsning.

Sign:SS...../.....JMK.....

Et velfungerende spesialbibliotek for hele det samiske området er et sentralt element i Sametingets arbeid for å styrke satsningen på språk og kultur for alle samer.

Tusenårssted - Øst samisk museumsanlegg, Neiden

Sametinget har vedtatt Østsamisk museumsanlegg i Neiden som samisk tusenårssted. Å etablere et Østsamisk museumsanlegg er en kulturvernoppgave som både i samisk og nasjonal sammenheng må karakteriseres som svært viktig.

Den østsamiske gruppen er liten, og deres spesielle historie i statsrettslige, religiøs, språklig og kulturell sammenheng tilsier et statlig engasjement omkring kulturvernoppgavene.

Byggekostnader for Østsamisk museumsanlegg i Neiden er beregnet til rundt 20 mill. kr. Sametinget fremmer igjen forslag om *kr. 10 000 000* for 2002 og vil fremme forslag om tilsvarende beløp til statsbudsjettet 2003 avhengig av endelig godkjent kostnadsramme.

Ája samisk senter, Kåfjord

Sametinget har prioritert Ája samisk senter, Kåfjord øverst på sin prioritering av kulturhus som søkes realisert. I sak 45/99 Statsbudsjett 2001 fremmet Sametinget et budsjett behov på 16 mill. kr. i år 2001. Det er foretatt ny gjennomgang av prosjektet, juni 2000, beregnet kostnadsramme 29 mill. kroner. Ája samisk senter søkes realisert som nasjonalt institusjon med statlig, regionale og lokale midler. Den statlige delen søkes realisert med 85%, resten 15% regionalt, lokalt.

Tilskudd til samiske aviser

Samiske aviser har i en årrekke kjempet for å få til en driftsbevilgning som gjør at de kan fylle sin rolle som språkforvalter og nyhetsformidler i det samiske samfunn. Det er ikke potensiale for store salgs- og annonseinntekter til samiske aviser, fordi lesergrunnet ikke kan sammenlignes med lesergrunnet i norske aviser. Sametinget vil foreslå at det gjennomføres en oppgradering av bevilgningene til samiske aviser og legger til grunn at behovet til avisene på noe sikt vil være en dobling av statstilskuddet på dagens nivå. For år 2002 vil Sametinget foreslå en økning på *kr. 3 000 000*, til totalt *kr. 13 000 000* for å styrke informasjonsformidlingen samt språk-, kultur- og identitetsutviklingen i hele det samiske bosettingsområdet.

Beaivváš Sámi Teahter

Departementet har foreslått en bevilgning på kr. 10 244 000 til Beaivváš Sámi Teahter for 2001. Dette er langt under det teateret selv har budsjettet med. Teateret har ikke hatt noen vesentlig økning av sitt budsjett de senere år og har behov for et solid løft for å utvikle seg videre som samisk kulturinstitusjon. Sametinget foreslår at bevilgningen blir økt til *kr. 15 000 000* for 2002.

Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger

Departementet har foreslått en bevilgning på kr. 2 872 000 til Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger (SVD) for 2001.

Sametinget har engasjert SVD i arbeidet med etableringen av et østsamisk museum i Neiden. 2 prosjektmedarbeidere ble i 1999 engasjert til å arbeide med dette, og stillingene ble finansiert av Samisk kulturråd og Samisk næringsråd. Det forventes at det er behov for å videreføre dette arbeidet for 2002 og Sametinget vil be om at dette finansieres over SVDs ordinære driftsbevilgning med 1,5 mill. kr.

Sign: /

For å få gjennomført etablering av Samisk nasjonalmuseum for kunst- og kulturhistorie er det nødvendig å sette av investeringsmidler til utvidelsen av Sámiid Vuorká-Dávvirat/De Samiske Samlinger til også å romme et samisk kunstmuseum. I første omgang søkes det en planleggingsbevilgning på 1,5 mill. kr til dette arbeidet.

Med bakgrunn i det ovennevnte, samt SVDs behov for en styrking av det eksisterende budsjettet foreslår Sametinget at rammen økes til *kr. 6 288 000*.

Samisk kulturvern - samiske museer

Budsjettbehovet for samiske museer er stort. Sametinget har som målsetting å overta forvaltningsansvaret og tilskuddsfordelingen for samiske museer. Denne nye ordningen bør etableres fra 2002. Størrelsen på forventede bevilgningsøkninger til museer vil være avhengig av Stortingets behandling av St.meld 22 (1999-2000) høsten 2000.

Mål for arbeidet

Sametinget skal arbeide for etablering og utvikling av hele den samiske museumssektoren. Museenes faglige arbeid skal styrkes slik at de kan være arena og aktør i en dialog om kulturell selvforståelse og identitet.

Strategier

- Sametinget skal få opprettet en museumsfaglig rådgiver som koordinerer arbeidet overfor samiske museer
- Sametinget overføres myndighet for tilskuddsforvaltning til samiske museer. Dette må følges opp av en styrking av ressursene til samiske museer
- De samiske museene skal gjennom dialog mellom Sametinget, museene og de berørte kommunene samordnes og ledsages av økonomiske incentiver.

Tiltak og virkemidler

På bakgrunn av Sametingets målsettinger og strategier for samiske museer er budsjettbehovene for arbeidet med samiske museer følgende:

(i 1000 kr)	
Samiske museer	Behov 2002
Museumsfaglig rådgiver	800
Tilskudd til samiske museer	7 000
Opptrappingsmidler - samordning	4 000
Sum	11 800

Sosial- og helsedepartementet

Samisk helseforskning

I 1999 ble det igangsatt et arbeid på utredning om samisk helseforskning med tildeling fra Sosial- og helsedepartementet. Utredningen ble ferdigstilt i juni 1999. Behovet for forskning og undervisning om helseforhold i den samiske befolkning beskrives i utredningen. Den overordnede målsettingen med forskning og undervisning om samiske helseforhold er å øke kvaliteten på helse- og sosialtjenesten til den samiske befolkningen, og dermed gjøre tjenester

Sign:SS...../JMK.....

innen helse- og sosialsektoren likeverdig for den norske og den samiske befolkningen. Sametinget registrerer at tiltaket ikke er prioritert i forslag til statsbudsjettet for år 2000.

Sametinget ser nødvendigheten av at oppfølgingen av NOU 1995:6 også kan følges opp med tilføring av midler utover de 5 mill kroner som Sametinget tildeler til prosjekter som går til tilpasning av helse- og sosialtjeneste for den samiske befolkning. Sametinget har ved flere anledninger påpekt behovet for økt forskning om helse- og sosiale forhold i samiske områder, men at forskningsmidlene må hentes utenfor denne tildelingen.

I budsjettet for 2001 går Regjeringen inn for å sette i gang prosjektet, og det foreslås organisert til Universitetet i Tromsø, og lokalisert til Karasjøk. Sametinget forutsetter at igangsettelsen betyr oppfølging i henhold til de planer som er etablert også for budsjettet 2002.

Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning

I forslag til statsbudsjett for 2001 vedrørende samiske helse- og sosialsaker er det foreslått 5 mill kroner til formålet. Dette er det samme som for 2000. Disse midlene omfatter prosjektmidler til oppfølging av NOU 1995:6 Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge, som Sametinget tildeler. Sametinget registrerer at et stort arbeid er igangsatt som følge av NOU 1995:6, men omfanget av tiltaksrekken har ikke vært mulig å øke på grunn av at det ikke har vært innvilget økte midler til formålet, tatt i betraktning at gjennomføringen av helse- og sosialplanen har pågått siden 1995.

På grunn av det store behovet for satsing på samiske helse- og sosialtjenester er det i 2002 behov for en økning i rammen på *kr. 2 000 000* på denne posten.

I tråd med vedtak i Sametinget i sak 9/98 St.meld. nr. 41 "Om norsk samepolitikk" og regjeringens mål om å gi Sametinget større politisk innflytelse og økt myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkning ber Sametinget om å få forvaltningsansvar over midler på kap. 0221 post 68 Det samiske utdanningsområdet.

Utenriksdepartementet

Sametinget legger fortsatt vekt på å delta aktivt i både det grenseregionale og internasjonale arbeidet med urfolksspørsmål. Dette er et arbeid som forutsetter en målrettet innsats i de ulike prosesser og programmer som er relevant for situasjonen for urfolk generelt og det samiske folk spesielt.

Det er viktig at samene selv har mulighet til å delta i det internasjonale urfolksarbeidet. Samtidig må urfolk/samene gis mulighet til kapasitetsoppbygging på dette området.

På grunn av det store behovet for satsing på internasjonale spørsmål er det i 2002 behov for en saksbehandlerstilling, kostnadsberegnet til *kr. 600.000*.

Samisk parlamentarisk råd ble konstituert 02.03.00. Rådet skal være et samarbeidsorgan for sametingene på finsk og norsk side. Samisk parlamentarisk råd blir et ankerfeste for de sakene sametingene mener bør har et felles ståsted. Arbeidsoppgavene vil være innenfor områdene språk, kultur, utdanning, forskning, helse, næringsutvikling og miljø. I tillegg vil Samisk parlamentarisk råd også arbeide med felles spørsmål som knytter seg til sametingenes internasjonale engasjement. Dette omfatter arbeidet med nordisk samekonvensjon, samisk representasjon i Nordisk råd, permanent forum for urfolk i FN, urfolkserklæringen, Barentssamarbeidet, Interreg-arbeid og Arktisk råd.

Sign: *SS* / *JMK*

Samisk parlamentarisk råd har behov for en saksbehandlerstilling, kostnadsberegnet til *kr. 600.000*.

Barentssamarbeidet

Sametinget har gjennom en årrekke deltatt aktivt i Barentssamarbeidet med særlig fokus på situasjonen for samene på russisk side. I 2002 er det behov for å øke innsatsen på dette området og Sametinget ser et behov utenfor rammen på *kr. 1 800 000*.

Fiskeridepartementet

Sametinget har kontakt med fiskerimyndighetene gjennom møter mellom politisk ledelse i tinget og i Fiskeridepartementet. Sametinget er ikke representert i forhandlingene med Norges Fiskarlag om næringsavtale eller i den Norsk-russiske fiskerikommisjonen om størrelse på fiskekvotene (TAC). Sametinget er kun representert med et fast medlem i Reguleringsrådet. Fiske i samiske kyst- og fjordområder er svært viktig for både kultur, språk og næring. Dette gjør bl.a. at fiskeriene spiller en avgjørende rolle for bosetningen i samiske kyst- og fjordområder. Sametinget har siden tinget ble etablert i 1989 arbeidet aktivt for at fiskerne i kyst- og fjordområdene beholder fiskerettighetene og at de ikke forsvinner ut av områdene. Ettersom Sametinget ikke har noen direkte forhandlinger med staten om midler for å styrke fiskeriene som næring i samiske områder er tinget avhengig av at de sentrale fiskerimyndighetene tar hensyn til samiske interesser på andre måter.

Sametinget har løst ressurs spørsmålet til fiskeriene innenfor dagens budsjett rammer, men for å kunne følge opp dette viktige arbeidet må det i framtiden avsettes egne ressurser til dette.

I forbindelse og ved gjennomføringen av handlingsplanene for samiske kyst- og fjordområder, oppfordret fiskeriminister Otto Gregussen i møte 7. juni, Sametinget om å fremme en forespørsel til Fiskeridepartementet om midler.

Sametingets president oversendte derfor et brev til Statsråd Otto Gregussen ;

Sametinget foreslår derfor at Fiskeridepartementet over statsbudsjettet for 2001 setter av 3 (tre) millioner kroner til tiltak i samiske kyst- og fjordområder. Midlene legges inn i Sametingets rammebevilgning. Midlene skal nyttes til utbygging av infrastruktur og fiskerirelaterte utviklingstiltak, slik det bl.a. framgår av Sametingets handlingsplan for samiske kyst- og fjordområder og innstillingen fra Samisk fiskeriutvalg.

Bevilgning av disse midlene vil spille en avgjørende rolle for gjennomføringen av Sametingets handlingsplan, samtidig som de også vil styrke den administrative delen. Det foreslås derfor at Fiskeridepartementet oppretter en egen post til Sametinget med en ramme på *kr. 3 000 000*.

Landbruksdepartementet

Statens reindriftspolitik er en del av statens same- og urfolkspolitikk. Reindriften er en av de sentrale samiske næringer, hvor målet er en reindrift som en kulturell, økonomisk og økologisk bærekraftig næring.

Under reindriftsforhandlingene har Sametinget observatørstatus på statens side. Sametingets posisjon under forhandlingene har vært tatt opp tidligere, og det er etter tingets oppfatning viktig at dagens ordning tas til vurdering. Dette er forhandlinger som føres mellom to parter, staten og NRL vedrørende økonomiske virkemidler til reindriften. Sametinget skal uttale seg om avtalen før den går til Stortinget. Det kan derfor synes som at den mest fornuftige og

Sign:SS...../.....JMK.....

hensiktsmessige ordningen vil være at Sametinget får en selvstendig observatørrolle, uavhengig av partene. Sametinget mangler i dag de nødvendige administrative ressurser til å ivareta de funksjonene tinget allerede har i reindriftssaker.

Det er derfor påkrevet mer ressurser i form av en saksbehandlerstilling i 2002, kostnadsberegnet til *kr 600.000*.

Sametinget har de siste årene fått overført kr. 4 000 000 årlig som resultat av jordbruks- og reindriftsavtalene. Partene har sett nødvendigheten av at satsingen på næringskombinasjoner i samiske områder samordnes innenfor de ordningene Sametinget allerede forvalter. Det bør imidlertid vurderes om ikke disse midlene fra 2002 bør etableres som faste overføringer til Sametingets budsjett over en egen post 50 bevilgning fra Landbruksdepartementet, og dermed løftes ut av avtaleforhandlingene. Denne ordningen må da samordnes med behovet for midler til å styrke den administrative kapasiteten, slik at en slik ordning ville innebære en overføring over en 50-bevilgning på totalt kr. 4 600 000.

Sametinget ønsker i tillegg at det opprettes et **kompetansesenter for reindrift** i 2002. Sametinget vil drøfte nærmere med Landbruksdepartementet om senterets form, innhold og økonomiske ramme.

Nærings- og handelsdepartementet

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) forvalter i dag sektor- og ressursområder av stor viktighet for det samiske samfunn. Regjeringens opplegg for finansiering av Sametingets virksomhet legger til grunn at alle departementer med ansvar innenfor Sametingets interessefelt har et selvstendig ansvar for å bidra til Sametingets budsjett.

På denne bakgrunn vil Sametinget understreke NHDs ansvar innenfor 2 sentrale områder av betydning for Sametingets arbeid. Samlet behov i 2002 anslås til *kr. 3 000 000* fordelt på følgende:

Bergverk og mineralressurser i samiske områder

Sametinget har i en årrekke arbeidet med spørsmål knyttet til dette sektorområdet. Spørsmål knyttet til mineralressursene står sentralt både i den pågående rettighetsprosessen og i konkrete enkeltsaker. Arbeidet med disse spørsmålene er krevende og det er etter Sametingets oppfatning viktig at NHD dermed også bidrar til å styrke Sametingets kapasitet gjennom at det overføres midler til *1 stilling* samt ressurser til å hente inn ekstern bistand i form av ekspertfaglige vurderinger. Behovet i 2002 anslås til *kr. 1 400 000*.

IKT – satsing i samisk sammenheng

Sametinget har etter hvert betydelig erfaring med de utfordringer en liten språkgruppe står overfor innenfor IKT-området. Ny teknologi og problematikken rundt samiske tegn er ett eksempel på konkrete utfordringer vi står overfor. En annen utfordring er de særlige krav som stilles til en moderne samfunnsutvikling innenfor et samfunn som preges av store geografiske avstander og lav befolkningstetthet.

Sametinget har som målsetting å bistå i utviklingen av løsninger som kan utvikle tjenestetilbudet til samer i alle deler av Norge. Dette er et ressurskrevende arbeid og krever både aktiv koordinering og i blant også kjøp av løsninger og tjenester. Det seneste eksemplet på det arbeidet Sametinget allerede i dag gjør er fremforhandlingen av avtalen om støtte for samiske tegn i Microsofts nyeste programvare, herunder fremtidige løsninger.

Sign: *SS* / *JMK*

Til nå har slike initiativ vært reist gjennom prosjekter og ad-hoc prosesser, og man ser i dag behovet for økt kapasitet til kontinuerlig arbeid innenfor feltet. Det anmodes derfor om at NHD bidrar med ressurser tilsvarende *1 stilling* som IKT-koordinator samt ressurser til å finansiere prosjekter og ekstern bistand/kjøp av tjenester. Behovet i 2002 anslås til *kr. 1 600 000*.

Olje- og energidepartementet

Olje- og energidepartementet forvalter i dag betydelige interesser knyttet til naturressurser i samiske områder. Særlig fokus har det vært på vannkraftutbygginger. I tråd med de forpliktelser OED dermed også har i forhold til Sametinget er det også aktuelt å be om at departementet bidrar til Sametingets kapasitet til å arbeide med disse spørsmålene.

Sametinget vil på den bakgrunn be om at OED bidrar med overføringer til Sametingets budsjett tilsvarende *1 stilling* samt midler til ekstern bistand og utredninger. Behovet i 2002 anslås til *kr. 1 400 000*.

Saken avsluttet 10. november 2000 kl. 12.00.

Sign: *SS*...../.....*JMK*.....

Sak 43/00 NOU 2000:3 Samisk lærerutdanning mellom ulike kunnskapstradisjoner - høring

Saken påbegynt 9. november 2000 kl. 09.00.

I. Dokumenter

- NOU 2000:3 *Samisk lærerutdanning – mellom ulike kunnskapstradisjoner*
- NOU 2000:14, *Frihet med ansvar. Om høgre utdanning og forskning i Norge*. Kap. 19 *Høgre utdanning og forskning i det samiske samfunn*
- Sak 19/97 Samisk forskning – utredning
- Sak 03/00 Sametingets utdanningspolitiske redegjørelse
- Brev av 22.02.00 fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet
- Brev av 11.05.00 fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet
- Høringsuttalelse av 03.04.00 fra Utenriksdepartementet
- Høringsuttalelse av 25.04.00 fra Statens utdanningskontor i Finnmark
- Høringsuttalelse av 31.05.00 fra Opplæringsrådet for duodji
- Høringsuttalelse av 06.06.00 fra SOFF
- Høringsuttalelse av 08.06.00 fra Kiruna kommun, Barn- og utdanningsforvaltningen, Sverige
- Høringsuttalelse av 16.06.00 fra Kulturdepartementet
- Høringsuttalelse av 19.06.00 fra Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag
- Høringsuttalelse av 23.06.00 fra Statens utdanningskontor i Nord-Trøndelag
- Høringsuttalelse av 30.06.00 fra Unjárga gielda/Nesseby kommune, Oppvekst- og omsorgssektor
- Høringsuttalelse av 30.06.00 fra Lærerforbundet
- Høringsuttalelse av 04.07.00 fra Kárášjoga gielda/Karasjok kommune
- Høringsuttalelse av 05.07.00 fra Norsk lærerlag
- Høringsuttalelse av 05.07.00 fra Sámi Giellaguovddáš, Kåfjord
- Høringsuttalelse av 07.07.00 fra Barne- og familiedepartementet
- Høringsuttalelse av 10.07.00 fra Sameskolstyrelsen, Sverige
- Høringsuttalelse av 12.07.00 fra Nord-Trøndelag Saemien Saervie
- Høringsuttalelse av 12.07.00 fra Nordisk Samisk Institutt
- Høringsuttalelse av 13.07.00 fra University of Lapland, Finland
- Høringsuttalelse av 14.07.00 fra Norges forskningsråd
- Høringsuttalelse av 18.07.00 fra Universitetet i Tromsø
- Høringsuttalelse av 09.08.00 fra Høgskolen i Bodø
- Høringsuttalelse av 14.08.00 fra Høgskolen i Nord-Trøndelag
- Høringsuttalelse av 29.08.00 fra Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune
- Høringsuttalelse av 01.09.00 fra Sametinget i Finland
- Høringsuttalelse av 08.09.00 fra Troms fylkeskommune
- Høringsuttalelse av 27.09.00 fra Sámi allaskuvla/Samisk høgskole

Sign: SS...../ JMK.....

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Innledning

Sametinget er tilfreds med at departementet har fått utarbeidet en utredning om samisk lærerutdanning i tråd med Sametingets ønske, og at denne har fått status som NOU. Utvalget som har utredet samisk lærerutdanning har gjort et meget omfattende og grundig arbeid som er et viktig grunnlag for videre arbeid med oppbygging og utvikling av samisk lærerutdanning.

Sametinget ser nødvendigheten av en slik gjennomgang, særlig med sikte på å styrke rekrutteringen til samisk lærerutdanning og sikre en samisk lærerutdanning som ivaretar behovene i de ulike samiske samfunn. En slik gjennomgang vil også kunne bevisstgjøre til helhetstenkning og vurdering av større fleksibilitet i utdanningen.

Sametinget vil gjøre oppmerksom på at Sametingets høringsuttalelse til NOU 2000:3 *Samisk lærerutdanning – mellom ulike kunnskapstradisjoner* er sett i sammenheng med NOU 2000:14 *Frihet med ansvar* (Mjøsutvalgets innstilling). Sametinget understreker viktigheten av at en videre oppbygging av samisk lærerutdanning ikke må løsrevet fra den satsing som er nødvendig for utvikling av høyere utdanningstilbud og forskning for den samiske befolkningen sett ut fra behov i det samiske samfunnet. Med begrepet allsamisk lærerutdanning forstår Sametinget en samisk lærerutdanning som omfatter likhet og mangfold i de ulike samiske samfunn.

Sametinget har gjennomgått alle tilsendte høringsuttalelser, og momenter fra høringsuttalelsene er bakt inn i Sametingets merknader til NOU 2000:3.

Mandatet

Utvalget fikk et svært omfattende mandat, og Sametinget registrerer at utvalget bare delvis har svart på de utfordringer som var satt i mandatet. Sametinget beklager at utvalget i sitt arbeid ikke i tilstrekkelig grad har behandlet alle sider ved mandatet like grundig. Spesielt gjelder dette kartlegging av rekrutteringsgrunnlaget for høyere utdanning/lærerutdanning, statistikk og en grundig analyse av mangler og behov ved dagens samiske lærerutdanning.

En kartlegging bl a av utdanningsbakgrunn og utdanningsbehov for samiske lærere på ulike fag og på ulike nivå, ville ha avdekket problemområder både innenfor ulike fag og innenfor ulike nivå i samisk utdanningssystem, og ville gitt Sametinget, regjering og Storting en god oversikt over problemområder og satsingsfelt når politiske strategier på dette feltet skal utformes. Sametinget ser nødvendigheten av en slik gjennomgang, og ber om at dette blir gjort.

En kartlegging av rekrutteringsgrunnlaget til høyere utdanning innenfor ulike aldersgrupper, språkgrupper og regioner er et svært omfattende punkt i mandatet, og kan pga manglende statistisk materiale være vanskelig å oppfylle. Sametinget beklager likevel at dette ikke er gjort fordi et manglende statistisk materiale ofte kan være til hinder for forvaltningen og politiske organer i å vurdere og planlegge satsingsfelt og igangsette ulike tiltak. Dette fordi man mangler oversikt over nåsituasjonen og man mangler prognoser for fremtiden. Sametinget viser også til at mangler og behov ved innholdet i dagens samiske lærerutdanning i mindre grad er berørt. Dette gjelder mangler og behov utover stillingsressurser og forskningsrelatert virksomhet.

Sign:SS...../JMK.....

Siden alle sider ved mandatet ikke er utredet vil Sametinget sterkt anbefale at kap. 13 som omhandler situasjonen i det samiske utdanningssystemet med dets tilrådning følges opp. Sametinget ser det som helt sentralt at det gjennomføres en helhetlig vurdering av samisk opplæringssektor på alle nivå, som kan gi grunnlag for å vurdere framtidige behov og tiltak. Dette har Sametinget vektlagt også i andre sammenhenger. En slik oppfølging vil gjøre det mulig å få tilgjengelig statistisk materiale som synliggjør behovene for høyere utdanning og forskning sett i relasjon til kvalitet og gjennomstrømning og resultatoppnåelse, og sett i relasjon til behovene i de samiske samfunn.

Ansvar, styring og organisatoriske forhold

Sametinget peker på viktigheten av at det igangsettes en prosess på nordisk samisk politisk nivå i forhold til avklaring av overordnet styring, bl a innhold og ansvarsfordeling i tilknytning til samisk høyere utdanning og forskning. Samisk lærerutdanning bør inngå i en slik vurdering. I en slik vurdering må også regjeringene i de respektive landene involveres i arbeidet. På dette grunnlag støtter Sametinget utvalgets tilrådning om å utvikle en samisk lærerutdanning gjeldende for hele Sápmi. Også Sametinget i Finland gir sin tilslutning både til forslag om utvikling av en samisk lærerutdanning, og til forslag om at samisk lærerutdanning må godkjennes som en fullverdig utdanning i de nordiske landene og Russland.

I Mjøsutvalgets utredning, NOU 2000:14, kap. 19 har Mjøsutvalget vurdert og foreslått organisering og overordnet styring av samisk høyere utdanning og forskning som er i tråd med Sametingets syn.

Både NOU 2000:14 og NOU 2000:3 går inn for at det opprettes et eget samisk fagorgan som gjennom økonomiske rammer legger premisser for høyere utdanning og forskning. Etter Sametingets vurdering ivaretar NOU 2000:14 Sametingets syn på hvordan samisk høyere utdanning og forskning bør organiseres og forvaltes. Dette har Sametinget også vektlagt i forbindelse med behandlingen av Sametingets egen forskningsplan (sak 19/97).

I tråd med Mjøsutvalgets innstilling mener Sametinget at en samisk lærerutdanning må utvikles og organiseres i tilknytning til Samisk parlamentarisk råd. Inntil et fullverdig Samisk parlamentarisk råd er etablert, må ansvar og myndighet i forhold til høyere utdanning og forskning for den samiske befolkningen generelt i Norge, og samisk lærerutdanning spesielt, skje gjennom et konkret samarbeid mellom regjeringen og Sametinget i Norge

I forhold til samisk lærerutdanning er det naturlig at Sametinget og regjeringen samarbeider om:

- utvikling av én felles samisk lærerutdanning for både nord-, lule- og sørsamene
- Sametinget gis myndighet til å fastsette rammeplaner for samisk lærerutdanning (både førskole, allmenn-, yrkesfaglærerutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning),
- Sametinget og regjeringen i et nært samarbeid med utdanningsinstitusjonene og de ulike samiske miljøene, fastsetter ansvars- og ressursfordeling mellom de ulike utdanningsinstitusjonene.

En slik ansvarstildeling er en videreføring av myndighetsoverføring til Sametinget, og er helt i tråd med opplæringsloves § 6-4, der Sametinget innenfor rammer fastsatt av departementet er gitt myndighet til å gi forskrifter om innholdet i opplæringen i grunnskolen og i videregående opplæring. Sametinget vil presisere at alle lærerutdanningsinstitusjoner i Norge skal ivareta et samisk innhold i utdanningen som er i samsvar med dette.

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom de ulike utdanningsinstitusjonene, vil Sametinget bemerke at flere institusjoner har fått definert oppgaver i forhold til den samiske

Sign: SS / JMK

befolkningen. Sametinget er enig i Mjøsutvalgets vurdering om at disse ikke kan løse sine oppgaver alene, men er avhengig av et samarbeid seg i mellom og med resten av de høyere utdanningsinstitusjonene i landet. Sametinget vil understreke, i tråd med Mjøsutvalgets vurdering, hvor viktig det er at oppgavene defineres klart og at institusjonene tildeles ressurser som gjør dem i stand til å løse oppgavene på en forsvarlig måte.

Sametinget støtter utvalgets vurdering om at Samisk høgskole skal ha det overordnede ansvaret for samisk lærerutdanning, men at dette skal skje gjennom utvikling av et samisk utdannings- og IKT-nettverk hvor alle samiske institusjoner som er en del av samisk utdanning inngår, også samiske språk- og kultursentra/institusjoner. Sametinget understreker viktigheten av samiskspråklige utdannings- og forskningsmiljøer hvor samisk språk har en sentral plass innenfor forskningen. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole i Kautokeino skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet der samisk språk benyttes muntlig og skriftlig, og igjen bidrar til å sikre språkets eksistens og utvikling i framtiden. Derfor bør undervisningsspråket på Samisk høgskole til vanlig være samisk. Sametinget er videre enig i Mjøsutvalgets vurdering om at Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag fortsatt skal ha et særskilt ansvar for utvikling av utdannings-tilbud for den lulesamiske og sørsamiske befolkning, og at Universitetet i Tromsø bør ha et ansvar for arbeidet med økt samisk forskning og undervisning på flere fagområder, samt utdanning av samiske studenter og forskere. Sametinget vil også bemerke at både Høgskolen i Tromsø og Høgskolen i Finnmark må inngå i et samisk utdannings- og IKT-nettverk for samisk lærerutdanning.

Sametinget vil også påpeke viktigheten av at det i all samisk lærerutdanning må det være felles elementer som ivaretar og bygger opp det samiske fellesskap. Dette innebærer at alle utdanningsinstitusjoner som gir lærerutdanning til den nordsamiske, lulesamiske og sørsamiske befolkning må ivareta dette.

En forutsetning for at et nettverk i samisk utdanning skal kunne fungere på en forsvarlig måte, avhenger av at utdanningsinstitusjonene får klart definerte oppgaver og at samarbeidsrutinene mellom institusjonene utvikles. Oppbygging av et samisk utdanningsnettverk fordrer at sentrale myndigheter (Sameting og regjering) sammen klargjør styring, ansvarsfordeling, organisering og ressurstildeling til institusjonene.

Samisk førskolelærerutdanning

Sametinget ser viktigheten av at det utvikles en samisk rammeplan for førskolelærerutdanningen og støtter utvalgets tilråding om at det utvikles en samisk rammeplan for førskolelærerutdanningen. I tråd med Sametingets syn er det naturlig at Sametinget gis myndighet til å fastsette en samisk rammeplan for førskolelærerutdanningen. En slik rammeplan vil kunne ivareta intensjonene om en helhetlig samisk førskolelærerutdanning for alle samiske områder. En felles samisk rammeplan gir også bedre muligheter for samarbeid i nettverk mellom de ulike utdanningsinstitusjonene, samtidig som det åpnes for at høgskolene kan gjøre nødvendige lokale tilpasninger.

Samisk allmennlærerutdanning

Formålet med en samisk lærerutdanning er å bidra til å få utdannet flere samiske lærere. For å imøtekomme behovene i de samiske samfunn, skolenes (elevenes) behov og studentenes behov, må det gis større rom for fleksibilitet i valg av fag. Sametinget synes det er positivt at utvalget har foreslått at studentene kan velge mellom fagene matematikk og engelsk som styrt valg i allmennlærerutdanningen. Dette gir større rom for fleksibilitet og vil bidra til at ikke alle som innehar en samisk lærerutdanning har helt lik fagsammensetning.

Sign: *SS* / *JMK*

Sametinget er også meget tilfreds med at samisk kulturforståelse og tradisjonskunnskap foreslås som en del av en samisk lærerutdanning. Det må utøves stor vilje til fleksible løsninger og modulbaserte studier, og dette må i stor grad ta utgangspunkt i de ulike samiske samfunns ståsted og virkelighetsoppfatning. Det er Sametingets syn at samisk kulturforståelse og tradisjonskunnskap må inngå som elementer i alle fag i førskolelærerutdanningen, allmennlærerutdanningen, faglærerutdanningen og som etter- og videreutdanningstilbud, og bakes inn i alle fagplaner.

Sametinget understreker i tillegg viktigheten av at det igangsettes en analyse som ser på sterke og svake sider ved dagens samiske allmennlærerutdanning. Sametinget synes det er naturlig at dette arbeidet ses i sammenheng med utvalgets tilrådning 14, om at det utarbeides en rammeplan for samisk lærerutdanning der Sametinget gis avgjørende innflytelse på innhold i og utforming av denne.

Sametinget har tidligere påpekt det ansvar andre utdanningsinstitusjoner utenom Samisk høgskole har for å aktivisere seg i kompetanseutvikling med sikte på å øke kunnskap om samiske forhold i befolkningen. Dette er spesielt viktig i forhold til kompetanseheving for institusjonenes eget personale (undervisningspersonale) og særlig for de lærer-utdanningsinstitusjoner som tilbyr samiske studietilbud for sine studenter.

Sametinget vil presisere viktigheten av oppfølging av tilrådingen under punkt 11.2.3.

Samisk yrkesfaglærerutdanning

Sametinget er tilfreds med at det er foreslått å etablere en egen samisk yrkesfaglærer-utdanning. Det er spesielt viktig at det i spesielle samiske fag gis mulighet for yrkesfaglærer-utdanning. Sametinget ser imidlertid at det kan bli vanskelig å rekruttere til denne utdanningen hvert år. Dermed må det utøves stor fleksibilitet, og tilbudet vil sannsynligvis ikke kunne gis hvert år. Det er viktig å rekruttere studenter fra alle nordiske land og Russland. Samtidig må Sametinget også understreke viktigheten av at samisk yrkesfaglærerutdanning samordnes med samisk praktisk-pedagogisk utdanning, og at begge utdanningene legger opp til fleksible utdanningsløp, gjerne ved modulbaserte utdanningsløp og gjennom alternative opplæringsformer.

Samisk praktisk-pedagogisk utdanning

Sametinget ser et stort potensiale i denne utdanningen. Denne vil kunne være et tilbud til samer, som av ulike årsaker har valgt en universitets- eller høgskoleutdanning uten den pedagogiske fagkomponenten. For disse og for andre som ønsker f.eks. å gå på godkjent ulike fag i kombinasjon for å kunne virke som lærere i grunn- og videregående opplæring, er det viktig at det utvikles en samisk praktisk-pedagogisk utdanning som er tilpasset samiske forhold. Sametinget understreker viktigheten av at denne kan være modulbasert og at den godkjennes på lik linje med ordinær praktisk-pedagogisk utdanning.

Etter- og videreutdanningstilbud

Etter- og videreutdanningstilbud er svært viktige kompetansehevingstiltak for lærere som skal virke i grunnskolen og i videregående opplæring. Sametinget understreker nødvendigheten av at etter- og videreutdanningstilbud må rette seg mot flere målgrupper, og det må være varierte og fleksible opplæringstilbud.

Sametinget viser til at de samiske samfunn har et stort behov for kompetanseheving i samisk språk og kultur. Dette fordi det både i grunnskolen og i videregående opplæring virker lærere som ikke fikk eller i liten grad fikk en samisk-språklig og kulturell kompetanse i sin utdanning. Det er et statlig ansvar i samarbeid med kommunene å planlegge og igangsette

Sign: SS / JMK

etter- og videreutdanningstilbud som ivaretar de behov som det samiske samfunnet etterspør, i opplæringen av våre barn. Sametinget understreker spesielt viktigheten av kompetanseheving etter at de nye skolereformene ble igangsatt (Reform-94 og Reform-97), slik at skolene skal bli i stand til å gi elevene den opplæring i samisk språk og kultur som staten gjennom de nye læreplanverkene er forpliktet til å gi.

Kompetanseutvikling for lærere må ikke bare ses i forhold til kompetanseoppbygging i samisk språk og kultur. Som utvalgets arbeid viser, og som majoriteten av høringsinstansene vektlegger, er det et stort behov for kompetanseheving hos lærere i den samiske skolen innenfor realfagene. Sametinget ber utdanningsinstitusjonene om å ta slike innspill alvorlig og igangsette etter- og videreutdanningstilbud som ivaretar dette behovet.

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom Samisk høgskole og Sametinget og mellom Samisk høgskole og andre høyskoler, er det Sametingets oppfatning på et prinsipielt grunnlag at Sametinget ikke skal gi etterutdanningstilbud, slik som utvalget tilrår i forhold til etterutdanning av lærere i samisk grunnskole. Sametinget kan derimot påta seg ansvar for utvikling og fastsetting av *etterutdanningsplaner* som høyskolene får ansvar for å igangsette. Samisk høgskole bør ha hovedansvar for å tilby etter- og videreutdanningstilbud for lærere i samisk grunnskole og videregående opplæring, men også dette må skje i et nært samarbeid innenfor det etablerte samiske utdanningsnettverket. Desentraliserte og IKT-baserte opplæringsformer egner seg spesielt godt som etter- og videreutdanningstilbud.

Rekruttering

Sametinget er svært bekymret for rekrutteringssituasjonen til dagens samiske lærerutdanning. Som utredningen viser er ikke rekrutteringen til lærerutdanningen god. Samtidig er behovet for samiske lærere stort. Det er åpenbart at det må iverksettes *ekstraordinære rekrutterings tiltak* om man noen gang skal ha håp om å fylle behovene for samiskspråklige lærere i den samiske skolen. En annen viktig side i forhold til rekruttering av studenter til samisk lærerutdanning kan knyttes til arbeidsforholdene for lærere i den samiske skolen. Det er et stort behov for en grundig gjennomgang av samiske læreres arbeidsforhold.

Sametinget støtter utvalgets tilrådninger om ulike rekrutteringstiltak skissert i kap. 11.7 og 11.8. Dagens lave søkning til allmennlærerutdanningen på den ene siden, og behovet for samiske lærere på den andre siden, tilsier at rekrutteringsarbeidet krever stillingsressurser og andre økonomiske ressurser. Sametinget støtter utvalgets tilrådning om at det må etableres en egen stipendordning for studenter som tar samisk lærerutdanning. Sametinget mener at en stipendordning særlig må rette seg mot mannlige studenter og studenter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk inklusive lule- og sørsamiske studenter, for å stimulere til å rekruttere flere mannlige studenter til lærerutdanningene (både til førskolelærer-, og allmennlærerutdanningene) og flere samiske studenter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

Sametinget mener også at det snarest må utarbeides en egen plan for informasjon og rekruttering. Vi viser til at ressurser til rekrutteringsarbeidet er stort, særlig når ambisjonen er å informere og rekruttere studenter fra 4 land og på minst 5 språk.

Et annet viktig rekrutteringstiltak er desentraliserte studietilbud. Samisk høgskole må i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner i det samiske utdanningsnettverket tilby desentraliserte utdanningstilbud som kan fungere optimalt. IKT-baserte opplæringsformer i kombinasjon med desentraliserte tilbud, bidrar til at studenter som bor langt fra utdanningsinstitusjonene kan få studietilbud i deres nærrområder.

Sametinget anser også større bredde i studietilbudene ved Samisk høgskole som et viktig rekrutteringstiltak. Dette slik at Samisk høgskole kan bli mere attraktiv for nye studenter. Nye

Sign: SS / JMK

studietilbud f eks innen realfag og praktiske fag, sammen med andre ordninger, vil i tillegg kunne bidra til å rekruttere flere mannlige studenter til samisk lærerutdanning.

Forskning og utviklingsarbeid

Sametinget ser nødvendigheten av at samisk lærerutdanning skal være en forskningsbasert lærerutdanning og støtter utvalgets vurdering i dette. Forskning og utviklingsarbeid er en svært viktig forutsetning for realiseringen av en samisk lærerutdanning, og er et av de viktigste tiltak som kan sette det samiske samfunnet i stand til selv å bevare og utvikle samisk språk og kulturtradisjon.

Sametinget støtter utvalgets vurdering i at det er av grunnleggende betydning for å styrke og realisere samisk lærerutdanning, at det bygges opp større og stabile fagmiljøer der forskning og høyere utdanning er samlet, og der et samisk helhetsperspektiv ivaretas. Sametinget må derfor påpeke at en forskningsbasert samisk lærerutdanning innebærer at det må skje *en storstilt satsing på forsknings- og utviklingsarbeid* ved de institusjoner som har et spesielt ansvar for realiseringen av en samisk lærerutdanning. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet som vil kunne utgjøre et større fagmiljø hvor det samiske helhetsperspektivet ivaretas, og hvor det samiske språket har en sentral dimensjon ved det forsknings- og utviklingsarbeidet som skal utføres.

Sametinget understreker viktigheten av samiskspråklige forskningsmiljøer hvor samisk språk anvendes innenfor forskningen. Sametinget vil samtidig også understreke, i tråd med Norges forskningsråds utredning om samisk forskning, at den faktiske språkbeherskelsen i samisk språk er høyst ulik blant samene. Særlig i sør- og lulesamisk område og i samiske kyst- og fjordstrøk, vil man kunne oppleve en ytterligere svekkelse av samisk kultur hvis man uten unntak skulle kreve samisk språkbeherskelse av alle forskere innenfor samisk forskningsfelt. Det er viktig å bygge opp samiskspråklig forskningskompetanse, men dette må balansere slik at de samiske samfunn ikke "mister" forskerrekrutter pga språkkrav som kan virke urimelig høye. Sametinget understreker viktigheten av åpne og inkluderende forskningsbaserte virksomheter.

Sametinget understreker også at forsknings- og utviklingsarbeid i forhold til samisk lærerutdanning må bygge på og inneha et tospråklighetsperspektiv, et urfolksperspektiv og et flerkulturelt perspektiv. Det vises bl a til L97 Samisk hvor et tospråklighets-, et urfolks-, og et flerkulturelt perspektiv i opplæringen særlig vektlegges.

Sametinget bemerker i denne sammenheng utvalgets forslag om etablering av flere rekrutteringsstillinger/stipendiater for å kunne bygge opp et samisk forsknings- og utdanningsnettverk. Sametinget mener det er fornuftig å se en slik oppbygging opp mot et 10-års program for oppbygging og utvikling av samisk høyere utdanning og forskning. Sametinget har allerede i 1997 i forbindelse med behandling av Sametingets egen forskningsplan tatt til orde for at det må igangsettes et 10-års rekrutteringsprogram innenfor samisk forskning. Rekruttering gjennom et stipendiatprogram må utvikles gjennom flere faser dersom det skal være realistisk å få gjennomført et slikt program. Et slikt rekrutteringsprogram må ikke kun settes opp mot oppbygging av samisk lærerutdanning, men programmet må ta høyde for ulike behov innenfor samisk høyere utdanning og forskning.

Sametinget understreker også viktigheten av at ressursoppbygging gjennom et rekrutteringsprogram til samisk forsknings- og utviklingsarbeid må skje til alle de utdanningsinstitusjonene som har fått eller vil få klart definerte oppgaver i forhold til samisk lærerutdanning. Dette slik at de sammen og hver for seg kan utføre sine oppgaver på en måte som er til det beste for det samiske samfunnet.

Sign: SS..... / JMK.....

Oppfølging av utredningen

Sametinget ser det som naturlig at departementet følger opp foreliggende utredning og forventer at departementet i nær framtid legger fram en egen stortingsmelding om samisk lærerutdanning.

Forslag 1, representant Tor Nilsen, NSR's sametingsgruppe:

Det samiske innholdet i den norske lærerutdanning

Som ferdig utdannet har den vanlige lærer (dvs. som ikke har samisk lærerutdanning) som skal undervise i skoleverket tilegnet seg ytterst lite kompetanse til å kunne undervise om samiske forhold. Faglig kompetanse er viktig for læreren for å kunne formidle sitt fag på en trygg og god måte slik at eleven tilegner seg kunnskap.

Lærerstudentene i Norge må gjøres i stand til å undervise om samiske forhold i skoleverket etter endt utdanning. Samisk kulturkunnskap som fag må sikres et tilstrekkelig timeantall som skal gjøre lærerstudentene i stand til å undervise i forhold til intensjonene i det norske og det samiske læreplanverket. Den samiske dimensjonen må integreres i alle fag i lærerutdanningen. Alle lærere som går ut av lærerskolen må kunne undervise om samiske forhold uten å måtte ta etter- eller videreutdanning.

Forslag 2, representant Laila Wilks, NSR's sametingsgruppe:

Tillegg, s. 7 etter avsnitt 4:

Parallelt med det foreslåtte 10-årsprogram for oppbygging og utvikling av samisk høyere utdanning og forskning, må det samtidig igangsettes et 10-årig forsknings- og vitaliseringsprogram for samisk språk som spesielt rettes mot de områder hvor språket står svakt. Programmet bør ha en løpende evaluering slik at resultatene kan vurderes underveis for å oppnå en mest mulig resultatrettet innsats. Hvordan programmet skal videreføres må vurderes mot slutten av perioden.

III. Votering

Av 39 representanter var 37 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 2 ble enstemmig vedtatt.
3. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ragnhild L. Nystad, saksordfører	
2.	Hallgeir Skøien Varsi	
3.	Nils Henrik Måsø	

Sign: SS / JMM

4.	Laila Gunilla Wilks
5.	Tor Nilsen
6.	Ole Henrik Magga
7.	Nils O. Nilsen
8.	Asbjørg Skåden
9.	Hallgeir Skøien Varsi
10.	Ragnhild L. Nystad
11.	Berit Alette Utsi Eira
12.	Ragnhild L. Nystad, saksordfører
	Tor Nilsen (til forr.orden)
	Isak M. O. Hætta (til forr.orden)

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Innledning

Sametinget er tilfreds med at departementet har fått utarbeidet en utredning om samisk lærerutdanning i tråd med Sametingets ønske, og at denne har fått status som NOU. Utvalget som har utredet samisk lærerutdanning har gjort et meget omfattende og grundig arbeid som er et viktig grunnlag for videre arbeid med oppbygging og utvikling av samisk lærerutdanning.

Sametinget ser nødvendigheten av en slik gjennomgang, særlig med sikte på å styrke rekrutteringen til samisk lærerutdanning og sikre en samisk lærerutdanning som ivaretar behovene i de ulike samiske samfunn. En slik gjennomgang vil også kunne bevisstgjøre til helhetstenkning og vurdering av større fleksibilitet i utdanningen.

Sametinget vil gjøre oppmerksom på at Sametingets høringsuttalelse til NOU 2000:3 *Samisk lærerutdanning – mellom ulike kunnskapstradisjoner* er sett i sammenheng med NOU 2000:14 *Frihet med ansvar* (Mjøsutvalgets innstilling). Sametinget understreker viktigheten av at en videre oppbygging av samisk lærerutdanning ikke må ses løsrevet fra den satsing som er nødvendig for utvikling av høyere utdanningstilbud og forskning for den samiske befolkningen sett ut fra behov i det samiske samfunnet. Med begrepet allsamisk lærerutdanning forstår Sametinget en samisk lærerutdanning som omfatter likhet og mangfold i de ulike samiske samfunn.

Sametinget har gjennomgått alle tilsendte høringsuttalelser, og momenter fra høringsuttalelsene er bakt inn i Sametingets merknader til NOU 2000:3.

Mandatet

Utvalget fikk et svært omfattende mandat, og Sametinget registrerer at utvalget bare delvis har svart på de utfordringer som var satt i mandatet. Sametinget beklager at utvalget i sitt arbeid ikke i tilstrekkelig grad har behandlet alle sider ved mandatet like grundig. Spesielt gjelder dette kartlegging av rekrutteringsgrunnlaget for høyere utdanning/lærerutdanning, statistikk og en grundig analyse av mangler og behov ved dagens samiske lærerutdanning.

En kartlegging bl a av utdanningsbakgrunn og utdanningsbehov for samiske lærere på ulike fag og på ulike nivå, ville ha avdekket problemområder både innenfor ulike fag og innenfor ulike nivå i samisk utdanningssystem, og ville gitt Sametinget, regjering og Storting en god oversikt over problemområder og satsingsfelt når politiske strategier på dette feltet skal

Sign: SS / JMK

utformes. Sametinget ser nødvendigheten av en slik gjennomgang, og ber om at dette blir gjort.

En kartlegging av rekrutteringsgrunnlaget til høyere utdanning innenfor ulike aldersgrupper, språkgrupper og regioner er et svært omfattende punkt i mandatet, og kan pga manglende statistisk materiale være vanskelig å oppfylle. Sametinget beklager likevel at dette ikke er gjort fordi et manglende statistisk materiale ofte kan være til hinder for forvaltningen og politiske organer i å vurdere og planlegge satsingsfelt og igangsette ulike tiltak. Dette fordi man mangler oversikt over nåsituasjonen og man mangler prognoser for framtiden. Sametinget viser også til at mangler og behov ved innholdet i dagens samiske lærerutdanning i mindre grad er berørt. Dette gjelder mangler og behov utover stillingsressurser og forskningsrelatert virksomhet.

Siden alle sider ved mandatet ikke er utredet vil Sametinget sterkt anbefale at kap. 13 som omhandler situasjonen i det samiske utdanningssystemet med dets tilrådning følges opp. Sametinget ser det som helt sentralt at det gjennomføres en helhetlig vurdering av samisk opplæringssektor på alle nivå, som kan gi grunnlag for å vurdere framtidige behov og tiltak. Dette har Sametinget vektlagt også i andre sammenhenger. En slik oppfølging vil gjøre det mulig å få tilgjengelig statistisk materiale som synliggjør behovene for høyere utdanning og forskning sett i relasjon til kvalitet og gjennomstrømming og resultatoppnåelse, og sett i relasjon til behovene i de samiske samfunn.

Ansvar, styring og organisatoriske forhold

Sametinget peker på viktigheten av at det igangsettes en prosess på nordisk samisk politisk nivå i forhold til avklaring av overordnet styring, bl a innhold og ansvarsfordeling i tilknytning til samisk høyere utdanning og forskning. Samisk lærerutdanning bør inngå i en slik vurdering. I en slik vurdering må også regjeringene i de respektive landene involveres i arbeidet. På dette grunnlag støtter Sametinget utvalgets tilrådning om å utvikle en samisk lærerutdanning gjeldende for hele Sápmi. Også Sametinget i Finland gir sin tilslutning både til forslag om utvikling av en samisk lærerutdanning, og til forslag om at samisk lærerutdanning må godkjennes som en fullverdig utdanning i de nordiske landene og Russland.

I Mjøsutvalgets utredning, NOU 2000:14, kap. 19 har Mjøsutvalget vurdert og foreslått organisering og overordnet styring av samisk høyere utdanning og forskning som er i tråd med Sametingets syn.

Både NOU 2000:14 og NOU 2000:3 går inn for at det opprettes et eget samisk fagorgan som gjennom økonomiske rammer legger premisser for høyere utdanning og forskning. Etter Sametingets vurdering ivaretar NOU 2000:14 Sametingets syn på hvordan samisk høyere utdanning og forskning bør organiseres og forvaltes. Dette har Sametinget også vektlagt i forbindelse med behandlingen av Sametingets egen forskningsplan (sak 19/97).

I tråd med Mjøsutvalgets innstilling mener Sametinget at en samisk lærerutdanning må utvikles og organiseres i tilknytning til Samisk parlamentarisk råd. Inntil et fullverdig Samisk parlamentarisk råd er etablert, må ansvar og myndighet i forhold til høyere utdanning og forskning for den samiske befolkningen generelt i Norge, og samisk lærerutdanning spesielt, skje gjennom et konkret samarbeid mellom regjeringen og Sametinget i Norge.

I forhold til samisk lærerutdanning er det naturlig at Sametinget og regjeringen samarbeider om:

- utvikling av én felles samisk lærerutdanning for både nord-, lule- og sørsamene
- Sametinget gis myndighet til å fastsette rammeplaner for samisk lærerutdanning (både førskole, allmenn-, yrkesfaglærerutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning),

Sign: SS / JMM

- Sametinget og regjeringen i et nært samarbeid med de ulike utdanningsinstitusjonene og de ulike samiske miljøene, fastsetter ansvars- og ressursfordeling mellom de ulike utdanningsinstitusjonene.

En slik ansvarstildeling er en videreføring av myndighetsoverføring til Sametinget, og er helt i tråd med opplæringsloves § 6-4, der Sametinget innenfor rammer fastsatt av departementet er gitt myndighet til å gi forskrifter om innholdet i opplæringen i grunnskolen og i videregående opplæring. Sametinget vil presisere at alle lærerutdanningsinstitusjoner i Norge skal ivareta et samisk innhold i utdanningen som er i samsvar med dette.

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom de ulike utdanningsinstitusjonene, vil Sametinget bemerke at flere institusjoner har fått definert oppgaver i forhold til den samiske befolkningen. Sametinget er enig i Mjøsutvalgets vurdering at disse ikke kan løse sine oppgaver alene, men er avhengig av et samarbeid seg i mellom og med resten av de høyere utdanningsinstitusjonene i landet. Sametinget vil understreke, i tråd med Mjøsutvalgets vurdering, hvor viktig det er at oppgavene defineres klart og at institusjonene tildeles ressurser som gjør dem i stand til å løse oppgavene på en forsvarlig måte.

Sametinget støtter utvalgets vurdering om at Samisk høgskole skal ha det overordnede ansvaret for samisk lærerutdanning, men at dette skal skje gjennom utvikling av et samisk utdannings- og IKT-nettverk hvor alle samiske institusjoner som er en del av samisk utdanning inngår, også samiske språk- og kultursentra/institusjoner. Sametinget understreker viktigheten av samiskspråklige utdannings- og forskningsmiljøer hvor samisk språk har en sentral plass innenfor forskningen. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole i Kautokeino skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet der samisk språk benyttes muntlig og skriftlig, og igjen bidrar til å sikre språkets eksistens og utvikling i framtiden. Derfor bør undervisningsspråket på Samisk høgskole til vanlig være samisk. Sametinget er videre enig i Mjøsutvalgets vurdering om at Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag fortsatt skal ha et særskilt ansvar for utvikling av utdannings-tilbud for den lulesamiske og sørsamiske befolkning, og at Universitetet i Tromsø bør ha ansvar for arbeidet med økt samisk forskning og undervisning på flere fagområder, samt utdanning av samiske studenter og forskere. Sametinget vil også bemerke at både Høgskolen i Tromsø og Høgskolen i Finnmark må inngå i et samisk utdannings- og IKT-nettverk for samisk lærerutdanning.

Sametinget vil også påpeke viktigheten av at det i all samisk lærerutdanning må det være felles elementer som ivaretar og bygger opp det samiske fellesskap. Dette innebærer at alle utdanningsinstitusjoner som gir lærerutdanning til den nordsamiske, lulesamiske og sørsamiske befolkning må ivareta dette.

En forutsetning for at et nettverk i samisk utdanning skal kunne fungere på en forsvarlig måte, avhenger av at utdanningsinstitusjonene får klart definerte oppgaver og at samarbeidsrutinene mellom institusjonene utvikles. Oppbygging av et samisk utdanningsnettverk fordrer at sentrale myndigheter (Sameting og regjering) sammen klargjør styring, ansvarsfordeling, organisering og ressurstildeling til institusjonene.

Samisk førskolelærerutdanning

Sametinget ser viktigheten av at det utvikles en samisk rammeplan for førskolelærerutdanningen og støtter utvalgets tilråding om at det utvikles en samisk rammeplan for førskolelærerutdanningen. I tråd med Sametingets syn er det naturlig at Sametinget gis myndighet til å fastsette en samisk rammeplan for førskolelærerutdanningen. En slik rammeplan vil kunne ivareta intensjonene om en helhetlig samisk førskolelærerutdanning for

Sign: SS / JMK

alle samiske områder. En felles samisk rammeplan gir også bedre muligheter for samarbeid i nettverk mellom de ulike utdanningsinstitusjonene, samtidig som det åpnes for at høyskolene kan gjøre nødvendige lokale tilpasninger.

Samisk allmennlærerutdanning

Formålet med en samisk lærerutdanning er å bidra til å få utdannet flere samiske lærere. For å imøtekomme behovene i de samiske samfunn, skolenes (elevenes) behov og studentenes behov, må det gis større rom for fleksibilitet i valg av fag. Sametinget synes det er positivt at utvalget har foreslått at studentene kan velge mellom fagene matematikk og engelsk som styrt valg i allmennlærerutdanningen. Dette gir større rom for fleksibilitet og vil bidra til at ikke alle som innehar en samisk lærerutdanning har helt lik fagsammensetning.

Sametinget er også meget tilfreds med at samisk kulturforståelse og tradisjonskunnskap foreslås som en del av en samisk lærerutdanning. Det må utøves stor vilje til fleksible løsninger og modulbaserte studier, og dette må i stor grad ta utgangspunkt i de ulike samiske samfunns ståsted og virkelighetsoppfatning. Det er Sametingets syn at samisk kulturforståelse og tradisjonskunnskap må inngå som elementer i alle fag i førskolelærerutdanningen, allmennlærerutdanningen, faglærerutdanningen og som etter- og videreutdanningstilbud, og bakes inn i alle fagplaner.

Sametinget understreker i tillegg viktigheten av at det igangsettes en analyse som ser på sterke og svake sider ved dagens samiske allmennlærerutdanning. Sametinget synes det er naturlig at dette arbeidet ses i sammenheng med utvalgets tilrådning 14, om at det utarbeides en rammeplan for samisk lærerutdanning der Sametinget gis avgjørende innflytelse på innhold i og utforming av denne.

Sametinget har tidligere påpekt det ansvar andre utdanningsinstitusjoner utenom Samisk høyskole har for å aktivisere seg i kompetanseutvikling med sikte på å øke kunnskap om samiske forhold i befolkningen. Dette er spesielt viktig i forhold til kompetanseheving for institusjonenes eget personale (undervisningspersonale) og særlig for de lærerutdanningsinstitusjoner som tilbyr samiske studietilbud for sine studenter.

Som ferdig utdannet, har den vanlige lærer (dvs. som ikke har samisk lærerutdanning) som skal undervise i skoleverket tilegnet seg ytterst lite kompetanse til å kunne undervise om samiske forhold. Faglig kompetanse er viktig for læreren for å kunne formidle sitt fag på en trygg og god måte slik at eleven tilegner seg kunnskap.

Lærerstudentene i Norge må gjøres i stand til å undervise om samiske forhold ved alle lærerhøgskoler. Samisk kulturkunnskap som fag må sikres et tilstrekkelig timeantall som skal gjøre lærerstudentene i stand til å undervise i forhold til intensjonene i det norske og det samiske læreplanverket. Den samiske dimensjonen må integreres i alle fag i lærerutdanningen. Alle lærere som går ut av lærerskolen må kunne undervise om samiske forhold uten å måtte ta etter- eller videreutdanning.

Sametinget vil presisere viktigheten av oppfølging av tilrådingen under punkt 11.2.3.

Samisk yrkesfaglærerutdanning

Sametinget er tilfreds med at det er foreslått å etablere en egen samisk yrkesfaglærerutdanning. Det er spesielt viktig at det i spesielle samiske fag gis mulighet for yrkesfaglærerutdanning. Sametinget ser imidlertid at det kan bli vanskelig å rekruttere til denne utdanningen hvert år. Dermed må det utøves stor fleksibilitet, og tilbudet vil sannsynligvis ikke kunne gis hvert år. Det er viktig å rekruttere studenter fra alle nordiske land og Russland. Samtidig må Sametinget også understreke viktigheten av at samisk yrkesfaglærerutdanning

Sign:SS...../.....JMM.....

samordnes med samisk praktisk-pedagogisk utdanning, og at begge utdanningene legger opp til fleksible utdanningsløp, gjerne ved modulbaserte utdanningsløp og gjennom alternative opplæringsformer.

Samisk praktisk-pedagogisk utdanning

Sametinget ser et stort potensiale i denne utdanningen. Denne vil kunne være et tilbud til samer, som av ulike årsaker har valgt en universitets- eller høyskoleutdanning uten den pedagogiske fagkomponenten. For disse og for andre som ønsker f.eks. å gå på godkjent ulike fag i kombinasjon for å kunne virke som lærere i grunn- og videregående opplæring, er det viktig at det utvikles en samisk praktisk-pedagogisk utdanning som er tilpasset samiske forhold. Sametinget understreker viktigheten av at denne kan være modulbasert og at den godkjennes på lik linje med ordinær praktisk-pedagogisk utdanning.

Etter- og videreutdanningstilbud

Etter- og videreutdanningstilbud er svært viktige kompetansehevingstiltak for lærere som skal virke i grunnskolen og i videregående opplæring. Sametinget understreker nødvendigheten av at etter- og videreutdanningstilbud må rette seg mot flere målgrupper, og det må være varierte og fleksible opplæringstilbud.

Sametinget viser til at de samiske samfunn har et stort behov for kompetanseheving i samisk språk og kultur. Dette fordi det både i grunnskolen og i videregående opplæring virker lærere som ikke fikk eller i liten grad fikk en samisk-språklig og kulturell kompetanse i sin utdanning. Det er et statlig ansvar i samarbeid med kommunene å planlegge og igangsette etter- og videreutdanningstilbud som ivaretar de behov som det samiske samfunnet etterspør i opplæringen av våre barn. Sametinget understreker spesielt viktigheten av kompetanseheving etter at de nye skolereformene ble igangsatt (Reform-94 og Reform-97), slik at skolene skal bli i stand til å gi elevene den opplæring i samisk språk og kultur som staten gjennom de nye læreplanverkene er forpliktet til å gi.

Kompetanseutvikling for lærere må ikke bare ses i forhold til kompetanseoppbygging i samisk språk og kultur. Som utvalgets arbeid viser, og som majoriteten av høringsinstansene vektlegger, er det et stort behov for kompetanseheving hos lærere i den samiske skolen innenfor realfagene. Sametinget ber utdanningsinstitusjonene om å ta slike innspill alvorlig og igangsette etter- og videreutdanningstilbud som ivaretar dette behovet.

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom Samisk høyskole og Sametinget og mellom Samisk høyskole og andre høyskoler, er det Sametingets oppfatning på et prinsipielt grunnlag at Sametinget ikke skal gi etterutdanningstilbud, slik som utvalget tilrår i forhold til etterutdanning av lærere i samisk grunnskole. Sametinget kan derimot påta seg ansvar for utvikling og fastsetting av *etterutdanningsplaner* som høyskolene får ansvar for å igangsette. Samisk høyskole bør ha hovedansvar for å tilby etter- og videreutdanningstilbud for lærere i samisk grunnskole og videregående opplæring, men også dette må skje i et nært samarbeid innenfor det etablerte samiske utdanningsnettverket. Desentraliserte og IKT-baserte opplæringsformer egner seg spesielt godt som etter- og videreutdanningstilbud.

Rekruttering

Sametinget er svært bekymret for rekrutteringssituasjonen til dagens samiske lærerutdanning. Som utredningen viser er ikke rekrutteringen til lærerutdanningen god. Samtidig er behovet for samiske lærere stort. Det er åpenbart at det må iverksettes *ekstraordinære rekrutterings-tiltak* om man noen gang skal ha håp om å fylle behovene for samiskspråklige lærere i den samiske skolen. En annen viktig side i forhold til rekruttering av studenter til samisk lærer-

Sign: SS / JMK

utdanning kan knyttes til arbeidsforholdene for lærere i den samiske skolen. Det er et stort behov for en grundig gjennomgang av samiske læreres arbeidsforhold.

Sametinget støtter utvalgets tilrådninger om ulike rekrutteringstiltak skissert i kap. 11.7 og 11.8. Dagens lave søkning til allmennlærerutdanningen på den ene siden, og behovet for samiske lærere på den andre siden, tilsier at rekrutteringsarbeidet krever stillingsressurser og andre økonomiske ressurser. Sametinget støtter utvalgets tilrådning om at det må etableres en egen stipendordning for studenter som tar samisk lærerutdanning. Sametinget mener at en stipendordning særlig må rette seg mot mannlige studenter og studenter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk inklusive lule- og sørsamiske studenter, for å stimulere til å rekruttere flere mannlige studenter til lærerutdanningene (både til førskolelærer-, og allmennlærerutdanningene) og flere samiske studenter utenfor forvaltningsområdet for samisk språk.

Sametinget mener også at det snarest må utarbeides en egen plan for informasjon og rekruttering. Vi viser til at ressurser til rekrutteringsarbeidet er stort, særlig når ambisjonen er å informere og rekruttere studenter fra 4 land og på minst 5 språk.

Et annet viktig rekrutteringstiltak er desentraliserte studietilbud. Samisk høgskole må i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner i det samiske utdanningsnettverket tilby desentraliserte utdanningstilbud som kan fungere optimalt. IKT-baserte opplæringsformer i kombinasjon med desentraliserte tilbud, bidrar til at studenter som bor langt fra utdanningsinstitusjonene kan få studietilbud i deres nærområder.

Sametinget anser også større bredde i studietilbudene ved Samisk høgskole som et viktig rekrutteringstiltak. Dette slik at Samisk høgskole kan bli mere attraktiv for nye studenter. Nye studietilbud f eks innen realfag og praktiske fag, sammen med andre ordninger, vil i tillegg kunne bidra til å rekruttere flere mannlige studenter til samisk lærerutdanning.

Forskning og utviklingsarbeid

Sametinget ser nødvendigheten av at samisk lærerutdanning skal være en forskningsbasert lærerutdanning og støtter utvalgets vurdering i dette. Forskning og utviklingsarbeid er en svært viktig forutsetning for realiseringen av en samisk lærerutdanning, og er et av de viktigste tiltak som kan sette det samiske samfunnet i stand til selv å bevare og utvikle samisk språk og kulturtradisjon.

Sametinget støtter utvalgets vurdering i at det er av grunnleggende betydning for å styrke og realisere samisk lærerutdanning, at det bygges opp større og stabile fagmiljøer der forskning og høyere utdanning er samlet, og der et samisk helhetsperspektiv ivaretas. Sametinget må derfor påpeke at en forskningsbasert samisk lærerutdanning innebærer at det må skje *en stortilt satsing på forsknings- og utviklingsarbeid* ved de institusjoner som har et spesielt ansvar for realiseringen av en samisk lærerutdanning. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet som vil kunne utgjøre et større fagmiljø hvor det samiske helhetsperspektivet ivaretas, og hvor det samiske språket har en sentral dimensjon ved det forsknings- og utviklingsarbeidet som skal utføres.

Sametinget understreker viktigheten av samiskspråklige forskningsmiljøer hvor samisk språk anvendes innenfor forskningen. Sametinget vil samtidig også understreke, i tråd med Norges forskningsråds utredning om samisk forskning, at den faktiske språkbeherskelsen i samisk språk er høyst ulik blant samene. Særlig i sør- og lulesamisk område og i samiske kyst- og fjordstrøk, vil man kunne oppleve en ytterligere svekkelse av samisk kultur hvis man uten unntak skulle kreve samisk språkbeherskelse av alle forskere innenfor samisk forskningsfelt. Det er viktig å bygge opp samiskspråklig forskningskompetanse, men dette må balansere slik at de samiske samfunn ikke "mister" forskerrekrutter pga språkkrav som kan virke urimelig

Sign: SS / JMK

høye. Sametinget understreker viktigheten av åpne og inkluderende forskningsbaserte virksomheter.

Sametinget understreker også at forsknings- og utviklingsarbeid i forhold til samisk lærerutdanning må bygge på og inneha et tospråklighetsperspektiv, et urfolksperspektiv og et flerkulturelt perspektiv. Det vises bl a til L97 Samisk hvor et tospråklighets-, et urfolks-, og et flerkulturelt perspektiv i opplæringen særlig vektlegges.

Sametinget bemerker i denne sammenheng utvalgets forslag om etablering av flere rekrutteringsstillinger/stipendiater for å kunne bygge opp et samisk forsknings- og utdanningsnettverk. Sametinget mener det er fornuftig å se en slik oppbygging opp mot et 10-års program for oppbygging og utvikling av samisk høyere utdanning og forskning. Sametinget har allerede i 1997 i forbindelse med behandling av Sametingets egen forskningsplan tatt til orde for at det må igangsettes et 10-års rekrutteringsprogram innenfor samisk forskning. Rekruttering gjennom et stipendiatprogram må utvikles gjennom flere faser dersom det skal være realistisk å få gjennomført et slikt program. Et slikt rekrutteringsprogram må ikke kun settes opp mot oppbygging av samisk lærerutdanning, men programmet må ta høyde for ulike behov innenfor samisk høyere utdanning og forskning.

Sametinget understreker også viktigheten av at ressursoppbygging gjennom et rekrutteringsprogram til samisk forsknings- og utviklingsarbeid må skje til alle de utdanningsinstitusjonene som har fått eller vil få klart definerte oppgaver i forhold til samisk lærerutdanning. Dette slik at de sammen og hver for seg kan utføre sine oppgaver på en måte som er til det beste for det samiske samfunnet.

Parallelt med det foreslåtte 10-årsprogram for oppbygging og utvikling av samisk høyere utdanning og forskning, må det samtidig igangsettes et 10-årig forsknings- og vitaliseringsprogram for samisk språk som spesielt rettes mot de områder hvor språket står svakt. Programmet bør ha en løpende evaluering slik at resultatene kan vurderes underveis for å oppnå en mest mulig resultatrettet innsats. Hvordan programmet skal videreføres må vurderes mot slutten av perioden.

Oppfølging av utredningen

Sametinget ser det som naturlig at departementet følger opp foreliggende utredning og forventer at departementet i nær framtid legger fram en egen stortingsmelding om samisk lærerutdanning.

Saken avsluttet 9. november 2000 kl. 10.30.

Sign: *SS*...../ *JMK*.....

Sak 44/00 Retningslinjer for Sametingets tilskuddsstyre

Saken påbegynt 9. november 2000 kl. 10.50.

I. Dokumenter

- Utskrift av møtebok sak 23/00
- Ansvar og administrasjon - utredning om framtidig organisering av virksomheten til Sametingets underliggende råd av 23.03.00 (sendt ut tidligere)
- Forskrifter og retningslinjer fastsatt av Sametinget
- Kongelig resolusjon av 7.2.1992 "Nye forskrifter for Samisk utviklingsfond"

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

I. Tilskuddsstyrets virksomhet

Sametingets tilskuddsstyre er Sametingets forvaltningsorgan for de fond og tilskuddsmidler Sametinget overfører tilskuddsstyret å fordele.

Sametinget beslutter med dette at Sametingets tilskuddsstyre inntil Sametingets retningslinjer og forskrifter er endret og annet bestemt, skal forvalte Sametingets fond og tilskuddsordninger. Da slik at Sametingets tilskuddsstyre trer inn i funksjonen som fondsstyre for Sametingets fond og tilskuddsforvalter i de øvrige tilskuddsordningene. Retningslinjene og forskriftene for den enkelte tilskuddsordning opprettholdes midlertidig, med unntak av forvaltningsmyndigheten for de ulike tilskuddsordningene som overføres Sametingets tilskuddsstyre.

II. Retningslinjer for Sametingets tilskuddsstyre

§ 1 Sametingets tilskuddsstyre

Sametingets tilskuddsstyre er Sametingets forvaltningsorgan for de fond og tilskuddsmidler Sametinget overfører tilskuddsstyret og fordele.

§ 2 Formål

Sametingets tilskuddsstyre skal arbeide for de målsettinger Sametinget vedtar i Sametingsplanen og i sitt øvrige planverk.

Sametingets tilskuddsstyre forvalter Sametingets tilskuddsordninger i henhold til:

1. Sametingets budsjettvedtak.
2. Sametingets forskrifter for Samiske utviklingsfond og Samisk kulturfond
3. Sametingets vedtatte retningslinjer for ulike tilskuddsordninger.

§ 3 Styret

Sametinget oppnevner tilskuddsstyrets 7 medlemmer, herunder leder og nestleder, med personlige varamedlemmer for en valgperiode. Valget skjer som forholdstallsvalg.

Sametingets tilskuddsstyre er beslutningsdyktig når minst 4 av styrets medlemmer er tilstede.

Sametingets tilskuddsstyre kan med utgangspunkt i Sametingets budsjettvedtak og vedtatte retningslinjer fastsette nærmere støttepraksis for de enkelte tilskuddsordninger.

Sign: SS / JMK

Sametingets tilskuddsstyre kan delegere vedtaksmyndighet til Sametingets administrasjon.

§ 4 Administrasjon

Sametingets administrasjon skal saksforberede og følge opp tilskuddsstyrets vedtak.

§ 5 Klageordning

Vedtak fattet av Sametingets tilskuddsstyre kan påklages til Sametingsrådet.

Klagesaker behandles i henhold til forvaltningslovens regler.

§ 6 Rapportering

Sametingets tilskuddsstyre skal oversende en årlig rapport til Sametinget om forvaltningen av tilskuddsmidlene.

§ 7 Endring og ikrafttrede

Sametinget kan foreta endringer av disse retningslinjene.

Disse retningslinjene trer i kraft 01.01.2001.

Forslag 1, representant Randi Kvivesen, AP's sametingsgruppe:

§ 3 STYRET

Sametinget oppnevner tilskuddstyret av og blant Sametingets representanter. Det velges 7 medlemmer, herunder leder og nestleder, med personlige varamedlemmer for en valgperiode. Valget skjer som forholdtallsvalg.

Sametingets tilskuddsstyre er beslutningsdyktig når minst 4 av styrets medlemmer er tilstede.

Sametingets tilskuddsstyre kan med utgangspunkt i Sametingets budsjettvedtak og vedtatte retningslinjer fastsette nærmere støttepraksis for de enkelte tilskuddsordninger.

Sametingets tilskuddsstyre kan delegere vedtaksmyndighet til Sametingets administrasjon.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble vedtatt med 31 stemmer.
2. Sametingsrådets innstilling, med unntak av vedtatte endring, ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Ing-Lill Pavall, saksordfører	
2.	Randi Kvivesen	
3.	Jarle Jonassen	
4.	Ole Henrik Magga	Willy Ørnebakk
5.	Amund Eriksen	
6.	Ragnhild L. Nystad	

Sign: SS / JMK

7.	Jarle Jonassen
8.	Ing-Lill Pavall, saksordfører
	Nils Henrik Måsø (til forr. orden)

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

I. Tilskuddsstyrets virksomhet

Sametingets tilskuddsstyre er Sametingets forvaltningsorgan for de fond og tilskuddsmidler Sametinget overfører tilskuddsstyret å fordele.

Sametinget beslutter med dette at Sametingets tilskuddsstyre inntil Sametingets retningslinjer og forskrifter er endret og annet bestemt, skal forvalte Sametingets fond og tilskuddsordninger. Da slik at Sametingets tilskuddsstyre trer inn i funksjonen som fondsstyre for Sametingets fond og tilskuddsforvalter i de øvrige tilskuddsordningene. Retningslinjene og forskriftene for den enkelte tilskuddsordning opprettholdes midlertidig, med unntak av forvaltningsmyndigheten for de ulike tilskuddsordningene som overføres Sametingets tilskuddsstyre.

II. Retningslinjer for Sametingets tilskuddsstyre

§ 1 Sametingets tilskuddsstyre

Sametingets tilskuddsstyre er Sametingets forvaltningsorgan for de fond og tilskuddsmidler Sametinget overfører tilskuddsstyret og fordele.

§ 2 Formål

Sametingets tilskuddsstyre skal arbeide for de målsettinger Sametinget vedtar i Sametingsplanen og i sitt øvrige planverk.

Sametingets tilskuddsstyre forvalter Sametingets tilskuddsordninger i henhold til:

1. Sametingets budsjettvedtak.
2. Sametingets forskrifter for Samiske utviklingsfond og Samisk kulturfond
3. Sametingets vedtatte retningslinjer for ulike tilskuddsordninger.

§ 3 Styret

Sametinget oppnevner tilskuddstyret av og blant Sametingets representanter. Det velges 7 medlemmer, herunder leder og nestleder, med personlige varamedlemmer for en valgperiode. Valget skjer som forholdtallsvalg.

Sametingets tilskuddsstyre er beslutningsdyktig når minst 4 av styrets medlemmer er tilstede.

Sametingets tilskuddsstyre kan med utgangspunkt i Sametingets budsjettvedtak og vedtatte retningslinjer fastsette nærmere støttepraksis for de enkelte tilskuddsordninger.

Sametingets tilskuddsstyre kan delegere vedtaksmyndighet til Sametingets administrasjon.

§ 4 Administrasjon

Sametingets administrasjon skal saksforberede og følge opp tilskuddsstyrets vedtak.

§ 5 Klageordning

Vedtatt fattet av Sametingets tilskuddsstyre kan påklages til Sametingsrådet.

Sign: SS / JMK

Klagesaker behandles i henhold til forvaltningslovens regler.

§ 6 Rapportering

Sametingets tilskuddsstyre skal oversende en årlig rapport til Sametinget om forvaltningen av tilskuddsmidlene.

§ 7 Endring og ikrafttreden

Sametinget kan foreta endringer av disse retningslinjene.

Disse retningslinjene trer i kraft 01.01.2001.

Saken avsluttet 9. november 2000 kl. 11.20.

Sign: SS / JMK

Sak 45/00 NOU 2000:22 Oppgavefordeling mellom stat, region og kommune - høring

Saken påbegynt 9. november 2000 kl. 11.20.

I. Dokumenter .

- Høringsbrev av 07.07.00
- NOU 2000:22 Om oppgavefordeling mellom stat, region og kommune

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget viser til at mye av oppbygningen av den moderne norske stat har skjedd i en periode da innstillingen til samisk språk og kultur var svært negativ. Samene ble omtalt som en "fremmed nationalitet" og alle samfunnsmakter samarbeidet om fornorskningen. Med vedtagelsen av grunnlovsparagraf 110 A og opprettelse av Sametinget, ble en ny prinsipiell politikk overfor samene iverksatt. Det er nå legimit å forvente seg at statens organer og alle som utfører oppgaver på statens vegne, skal bidra til å fremme samisk kultur og dens materielle grunnlag.

Det er stor enighet om grunnlovens prinsipp. Problemet er at prinsippet sjelden kommer tilstrekkelig til anvendelse i praksis. Bare unntaksvis omtales samiske interesser i offentlige utredninger og ennå sjeldnere tas samiske behov til overveielse når avgjørelser tas. St. meld. nr. 32 (1994-95) om kommune og fylkesinndelingen er et av de få eksempler hvor samiske forhold ble omtalt, og det het der at det skal tas hensyn til "samiske interesser i områder der samisk bosetting og kultur utgjør et vesentlig innslag i lokalsamfunnet" (s. 43). Men hva utsagnet skulle bety i praksis ble lite konkretisert. Dette er kjernen av problemet i norsk samepolitikk i dag. En oppgavefordeling mellom ulike nivå må ta mål av seg å konkretisere oppgavene, og å utvikle et system for rapportering og evaluering av samiske tiltak.

Sametinget har i praksis maktet å forholde seg mest til staten og dernest for en del til fylkene. Sametinget har i flere omganger kommet med innspill til utforming av fylkesplanene. Dette omfatter fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord- og Sør-Trøndelag og Hedmark. Sametingets søknad om medlemskap i Landsdelsutvalget er hittil blitt avslått.

I kommuner der samene er i stort antall som i Indre-Finnmark, er den samiske innflytelsen naturligvis stor. Samtidig er disse kommunene svært næringssvake. Dette gjelder også kyst- og fjordkommuner i Nord-Norge og kommuner i det sørsamiske området. Å skape samiske ankerfester krever ressurser.

Behovet for oppmerksomhet er på den andre siden nettopp størst der samene bor spredt og står svakt. Ofte må samarbeidet om samiske saker gå på tvers av ulike nivå i forvaltningen og gjerne også over kommunegrensene. I Samerettsutvalgets første innstilling fra 1984 ble lokale sameutvalg foreslått opprettet i kommuner og fylker for å utvikle det lokale samiske demokratiet. Dette forslaget er i liten grad fulgt opp. Fylkene og Landsdelsutvalget har gjort lite bruk av denne muligheten til å koordinere samepolitikken innen sine områder, slik det bl. a. pekes på mht. regional samepolitisk organisering på tvers av kommune- og fylkesgrenser i St. meld. nr. 41 (1996-97, s. 25-27). Større innsats fra fylkeskommunenes side hadde fra samisk side kunnet blitt et viktig argument for opprettholdelse av fylkeskommunene.

Sign: SS / JMK

Samene er innbyggere av sine kommuner og fylker. Derfor får deres virksomhet stor betydning for samenes daglige liv. Det er ikke bare Sametinget som skal støtte opp om samiske tiltak. Kommunene og fylkeskommunene må ta sin del av ansvaret, men mange forsøker likevel å skyve ansvaret fra seg. I Finnmark har diskusjonen om sammensetningen av et fremtidig grunnforvaltningsorgan med representasjon fra fylket og Sametinget blitt brukt som et viktig moment i diskusjon om fylkeskommunenes framtidige eksistens. Et annet mulig område er fiskeriforvaltning hvor det finnes klare interesserfelleskap mellom de nordlige fylkenes ambisjoner og Sametingets målsetninger. Sametinget ser disse områder som et potensielt argument for opprettholdelse av fylkeskommunene, men tviler på om det er tilstrekkelig for å kunne forsvare opprettholdelse av fylkeskommune i nåværende form.

Det foreligger både avgrensingsproblemer for samiske tiltak, og problemer med negativ innstilling til samiske spørsmål i mange kommuner. Skal samisk kultur kunne være en ressurs må den få en naturlig plass i samfunnslivet, og i den kommunale virksomhet.

Som en konklusjon vil Sametinget hevde at det er nødvendig med egen gjennomgang av oppgavefordelingsproblematikken utfra prinsippene som samepolitikken i landet bygger på. Dette må gjøres før endelig vedtak fattes om oppgavefordelingen mellom stat, fylke og kommune. Vi vil i denne sammenheng understreke følgende:

1. Staten må fortsatt være garantisten for en samepolitikk etter vedtatte overordnede prinsipper. Samepolitikken må struktureres slik at aktørene på ulike nivå får et klart definert ansvar. I dette bildet må forholdet mellom Sametinget og staten bli definert slik at hver av partene påtar seg et helt konkret ansvar. På lengre sikt må avklaringen skje i form av forhandlinger mellom Sametinget og staten.
2. Forholdet mellom Stortinget og Sametinget må gjennomgås med sikte på å bedre samarbeidsformene.
3. Staten må stå for en nasjonal samepolitikk som forplikter kommunene konkret. Kommunene må påta seg helt konkrete oppgaver og rapportere om gjennomføringen av disse. Det må defineres klarere enn i dag hva som skal være kommunes hhv. Statens ansvar slik at samisk kultur blir ivaretatt på alle forvaltningsnivå.
4. Hvis fylkeskommunene skal opprettholdes, er de et alternativ til kommunene i visse typer saker som angår regioner. Forutsetningen er imidlertid at det også her defineres klare oppgaver for fylkeskommunene og Landsdelsutvalget i saker som berører samene og at det opprettes klare rapporteringssystem. Dersom fylkeskommunene avløses av regioner, eller at det framtidige system bare blir å bestå av to nivåer - stat og kommune - må også hensynet til samiske saker klargjøres og ivaretas.

Forslag 1, representant Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

Nytt avsnitt etter 1. avsnitt s. 4:

For lokaldemokratiet er kommunene av grunnleggende betydning generelt. Å sikre kommunene en mest mulig selvstendig økonomisk stilling er helt avgjørende.

Vi må derfor understreke at kommunene fortsatt må stå for skatteinnkrevningen innen sine grenser fordi det vil både i prinsippet og i praksis styrke kommunenes selvstendige økonomiske stilling.

Forslag 2, representant Leif Elsvatn, APs sametingsgruppe:

1. Sametinget går inn for å beholde en tredeling av forvaltningsnivået i Norge.

Sign: SS / JMK

2. På regionnivå går Sametinget fortsatt inn for et direkte folkevalgt organ. For å få til en samordnet og effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser er Sametinget av den oppfatning at det er nødvendig med en åpen holdning til inndelingen av landets fylker. Sametinget ser for seg at fylkene kan struktureres i større regioner. Endringer i kommunikasjonsmessige og bomessige forhold tilsier at det kan foretas en ny inndeling av fylkene. For Nord-Norges vedkommende med de avstander som er i landsdelen bør fylkesinndelingen forbli tilnærmet uendret.
3. En samordning av fylkesmannens og fylkeskommunens oppgaver må gjennomføres for å unngå dobbeltfunksjoner. Endel av fylkesmannsembetets roller kan i utgangspunktet delegeres til det regionale nivået, fylkesmannens oppgaver kan begrenses til tilsyns- og kontrolloppgaver. Fylkeskommunene i samarbeid med Sametinget må ta større ansvar i saker som forvaltningen av rovdyrene og arbeidet med miljøsaker. Fylkesmannsembetene og fylkeskommunene må i større grad benytte seg av den kompetansen som Sametinget innehar på områder som berører urbefolkningens situasjon nasjonalt og internasjonalt.

Enkelte fylkeskommuner har tatt et ansvar for den samiske befolkning ved at de har opprettet samiske nemnder/utvalg, og der det er utarbeidet planverk hvor man forsøker å imøtekomme den samiske befolknings behov på ulike områder. Det er ønskelig at flere fylkeskommuner oppretter samiske nemnder/utvalg der den samiske befolkningen er aktive premissleverandører.

4. Sametinget ser det som hensiktsmessig at staten overtar ansvaret for spesialisthelsetjenesten, statlig overtakelse vil sikre likt tjenestetilbud til landets befolkning. Sametinget ser likevel faren for at staten kan rasjonalisere sykehusdriften ved nedgradering av sykehusene, og satsing på større regionsykehus. Sametinget vil påpeke viktigheten av at samiske brukere av helse og sosialtjenester får den service som de har krav på, likt med den øvrige befolkning i landet.
5. Sametinget er av den formening at de kommuner som måtte ønske det kan slå seg sammen, men Sametinget vil poengtere at denne prosessen må skje på frivillig basis. En utstrakt kommunesammenslåing kan svekke den samiske befolknings servicetilbud, dette spesielt dersom land- og bykommuner slås sammen, samene bor stort sett i landkommunene. Kommunene bør i større grad oppfordres til forpliktende interkommunalt samarbeide, dette for å kunne utnytte regionale fortrinn og for å styrke lokaldemokratiet.

Forslag 3, representant Nils Henrik Måso, SPs sametingsgruppe:

Tillegg til rådets forslag:

1. Sametinget støtter i hovedsak de tilrådninger som flertallet i Wilhelmsensutvalget foreslår. Dette innebærer at:
 - det fortsatt skal være regionalt folkevalgt nivå der drift av sykehus, spesialisthelsetjenesten, videregående skoler, veier og kultur er sentrale oppgaver.
 - det regionale folkevalgte organet overtar større ansvar for regional planlegging, næringsutvikling og samferdsel enn dagens fylkeskommune
 - oppgaver ved fylkesmannens miljø- og landbruksavdeling og veikontorene overføres til folkevalgt nivå i fylket
 - det fortsatt skal være direkte valg til fylkestinget

Sign:SS...../.....JMK.....

2. Sametinget er enig i utvalgets ambisjon om å forenkle forvaltningen. Vedtak bør gjøres nærmest den det gjelder. Nærhet og oversikt gir de beste forutsetninger for et aktivt folkestyre.
3. Som hovedgrep for å bygge opp en offentlig sektor som er mer tilgjengelig og påvirkelig av innbyggerne, må kommuner og fylker få større ansvar og mer handlingsrom slik at oppgavene kan løses ut fra lokale behov. For å få dette til må statens dempe sin styrings- og kontrolliver. Desentralisering er nødvendig om en vil kombinere ønskene om effektivisering og brukertilpasning.
4. De regionalt oppnevnte styrene for Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) må gis reell beslutningsmyndighet. Videre bør det skje endringer i samarbeidet med SND slik at bedriftene i fylket får bedre støtte og rådgivning.
5. Dersom fylkeskommunen blir lagt ned til fordel for oppbygging av landsdelsregioner, frykter Sametinget for en storstilt kommunesammenslåing. Dette kan svekke den samiske befolkningens servicebehov. Sametinget er i mot tvangssammenslåing av kommuner. Sametinget vil også at det skal lovfestes at kommuner i samisk språkforvaltningsområder ikke skal kunne slås sammen med kommuner som ligger utenfor forvaltningsområdet.

III. Votering

Av 39 representanter var 38 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 2 ble forkastet med 25 stemmer.
3. Forslag 3 ble forkastet med 33 stemmer.
4. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Isak Mathis O. Hætta, saksordfører	
2. Leif Elsvatn	
3. Geir Liland	Tor Nilsen
4. Nils Henrik Måsø	Josef Vedhugnes
	Willy Ørnebakk
	Nils Henrik Måsø
5. Amund Eriksen	Willy Ørnebakk
	Amund Eriksen
6. Ole Henrik Magga	
7. Olaf Eliassen	
8. Tore Bongo	
9. Olav Magnar Dikkanen	
10. Sven-Roald Nystø	
11. Geir Liland	

Sign: *SS* / *JMK*

12.	Willy Ørnebakk
13.	Leif Elsvatn
14.	Amund Eriksen
15.	Isak M. O. Hætta, saksordfører
	Nils Henrik Måsø (til forr. orden)
	Sven-Roald Nystø (til forr. orden)

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget viser til at mye av oppbygningen av den moderne norske stat har skjedd i en periode da innstillingen til samisk språk og kultur var svært negativ. Samene ble omtalt som en "fremmed nationalitet" og alle samfunnsmakter samarbeidet om fornorskningen. Med vedtagelsen av grunnlovsparagraf 110 A og opprettelse av Sametinget, ble en ny prinsipiell politikk overfor samene iverksatt. Det er nå legimit å forvente seg at statens organer og alle som utfører oppgaver på statens vegne, skal bidra til å fremme samisk kultur og dens materielle grunnlag.

Det er stor enighet om grunnlovens prinsipp. Problemet er at prinsippet sjelden kommer tilstrekkelig til anvendelse i praksis. Bare unntaksvis omtales samiske interesser i offentlige utredninger og ennå sjeldnere tas samiske behov til overveielse når avgjørelse tas. St. meld. nr. 32 (1994-95) om kommune og fylkesinndelingen er et av de få eksempler hvor samiske forhold ble omtalt, og det het der at det skal tas hensyn til "samiske interesser i områder der samisk bosetting og kultur utgjør et vesentlig innslag i lokalsamfunnet" (s. 43). Men hva utsagnet skulle bety i praksis ble lite konkretisert. Dette er kjernen av problemet i norsk samepolitikk i dag. En oppgavefordeling mellom ulike nivå må ta mål av seg å konkretisere oppgavene, og å utvikle et system for rapportering og evaluering av samiske tiltak.

Sametinget har i praksis maktet å forholde seg mest til staten og dernest for en del til fylkene. Sametinget har i flere omganger kommet med innspill til utforming av fylkesplanene. Dette omfatter fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord- og Sør-Trøndelag og Hedmark. Sametingets søknad om medlemskap i Landsdelsutvalget er hittil blitt avslått.

I kommuner der samene er i stort antall som i Indre-Finnmark, er den samiske innflytelsen naturligvis stor. Samtidig er disse kommunene svært næringssvake. Dette gjelder også kyst- og fjordkommuner i Nord-Norge og kommuner i det sørsamiske området. Å skape samiske ankerfester krever ressurser.

Behovet for oppmerksomhet er på den andre siden nettopp størst der samene bor spredt og står svakt. Ofte må samarbeidet om samiske saker gå på tvers av ulike nivå i forvaltningen og gjerne også over kommunegrensene. I Samerettsutvalgets første innstilling fra 1984 ble lokale sameutvalg foreslått opprettet i kommuner og fylker for å utvikle det lokale samiske demokratiet. Dette forslaget er i liten grad fulgt opp. Fylkene og Landsdelsutvalget har gjort lite bruk av denne muligheten til å koordinere samepolitikken innen sine områder, slik det bl. a. pekes på mht. regional samepolitisk organisering på tvers av kommune- og fylkesgrenser i St. meld. nr. 41 (1996-97, s. 25-27). Større innsats fra fylkeskommunenes side hadde fra samisk side kunnet blitt et viktig argument for opprettholdelse av fylkeskommunene.

Samene er innbyggere av sine kommuner og fylker. Derfor får deres virksomhet stor betydning for samenes daglige liv. Det er ikke bare Sametinget som skal støtte opp om samiske tiltak. Kommunene og fylkeskommunene må ta sin del av ansvaret, men mange forsøker likevel å skyve ansvaret fra seg. I Finnmark har diskusjonen om sammensetningen av

Sign: SS / JMK

et fremtidig grunnforvaltningsorgan med representasjon fra fylket og Sametinget blitt brukt som et viktig moment i diskusjon om fylkeskommunenes framtidige eksistens. Et annet mulig område er fiskeriforvaltning hvor det finnes klare interesserfelleskap mellom de nordlige fylkenes ambisjoner og Sametingets målsetninger. Sametinget ser disse områder som et potensielt argument for opprettholdelse av fylkeskommunene, men tviler på om det er tilstrekkelig for å kunne forsvare opprettholdelse av fylkeskommune i nåværende form.

Det foreligger både avgrensingsproblemer for samiske tiltak, og problemer med negativ innstilling til samiske spørsmål i mange kommuner. Skal samisk kultur kunne være en ressurs må den få en naturlig plass i samfunnslivet, og i den kommunale virksomhet. For lokaldemokratiet er kommunene av grunnleggende betydning generelt. Å sikre kommunene en mest mulig selvstendig økonomisk stilling er helt avgjørende. Sametinget vil derfor understreke at kommunene fortsatt må stå for skatteinnkrevningen innen sine grenser fordi det vil både i prinsippet og i praksis styrke kommunenes selvstendige økonomiske stilling.

Som en konklusjon vil Sametinget hevde at det er nødvendig med egen gjennomgang av oppgavefordelingsproblematikken utfra prinsippene som samepolitikken i landet bygger på. Dette må gjøres før endelig vedtak fattes om oppgavefordelingen mellom stat, fylke og kommune. Vi vil i denne sammenheng understreke følgende:

1. Staten må fortsatt være garantisten for en samepolitikk etter vedtatte overordnede prinsipper. Samepolitikken må struktureres slik at aktørene på ulike nivå får et klart definert ansvar. I dette bildet må forholdet mellom Sametinget og staten bli definert slik at hver av partene påtar seg et helt konkret ansvar. På lengre sikt må avklaringen skje i form av forhandlinger mellom Sametinget og staten.
2. Forholdet mellom Stortinget og Sametinget må gjennomgås med sikte på å bedre samarbeidsformene.
3. Staten må stå for en nasjonal samepolitikk som forplikter kommunene konkret. Kommunene må påta seg helt konkrete oppgaver og rapportere om gjennomføringen av disse. Det må defineres klarere enn i dag hva som skal være kommunes hhv. Statens ansvar slik at samisk kultur blir ivaretatt på alle forvaltningsnivå.
4. Hvis fylkeskommunene skal opprettholdes, er de et alternativ til kommunene i visse typer saker som angår regioner. Forutsetningen er imidlertid at det også her defineres klare oppgaver for fylkeskommunene og Landsdelsutvalget i saker som berører samene og at det opprettes klare rapporteringssystem. Dersom fylkeskommunene avløses av regioner, eller at det framtidige system bare blir å bestå av to nivåer - stat og kommune - må også hensynet til samiske saker klargjøres og ivaretas.

Saken avsluttet 9. november 2000 kl. 15.50.

Sign: *SS* / *JMK*

Sak 46/00 NOU 2000:15 Pressepolitikk ved tusenårsskiftet

Saken påbegynt 9. november 2000 kl. 16.50.

I. Dokumenter

- NOU 2000:15 «Pressepolitikk ved et tusenårsskifte»
- Brev av 12.07.00 fra Kulturdepartementet
- Brev av 06.09.00 til Kulturdepartementet
- Brev av 08.09.00 fra Kulturdepartementet

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget deler Dagspresseutvalgets bekymring for avisenes posisjon og situasjon i det nye og kommersialiserte mediebildet, og er derfor tilfreds med at utvalget ikke bare foreslår å videreføre pressestøtten som prinsipp, men også øke de økonomiske rammene for pressestøtten betraktelig. Det er imidlertid svært kritikkverdig at utvalget ikke på noen punkter har vurdert de samiske avisenes situasjon eller posisjon, verken i forhold til det samlede avistilbudet i Norge eller i forhold til det samiske samfunnet spesielt. Utvalget har heller ikke vurdert eller drøftet hvorvidt det samiske samfunnets har særskilte behov i forhold til pressepolitikken. Sametinget er av den oppfatning at de samiske avisenes rammebetingelser primært må ses i forhold til den samiske befolkningens behov for et bredt og differensiert pressetilbud, basert på eget språk og eget perspektiv. De overordnede målene i dagens pressepolitikk definerer imidlertid de samiske avisene primært som en del av det totale medietilbudet i Norge - altså på majoritetssamfunnets premisser fremfor på samenes premisser.

Utvalget foreslår å videreføre de overordnede pressepolitiske målene med følgende innledende presisering:

«De overordnede målene skal sikre hensyn og krav til ytringsfrihet og til pressens betydning for orientering og demokratisk deltakelse i befolkningen, samt ivareta hensynet til de norske skriftspråkene og norsk kultur.»

Etter Sametingets mening bør de overordnede målene klart definere de samiske mediens rolle og betydning i forhold til den samiske befolkningens behov og krav til kulturytring, spesielt ytringsfriheten spesielt, orientering og demokratisk deltakelse. De samiske mediene skal først og fremst ivareta hensynet til de samiske skriftspråkene og samisk kultur. Måten utvalget har formulert sitt forslag til ny innledning til de overordnede pressepolitiske målene langt på vei ekskluderer samisk språk og kultur.

Dette er spesielt alvorlig med tanke på Norges forpliktelser i forhold til den samiske befolkning som er nedfelt i internasjonal og nasjonal rett, og i landets politikk forøvrig.

Dagspresseutvalget foreslår en økning i rammene for pressestøtten fra 164 til 240 millioner, hvorav en økning fra åtte til ni millioner foreslås til de samiske avisene. Samtidig foreslår utvalget å legge den kvenske avisen Ruijan Kaiku inn i posten for samiske aviser. Utvalget foreslår også å fjerne distribusjonstilskuddet til aviser i Finnmark. I 1999 fikk Ruijan Kaiku kr. 250.000,- i støtte under posten for «visse publikasjoner». Avisen er finskspråklig og henvender seg til kvener og finlendere i Norge. Bevilgningen til den kristne publikasjonen

Sign: SS / JMK

Nuorttanaste foreslås videreført under posten samiske aviser, selv om den strengt tatt ikke kan regnes for avis i vanlig forstand.

Sametinget konkluderer derfor at Dagspresseutvalgets forslag om økning i posten for samiske aviser i realiteten vil bety en marginal økning av den samiske pressestøtten. Økning vil langt på vei bli spist opp av kuttene og flyttingen av den kvenske avisen til posten for samiske aviser. Når utvalget i tillegg foreslår dramatiske endringer i statens annonseregler, vil regnestykket for de samiske avisene kunne komme i minus. Dette er svært dramatisk og etter Sametingets syn helt uakseptabelt.

Sametinget vurderer utvalgets forslag som en dramatisk kursendring i mediepolitikken som de siste 15 årene er ført overfor den samiske befolkningen, og en klar svekkelse av den mediepolitiske posisjonen de samiske avisene har hatt. De siste tiårs utvikling innen nasjonal og internasjonal rett i forhold til samene som urfolk burde resultert i en pressepolitikk som i større grad tar hensyn til de behov og rettigheter samene som urfolk i Norge har.

Forstemmende er det å se at utvalget heller ikke har lagt arbeid i å finne argumenter for en slik urfolkspolitisk kursendring, men nøyer seg med å legge forslagene til endring frem uten noen begrunnelse i det hele tatt. Dersom utvalgets forslag innebærer en likestilling av urfolk og nasjonale minoriteter, på bekostning av anerkjente urfolksrettigheter, er det etter Sametingets mening svært alvorlig.

Sametinget konstaterer at utvalget har utredet grundig de norske avisene situasjon og invitert representanter for norsk presse til å komme med innspill og uttalelser til utvalgets arbeid, i tråd med utvalgets mandat. Samisk presse er imidlertid i denne prosessen satt fullstendig til side. Etter Sametingets vurdering er dette i strid med utvalgets mandat. Verken de samiske avisene eller deres organisasjon er invitert til uttalelser, og utvalget nøyer seg med å kommentere situasjonen for de samiske avisene på følgende måte: «De samiske avisene har ønsket støtten økt.»

Utvalgets uttalelse vitner ikke bare om at det ikke kjenner den prekære økonomiske situasjonen for de samiske avisene, men vitner også om mangel på kjennskap til Norges urfolkspolitiske forpliktelser. Sametinget har selv ved en rekke anledning tatt til orde for økninger i den samiske pressestøtten. Senest i forbindelse med Ytringsfrihetskommisjonens forslag til ny ordlyd til Grl. § 100. I likhet med Dagspresseutvalget la Sametinget vekt på følgende setning i Ytringsfrihetskommisjonens forslag: «*Det påligger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig samtale*».

Sametinget la til grunn at denne bestemmelsen måtte gjelde spesielt for de grupper som uten aktiv støtte eller hjelp vil ha problemer med å komme til orde i det offentlige ordskiftet. Ytringsfrihetskommisjonen la selv sterk vekt på at et flerkulturelt samfunnet må ha takhøyde nok til å akseptere flere offentlige ordskifter. Det samiske samfunnets krav og rett til selvbestemmelse, forutsetter nettopp en selvstendig og velfungerende samisk offentlighet. Sametinget understreker at skriftmediene representerer den viktigste faktoren for slike offentlige samtaler.

Erfaringsmessig har norske medier vist at de er mer opptatt av å fokusere konflikter mellom befolkningsgrupper, enn å fungere som en arena for debatt, opplysning og meningsbrytning innad i minoritetene.

Med den økende kommersialisering og globalisering er behovet for et bredt og differensiert samisk medietilbud økende. Dagspresseutvalget understreker selv den betydning norske aviser har for norsk språk, identitet og kultur. For samiske aviser er ansvaret og betydningen enda større, ettersom samisk er et minoritetsspråk og tidligere tiders fornorskningsspolitikk har

Sign: SS / JMK

marginalisert det samiske språk og kultur i betydelig grad - også innad i det samiske samfunnet. Internasjonalisering og kommersialisering gjør det enda mer vanskelig å nå frem i det offentlige ordskiftet, dersom ikke de samiske avisene gjøres i stand til å fungere som det samiske samfunnets offentlighet - både i forhold til det samiske samfunnet og i forhold til majoritetssamfunnet.

Markedet for de samiske avisene, hva gjelder både lesere og annonser, vil i overskuelig fremtid være svært begrenset. I så måte er samiske aviser avhengig av offentlig støtte og bidrag for å fylle sin oppgave i forhold til de overordnede pressepolitiske målsetningene for det samiske samfunnet. Sametinget understreker at de samiske avisene i liten eller ingen grad konkurrerer med norskspråklige aviser, ettersom både redaksjonelt fokus og språk skiller vesentlig mellom samiske og norske aviser. Så heller ikke argumentet om konkurranse-
vridning har gyldighet i spørsmålet om økt samisk pressestøtte. I den grad en slik konkurranse eksisterer, viser rapporten «Samiske medier - innhold, bruk og rammevilkår» fra Universitetet i Oslo at de samiske avisene, både i annonsevolum og opplag, uten unntak er taperne i avismarkedet.

Sametinget har tidligere tatt til orde for et nivå på pressestøtten som muliggjør etablering av samiske dagsaviser. I tillegg ønsker Sametinget å understreke at de samiske avisenes økonomiske situasjon i dag er slik at de ikke makter å holde på fagfolk eller etablere nettbaserte eller andre digitale medietjenester. Stramme økonomiske rammer umuliggjør også avisene i kvalitetsforbedringer av selve hovedproduktet. Situasjonen for de samiske avisene er uholdbart, og Sametinget krever derfor at den samiske pressestøtten reguleres opp i tråd med den generelle økningen i pressestøtte.

Sametinget krever derfor en reell justering av bevilgningen til samiske aviser som står i forhold til det oppdrag den samiske pressen har, og i forhold til de behov og den rett det samiske samfunnet har til en samisk offentlighet på egne premisser. En økning fra åtte til ni millioner står ikke i forhold den prosentvise økningen i pressestøtten generelt. Sametinget ønsker å understreke at den samiske pressestøtten utgjør en økonomisk parentes i forhold til den totale pressestøtteordningen i Norge. Den direkte produksjonsstøtten utgjør i dag 164 millioner kroner. I tillegg kommer 250-300 millioner kroner i statlig annonsering. Og til sist, momsfrirket utgjør alene omkring 1 milliard kroner. Det samiske samfunnet har i dag tre nyhetsaviser som utkommer inntil tre dager i uken, mens norsk presse teller flere hundretalls aviser.

Sametinget forutsetter en betydelig økning i den framtidig støtte til samisk presse. Det legges til grunn av at økningen følges opp med endringer i forskriften for samisk pressestøtte, slik at hoveddelen av økningen tilfaller de avisene som publiserer på samisk.

Sametinget har ingen innvendinger mot generelle endringer i statens annonsepraksis, men krever at all statlig annonsering også må skje i de samiske avisene. Tiltaket vil i stor grad bidra til å dempe de informasjonskløfter som oppstår som følge av språkbarrierer, samt utgjøre et viktig økonomisk tilskudd til de samiske avisene.

Spesielt viktig er det at kunngjøringer og rettighetsinformasjon gjøres tilgjengelig på det språk som publikum kan nyttegjøre seg. Det finnes en rekke eksempler i det samiske samfunnet på at når informasjon kun presenteres på norsk, så går det på bekostning av rettssikkerheten til den samiske befolkningen.

Sametinget forutsetter at en del av den foreslåtte bevilgningen på ti millioner kroner til tiltak for å styrke avislesning blant barn og unge, øremerkes for samiske barn og unge til styrking av samisk språk.

Sign: SS / JMK

Sametinget forutsetter en del av den foreslåtte bevilgningen til forskning og etterutdanning avsettes til samiske forskere og skrivende journalister. Det foreslås gjort i samarbeid med den nyopprettede studieretningen for journalistikk ved Samisk høyskole i Kautokeino.

Sametinget reagerer sterkt på forslaget for avvikling av distribusjonstilskuddet for aviser i Finnmark, og foreslår derfor at ordningen indeksreguleres og videreføres.

Sametinget vil forøvrig våren 2001, behandle prinsipper for samisk pressepolitikk.

Forslag 1, representant Hallgeir Skøien Varsi, AP's og SP's sametingsgrupper:

Tillegg til rådets innstilling

- Sametinget mener at det bør være et overordnet mål for norsk pressepolitikk å etablere et økonomisk grunnlag for daglig utgivelse av samiske aviser (jf pkt. 2.1.2 i kapittel 6.3.8, side 129).
- Pressestøtten til samiske aviser på Kulturdepartementets budsjett kap. 335 post 75 må trappes opp i årene framover for å realisere dette målet. Bevilgningsbehovet fram mot 2006 tilsvarer minst en fordobling i forhold til dagens nivå.
- Det er sterke prinsipielle innvendinger mot at kvenske publikasjoner skal gis pressestøtte fra budsjettposten for samiske aviser.
- Sametinget er positiv til at en del av forskningsmidlene gjennom Institutt for Journalistikk (IJ) knyttes opp mot etterutdanning, men vil samtidig understreke viktigheten av å bevare og utvikle den forskningen som gjøres av universiteter og høyskoler, også inn i fremtiden.

Avsnitt 6 side 2, fjernes:

”Erfaringsmessig har norske medier vist at de er mer opptatt av å fokusere konflikter mellom befolkningsgrupper, enn å fungere som en arena for debatt, opplysning og meningsbrytning innad i minoritetene”.

Avsnitt 5 side 3, tillegg:

Økningen i den samiske pressestøtte skal også sikre en utvikling av samiske som utgis på norsk. Dette for å øke bredden i den offentlige samiske debatt, og for å styrke identitetsfølelsen blant norsktalende samer.

III. Votering

Av 39 representanter var 36 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1, 2. del, ble enstemmig vedtatt.
2. Forslag 1, 3. del, ble vedtatt med 32 stemmer.
3. Forslag 1, 1. del, ble enstemmig vedtatt.
4. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

Sign: SS / JMK

V. Talerliste og replikkordskifte

	Taler	Replikk
1.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
2.	Hallgeir Skøien Varsi	Sven-Roald Nystø Hallgeir Skøien Varsi
3.	Randi A. Skum	
4.	Olaf Eliassen	
5.	Isak Mathis O. Hætta	
6.	Ragnhild Nystad	
7.	Asbjørg Skåden	
8.	Olav Magnar Dikkanen	
9.	Nils Henrik Måsø	
10.	Ole Henrik Magga	
11.	Sven-Roald Nystø, saksordfører	
	Hallgeir Skøien Varsi (til forslaget)	
	Isak Mathis O. Hætta (til forslaget)	
	John Henrik Eira (til forslaget)	
	Asbjørg Skåden (til forslaget)	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget deler Dagspresseutvalgets bekymring for avisenes posisjon og situasjon i det nye og kommersialiserte mediebildet, og er derfor tilfreds med at utvalget ikke bare foreslår å videreføre pressestøtten som prinsipp, men også øke de økonomiske rammene for pressestøtten betraktelig. Det er imidlertid svært kritikkverdigg at utvalget ikke på noen punkter har vurdert de samiske avisenes situasjon eller posisjon, verken i forhold til det samlede avis-tilbudet i Norge eller i forhold til det samiske samfunnet spesielt. Utvalget har heller ikke vurdert eller drøftet hvorvidt det samiske samfunnets har særskilte behov i forhold til pressepolitikken. Sametinget er av den oppfatning at de samiske avisenes rammebetingelser primært må ses i forhold til den samiske befolknings behov for et bredt og differensiert pressetilbud, basert på eget språk og eget perspektiv. De overordnede målene i dagens pressepolitikk definerer imidlertid de samiske avisene primært som en del av det totale medietilbudet i Norge - altså på majoritetssamfunnets premisser fremfor på samenes premisser.

Utvalget foreslår å videreføre de overordnede pressepolitiske målene med følgende innledende presisering:

«De overordnede målene skal sikre hensyn og krav til ytringsfrihet og til pressens betydning for orientering og demokratisk deltakelse i befolkningen, samt ivareta hensynet til de norske skriftspråkene og norsk kultur.»

Etter Sametingets mening bør de overordnede målene klart definere de samiske mediernes rolle og betydning i forhold til den samiske befolkningens behov og krav til kulturytring, spesielt ytringsfriheten spesielt, orientering og demokratisk deltakelse. De samiske mediene skal først og fremst ivareta hensynet til de samiske skriftspråkene og samisk kultur. Måten utvalget har formulert sitt forslag til ny innledning til de overordnede pressepolitiske målene langt på vei ekskluderer samisk språk og kultur.

Sign: SS / JMK

Dette er spesielt alvorlig med tanke på Norges forpliktelser i forhold til den samiske befolkning som er nedfelt i internasjonal og nasjonal rett, og i landets politikk forøvrig.

Dagspresseutvalget foreslår en økning i rammene for pressestøtten fra 164 til 240 millioner, hvorav en økning fra åtte til ni millioner foreslås til de samiske avisene. Samtidig foreslår utvalget å legge den kvenske avisen Ruijan Kaiku inn i posten for samiske aviser. Utvalget foreslår også å fjerne distribusjonstilskuddet til aviser i Finnmark. I 1999 fikk Ruijan Kaiku kr. 250.000,- i støtte under posten for «visse publikasjoner». Avisen er finskspråklig og henvender seg til kvener og finlendere i Norge. Bevilgningen til den kristne publikasjonen Nuorttanaste foreslås videreført under posten samiske aviser, selv om den strengt tatt ikke kan regnes for avis i vanlig forstand.

Sametinget konkluderer derfor at Dagspresseutvalgets forslag om økning i posten for samiske aviser i realiteten vil bety en marginal økning av den samiske pressestøtten. Økning vil langt på vei bli spist opp av kuttene og flyttingen av den kvenske avisen til posten for samiske aviser. Når utvalget i tillegg foreslår dramatiske endringer i statens annonseregler, vil regnestykket for de samiske avisene kunne komme i minus. Dette er svært dramatisk og etter Sametingets syn helt uakseptabelt.

Sametinget vurderer utvalgets forslag som en dramatisk kursendring i mediepolitikken som de siste 15 årene er ført overfor den samiske befolkningen, og en klar svekkelse av den mediepolitiske posisjonen de samiske avisene har hatt. De siste tiårs utvikling innen nasjonal og internasjonal rett i forhold til samene som urfolk burde resultert i en pressepolitikk som i større grad tar hensyn til de behov og rettigheter samene som urfolk i Norge har.

Forstemmende er det å se at utvalget heller ikke har lagt arbeid i å finne argumenter for en slik urfolkspolitisk kursendring, men nøyer seg med å legge forslagene til endring frem uten noen begrunnelse i det hele tatt. Dersom utvalgets forslag innebærer en likestilling av urfolk og nasjonale minoriteter, på bekostning av anerkjente urfolksrettigheter, er det etter Sametingets mening svært alvorlig.

Sametinget konstaterer at utvalget har utredet grundig de norske avisene situasjon og invitert representanter for norsk presse til å komme med innspill og uttalelser til utvalgets arbeid, i tråd med utvalgets mandat. Samisk presse er imidlertid i denne prosessen satt fullstendig tilside. Etter Sametingets vurdering er dette i strid med utvalgets mandat. Verken de samiske avisene eller deres organisasjon er invitert til uttalelser, og utvalget nøyer seg med å kommentere situasjonen for de samiske avisene på følgende måte: «De samiske avisene har ønsket støtten økt.»

Utvalgets uttalelse vitner ikke bare om at det ikke kjenner den prekære økonomiske situasjonen for de samiske avisene, men vitner også om mangel på kjennskap til Norges urfolkspolitiske forpliktelser. Sametinget har selv ved en rekke anledning tatt til orde for økninger i den samiske pressestøtten. Senest i forbindelse med Ytringsfrihetskommisjonens forslag til ny ordlyd til Grl. § 100. I likhet med Dagspresseutvalget la Sametinget vekt på følgende setning i Ytringsfrihetskommisjonens forslag: «*Det påligger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig samtale*».

Sametinget la til grunn at denne bestemmelsen måtte gjelde spesielt for de grupper som uten aktiv støtte eller hjelp vil ha problemer med å komme til orde i det offentlige ordskiftet. Ytringsfrihetskommisjonen la selv sterk vekt på at et flerkulturelt samfunnet må ha takhøyde nok til å akseptere flere offentlige ordskifter. Det samiske samfunnets krav og rett til selvbestemmelse, forutsetter nettopp en selvstendig og velfungerende samisk offentlighet. Sametinget understreker at skriftmediene representerer den viktigste faktoren for slike offentlige samtaler.

Sign: SS / JMK

Med den økende kommersialisering og globalisering er behovet for et bredt og differensiert samisk medietilbud økende. Dagspresseutvalget understreker selv den betydning norske aviser har for norsk språk, identitet og kultur. For samiske aviser er ansvaret og betydningen enda større, ettersom samisk er et minoritetsspråk og tidligere tiders fornorskningsspolitikk har marginalisert det samiske språk og kultur i betydelig grad - også innad i det samiske samfunnet. Internasjonalisering og kommersialisering gjør det enda mer vanskelig å nå frem i det offentlige ordskiftet, dersom ikke de samiske avisene gjøres i stand til å fungere som det samiske samfunnets offentlighet - både i forhold til det samiske samfunnet og i forhold til majoritetssamfunnet.

Markedet for de samiske avisene, hva gjelder både lesere og annonser, vil i overskuelig fremtid være svært begrenset. I så måte er samiske aviser avhengig av offentlig støtte og bidrag for å fylle sin oppgave i forhold til de overordnede pressepolitiske målsetningene for det samiske samfunnet. Sametinget understreker at de samiske avisene i liten eller ingen grad konkurrerer med norskspråklige aviser, ettersom både redaksjonelt fokus og språk skiller vesentlig mellom samiske og norske aviser. Så heller ikke argumentet om konkurransevridning har gyldighet i spørsmålet om økt samisk pressestøtte. I den grad en slik konkurranse eksisterer, viser rapporten «Samiske medier - innhold, bruk og rammevilkår» fra Universitetet i Oslo at de samiske avisene, både i annonsevolum og opplag, uten unntak er taperne i avismarkedet.

Sametinget har tidligere tatt til orde for et nivå på pressestøtten som muliggjør etablering av samiske dagsaviser. I tillegg ønsker Sametinget å understreke at de samiske avisenes økonomiske situasjon i dag er slik at de ikke makter å holde på fagfolk eller etablere nettbaserte eller andre digitale medietjenester. Stramme økonomiske rammer umuliggjør også avisene i kvalitetsforbedringer av selve hovedproduktet. Situasjonen for de samiske avisene er uholdbart, og Sametinget krever derfor at den samiske pressestøtten reguleres opp i tråd med den generelle økningen i pressestøtte.

Sametinget krever derfor en reell justering av bevilgningen til samiske aviser som står i forhold til det oppdrag den samiske pressen har, og i forhold til de behov og den rett det samiske samfunnet har til en samisk offentlighet på egne premisser. En økning fra åtte til ni millioner står ikke i forhold til den prosentvise økningen i pressestøtten generelt. Sametinget ønsker å understreke at den samiske pressestøtten utgjør en økonomisk parantes i forhold til den totale pressestøtteordningen i Norge. Den direkte produksjonsstøtten utgjør i dag 164 millioner kroner. I tillegg kommer 250-300 millioner kroner i statlig annonsering. Og til sist, momsfrirket utgjør alene omkring 1 milliard kroner. Det samiske samfunnet har i dag tre nyhetsaviser som utkommer inntil tre dager i uken, mens norsk presse teller flere hundretalls aviser.

Sametinget forutsetter en betydelig økning i den framtidig støtte til samisk presse. Det legges til grunn av at økningen følges opp med endringer i forskriften for samisk pressestøtte, slik at hoveddelen av økningen tilfaller de avisene som publiserer på samisk. Økningen i den samiske pressestøtte skal også sikre en utvikling av samiske som utgis på norsk. Dette for å øke bredden i den offentlige samiske debatt, og for å styrke identitetsfølelsen blant norsktalende samer.

Sametinget har ingen innvendinger mot generelle endringer i statens annonsepraksis, men krever at all statlig annonsering også må skje i de samiske avisene. Tiltaket vil i stor grad bidra til å dempe de informasjonskløfter som oppstår som følge av språkbarrierer, samt utgjøre et viktig økonomisk tilskudd til de samiske avisene.

Sign: SS..... / DMK.....

Spesielt viktig er det at kunngjøringer og rettighetsinformasjon gjøres tilgjengelig på det språk som publikum kan nyttegjøre seg. Det finnes en rekke eksempler i det samiske samfunnet på at når informasjon kun presenteres på norsk, så går det på bekostning av rettssikkerheten til den samiske befolkningen.

Sametinget forutsetter at en del av den foreslåtte bevilgningen på ti millioner kroner til tiltak for å styrke avislesning blant barn og unge, øremerkes for samiske barn og unge til styrking av samisk språk.

Sametinget forutsetter en del av den foreslåtte bevilgningen til forskning og etterutdanning avsettes til samiske forskere og skrivende journalister. Det foreslås gjort i samarbeid med den nyopprettede studieretningen for journalistikk ved Samisk høgskole i Kautokeino.

Sametinget reagerer sterkt på forslaget for avvikling av distribusjonstilskuddet for aviser i Finnmark, og foreslår derfor at ordningen indeksreguleres og videreføres.

Sametinget vil forøvrig våren 2001, behandle prinsipper for samisk pressepolitikk.

- Sametinget mener at det bør være et overordnet mål for norsk pressepolitikk å etablere et økonomisk grunnlag for daglig utgivelse av samiske aviser (jf pkt. 2.1.2 i kapittel 6.3.8, side 129).
- Pressestøtten til samiske aviser på Kulturdepartementets budsjett kap. 335 post 75 må trappes opp i årene framover for å realisere dette målet. Bevilgningsbehovet fram mot 2006 tilsvarer minst en fordobling i forhold til dagens nivå.
- Det er sterke prinsipielle innvendinger mot at kvenske publikasjoner skal gis pressestøtte fra budsjettposten for samiske aviser.
- Sametinget er positiv til at en del av forskningsmidlene gjennom Institutt for Journalistikk (IJ) knyttes opp mot etterutdanning, men vil samtidig understreke viktigheten av å bevare og utvikle den forskningen som gjøres av universiteter og høyskoler, også inn i fremtiden.

Saken avsluttet 9. november 2000 kl. 18.00.

Sign: SS / JMK

Sak 47/00 NOU 2000:14 Frihet med ansvar - om høgere utdanning og forskning

Saken påbegynt 9. november 2000 kl. 18.00.

I. Dokumenter

- NOU 2000: 14 Frihet med ansvar - om høgere utdanning og forskning i Norge
- NOU 2000: 3 Samisk lærerutdanning – mellom ulike kunnskapstradisjoner
- Sak 19/97 Samisk forskning – Utredning

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Sametingsrådets innstilling overfor Sametinget:

Sametinget er tilfreds med at departementet har utarbeidet en utredning om høgere utdanning og forskning i Norge. Sametinget beklager at Sametinget ikke er høringsinstans til utredningen, men forutsetter at dette skyldes en forglemmelse. Sametinget velger likevel å komme med høringsuttalelse, dog ikke innenfor fristen som er satt. Dette er ikke mulig da Sametinget ikke fikk forespørsel om å avgi høringsuttalelse.

Sametinget vil avgrense sin høringsuttalelse til å omfatte de deler som direkte berører den samiske befolkningen. Dette gjelder spesielt kap 19 *Høgere utdanning og forskning i det samiske samfunn*. Også kap 12 *Ledelse og styring i institusjonene* berører samiske organers mulighet til påvirkning.

NOU 2000:14 *Frihet med ansvar* gir en oversikt og problematiserer de utfordringer Norge står ovenfor i tiden fremover. Sametinget er opptatt av utdanning og spesielt utdanning for den samiske befolkningen.

All forskning og utdanning for samer må skje ut fra behov i det samiske samfunnet. Dette innebærer at både forskning og høgere utdanning må ta utgangspunkt i og hensyn til behov i de ulike samiske samfunn og være relevant også for samisk næringsutvikling.

I lys av NOU 2000:3 Om samisk lærerutdanning og NOU 2000:14 synliggjøres behov for at det gjennomføres en helhetlig vurdering av samisk opplæringssektor på alle nivå, som kan gi grunnlag for å vurdere framtidige behov og tiltak. Dette har Sametinget vektlagt også i andre sammenhenger. En slik oppfølging vil gjøre det mulig å få tilgjengelig statistisk materiale som synliggjør behovene for høyere utdanning og forskning sett i relasjon til kvalitet og gjennomstrømming og resultatoppnåelse, og sett i relasjon til behovene i de samiske samfunn. For Sametinget er det av sentral betydning at det utformes en helhetlig samisk kunnskapspolitikk, der det utvikles et system som sikrer den samiske befolkningen et tilfredsstillende utdanningstilbud fra barnehage til høgsolenivået.

Organisering og overordnet styring

I NOU 2000:14, kap.19 har Mjøsutvalget vurdert og foreslått organisering og overordnet styring av samisk høyere utdanning og forskning som er i tråd med Sametingets syn.

Både NOU 2000:14 og NOU 2000:3 går inn for at det opprettes et eget samisk fagorgan som gjennom økonomiske rammer legger premisser for høyere utdanning og forskning. Etter Sametingets vurdering ivaretar NOU 2000:14 Sametingets syn på hvordan samisk høyere utdanning og forskning bør organiseres og forvaltes. Dette har Sametinget også vektlagt i

Sign: SS / JMK

forbindelse med behandling av Sametingets egen forskningsplan (sak 19/97). Et eget samisk fagorgan, Samisk forskningsråd, må ha et allsamisk perspektiv. Dette betyr at det skal virke for hele det samiske folket i alle de fire land hvor samene er bosatt. Sametinget mener at dette organet må utvikles i tilknytning til Samisk Parlamentarisk Råd og være et utøvende og rådgivende organ for sametingene i fellesskap. Slik vil sametingene i Finland, Sverige og Norge, samt samene i Russland i fellesskap ha et overordnet ansvar for utformingene av samisk utdannings- og forskningspolitikk.

Institusjonsutvikling i Norge

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom de høyere utdanningsinstitusjonene i Norge, er Sametinget enig i Mjøsutvalgets vurdering av at de ulike utdannings- og forskningsinstitusjonene som har fått eller vil få et særskilt ansvar i forhold til høyere utdanning og forskning for den samiske befolkningen, ikke kan løse sine oppgaver alene, men er avhengig av et samarbeid seg i mellom og med resten av de høyere utdanningsinstitusjonene i landet. Sametinget vil i tråd med Mjøsutvalgets vurdering, understreke hvor viktig det er at oppgavene mellom institusjonene defineres klart og at institusjonene tildeles ressurser som gjør dem i stand til å løse oppgavene på en forsvarlig måte.

Dette fordrer at sentrale myndigheter (Sameting og regjering) sammen klargjør styring, ansvarsfordeling, organisering og ressurstildeling til institusjonene.

Sametinget er enig i Mjøsutvalgets vurdering om at samisk høyere utdanning og forskningsbasert virksomhet krever at det etableres større og stabile fagmiljøer der forskning og høyere utdanning er samlet, og der et samisk helhetsperspektiv ivaretas. Dette er spesielt viktig i den fasen der samisk utdanning og forskning er i en oppbyggingsfase. Sametinget understreker viktigheten av samiskspråklige utdannings- og forskningsmiljøer der samisk språk har en sentral plass innenfor forskningen. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole i Kautokeino skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet der samisk språk benyttes muntlig og skriftlig, noe som igjen bidrar til å sikre språkets eksistens og utvikling i framtiden. Derfor bør undervisningsspråket ved Samisk høgskole til vanlig være samisk. Samtidig må Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag fortsatt ha et særskilt ansvar for utvikling av utdanningstilbud for den lulesamiske og sørsamiske befolkning, samtidig som høgskolen i Tromsø og Høgskolen i Finnmark også må påta seg et ansvar for utvikling av samisk innhold i sine studietilbud. Universitetet i Tromsø vil i mange år fremover ha et overordnet ansvar for arbeidet med økt samisk forskning og undervisning på flere fagområder, samt utdanning av samiske studenter og forskere. Alle disse nevnte institusjoner må sammen og hver for seg, bidra til å framskaffe kunnskap og utvikle utdanningstilbud som tar utgangspunkt i det samiske samfunns ståsted og virkelighetsoppfatning og behov. Sametinget påpeker viktigheten av at institusjonene inngår i et samisk utdannings- og forskningsnettverk som vil medføre et bedre og bredere tilbud for samiske studenter. Sametinget støtter oppbygging av et eget IKT-nettverk som et viktig tiltak.

Sametinget støtter videre Mjøsutvalgets vurdering om at planene for bygging av et samisk vitenskapsbygg snarlig må realiseres. Vitenskapsbygget vil kunne legge forholdene til rette for fysisk samlokalisering særlig av institusjonene Samisk høgskole og Nordisk Samisk Institutt, som kan bidra til å samle de ulike institusjonenes oppgaver og vitenskapelige virksomheter til et større faglig og vitenskapelig miljø.

Sametinget vil også presisere at alle utdanningsinstitusjoner i Norge skal ivareta et samisk innhold i utdanningen som er i samsvar med intensjonen om at den norske befolkningen skal lære om samer og samiske samfunnsforhold.

Sign: SS / JMK

10 års program for oppbygging og utvikling av samisk forskning

Når det gjelder rekruttering av samer til forskning og høyere utdanning har Sametinget i forbindelse med behandling av Sametingets egen forskningsplan foreslått et gjennomføres et 10-årsprogram for oppbygging og utvikling av samisk forskning. Sametinget er tilfreds med at Mjøsutvalget støtter Sametinget i dette og foreslår at et slikt 10-års program snarest etableres. Dette er et svært viktig tiltak for å rekruttere samiske studenter til forskning og høyere utdanning.

Bruk av samisk språk i forskningen og utdanningen

Sametinget understreker viktigheten av samisk-språklige forskningsmiljøer hvor samisk språk har en sentral dimensjon innenfor forskningen. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole i Kautokeino skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet der samisk språk benyttes muntlig og skriftlig, noe som igjen bidrar til å sikre språkets eksistens og utvikling i framtiden. Derfor bør undervisningsspråket på Samisk høgskole til vanlig være samisk. Sametinget vil samtidig også understreke i tråd med Norges forskningsråds utredning om samisk forskning, at den faktiske språkbeherskelsen i samisk språk er høyst ulik blant samene. Særlig i sør- og lulesamisk område og i samiske kyst- og fjordstrøk, vil en kunne oppleve en ytterligere svekkelse av samisk kultur hvis man uten unntak skulle kreve samisk språkbeherskelse av alle forskere innenfor et samisk forskningsfelt. Det er viktig å bygge opp samisk-språklig forskningskompetanse, men dette må balansere slik at de samiske samfunn ikke "mister" forskerrekutter pga språkkrav som kan virke urimelig høye. Sametinget understreker viktigheten av åpne og inkluderende forskningsbaserte virksomheter.

Etiske problemstillinger innen samisk forskning

Sametinget synes det er positivt at Mjøsutvalget foreslår opprettet et organ som kan ta for seg etiske problemstillinger i samisk forskning. Dette organet bør få i oppdrag å utarbeide etiske retningslinjer for samisk forskning for å ivareta samiske interesser, deriblant klargjøre eierforhold til forskningsmateriale som gjennom tidene er samlet. Medlemmer i organet bør ha gode kunnskaper om samisk kultur og samfunn.

Utviklingsprogrammer

Sametinget støtter forslaget om opprettelse av utviklingsprogram for høyere utdanning og forskning mellom samer og andre urfolk. Et slikt program må ta høyde for en tosidig virkning; at samer får mulighet til å se hvordan andre urfolk bygger opp sitt tilbud innenfor utdanning og forskning, samt bidra til at samer kan være ressurs for andre urfolk, der tilbud innenfor utdanning og forskning ikke er like godt utbygd. Det må settes av økonomiske ressurser til et slikt utviklingsprogram. Programmet må også omfatte studenter.

Databaser om samiske samfunnsforhold

Sametinget har i sametingsplanen for 1998-2001 pekt på viktigheten av at det bygges opp en database hvor det primære vil være å samle primærdata for samiske forskningsformål om samiske samfunnsforhold. En slik base mangler i dag og gjør arbeidssituasjonen vanskelig for de som har behov for slikt materiale. Basen er viktig for samisk samfunnsforskning og planlegging, men også sentrale, regionale og lokale myndigheter har behov for statistisk materiale om samiske forhold i planlegging av ulike tiltak rettet mot den samiske befolkningen. Nordisk Samisk Institutt (NSI) har innledet et arbeid på konkretisering av tanker om en samfunnsvitenskapelig database. Det er imidlertid ikke en naturlig oppgave for en forskningsinstitusjon å opprette og drive en database utover sine egne interne behov.

Sign: SS / JMK

Sametinget mener at det må settes av økonomiske midler, slik at NSI blir i stand til å videreføre arbeidet med å bygge opp en samisk samfunnsviteskapelig database som kan være tilgjengelig for allmennheten.

Særlige tiltak rettet mot samiske studenter

Sametinget vil fremheve at det er påkrevd med visse særskilte tiltak rettet mot samiske studenter. Særlig gjelder dette i forhold til samiske studenter som ønsker å skaffe seg en formell kompetanse i samisk språk. Sametinget savner en vurdering av disse forhold i Mjøsutvalgets innstilling. Sametinget viser til at samiske studenter som ønsker å bygge opp en samiskspråklig kompetanse som et ledd i sin utdanning, ofte må ta dette som et tillegg til den ordinære utdanningen. Dette innebærer at samiske studenter i mange tilfeller får forlenget sin studietid, og må bære de økonomiske utgiftene som et ekstra studieår medfører. Sametinget mener at det må etableres stipendordninger for samiske studenter som ønsker å skaffe seg formell kvalifikasjon i samisk språk som et ledd i utdanningen. Det vises til at det er stor mangel på samiskspråklig personale som skal betjene ulike funksjoner i det samisk samfunnet. Mange samiske studenter mangler formell utdanning i samisk språk når de påbegynner et høyere utdanningsløp. Det må legges til rette for at de kan tilegne seg dette i løpet av utdanningen, uten at det skal medføre ett ekstra studieår eller en ekstra økonomisk byrde for dem.

Samiske studenter som har hatt samisk som fag i videregående opplæring får ingen tilleggs-poeng for samisk, på tross av at de har flere uketimer som følge av opplæring i norsk og samisk. Dette fører ofte til at elever som har hatt samisk som førstespråk i grunnskole velger samisk som 2. språk i videregående opplæring. Dette gjør de for å få bedre karakterer i samisk, samtidig som de frigir tid til å arbeide mer med andre fag. Hensikten er å oppnå et godt karaktergjennomsnitt.

Sametinget foreslår at elever som har samisk som førstespråk i videregående opplæring gis tilleggs-poeng ved opptak til høyere utdanning. Samiske elever som har hatt samisk i både grunnskole og videregående opplæring står bedre rustet til å møte utfordringer i det samiske samfunn. Ved å ha solide kunnskaper i samisk språk, vil de lettere fungere i yrkeslivet i samiske områder. De besitter kunnskaper i to nasjonale språk, samisk og norsk, når de søker høyere utdanning. Dette bør de få uttelling for ved opptak til slik utdanning.

Ledelse og styring i institusjonene (kap 12)

Sametinget vil generelt slutte seg til at universitetene og høyskolene er særegne institusjoner hvor den enkelte fagansattes og fagmiljøenes kompetanse og engasjement spiller en avgjørende rolle. Styring og ledelse av slike institusjoner må bygge på denne realiteten, noe som betyr at styringsformer basert på tradisjonelle kommandolinjer og formell autoritet ikke vil kunne fungere. Uten faglig legitimitet vil neppe den daglige styring og ledelse av virksomhetene fungere.

Samtidig er dette sentrale samfunnsinstitusjoner som forvalter store verdier. Dette betyr at i tillegg til å utforme styrings- og ledelsesordninger basert på fagmiljøenes indre dynamikk og utvikling, må en finne fram til former for samfunnsmessig innflytelse og styring av universitetene og høyskolene.

Sametinget ser at det her kan være dilemmaer og interessenmotsetninger, men mener at det er mulig å finne avveininger som på en konstruktiv måte balanserer de ulike hensyn og interesser. I alt vesentlig synes også utvalgets forslag å være basert på en slik prinsipiell avveining.

Sign: SS / JMK

Om styret

Et enstemmig utvalg foreslår at styret skal ha 11 medlemmer, hvorav seks ikke kan være ansatt ved eller tilknyttet institusjonen. Det foreslås videre at departementet skal oppnevne flertallet, dvs de eksterne representantene.

Sametinget er enig i dette prinsippet for sammensetning av styret og i at styret skal ha et hovedansvar for den langsiktige utvikling av institusjonen, samt ansvar for strategiske og økonomisk-administrative spørsmål.

Sametinget vil understreke følgende uttalelse fra utvalget vedrørende styresammensetningen:

Staten bør her bestrebe seg på å utpeke personer med tillit i institusjonenes fagmiljø, som har en kompetanse og en erfaring som vil være av nytte i styringen av institusjonen og som eventuelt er tilknyttet miljøer og institusjoner som kan være av betydning for institusjonen. Slik kan man forsterke institusjonenes samfunnsmessige posisjon, og samtidig sikre institusjonenes tilknytning til det omkringliggende samfunn som institusjonene er en del av.

Sametinget ser det i denne forbindelse som helt vesentlig at departementet må sikre at universitet og høyskoler som har forsknings- og undervisningsoppgaver innen fagområder av betydning for det samiske folk og samfunn, har en styresammensetning som avspeiler dette. Sametinget ser det som naturlig at styret ved Universitetet i Tromsø, Høgskolene i Nord-Trøndelag, Bodø, Tromsø og Finnmark har samisk representasjon oppnevnt av Sametinget. Når det gjelder oppnevning av eksterne styremedlemmer til styret ved Samisk høyskole, ser Sametinget det som naturlig at Samisk Parlamentarisk Råd, eventuelt Sametinget oppnevner de eksterne styremedlemmene.

Sametinget vil også be om at man overveier om størrelsen på styret kan gjøres noe mer fleksibel, avhengig av størrelsen på institusjonen. Det er store forskjeller mellom de store universitetene og de minste høyskolene. Elleve medlemmer som gjennomgående prinsipp kan synes noe vel stivt og kanskje ikke nødvendig ved de minste institusjonene. Det bør kunne overveies å tillate ni, eventuelt syv medlemmer i styret.

Om rektor

Utvalget foreslår at rektor skal være institusjonens daglige leder og ansvarlig overfor styret. Det foreslås at rektor ikke skal være medlem av styret, men ha forslags-, møte og talerett i styret. Videre foreslås det at rektor skal lede det faglige kollegium.

Sametinget har ingen innvendinger mot denne modellen som innebærer en endring i forhold til dagens situasjon hvor rektor er styrets leder. Utvalgets forslag representerer en bedre ordening hvor skillet mellom overordnet styring og daglig ledelse blir klarere.

Sametinget synes imidlertid at et forslag fremmet av flere av utvalgets medlemmer om at rektor skal være institusjonens øverste leder og utøve den daglige ledelse sammen med prorektor og direktør, har mye for seg. Den formen for teamledelse som her foreslås kan være svært tjenlig som ledelsesform for denne type institusjoner.

Om det faglige kollegium

Et flertall av utvalget foreslår at institusjonene skal ha et faglig kollegium med særlig ansvar i faglige spørsmål. Kollegiet bør bestå av dekaner/avdelingsledere og ha representanter for studentene og for de teknisk/administrativt tilsatte. Det faglige kollegiet skal ledes av rektor.

Sign: SS / JMM

Sametinget slutter seg til dette forslaget og ser det som viktig å formalisere dette som en del av styringsordningen. Dette innebærer imidlertid at forholdet mellom styrets, rektors og det faglige kollegiums oppgaver og ansvar må tydeliggjøres bedre.

Om grunn- og avdelingsnivå

Sametinget har ingen merknader til at institusjonene selv fastsetter regler for sammensetning av styrende organ på grunn- og avdelingsnivå.

Forslag 1, representant Johan Mikkel Sara, AP's sametingsgruppe:

Tillegg side 2 i avsnittet: 10 års program for oppbygging og utvikling av samisk forskning:

Sametinget bør ved utredninger og rapporteringsoppdrag, benytte seg av den kompetansen som samiske forskningsinstitusjoner innehar. Sametinget vil på den måten være med på å styrke og bygge opp den samiske forskningskompetansen. De samiske forskningsmiljøene i de nordiske land har kompetente forskere som er rede til å påta seg oppdrag fra andre samiske institusjoner.

III. Votering

Av 39 representanter var 32 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Forslag 1 ble enstemmig vedtatt.
2. Sametingsrådets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Ragnhild L. Nystad, saksordfører	
2. Johan Mikkel Sara	
3. Geir Tommy Pedersen	
4. Ole Henrik Magga	
5. John Henrik Eira	
6. Ragnhild L. Nystad	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Sametinget er tilfreds med at departementet har utarbeidet en utredning om høyere utdanning og forskning i Norge. Sametinget beklager at Sametinget ikke er høringsinstans til utredningen, men forutsetter at dette skyldes en forglemmelse. Sametinget velger likevel å komme med høringsuttalelse, dog ikke innenfor fristen som er satt. Dette er ikke mulig da Sametinget ikke fikk forespørsel om å avgi høringsuttalelse.

Sametinget vil avgrense sin høringsuttalelse til å omfatte de deler som direkte berører den samiske befolkningen. Dette gjelder spesielt kap 19 *Høgere utdanning og forskning i det*

Sign: SS / JMK

samiske samfunn. Også kap 12 *Ledelse og styring i institusjonene* berører samiske organers mulighet til påvirkning.

NOU 2000:14 *Frihet med ansvar* gir en oversikt og problematiserer de utfordringer Norge står ovenfor i tiden fremover. Sametinget er opptatt av utdanning og spesielt utdanning for den samiske befolkningen.

All forskning og utdanning for samer må skje ut fra behov i det samiske samfunnet. Dette innebærer at både forskning og høyere utdanning må ta utgangspunkt i og hensyn til behov i de ulike samiske samfunn og være relevant også for samisk næringsutvikling.

I lys av NOU 2000:3 *Om samisk lærerutdanning* og NOU 2000:14 synliggjøres behov for at det gjennomføres en helhetlig vurdering av samisk opplæringssektor på alle nivå, som kan gi grunnlag for å vurdere framtidige behov og tiltak. Dette har Sametinget vektlagt også i andre sammenhenger. En slik oppfølging vil gjøre det mulig å få tilgjengelig statistisk materiale som synliggjør behovene for høyere utdanning og forskning sett i relasjon til kvalitet og gjennomstrømming og resultatoppnåelse, og sett i relasjon til behovene i de samiske samfunn. For Sametinget er det av sentral betydning at det utformes en helhetlig samisk kunnskapspolitikk, der det utvikles et system som sikrer den samiske befolkningen et tilfredsstillende utdanningstilbud fra barnehage til høyskolenivået.

Organisering og overordnet styring

I NOU 2000:14, kap 19 har Mjøsutvalget vurdert og foreslått organisering og overordnet styring av samisk høyere utdanning og forskning som er i tråd med Sametingets syn.

Både NOU 2000:14 og NOU 2000:3 går inn for at det opprettes et eget samisk fagorgan som gjennom økonomiske rammer legger premisser for høyere utdanning og forskning. Etter Sametingets vurdering ivaretar NOU 2000:14 Sametingets syn på hvordan samisk høyere utdanning og forskning bør organiseres og forvaltes. Dette har Sametinget også vektlagt i forbindelse med behandling av Sametingets egen forskningsplan (sak 19/97). Et eget samisk fagorgan, Samisk forskningsråd, må ha et allsamisk perspektiv. Dette betyr at det skal virke for hele det samiske folket i alle de fire land hvor samene er bosatt. Sametinget mener at dette organet må utvikles i tilknytning til Samisk Parlamentarisk Råd og være et utøvende og rådgivende organ for sametingene i fellesskap. Slik vil sametingene i Finland, Sverige og Norge, samt samene i Russland i fellesskap ha et overordnet ansvar for utformingene av samisk utdannings- og forskningspolitikk.

Institusjonsutvikling i Norge

Når det gjelder ansvarsfordeling mellom de høyere utdanningsinstitusjonene i Norge, er Sametinget enig i Mjøsutvalgets vurdering av at de ulike utdannings- og forskningsinstitusjonene som har fått eller vil få et særskilt ansvar i forhold til høyere utdanning og forskning for den samiske befolkningen, ikke kan løse sine oppgaver alene, men er avhengig av et samarbeid seg i mellom og med resten av de høyere utdanningsinstitusjonene i landet. Sametinget vil i tråd med Mjøsutvalgets vurdering understreke hvor viktig det er at oppgavene mellom institusjonene defineres klart og at institusjonene tildeles ressurser som gjør dem i stand til å løse oppgavene på en forsvarlig måte.

Dette fordrer at sentrale myndigheter (Sameting og regjering) sammen klargjør styring, ansvarsfordeling, organisering og ressurstildeling til institusjonene.

Sametinget er enig i Mjøsutvalgets vurdering om at samisk høyere utdanning og forskningsbasert virksomhet krever at det etableres større og stabile fagmiljøer der forskning og høyere

Sign: *SS* / *JML*

utdanning er samlet, og der et samisk helhetsperspektiv ivaretas. Dette er spesielt viktig i den fasen der samisk utdanning og forskning er i en oppbyggingsfase. Sametinget understreker viktigheten av samiskspråklige utdannings- og forskningsmiljøer der samisk språk har en sentral plass innenfor forskningen. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole i Kautokeino skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet der samisk språk benyttes muntlig og skriftlig, noe som igjen bidrar til å sikre språkets eksistens og utvikling i framtiden. Derfor bør undervisningsspråket ved Samisk høgskole til vanlig være samisk. Samtidig må Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Nord-Trøndelag fortsatt ha et særskilt ansvar for utvikling av utdanningstilbud for den lulesamiske og sørsamiske befolkning, samtidig som høgskolen i Tromsø og Høgskolen i Finnmark også må påta seg et ansvar for utvikling av samisk innhold i sine studietilbud. Universitetet i Tromsø vil i mange år fremover ha et overordnet ansvar for arbeidet med økt samisk forskning og undervisning på flere fagområder, samt utdanning av samiske studenter og forskere. Alle disse nevnte institusjoner må sammen og hver for seg, bidra til å framskaffe kunnskap og utvikle utdanningstilbud som tar utgangspunkt i det samisk samfunns ståsted og virkelighetsoppfatning og behov. Sametinget påpeker viktigheten av at institusjonene inngår i et samisk utdannings- og forskningsnettverk som vil medføre et bedre og bredere tilbud for samiske studenter. Sametinget støtter oppbygging av et eget IKT-nettverk som et viktig tiltak.

Sametinget støtter videre Mjøsutvalgets vurdering om at planene for bygging av et samisk vitenskapsbygg snarlig må realiseres. Vitenskapsbygget vil kunne legge forholdene til rette for fysisk samlokalisering særlig av institusjonene Samisk høgskole og Nordisk Samisk Institutt, som kan bidra til å samle de ulike institusjonenes oppgaver og vitenskapelige virksomheter til et større faglig og vitenskapelig miljø.

Sametinget vil også presisere at alle utdanningsinstitusjoner i Norge skal ivareta et samisk innhold i utdanningen som er i samsvar med intensjonen om at den norske befolkningen skal lære om samer og samiske samfunnsforhold.

10 års program for oppbygging og utvikling av samisk forskning

Når det gjelder rekruttering av samer til forskning og høyere utdanning har Sametinget i forbindelse med behandling av Sametingets egen forskningsplan foreslått et gjennomføres et 10-årsprogram for oppbygging og utvikling av samisk forskning. Sametinget er tilfreds med at Mjøsutvalget støtter Sametinget i dette og foreslår at et slikt 10-års program snarest etableres. Dette er et svært viktig tiltak for å rekruttere samiske studenter til forskning og høyere utdanning.

Sametinget bør ved utredninger og rapporteringsoppdrag, benytte seg av den kompetansen som samiske forskningsinstitusjoner innehar. Sametinget vil på den måten være med på å styrke og bygge opp den samiske forskningskompetansen. De samiske forskningsmiljøene i de nordiske land har kompetente forskere som er rede til å påta seg oppdrag fra andre samiske institusjoner.

Bruk av samisk språk i forskningen og utdanningen

Sametinget understreker viktigheten av samisk-språklige forskningsmiljøer hvor samisk språk har en sentral dimensjon innenfor forskningen. Miljøet ved Nordisk Samisk Institutt og Samisk høgskole i Kautokeino skaper muligheter for oppbygging av et samisk universitet der samisk språk benyttes muntlig og skriftlig, noe som igjen bidrar til å sikre språkets eksistens og utvikling i framtiden. Derfor bør undervisningsspråket på Samisk høgskole til vanlig være samisk. Sametinget vil samtidig også understreke i tråd med Norges forskningsråds utredning om samisk forskning, at den faktiske språkbeherskelsen i samisk språk er høyst ulik blant

Sign: SS / JMK

samene. Særlig i sør- og lulesamisk område og i samiske kyst- og fjordstrøk, vil en kunne oppleve en ytterligere svekkelse av samisk kultur hvis man uten unntak skulle kreve samisk språkbeherskelse av alle forskere innenfor et samisk forskningsfelt. Det er viktig å bygge opp samiskspråklig forskningskompetanse, men dette må balansere slik at de samiske samfunn ikke "mister" forskerrekutter pga språkkrav som kan virke urimelig høye. Sametinget understreker viktigheten av åpne og inkluderende forskningsbaserte virksomheter.

Etiske problemstillinger innen samisk forskning

Sametinget synes det er positivt at Mjøsutvalget foreslår opprettet et organ som kan ta for seg etiske problemstillinger i samisk forskning. Dette organet bør få i oppdrag å utarbeide etiske retningslinjer for samisk forskning for å ivareta samiske interesser, deriblant klargjøre eierforhold til forskningsmateriale som gjennom tidene er samlet. Medlemmer i organet bør ha gode kunnskaper om samisk kultur og samfunn.

Utviklingsprogrammer

Sametinget støtter forslaget om opprettelse av utviklingsprogram for høyere utdanning og forskning mellom samer og andre urfolk. Et slikt program må ta høyde for en tosidig virkning; at samer får mulighet til å se hvordan andre urfolk bygger opp sitt tilbud innenfor utdanning og forskning, samt bidra til at samer kan være ressurs for andre urfolk, der tilbud innenfor utdanning og forskning ikke er like godt utbygd. Det må settes av økonomiske ressurser til et slikt utviklingsprogram. Programmet må også omfatte studenter.

Databaser om samiske samfunnsforhold

Sametinget har i sametingsplanen for 1998-2001 pekt på viktigheten av at det bygges opp en database hvor det primære vil være å samle primærdata for samiske forskningsformål om samiske samfunnsforhold. En slik base mangler i dag og gjør arbeidssituasjonen vanskelig for de som har behov for slikt materiale. Basen er viktig for samisk samfunnsforskning og planlegging, men også sentrale, regionale og lokale myndigheter har behov for statistisk materiale om samiske forhold i planlegging av ulike tiltak rettet mot den samiske befolkningen. Nordisk Samisk Institutt (NSI) har innledet et arbeid på konkretisering av tanker om en samfunnsvitenskapelig database. Det er imidlertid ikke en naturlig oppgave for en forskningsinstitusjon å opprette og drive en database utover sine egne interne behov.

Sametinget mener at det må settes av økonomiske midler, slik at NSI blir i stand til å videreføre arbeidet med å bygge opp en samisk samfunnsvitenskapelig database som kan være tilgjengelig for allmennheten.

Særlige tiltak rettet mot samiske studenter

Sametinget vil fremheve at det er påkrevd med visse særskilte tiltak rettet mot samiske studenter. Særlig gjelder dette i forhold til samiske studenter som ønsker å skaffe seg en formell kompetanse i samisk språk. Sametinget savner en vurdering av disse forhold i Mjøsutvalgets innstilling. Sametinget viser til at samiske studenter som ønsker å bygge opp en samiskspråklig kompetanse som et ledd i sin utdanning, ofte må ta dette som et tillegg til den ordinære utdanningen. Dette innebærer at samiske studenter i mange tilfeller får forlenget sin studietid, og må bære de økonomiske utgiftene som et ekstra studieår medfører. Sametinget mener at det må etableres stipendordninger for samiske studenter som ønsker å skaffe seg formell kvalifikasjon i samisk språk som et ledd i utdanningen. Det vises til at det er stor mangel på samiskspråklig personale som skal betjene ulike funksjoner i det samisk samfunnet. Mange samiske studenter mangler formell utdanning i samisk språk når de

Sign: SS / JMK

påbegynner et høyere utdanningsløp. Det må legges til rette for at de kan tilegne seg dette i løpet av utdanningen, uten at det skal medføre ett ekstra studieår eller en ekstra økonomisk byrde for dem.

Samiske studenter som har hatt samisk som fag i videregående opplæring får ingen tilleggspoeng for samisk, på tross av at de har flere uketimer som følge av opplæring i norsk og samisk. Dette fører ofte til at elever som har hatt samisk som førstespråk i grunnskole velger samisk som 2. språk i videregående opplæring. Dette gjør de for å få bedre karakterer i samisk, samtidig som de frigir tid til å arbeide mer med andre fag. Hensikten er å oppnå et godt karaktergjennomsnitt.

Sametinget foreslår at elever som har samisk som førstespråk i videregående opplæring gis tilleggspoeng ved opptak til høyere utdanning. Samiske elever som har hatt samisk i både grunnskole og videregående opplæring står bedre rustet til å møte utfordringer i det samiske samfunn. Ved å ha solide kunnskaper i samisk språk, vil de lettere fungere i yrkeslivet i samiske områder. De besitter kunnskaper i to nasjonale språk, samisk og norsk, når de søker høyere utdanning. Dette bør de få uttelling for ved opptak til slik utdanning.

Ledelse og styring i institusjonene (kap 12)

Sametinget vil generelt slutte seg til at universitetene og høgskolene er særegne institusjoner hvor den enkelte fagansattes og fagmiljøenes kompetanse og engasjement spiller en avgjørende rolle. Styring og ledelse av slike institusjoner må bygge på denne realiteten, noe som betyr at styringsformer basert på tradisjonelle kommandolinjer og formell autoritet ikke vil kunne fungere. Uten faglig legitimitet vil neppe den daglige styring og ledelse av virksomhetene fungere.

Samtidig er dette sentrale samfunnsinstitusjoner som forvalter store verdier. Dette betyr at i tillegg til å utforme styrings- og ledelsesordninger basert på fagmiljøenes indre dynamikk og utvikling, må en finne fram til former for samfunnsmessig innflytelse og styring av universitetene og høgskolene.

Sametinget ser at det her kan være dilemmaer og interessenmotsetninger, men mener at det er mulig å finne avveininger som på en konstruktiv måte balanserer de ulike hensyn og interesser. I alt vesentlig synes også utvalgets forslag å være basert på en slik prinsipiell avveining.

Om styret

Et enstemmig utvalg foreslår at styret skal ha 11 medlemmer, hvorav seks ikke kan være ansatt ved eller tilknyttet institusjonen. Det foreslås videre at departementet skal oppnevne flertallet, dvs de eksterne representantene.

Sametinget er enig i dette prinsippet for sammensetning av styret og i at styret skal ha et hovedansvar for den langsiktige utvikling av institusjonen, samt ansvar for strategiske og økonomisk-administrative spørsmål.

Sametinget vil understreke følgende uttalelse fra utvalget vedrørende styresammensetningen:

Staten bør her bestrebe seg på å utpeke personer med tillit i institusjonenes fagmiljø, som har en kompetanse og en erfaring som vil være av nytte i styringen av institusjonen og som eventuelt er tilknyttet miljøer og institusjoner som kan være av betydning for institusjonen. Slik kan man forsterke institusjonenes samfunnsmessige posisjon, og samtidig sikre institusjonenes tilknytning til det omkringliggende samfunn som institusjonene er en del av.

Sign: SS / JMK

Sametinget ser det i denne forbindelse som helt vesentlig at departementet må sikre at universitet og høyskoler som har forsknings- og undervisningsoppgaver innen fagområder av betydning for det samiske folk og samfunn, har en styresammensetning som avspeiler dette. Sametinget ser det som naturlig at styret ved Universitetet i Tromsø, Høgskolene i Nord-Trøndelag, Bodø, Tromsø og Finnmark har samisk representasjon oppnevnt av Sametinget. Når det gjelder oppnevning av eksterne styremedlemmer til styret ved Samisk høyskole, ser Sametinget det som naturlig at Samisk Parlamentarisk Råd, eventuelt Sametinget oppnevner de eksterne styremedlemmene.

Sametinget vil også be om at man overveier om størrelsen på styret kan gjøres noe mer fleksibel, avhengig av størrelsen på institusjonen. Det er store forskjeller mellom de store universitetene og de minste høyskolene. Elleve medlemmer som gjennomgående prinsipp kan synes noe vel stivt og kanskje ikke nødvendig ved de minste institusjonene. Det bør kunne overveies å tillate ni, eventuelt syv medlemmer i styret.

Om rektor

Utvalget foreslår at rektor skal være institusjonens daglige leder og ansvarlig overfor styret. Det foreslås at rektor ikke skal være medlem av styret, men ha forslags-, møte og talerett i styret. Videre foreslås det at rektor skal lede det faglige kollegium.

Sametinget har ingen innvendinger mot denne modellen som innebærer en endring i forhold til dagens situasjon hvor rektor er styrets leder. Utvalgets forslag representerer en bedre ordning hvor skillet mellom overordnet styring og daglig ledelse blir klarere.

Sametinget synes imidlertid at et forslag fremmet av flere av utvalgets medlemmer om at rektor skal være institusjonens øverste leder og utøve den daglige ledelse sammen med prorektor og direktør, har mye for seg. Den formen for teamledelse som her foreslås kan være svært tjenlig som ledelsesform for denne type institusjoner.

Om det faglige kollegium

Et flertall av utvalget foreslår at institusjonene skal ha et faglig kollegium med særlig ansvar i faglige spørsmål. Kollegiet bør bestå av dekaner/avdelingsledere og ha representanter for studentene og for de teknisk/administrativt tilsatte. Det faglige kollegiet skal ledes av rektor.

Sametinget slutter seg til dette forslaget og ser det som viktig å formalisere dette som en del av styringsordningen. Dette innebærer imidlertid at forholdet mellom styrets, rektors og det faglige kollegiums oppgaver og ansvar må tydeliggjøres bedre.

Om grunn- og avdelingsnivå

Sametinget har ingen merknader til at institusjonene selv fastsetter regler for sammensetning av styrende organ på grunn- og avdelingsnivå.

Saken avsluttet 9. november 2000 kl. 18.50.

Sign: SS / JMK

Sak 48/00 Oppnevning av Sametingets valg nemnd

Saken påbegynt 10. november 2000 kl. 08.35.

I. Dokumenter

- Sametingets vedtak i sak 09/00 Revisjon av sameloven og reglene for valg av Sameting
- Kommunal- og regionaldepartementets brev av 15.05.00
- Kommunal- og regionaldepartementets brev av 23.08.00
- Min 29.09.00 reive

II. Innleverte forslag og merknader

Valgkomiteens innstilling:

Følgende oppnevnes som medlemmer og personlige varamedlemmer i Sametingets valg nemnd ut denne valgperioden:

Medlemmer

1. Ole Henrik Magga, NSR, leder
2. Margreta Påve Kristiansen, DNA, nestleder
3. Asbjørg Skåden, NSR
4. Amund Eriksen, Frie gruppa
5. Geir Liland, SVF

Personlige varamedlemmer

1. Birger Nymo, NSR
2. Per Solli, DNA
3. Laila G. Wilks, NSR
4. Áile Javo, NSR
5. Roger Pedersen, SVF

III. Votering

Av 39 representanter var 28 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Asbjørg Skåden, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Følgende oppnevnes som medlemmer og personlige varamedlemmer i Sametingets valg nemnd ut denne valgperioden:

Medlemmer

1. Ole Henrik Magga, NSR, leder
2. Margreta Påve Kristiansen, DNA, nestleder

Personlige varamedlemmer

1. Birger Nymo, NSR
2. Per Solli, DNA

Sign:

3. Asbjørg Skåden, NSR

4. Amund Eriksen, Frie gruppa

5. Geir Liland, SVF

3. Laila G. Wilks, NSR

4. Áile Javo, NSR

5. Roger Pedersen, SVF

Saken avsluttet 10. november 2000 kl. 08.40.

Sign: SS / JMK

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sak 49/00 Oppnevning av Sametingets tilskuddsstyre

Saken påbegynt 10. november 2000 kl. 08.40.

I. Dokumenter

- Utskrift av møtebok i sak 23/00
- Ansvar og administrasjon – utredning om framtidig organisering av virksomheten til Sametingets underliggende råd av 23.03.00

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Valgkomiteen innstilling:

Følgende oppnevnes som medlemmer og personlige varamedlemmer i Sametingets tilskuddsstyre fra 01.01.2001 og ut denne valgperioden:

Medlemmer

1. Jarle Jonassen, NSR, leder
2. Marie Therese N. Aslaksen, DNA, nestleder
3. Tone Amundsen, Frie gruppa
4. Per A. Bæhr, Frie gruppa
5. Nils Henrik Måsø, SP
6. Randi A. Skum, NSR
7. Willy Ørnebakk, DNA

Personlige varamedlemmer

1. Olav Magnar Dikkanen, NSR
2. Randi Solli Pedersen, DNA
3. Amund Eriksen, Frie gruppa
4. Marit Kristine Hætta Sara, Frie gruppa
5. Ove Johnsen, SVF
6. Tore Bongo, NSR
7. Josef Vedhugnes, DNA

III. Votering

Av 39 representanter var 30 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Asbjørg Skåden, saksordfører	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Følgende oppnevnes som medlemmer og personlige varamedlemmer i Sametingets tilskuddsstyre fra 01.01.2001 og ut denne valgperioden:

Sign: SS / JMK

Medlemmer

1. Jarle Jonassen, NSR, leder
2. Marie Therese N. Aslaksen, DNA, nestleder
3. Tone Amundsen, Frie gruppa
4. Per A. Bæhr, Frie gruppa
5. Nils Henrik Måsø, SP
6. Randi A. Skum, NSR
7. Willy Ørnebakk, DNA

Personlige varamedlemmer

1. Olav Magnar Dikkanen, NSR
2. Randi Solli Pedersen, DNA
3. Amund Eriksen, Frie gruppa
4. Marit Kristine Hætta Sara, Frie gruppa
5. Ove Johnsen, SVF
6. Tore Bongo, NSR
7. Josef Vedhugnes, DNA

Saken avsluttet 10. november 2000 kl. 08.45.

Sign:

Sak 50/00 Flagging – regler for Sametinget

Saken påbegynt 10. november 2000 kl. 08.45.

I. Dokumenter

- Oversikt over samiske og offisielle norske flaggdager
- Lov om Norges Flag av 10. desember 1898
- Flaggreglement av 27. oktober 1927
- Vårt notat av 22.09.00
- Vårt brev av 29.09.00 til Statsbygg Nord

II. Innleverte forslag og merknader

Møtelederskapets innstilling overfor Sametinget:

FLAGGREGLER FOR SAMETINGET

Disse reglene trer i kraft .. november 2000.

1. Det flagges samtidig med det samiske og det norske flagget på samiske flaggdager, offisielle norske flaggdager og ved andre høytidelige anledninger.
2. De dagene det er plenumsmøter i Sametinget, flagges det kun med det samiske flagget.
3. Disse reglene kan endres av Sametinget.

III. Votering

Av 39 representanter var 32 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Møtelederskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Johan Mikkel Sara, saksordfører	
2. Margreta Påve Kristiansen	
3. Johan Mikkel Sara	
4. Olav Magnar Dikkanen	

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

FLAGGREGLER FOR SAMETINGET

Disse reglene trer i kraft 10. november 2000.

Sign: SS / JMK

1. Det flagges samtidig med det samiske og det norske flagget på samiske flaggdager, offisielle norske flaggdager og ved andre høytidelige anledninger.
2. De dagene det er plenumsmøter i Sametinget, flagges det kun med det samiske flagget.
3. Disse reglene kan endres av Sametinget.

Saken avsluttet 10. november 2000 kl. 08.55.

Sign: SS / JMK

Møteboksekretærer: Synnøve Solbakk og John-Marcus Kuhmunen

Sak 51/00 Samiske TV-sendinger

Saken påbegynt 10. november 2000 kl. 08.55.

I. Dokumenter

Ingen dokumenter i saken.

II. Innleverte forslag og eventuelle merknader

Fellesforslag fremmet av representant Geir Tommy Pedersen, NSR's, AP's, SP's, SVF's sametingsgrupper og Frie gruppa:

Samene er det eneste av de nordiske folk som i år 2000 ennå ikke har et fullverdig TV-tilbud, til tross for at dette har blitt reist som et krav fra samisk side gjennom årtier.

En av de viktigste nasjonale kulturpolitiske mål i Norge er å utvikle et medietilbud som kan skape et motpress mot den trussel norsk kultur og norsk egenart er utsatt for. De nasjonale målsettingene er utformet ut fra den erkjennelse at bare en bevisst kulturpolitisk satsning kan forhindre en språklig og kulturell utarming som følge av den medieteknologiske utviklingen (NOU 1987:34). Norsk rikskringkasting (NRK) anses i denne sammenheng å være svært viktig.

Staten har gjennom etableringen og videreutviklingen av en norsk kringkastingsinstitusjon, NRK, vist vilje til å sikre et norsk medietilbud. NOU 1985:11 foreslo opprettelsen av et TV2-tilbud for å bidra til bevaring og utvikling av norsk kultur, språk og egenart. I konsesjonsbetingelsene for TV2 er nettopp kanalens allmennkringkastingsforpliktelser understreket.

Grunnlovens § 110a er en overordnet rettsregel som på den ene side gir rettigheter til den samiske befolkning, og på den annen side pålegger den norske stat en plikt til å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk og sitt samfunnsliv.

Gjennom grunnlovsparagraf 110a legger Sametinget til grunn at den samiske kultur er en egen kultur likestilt med den norske og har krav på den samme beskyttelse og utviklingsmuligheter som den norske kulturen. Dette innebærer at det samiske folk har rett til ytringsfrihet og informasjonsfrihet på lik linje med den norske befolkning. Denne retten gjelder også de økonomiske rammene for ytringsfrihet.

Stortinget har gjennom å gjøre NRK til et statlig aksjeselskap redusert muligheten for politisk styring av institusjonens virksomhet. Sámi Radio, som del av NRK, er under oppbygging og samisk TV-satsing er i sin begynnelse. Det må herske en kulturpolitisk forståelse for dette, slik det var når NRK hadde sin oppbyggingsperiode. Dette for å sikre utbygging av en fullverdig allmennkringkasting for det samiske folk.

NRK Sámi Radio har i flere år planlagt, investert og drevet målrettet rekruttering og opplæring med sikte på oppstart av daglige nordisk-samiske tv-nyheter med oppstart i mars 2001. Etter betydelig press har NRK Sámi Radio lyktes å få de nasjonale TV-selskapene i Sverige og Finland til å innse hvilken betydning et samarbeid om samiske TV-nyheter har for hele det samiske folk. Sveriges Television har derfor i høst gitt beskjed om sin deltakelse i dette unike nordiske prosjektet der nyhetsendingene skal sendes simultant i Sverige og Norge. YLE radio foretar en endelig vurdering av sin deltakelse den nærmeste uken.

Sign:

Sametinget ser med stor bekymring på at denne samiske TV-satsningen i NRK nå er foreslått lagt på is av økonomiske årsaker. NRK direksjonens foreslåtte innsparingstiltak er kulturpolitisk uakseptabel og rammer alt det arbeidet som Sametinget synes er grunnleggende for utviklingen av det samiske samfunnet og det samiske demokratiet. Ikke bare vil dette få konsekvenser for samer på norsk side, men vil også ramme samer på svensk og finsk side.

Det har nylig vært avholdt et møte mellom sametingspresidentene og ministrene som har ansvaret for oppfølging av samepolitiske saker i Finland, Sverige og Norge. På dette møtet ble partene enige om å etablere et nytt nordisk samarbeid om samiske saker som berører felles nordisk interesse. Målsettingen med det nye samarbeidet er å styrke og utvikle det samiske folkets språk, kultur og næringer.

Sett i lys av Samepresidentenes og ministrenes intensjon om nordisk samarbeid, er Sametinget overrasket over vedtaket i NRKs administrasjon om å utsette igangsettingen av de planlagte samiske fjernsynssendinger.

Sametinget ber styret i NRK gi administrasjonen gir et klart signal om at innsparingstiltakene som rammer den samiske kringkastingsvirksomheten ikke er forenlige med de allmennkringkastingsforpliktelsene som NRK har for det samiske folk. Styret må skjerme Sámi Radio fra budsjettkutt, særlig da denne divisjonen ikke har overskredet sitt budsjett.

Sametinget ber samtidig om at Stortinget sikrer et økonomisk grunnlag for utviklingen av samisk allmennkringkasting. Dette kan gjøres ved at Stortinget under behandlingen av St. prp. nr. 1 (2000-2001) øremerker deler av kringkastingsavgiften til etablering av samiske TV-nyheter i 2001. Sametinget er kjent med at Stortinget tidligere har øremerket midler til utbygging av regionale nyhetsendinger på TV, og Kulturdepartementet har i sitt forslag til NRK-lisens for 2001 foreslått at deler av økningen i år skal gå til digital utvikling.

Sametinget ønsker å gi uttrykk for at utbyggingen av samisk kringkasting er en nasjonal oppgave og ber om at det snarest igangsettes et arbeid for å se på hvordan det samiske folk i fremtiden skal sikres en samisk allmennkringkasting.

Sametinget ber også om at det sikres samisk deltagelse NRKs styre.

III. Votering

Av 39 representanter var 32 tilstede.

Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

1. Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

IV. Protokolltilførsel

Det ble ikke fremmet protokolltilførsel i denne sak.

V. Talerliste og replikkordskifte

Taler	Replikk
1. Geir Tommy Pedersen, saksordfører	
2. Johan Mikkel Sara	
3. Ole Henrik Magga	
4. Sven-Roald Nystø	
5. Geir Tommy Pedersen	

Sign: SS / JMK

VI. Sametingets vedtak etter voteringen er følgende:

Samene er det eneste av de nordiske folk som i år 2000 ennå ikke har et fullverdig TV-tilbud, til tross for at dette har blitt reist som et krav fra samisk side gjennom årtier.

En av de viktigste nasjonale kulturpolitiske mål i Norge er å utvikle et medietilbud som kan skape et motpress mot den trussel norsk kultur og norsk egenart er utsatt for. De nasjonale målsettingene er utformet ut fra den erkjennelse at bare en bevisst kulturpolitisk satsning kan forhindre en språklig og kulturell utarming som følge av den medieteknologiske utviklingen (NOU 1987:34). Norsk rikskringkasting (NRK) anses i denne sammenheng å være svært viktig.

Staten har gjennom etableringen og videreutviklingen av en norsk kringkastingsinstitusjon, NRK, vist vilje til å sikre et norsk medietilbud. NOU 1985:11 foreslo opprettelsen av et TV2-tilbud for å bidra til bevaring og utvikling av norsk kultur, språk og egenart. I konsesjonsbetingelsene for TV2 er nettopp kanalens allmennkringkastingsforpliktelser understreket.

Grunnlovens § 110a er en overordnet rettsregel som på den ene side gir rettigheter til den samiske befolkning, og på den annen side pålegger den norske stat en plikt til å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk og sitt samfunnsliv.

Gjennom grunnlovsparagraf 110a legger Sametinget til grunn at den samiske kultur er en egen kultur likestilt med den norske og har krav på den samme beskyttelse og utviklingsmuligheter som den norske kulturen. Dette innebærer at det samiske folk har rett til ytringsfrihet og informasjonsfrihet på lik linje med den norske befolkning. Denne retten gjelder også de økonomiske rammene for ytringsfrihet.

Stortinget har gjennom å gjøre NRK til et statlig aksjeselskap redusert muligheten for politisk styring av institusjonens virksomhet. Sámi Radio, som del av NRK, er under oppbygging og samisk TV-satsing er i sin begynnelse. Det må herske en kulturpolitisk forståelse for dette, slik det var når NRK hadde sin oppbyggingsperiode. Dette for å sikre utbygging av en fullverdig allmennkringkasting for det samiske folk.

NRK Sámi Radio har i flere år planlagt, investert og drevet målrettet rekruttering og opplæring med sikte på oppstart av daglige nordisk-samiske tv-nyheter med oppstart i mars 2001. Etter betydelig press har NRK Sámi Radio lyktes å få de nasjonale TV-selskapene i Sverige og Finland til å innse hvilken betydning et samarbeid om samiske TV-nyheter har for hele det samiske folk. Sveriges Television har derfor i høst gitt beskjed om sin deltakelse i dette unike nordiske prosjektet der nyhetsendingene skal sendes simultant i Sverige og Norge. YLE radio foretar en endelig vurdering av sin deltakelse den nærmeste uken.

Sametinget ser med stor bekymring på at denne samiske TV-satsningen i NRK nå er foreslått lagt på is av økonomiske årsaker. NRK direksjonens foreslåtte innsparingstiltak er kulturpolitisk uakseptabel og rammer alt det arbeidet som Sametinget synes er grunnleggende for utviklingen av det samiske samfunnet og det samiske demokratiet. Ikke bare vil dette få konsekvenser for samer på norsk side, men vil også ramme samer på svensk og finsk side.

Det har nylig vært avholdt et møte mellom sametingspresidentene og ministrene som har ansvaret for oppfølging av samepolitiske saker i Finland, Sverige og Norge. På dette møtet ble partene enige om å etablere et nytt nordisk samarbeid om samiske saker som berører felles nordisk interesse. Målsettingen med det nye samarbeidet er å styrke og utvikle det samiske folkets språk, kultur og næringer.

Sign: SS / JMM

Sett i lys av Samepresidentenes og ministrenes intensjon om nordisk samarbeid, er Sametinget overrasket over vedtaket i NRKs administrasjon om å utsette igangsettingen av de planlagte samiske fjernsynssendinger.

Sametinget ber styret i NRK gi administrasjonen gir et klart signal om at innsparingstiltakene som rammer den samiske kringkastingsvirksomheten ikke er forenlige med de allmennkringkastingsforpliktelsene som NRK har for det samiske folk. Styret må skjerme Sámi Radio fra budsjettkutt, særlig da denne divisjonen ikke har overskredet sitt budsjett.

Sametinget ber samtidig om at Stortinget sikrer et økonomisk grunnlag for utviklingen av samisk allmennkringkasting. Dette kan gjøres ved at Stortinget under behandlingen av St. prp. nr. 1 (2000-2001) øremerker deler av kringkastingsavgiften til etablering av samiske TV-nyheter i 2001. Sametinget er kjent med at Stortinget tidligere har øremerket midler til utbygging av regionale nyhetssendinger på TV, og Kulturdepartementet har i sitt forslag til NRK-lisens for 2001 foreslått at deler av økningen i år skal gå til digital utvikling.

Sametinget ønsker å gi uttrykk for at utbyggingen av samisk kringkasting er en nasjonal oppgave og ber om at det snarest igangsettes et arbeid for å se på hvordan det samiske folk i fremtiden skal sikres en samisk allmennkringkasting.

Sametinget ber også om at det sikres samisk deltagelse NRKs styre.

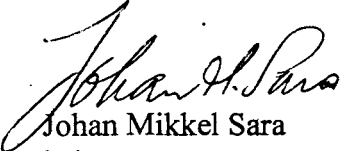
Saken avsluttet 10. november 2000 kl. 09.10.

Sign: /

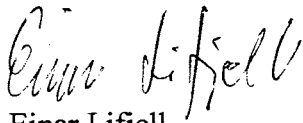
Undertegnede har lest gjennom protokollen, og finner de bokførte beslutninger å være i overensstemmelse med Sametingets vedtak.

Karášjohka 10. november 2000

Møtelederskapet

Johan Mikkel Sara
leder

Randi Solli Pedersen

Einar Lifjell

Tor Nilsen

Sign: SS / JMK